خاڵە ڕەجەب

نوسەر : جەواد جەوهەری

زستان ١٣٨٧

پیرست

ژیان نامەی نوسەر

جـــەواد جەوهـــــەری نوســـــەری کتێبـــی خاڵـــە ڕەجـــەب و ... لـــە ســـاڵی ١٣١٥ هـــەتاوی لـــە شـــاری مـــەهاباد (ســـابڵاغ) لـــە دایـــک بـــوم، خوێنـــدنی ســـەرەتایی و ناوەنـــدیم هـــەر لـــە شـــاری مـــەهاباد دا تـــەواو کـــردو لـــە ســـاڵی ١٣٣٨ هـــەتاوی لەئیـــدارە کەشـــت و کـــاڵ دادامـــەزریم هـــەتا ســـاڵی ١٣٤١ هـــەتاوی لـــە لایـــان ئیـــدارەو ڕاگـــوێزرام بـــۆ شـــاری بۆکـــان هـــەتاکو ئیســـتا هـــەر لـــە شـــاری بۆکـــان دا ماومەتـــەوە، هەرلـــەم شـــارەدا ئـــۆگری خوێندنـــەوەی زمـــانی داێـــک و بـــاوکم بـــوم و دەســـتم کـــرد بـــە نوســـینی چیـــرۆک و تەمســـیل(نمایشـــنامە) بـــە زمـــانی کـــوردی و فارســـی هـــەتا ئیســـتا نیزیـــک بـــە ٢٥ تەمســـیل و ٣٥ چیرۆکـــی کـــورت و دریـــژم نوســـیوە، کـــە لـــە شـــاری بۆکـــان زۆر کـــەس چاویـــان بـــە تەمســـیلەکانم کـــەوتووە و چەنـــد چیرۆکیشـــم لـــە نـــاو گۆفـــارە جوراوجورەکـــانی کـــوردی بڵـــاو کراوەتـــەوە، لـــە حـــاڵی حـــازردا چـــوار کتێـــبم ئامـــادەی چـــاپ کـــردن هەیـــە کـــە ســـەیان چیـــرۆک و بەســـــەرهاتن و یەکیشـــــیان (دیـــــوانیکی) گـــــەورەی شـــــیعرە کـــــە ئینشـــــاالله لـــــە داهـــــاتودا چاپیـــــان دەکـــــەم و بڵاویـــــان دەکەمـــــەوە بـــــۆ خوێنـــــدەواڕانی بـــــەڕێز و خۆشەویســـــتم. بەبۆنـــــەیی ئـــــۆگری زۆر بـــــە خوێندنـــــەوەی کتێبـــــە بەکەڵکـــــەکانی کـــوردی و فارســـی مـــاوەی چەنـــد ســـاڵ هـــەوڵم دا و تیکوشـــیم بـــۆ ڕوون بونـــەوە، نـــە بـــۆ نیـــو و هـــەژاری و دەســـت کـــورتی و ... هـــەتاکو تـــوواانیم پەیکـــەری خاڵـــە ڕەجـــەب و .... بـــە جـــوریکی جـــووان و ڕیـــک و پێـــک و زمـــانیکی هاســـان بـــەدیی بـــەهینم و پیشکەشـــی بەکـــەم، بـــەڵکو بتـــوانم بـــەگویرە خـــۆم یارمـــەتی ئـــەدەبیاتی و فەرهـــەنگی زمانەکـــەی خـــۆم بـــەدەم. لـــە ســـەرەتا لـــە هـــەمو نوســـەر و شـــاعیرە

بەڕێزەکان کە بۆ زیندو کردنەوەی ئەدەبیات و زمانی کوردی شەو و ڕۆژ هەوڵ ئەدەن سڵاو گەرمیان پیشکەش دەکەم و دەستیان ماچ دەکەم، ئەم کتیبەی نوسیومە بریتی لە چەند ڕوداوی ڕاستین، بەسەر هاتی ڕاستەقینەن کە هەموو ڕۆژیک زۆربەیان بەچاو دەبینین و بە گویمان دەی بیستین. مەبەست لە نوسینی ئەو کتیبە و ئەو ڕۆداوانە دابین کردنی هێندی نوسراوە بو لاوەکانە، لە دووایی دا گوفتوگۆ لەگەڵ گەورەکانە ....لام وایە خاڵە ڕەجەب نوسینیکی سوک و هاسانە بو خویندنەوە کە بە داویکی باریک و ناسک پیکەوە نوساوە .... .

لە خاڵە ڕەجەب دا ئەمەوی ژیانی ئەوکەسانەی کە زۆرتر لە بیری تەنگە و چەڵەمەی ژیانی ماڵ و خێزان دان و ... لە پیویستی خۆشی و ئاسایش جوراو جوردان بخەمە بەرچاو.

خویندەواری بەرێزم لام وایە باش ئەزانن کە فەرهەنگ و زمانی ئیمە وەک نان و ئاو پیویستی زۆر بە زیندوکردنەوەی ، وشە ، میژوو و باس کردن و بە سەرهات هەیە جا لە بەر ئەوە ئەبێت هەرکەس بەگویرەی خۆی یارمەتی بە زبانی کوردی بداتو زۆرتر هونرمەندەکان بە شیعر، بە هەلبەست، بە گۆرانی و هۆنراوەیان بە کوردی داناوە ، تەنیا هونەرمەندەکان نین بەڵکو نوسەرە بەرێزەکان لەو ڕیگایەدا زۆریان بۆ زیندوکردنەوەی زمان و میژوی کوردی هەولیان داوە و تیکوشاون، ئەرکیکی گرینگیان بە ئەستوی میلەتی کوردەوە هەیە ئەویش جیگای شانازیە هەتا هەتایە.

ئیتر بەسوپاسەوە ـ نوسەر : جەواد جەوهەری

چارە نوس

چارە نوس

بەشی
یەکم

چارەنوس

شەوی هەینی بیست و چوارەمین رۆژی مانگی موبارەکی ڕەمەزان بوو، لە ماڵەوە دا نیشتبوین خەریکی خواردنی نانی شێوان بووین بە قۆلیک(ئیفتارمان) دەکردەوە، لە پڕدا لە درگای حەوشەیان دا و هاواریان بۆ هێناین کە خیزانی یەکی لە دراوسیکان زۆر نەخۆشە و کاری نەخووشخانەی هەیە، منیش پیاڵەیەکم چایی بە دەستەوە بو نەم زانی چۆنم خواردەوە، بە پەلە جلەکانم لەبەر کردو ڕویشتمە حەوشە و ئوتومبیلەکام ئامادە کرد، لەگەڵ ڕاسپیراوەکە چوینە بەر درگای ماڵی کاک عەلی دراوسیمان، بە گورجی ژنە نەخۆشەکەمان لە گەڵ میردەکەی خستە ناو ئوتومبیلەکە و بەرو نەخۆشخانە کەوتینە ڕێ، کاتی گەیشینە نەخۆشخانە، نەخۆشەکەمان بە گورجی بەرو بەشی نەخۆشی ژنان بردە ژوروە، یەکی لە نەخۆشەوانەکان (پڕستار) قۆڵی نەخۆشەیان لەگەڵ میردەکەی گرت و بریان بۆلای دوکتور، منیش لە هۆدەکەی پێشەوە لە سەر

کورسیلەیەک دانیشتم، چاوەڕوانی کارەسات بوم، لەدڵی خۆم چومەناو ناخی بیرەوە، بیرم لەمە دەکردەوە چلون بەفەرمانی خۆا منالێک دێتە سەر دونیاو چلون گەورە دەبیت و ژیان دەکاو چلون لە پاش تەواو بونی عومری لە دۆنیا دەڕوا .... لە بەرامبەری من ژنیکی نیوان ساڵ و پیاویکی سەمیل زل و سەروریش سپی دانیشتبون، لام وایە دەمیک بو چاوەڕوان بون زور دانیشتبون و تاقەتیان بەسەر چوبو، بۆیە کابرا کاتی چاوی بەمن ئەکەوت، سەری گوفتوگوی دامەزراند، روی تیکردم و وتی کاکە ئەم ئافرەتە کی بو؟ چی تۆیە؟ چاوەڕوانی وڵامی، من بو منیش سەرم هەڵبری و روم تیکرد و وتم: ئەم ئافرتە دراوسیمانە، ئەم کابرایەی کەلەگەڵی ڕۆیشتە زوری میردی ژنە نەخۆشەکە بو، هەروەک وتم من دراوسیانم لەبرئەوە بانگی شیوانی دابو وە کات دەرنگ بو خەڵکی خریکی خواردنی بەر بانگ بون و ئوتومبیل دەست نەدەکەوت منیش بە ئەرکی سەر شانی خۆم زانی بە ئوتومبیلەکەی خۆمە بیان هینم بو نەخۆشخانە ، کابرا وتی : خۆوا جەزای بەخیرت بداتەوە کاکە گیان. منیش سوپاسم لیکرد.

ئەمجار لەژیرەوە بە جووانی ڕوانیمە کابرا، جوتیک پیلاوی کۆنی

زەلــــی لـــەپێ دابـــوف پـــانتۆڵیکی دەڕاو و چاکـــەتێکی زۆر پـــیس و چڵکنـــەی لەبـــەردا بـــو پـــیم وا بێـــت ماوەیـــەکی زۆر بـــو جلـــەکانی نەشـــۆری بـــو، بویـــە وەهـــا چڵکـــن بـــون، ئـــەمجار ڕۆانیمـــە ڕۆاڵـــەتی مـــوی ســـەری ئەونـــدە زۆر بـــو کـــە نیـــوەی نیـــوٚ چـــاوٚانی و هـــەردۆک لارۆمەتـــەکانی داپۆشـــیبو، ســـەمێڵی ئەونـــدە زل بـــو کـــە لەگـــەڵ مـــوی ســـەری تێکـــەڵاو ببـــو، ســـەرەڕای ئەمـــە، مودنەیـــەکی گـــەورە و زەلامـــی بەدەســـتەوە بـــو کـــە ســـیغاریکی ئەســـتوری هـــەڵ چێچـــابووە بـــە ســـەر مودنەکەیـــەوە چەقانـــدبو لەبرئەمـــە ئـــەو هـــۆدەی کـــە ئیمـــە لـــە نـــاوی دا دانیـــشتبوین ڕۆ بـــە حەوشـــە بـــو سیغارکێـــشان ئـــازاد بـــو، کـــابرا ســـیغارەکەی داگیرســـاندو هـــەموجاری کـــەمژی لـــە ســـیغارەکە دەدا بـــە باقـــە دوکـــەڵیکی شـــین لـــەناو دەمـــی دەهاتـــە دەر، زۆر بـــاش دیـــار بـــو هێنـــدەی ســـیغار کیـــشابو، کـــە بەتـــەواوی بـــەرو پەشـــتی ســـەمێڵی بـــە دوکـــەڵی ســـیغارەکە زەرد زەرد ببـــو، ئـــەمجار مـــن پرســـیارم لیکـــرد، وتـــم : کاکـــە ئـــەوە ئـــەتۆ چلۆنـــە هاتویتـــە ئیـــرە؟ کـــابرا وڵـــامی داوە: بـــە خـــۆوا منـــیش خێـــزانم هینـــاوە، بەقـــسەی خـــۆی ئەمـــشەو ویـــان بـــەیانی بارســـوک ئـــەبی و منـــاڵی ئـــەبی. منـــیش لـــە وڵامـــدا وتـــم: خـــۆوا پیێتـــان بـــەهێڵی. کـــابرا وتـــی : بـــرام خـــۆ ئـــەوە هـــەوڵ منـــداڵمان نییـــە، لـــەم ژنـــەی

کەوا لەلام دانیشتووە، شەش منداڵی گەورەم هەیە، ئەوەی کە وا ئیستا لای دوکتورە، هەوڵ مندالیتی. من وتم : چۆن شەتی وەها دەبی بەرام؟ لە ولامم دا وتی : ژنە بچوکەکەم پارەکە هیناومە، ئەم وەکو ئەمە پیرو لە کار کەوتو نییە، ئەمیان لاوە و گەنجەو جوانە و ژیکەڵەیە، تەمەنی تازە هەژدە ساڵە. من سەرم سوڕ مابو، کابرا تەمەنی حەفتا ساڵ دەبو، تازە ژنی هەژدە ساڵەی هیناوە......

لەژێرەوە چاوم لە ژنەکەی کە لەلای میردەکەی دانیشتبو کرد،دیتم ژنیکی بەڕوا لەت هیدی و فەقیر و لەسەرە خۆیە. ژنە کە لەقسەکانی کابرا ڕەنگی سور هەڵگڕا و سەری داخەست و هیچی نەگوت، بەڵام لیی دیار بو کە لە تەواوی ژینی ڕابردوی دا، چەند کەساسی و نەبونیو بەڵای تەنگو چلمەی ژیانی بە سەر هاتووە ....پیم وابی لە دەورانی ژین و ژیانی دا قەت تامی خۆشیو و ئاسایش و بەختوەری نەچیشتبو.

جوتیک پیلاوی لاستیقی دڕاو و کۆنی لەپی دابو، چارشیویکی ڕەشی پینەکراوی بەسەر دادابو، لەژیر چارشیوەکە قژی سەری ڕەش و سپی تیکەڵاو دیاری دەکرد، دەمو چاوی چەرچ بو و تۆزیک تریک اشەکاو، بەڵام وا دیار بو کەئیستاش

هێز و توانای ئیش و کاری ماوە خۆی تەسلیمی پیری و شەربار بون نەکردووە، لەم کاتەدا ژنی دوهەمی کابرا لەلای دوکتور هاتە دەروە، یەک ڕاست ڕویشت بۆلای ژن و پیاوەکە........ کاتی من چاوم پێکەوت دیتم کیژیکی ژیکەڵە و دەموچاو ڕیک و پێک و جووان و کورتە باڵا قەڵو و تێک سەرما و تەمەنی هەر هەژدە ساڵی دەبو، دو خاڵی شین لەسەر گۆناو وە لە سەر چەنەی خۆیان ئەنواند، لەیەکی قژی لە ژێر چارشیوەکەی دەرکەوتبو ڕەش ڕەش وەک قەترانی ڕەش سەر گۆناکانی سورو خەزیمێکی ئالتونی لەسەر لوتی بو، وەک ڕەسمیکی جووان ڕوناکی بە دموچاوی دابو، کاتی دەستی کرد بەپێکەنین دو ڕیزە ددانی ورد و سپی و ساخ لەژێر لێوەکانی دەرکەوت، ئەمجار کابرا خۆی ڕاکیشا بۆلای من و وتی: برام ئەمەش ژەنەکەی دیکەمە، دوژنەکانیش هاتن بۆلای من و هەر سی کیان مەنیان گەمارو دا، ئەمجار کابرا ڕوی کردە من و وتی : برام من بەم ژنەم گوت توئێستا بار سوک نابی بەڵام باوەڕی بەمن نەکرد بەم شەوە ئیمەی لەناو چادرەکەمان ڕاکێشا بۆ ئیرە، ئاخر برا من چی و نەخۆشخانە چی؟ نازانم ئێستاش یەوتەی دوکتور ڕازی بووە یان نا .... من ڕەق ڕاوەستا بوم سەر سوڕ مابوم،

بە دڵم داهات کەئیمەی گەلی کورد چەند دڵ ساف و فەقیر حاڵین خۆ من دادپرس و قازی نیم، تاکو بەتوانم تەنگە وچەڵەمەی ئیوە بە ئەنجانم بگەیەنم، خۆم کار بەدەستی حوکومەت نیم کە بتوانم ناو ئیوە دا ناوبژی بکەم.

کابرا دەمی گەرم داهاتبو پیتا پیتا باسی خوی و سوک باربونی ژنەکەی دەکرد، منیش چارەم نەبو گویم بو شەل کردبو بەڵام لەم بیرەدا بوم چلون ئەمەی وا لە دڵم دایە، بە کابرا و ژنە تازەکەی بەڵیم خووا و ڕاستان زوری نەخایاند ژنە گەورەکە هاتە جواب و وتی: برام ئەم دووانە ماوەی ساڵیکە کەزەماوندیان کردووە، ئەم کابرایە و ئەم ژنە تازەیەی بە سەر من هیناوە بەڵام گەشت ڕوژی دمەقاڵەیانە و نان و ئاویان لە من و مناڵەکانم حەرام کردووە. من تازە وەهوش هاتمەوە کەئەم ژنە لەگەڵ من وتوویژ دەکات، ڕوم کردە ژنە بچوکەکە و وتم : خوشکم پرسیاریکەت لیبەکەم توڕە نابی؟ ژنەکە وتی: برام بوچی توڕە بم. لیم پرسی و وتم : خوشکم ئەم مەسلەتە چون پیک هات کەتو میردت بەم کابرایە کرد؟ تو بەم کەم ساڵیتەو منداڵ کاری وە ئەم برایم بەم تەمنە زورە وە کەخاوەنی ژن و شەش مناڵی گەور

گەورەیە شوت پێ کرد؟ ژنە بچوکەکە لام وا بو ناوی زینەب بو، هاتە وڵام و جوواوبی دامەوە و وتی : برام چارەنوس، هەناسەیەکی هەڵ کیشاو، لە دریژەی وڵامی دا وتی: لەگەڵ چارەنوس هیچ ناکری ... ئەم جار میردەکەی هاتە وڵام و وتی : بە خووا کاکە زینەب وەهات گیرۆدەی من ببو هەتا مارەم کرد لەوانەبو شێت بێ. ئەمجار زینەب وتی : بە خووا برام وا نەبو، قەت قەت ئەم پیاوە پیرەم لە خەویش دا نەدیبو بەڵام لەگەڵ کاری خووا هیچ ناکری ... من بە گاڵتەوە وتم : براژن بڕاستی تۆ گیرۆودەی ئەم پیاوە بویت؟ زینەب ئەمجارەش لە ناخی دڵەوە هەناسەیەکی هەڵ کێشاو وتی : ئیمە ئیلاتین (قەرەچی) لەهەمو سنورەکان ئازادین، بە دریژی ساڵ لە هام و شوی داین، گەرمین و کویستان ئەکەین زۆربەی دەسن کەوتی ئیمە لە دروست کردنی بیژنگ، هیڵەگ، چەقو و دەفە و ئەم جورە کەلوپلانە یە، لام وا یە تۆش ئەزانی ئیمە لە ناو خیوەت دا ئەژین، کاتی بە دونیا دیێن یا لە ناو خیوەت دا یان لە ڕیگا لە دایک ئەبین، ئەمجار لە ناو خیوەتەکەدا ئەژین و گەورە ئەبین وە ئەگر خووا قەسمەت بکات هەر لەناو خیوەتەکەدا ئەمرین، بەڵام براکەم بەسەر هاتی من و میرد کردن بەم پیاوە بەم

جۆرەیە، لە تەمەنی چواردەساڵی دابوم کە خووا دایکەمی بردەوە بۆ لای خۆی دایکم مرد لە پاش کۆچی دایکم من مامەوە و سی منالی بچوکی بێ کەس و پیرە باوکەکەم کەباوکم لە تەمەنی ئەم میردە دا یە. تەواو ماوەی سی ساڵ باوکم ژنی نەهێنا، من سەر پەرستی ماڵومناڵەکانم دەکرد بە دروست کردنی بێژنگ و هێلەگ و ئەم جۆرە شتانە، ژیانی پڕ لە تەنگو چەڵەمەی خۆمان رادەبوارد هەتا تەمەنم گەیشتە هەژدە ساڵ لەناو هۆزەکەی خۆمان زۆر کەس زۆر کوڕی گەنج و لاوی جووان لەتەمەنی خۆم دا داواکارم بون بەڵام . . . زینەب تۆزیک ڕاوەستا ئەمجاریش هەناسەیەکی هەڵ کێشاو وتی : هەتا ڕۆژیک ئەم کابرایە کە ناوی تۆفیقە هاتە ناو خێوەتەکەی ئیمە منیش لە دەرەوە خریکی ئیش و کاربوم لەگەڵ باوکم دانیشتن زۆریان وتوویژ کرد لەبر ئەمەن تۆزیک دور دانیشتبوم لە وتوویژەکانیان حاڵی نەدەبوم لە پاش ماوەیەکی زۆر تۆفیق لە خێوەتەکە دەرکەوت ... ڕۆیشت ئەمجار باوکم هاواری لێکردم، منیش ڕۆیشتمە ناو خێوەتەکە ... باوکم وتی : زینەب ڕۆڵە من تۆم بە شودا. لەبر ئمە ماڵە کە چوڵ نەبێت و مناڵەکان ئاوارە نەبن، بۆخۆشم ژن هێنا. من زۆرم پیخۆش بو کە

باوكم لەتەنیای ڕزگار ئەبێت و منیش سەر و سامانێک ئەگرم ....
لام وابو كە تۆفیق مەنی بۆ كورەكەی خوازبێنی كردووە بەڵام لە
پاش ئەوا بونی قەسەكانی باوكن بۆم دەركەوت كە تۆفیق
خۆشكیكی بێوەژنی هەیە كە دو شوی كردبو وە تەڵاق دەراوە و
لەبرنەبونی منال ئیستاش لەلای تۆفیق ئەژی باوكم و تۆفیق
بڕیاریان وا داناوە كە من بدەن بە تۆفیق و خۆشكی تۆفیقش لە
باوكم مارە بكەن بە مانای ژن بە ژن، كاتی من ئەم مامەڵەیم
بیست وەک خەنجەریک لە سەر دڵم دەن بری چاوەكانم تاریک
بون نەم زانی شەوە یان ڕۆژە، رام كردە دەرەوەی خێوەتەكە
دەستم كرد بە گریان و .... منالە لیقوما و بێ تاوانەكانم لە دەوری
خۆم كۆكردەوە خەفەتیكی زۆر دایگرتم زۆر گریام بەڵام چەم لە
دەست نەدەهات و .... لە پاش حەوتو یەک منیان لەم پیاوە ڕیش
سپیە مارە كرد و خۆشكی تۆفیقیش بو بە ژنی باوكم زۆرت سەر
نەهیشینم ئیستاش ئمە ماوەی سالیكە لەگەل تۆفیق و هویكەم
كە ئەم ژنەیە وە كوڕوكچەكانی ئەوە ژیان دەكەین... لە پاش تەواو
بونی قسەكانی زینەب ، من زۆورم ئەم كارەساتە و ئەو
بەسەرهاتەم پێ سەیربو پرسیارم لێكرد و وتم : خۆشكە زینەب

ئایا تۆ بەم ژن بەژنە و ژیان لەگەڵ هویکە تۆ و کاک تۆفیق و شەش مناڵەکانی ڕازی؟ زینەب ئەم جار زۆر بەخەم ناکێوە هەناسەیەکی هەڵ کێشاو ڕۆی تێکردم و وتی : لەگەڵ چارەنوس هیچ ناکریت برام ... کاکە گیان خۆت بیری لیکەوە من هەژدە ساڵمە و تۆفیق پەنجاو هەشت ساڵیتی ئایا ئەبێ ڕازی بم. چاوەکانی پڕبون لە فرمیسک . تۆفیق هەتا ئەو کاتە بێ دەنگ بو لە پڕدا هاتە جواب و بەدەنگیکی برز وتی: بڕو .. بڕو باپروین کچەتیوە بە خووا لە خۆشیان نازانی ئلیی چی. کات درەنگە و مناڵەکان چاوەڕوانی ئیمەن . لەو کاتەی دا کە خوواحافیزیان دەکرد و بارانی فرمیسکە گەرمەکانی زینەب بە جووانی ئەبین درا کە بە لا چاوەکانی دا ئەهاتە خوارەوە. لە پاش ڕۆیشتنەنی ئەوان من مامەوە و کۆلیک پرسیار لە خۆم، کەوتمە ناو چەمی بیر و پرسیارەوە لە دەڵی خۆم دا وتم« ئایا بەڕاستی کی تاوان بارە؟ تۆفیق؟ مردەنی دایکی زینەب؟ باوکی زینەب؟ ڕەگو ڕەسەنی ئیمە؟ فەرهەنگو کەلتوری ئیمە؟ نە خویندەواری و نا ئاگاداری ئەم تاقمە ئاوارە و سەرگەردانە بە ناوی قەرەچی یان بنەڕەتی چپەڵو و ناشیرین و ناحەزی ژن بە ژنە؟ ئایا بەراستی کی دەبێ ئەم

کارەساتە چەپەڵە کە بۆ ئیمە بۆتە کۆسپێکی گەورە و پتەوقایم.
کەوەک کۆلکە داریکیٚ رزیو ڕیشەی داکوتاوە ڕیشەی بەسوتینی
و لە ناوی بەریو ئەم پینەڕەشە لە سەرشانمان ببێتەوە... . لە سەر
کورسیلە کە دانیشتم، لە قوڵای دڵەوە بیرم لەم بەسەر هاتو
کارەساتە دەکردەوە کەلە پڕدا کاک عەلی دروا سیمان بەخۆشیوو
پیکەنینەوە بەرو پیرم هات و مزگینی پێدام کە خووای گەورە و
میهربان کوڕیکی کۆزپە و جووان و قونیجلانەی پێداون و
ژنەکەشی بە سلامەتی ڕزگاری بووە ... منیش پیرۆز بایم لیکردو
بەڕواڵەت لەبر دڵی ئەو خۆم زۆر خۆشحالٚ پیشان دا، بەلام
خەفەتی ژن بە ژنە لە ناو دڵم دا مابۆوە، سەواری ئوتومبیلەکە
بویم و لە نەخۆشخانەکە برو مالٚ دەرکەوتین کاک عەلی زۆر شاد
و کەیف خوش بو لە ریگا دەستی کرد بە گاڵتە و گەپ و پیکەنین
و قسەی خۆش خۆش باسی میوانی و میوانداری دەکرد، باسی
جەژنی نیونانی منالەکەی ئەکرد لە خۆشیان هەر هەلٚ ئەبەزیوە ...
لە برنمە دوکەچی هەبو لە سایەی خوواوە ئەمەیان کوڕ بو،
پرسیاری لەمن دەکرد ناوی چەی بنین باشە، من لە ولام دا وتم:
هەر ناویک خۆشە با ئەمە بیت. کاک عەلی وتی: ناوی ئەنیم ئازاد،

جاریـک ئـەیوت بـە خـووا شـێرکۆ، هـەر جـارە نـاویکی ئـەدۆزیوە و ئـەیگوت بـەم جـۆرە بـێ وچـان نـاوی هـەڵ ئـەدا و پـێ دەکـەنی. منـیش ناچـار بـوم لـە بـرد دڵـی ئـەو بەرواڵـەت پێدەکـەنیم و لـە شـادی ئـەودا بەشـداریم دەکـرد. بـەڵام لـە نـاو دڵـم داغەڵبـە بـو هـەرا بـو هۆشـم لـە جێگایـەکی کـەوەبو، بیـرم لـە دواڕۆژی کارەسـاتی ناحـەزو چەپـەڵ و ناشـیرینی ژن بـە ژنـەدەکردەوە. بـە سـڵامەت کـاک عـەلیم گەیانـدەوە بـر دەرگاکـەیان و خـووا حـافیزیم لـی کـردو ڕۆیـشتمەوە بۆمـاڵی خۆمان بەڵام بەدڵیکی خەم گینەوە ... .

بۆکان سالی ١٣٦٤ هەتاوی

~~چارەسەری ئەو کێشانە تەنها پابەندبونە بە~~
ئیسلامەوە، یەکەم کچ بەشوودان بەبێ رازی بونی کچەکە دانا بەزرێت.

دووەم: ژن بەژن حەرامە بەو شێوەی لەناو کوردەواری دا هەیە.

ئیسلام بۆ هەموو ئەو شتانە چارە ڕێگەیەکە بەڵام ئیمرۆ کە ناگرینە ڕێ ئاوامان بەسەرهاتووە.

خاڵە ڕەجەب

بەشی دوهەم

خاڵە ڕەجەب ٢

کـاتێ ڕۆیـشتمە نـاو چایخانەکـە، تەماشـام کـرد لـە بـر دوکـەڵی جگـەرە و دوکـەڵی قـەلیان تارمایـەکی ڕەش وەک پەڵـە هـەوریکی تونـد نـاو چایخانەکـەی داگرتبـو، جـا لـە بـر ئمـە ئـەو کەسـانەی یـان ئەوکەسـەی لـەدەرەوە تـازە ئەچونـەناو چایخانەکـە هـەتا ماوەیـەک لـەبر ئـەم تارمایـە بـر چـاوی تاریـک دەبـو، دوسـتو دوژمنـی بەباشـی لـە یـەک جیـا نـەدەکردەوە، بـەڵام کـە تۆزیـکڕائەوەسـتا ئـەمجار عـادەتی دەگـرت و چـاوی دەگێـرا کـە لـە قولینچکیـک لـە پـەنا یـەک کورسـیلەیەکی وەدەسـت کـەویت و لەسـەری دانیـشی و چایـەکی بخوّاتـەوە ئـەمجار لەگـەڵ یـەک دو ناسـیاو دەسـتی دەکـرد بـە وتـوویژ، منـیش لـە بـر ئمـە تـازە چوبومەئـەم شـارە و غـەریب بـوم وەکەسـم نەئەناسـی ئـەو ڕۆژە ئەوندە بـێ تاقـەت بـوم لـە بر بـێ تاقـەتی وّام بـاش زانـی بـەچم بـۆ ئـەم چایخانـە و یـەک دو چـایی بخۆمـەوە و تۆزیـک بحەسـیمەوە، خـوّا ڕاسـتان تۆشـی ئـەم چایخانـە بـوم چایخانـە کـە پـڕ لـە خـەلک بـو جەماعـەت ریزاوریـز دانیـشتبون و خـەریک وتـوویژ و چـای خوّاردنـەوە بـون و قـەلیانیان دەکێـشا، تاقـەمێکش کوزیلـەیان

بەستبووە لە دەوری پیاوێک نێوان ساڵ کوببونەوە، چاوم پێکەوت جارجار مژیکیان لە قەلیانەکە دەدا و جارجاریش بە دەنگی بەرز دەستیان دەکرد بە پێکەنین من کە وا ڕەق ڕاوەستابوم وە جێگای دانیشتنم نەبو، لە ناچاری ڕوم کردە خاوەن چایخانەکە بەڵکەم بیریک بۆ حاڵم بکاتەوە و جێگایەکە بۆ دانیشتن بدۆزیتەوە بەڵام خاوەنی چایخانەکە جگەرەیەکی بە لا لیوی وە نابو ئەڕوانیە خەڵکەکە و بزەی سەمیڵی ئەهات و مژی لە جگەرەکەدەدا وام بۆ دەرکەوت ئەمەیی لە بیری من نییە کابرای چایچی بو ناچار ڕۆیشتمە برەوە خۆم ڕاکیشا بۆ لای تاقمەیەک باش بو خووا ڕاستان کورسیلەیەک چول بو، کەسی لەسەر دانەنیشتبو بە گورجی هەر وەک هەڵو خۆم گەیاندی و لە سەر کورسیلەکە دانیشتم چەند کەسێک کە لە دەوربەرم بون تیم ڕوانین و چاویان لێکردم، لام وابو کەزانیان ناسیاو نیم لە پیاوەتی خۆیان دەستیان بەرز کردەوە و بەخیر هاتنیان کردم منیش هەروەک ئەوان دەستم بەرز کردەوە و سوپاسم لێکردن ماوەیەکی نەخایاند کابرای چایچی چایەکی گەرمی بۆ هێنام و لە پێشی دانام و پرسیاری کرد: قەلیان دەکێشی؟ وتم: نا.

دورکەوتــەوە و ڕۆیــشت زۆر تامــەزرۆی چــایی بــوم خیــرا بــە گــەرمی چایەکــەم خــوواردەوە، ئاواتــە خــوازی ئەمــە بــوم کــەزو چایــەکی کــەم بــۆ بــەهینی. لــەپاش خوواردنــەوەی چایەکــە هــەروەک بــە چەنــد کــەس پــاڵم پێــوە بــەنین هێــواش هێــواش کورســیلەکەم ڕاکێــشا و خــۆم گەیانــدە لای کوزیلەکــە کــە لــەلای کــابرای دانیــشتبون کــابرا کــە هــەوڵین جــار بــو چــاوم پێکــەوت بــو قــەتم نــەدی بــو و نــەم ئەناســی دەمــی گــەرم ببــو دەســتی کــرد بــە وتــوویژ بــاوەر بکــەن مەتــەڵ و گۆفتــەی وەهــای دەگێــراوە کــە مــروڤ خــۆی پێــڕا نــەدەگیرا و لــە بــر خۆیــەوە دەســتی دەکــرد بــە پێکــەنین، بــۆم دەکــەوت کــە بەڕاســتی پیــاویکی وتەخۆشــە و شــاد و ســەرەحاڵە، منــیش ویــڕای خەڵکەکــە دەســتم دەکــرد بــە پێکــەنین. پرســیارم لــە پیاویــک کــرد وتــم : ئــەری کاکــە ئــەم پیــاوە کــی یــە و نــاوی چییــە؟ کــابرا روی تێکــردم و وتــی : لام وایــە تــۆ خــەڵکی ئیــرە نیــت. وتــم : نــە بــرام مــن غــەریبم تــازە هاتومەتــە ئیــرە. کــابرا ئــەمجار بــە روی خۆشــەوە وتــی : بــرا کــەم ئەمــە نــاوی خاڵــە ڕەجەبــە، وتــەوویژ و قــسەخۆشی ئــەم شــارەیە. ئــەگر یــەک دو ڕایــی کــە بێــت بــۆ ئیــرە یــانی بــۆ ئــەم چایخانــە تــۆش هــەر وەک ئیمــە ئــۆگری خاڵــە دەبــی و گەشــت ڕۆژی هــەر وەک ئیمــە لیــرە حــازر

دەبی، بەڵام ئەبی تۆزیک زوتر بێت کە بتوانی جێگا بگریوە ... لە قوڵایی دڵەوە ڕوانیمە ڕواڵەتی خاڵە ڕەجەب بەڕاستی پیاویکی لیهاتو و ڕیک و پیک و خوێن شیرین و لە بر دڵان بو، خاڵە مرۆڤیکی نە زۆر لەڕ و لاواز بو نە زۆریش قەڵەوتێک سەڕماو بو لە دڵی خۆمدا وام لیکداوە تەمەنی هەر لە دەوری شەست یان شەست و دو ساڵ هەر لەم میزانەدا بو، بەڵام ڕواڵەتی وای پیشان ئەدا کە لە دەورانی ژیانیدا تالیو و سویری زۆر کێشابیت، بەڵی ئەو ڕۆژە هەتا ئیواریکی دەرنگ منیش وێرای خەڵکەکە لە دەوری خاڵە ڕەجەب دانیشتن و گویم بۆ وتە خۆشەکانی شەل کردو وە لە خۆشیو و پیکەنین دا بەشدار بوم، بەڕاستی نەم زانی ئەو ڕۆژە چۆن ئاوا بو ئەوندەم ئاگا لیبو کە خاڵە ڕەجەب کات ژمێرەکەی لە باغەڵی دەرهینا و چاوی لیکرد و وتی: براکان ئەمروش ڕۆژمان ئاوا کرد ئیتر کاتی چونەوە یە بە خوواتان ئەسپیرم.

خەڵکەکە بە دەم پیکەنینەوە دەستی خاڵەیان بە گەرمی گوشی و خووا حافیزیان لیکرد و بڵاوەیان کرد، منیش وێرا ئەوان لە چایخانەکە دەر کەوتم و بە روماڵ ڕۆیشتم شەو لە پاش شیو

خوواردن ڕویشتمە ناو هۆدەکەی خۆم و ڕاکشام بەڵام خەو لە چاوەکانم بتەواوی دور کەوتبۆوە بیرم لە قسە و وتە خۆشەکانی خاڵە دەکردەوە لە دڵی خۆم دا وتم ئەبێ خاڵە لە لایکەوە زۆر دلەخوش بی لە بر ئمە لەم تمەنەدا ئێستاش هەر وەک لاویکی گەنج ئاوا بەهێز و بەتاقەتە. زۆرم بیر کردەوە ... نەم زانی چۆن خەوم لیکەوت و دڵم ئارامی گرت، بیانی هەروەک ڕۆژانی پێشو ڕۆیشتم بۆ دایرە و سەر ئیش و کارەکەم ئاخر لە بەر ئەمە ڕاسپراوی (کارمند) حوکومەت بوم، سەر لە بیانی تاکو دووای بانگی نیوەڕۆ لە دایرەکە دا ئیش و کارم ئەکرد بەڵام تەواوی پاش نیوەڕۆیان بێکار دەخولامەوە وام بە باش زانی کە گەشت ڕۆژان پاش نیوەڕۆ بەچم بۆ چایخانەکە و گوی شەل کەم بۆ وتەخۆشەکانی خاڵە ڕەجەب. ماوی چەند ڕۆژێک گەشت پاش نیوەڕۆ پاش نیویژی ئێواران ئیش و کارم ئمە بو کە زو بگەمە چایخانەکە و جێگای خۆم بگرمەوە و چایەکی گەرم بخۆمەوەو گوی ڕابگرم بۆ وتەخۆشەکانی خاڵە ڕەجەب، زۆری پینە ئەچو دەوروبەرم پڕدەبووە کاتی خاڵە ئەهات و دەستی دەکرد بە وتە و مەسلە خۆشەکانی تەواوی ئەوانە کە گویان لیئەبو بە تێکڕایی

دەستیان دەکرد بە پێکەنین و شادمانی، منیش ئەوندە ئۆگری قسەکانی ببوم و پیم خۆش بو هەمو شەتیکم لە بیرئەچووە و هێندە سەرەحاڵ دەبوم نەم ئەزانی کەیی بانگی شێوان ئەداو وە کەیی ڕۆژ ئاوە ئەبێت و بڵاوەمان دەکرد و ئەچومەوە بۆ ماڵەوە، هەتاکو ڕۆژێک من زۆز زو خۆم گەیاندە چایخانەکە و جێگای خۆم گرتەوە، ڕوانیم زۆر لە هاوالەکانم لە پێش من دا جێگای خۆیان گرتبۆوە و کۆزیلەیان بەستبو وە لەگەڵ یەک وتوویژیان دەکرد پاش ئەوە کە دانیشتم و چاک و چونیمان لەگەڵ یەک کرد ئاخر لەم ماوەیەدا کە هاتو چوی ئەم چایخانەم ئەکرد لەگەڵ زۆریان ببوم بە دۆست و ئاشنا، لە کاتی هاتنی خاڵە نیو کاتیک تێپەرببو بەڵام خاڵە دیار نەبو من زۆر پرۆش و نیگران بوم لە کاک حەسەن کە لەلای شانی ڕاستم دانیشتبو پرسیارم لیکرد: ئەوە خاڵە بۆچ نەهاتووە و دیار نییە؟ وڵامی دامەوە وتی : بە خووا منیش زۆرم پێ سیرە، قەت وا درەنگ نەهاتووە لام وایە ئیستا پیدا دەبێ ئاخر خاڵە هەمو ڕۆژێک هەتا نیویژی ئێواری لە ماڵەوە نەکات دەرناکەوی. ئەمجار کابرا پرسیاری لەمن کرد و وتی : کاکە لام وایە تۆش هەروەک ئیمە ئۆگری وتەخۆشەکانی خاڵە ڕەجەب

بویــت؟ وڵــامم داوە و وتــم : بــەڵی بــرام منــیش ئــەوە ماوەیەکــە ئــوّگری خاڵــە بومــو حــەز بــە وتــە خۆشــەکانی دەکــەم. لــە کــاتی خۆیــدا خــوّم دەگەینمــە ئیّــرە لــە پاشــان ئــەوّاوی باســی خۆمبــوّگیّراوە ... . کــابرا پیــاویکی ویچــوو زۆر زۆر موحتــەڕم بــو ئــەمجار وتــی : بــراتم منــیش هــەروەک تــوّ ئمــە چەنــد ســاڵە بــوّ ئیرەیــان ڕاگویزیــوم ئــاخر منــیش هــەروەک تــوّ ڕاســپراوی (کارمنــد) حوکمــەتم. لــە پاشــان هــەر دوکمــان لــە ناســینی یــەکتر گــەلیک خۆشــحاڵ بــوین، دەســتمان کــرد بــە وتــوویژ و ســەکاڵای ژیــانی پــڕ لــە تەنگــەو و چەڵمــەی ڕۆژگــار و ... . لــەم کاتــەدا بــو کــە خاڵــە لــە درگــایی چایخانەکــەوە ژورکــەوّت وە یــەک ڕاســت هاتــە لای ئیمــە و چــو لەســەر جیّگاکــەی خــوّی دانیــشت. لەهــەمو لایەکــەە خاڵــەیان بــە خیــر هــاتن کــردو دەوری خاڵــەیان گــەمارو دا، خاڵــەش لەســەر خــوّ و هیــدی دەســتی بــە چــاک و چــووّنی لــە هــەمو مرِوڤــەکانی کــە لــەلای دانیــشتبو نــو لــە دەوری کۆببونــەوە کــرد و ئــەمجار چایــەکی خــوواردە وە و دو مــژی لــە قەلیانەکــەی داو دەســتی بــە گیّرانــەوەی مــەتلی خــوّش خــوّش ئەونــدەی قــسە و بــاس و وتــەی خــوّش بــوّ گیّرانــەوە کــە لــە پیّکــەنین دەممــان وەیــەک نەدەکەوّتــەوە، بــە کــورتی ئــەو ڕۆژش هــەر وەک ڕۆژانــی پیّــشو

ڕۆژمان ئاوا کرد وە کاتی خووا حافیزی پیگەیشت، گەشتمان وەک ڕۆژەکانی تر لە یەک جیا بونەوە ... بە کورتی ئەم جۆرە کۆ بونەوەیە ماوەیەکی زۆری خایاند بڕادەیەک ئێواران خۆشمان بۆدەگوزەرا کە لە بیر و هۆشی هیچ شتیک دا نەبوین، هەمو ڕۆژی خووا خووامان بو زر ئێوارە دا بێت و لە دەوری یەکتر کۆبینەوە و خاڵه ڕەجەبیش بە قسە خۆشەکانی شادمان بکات.

ڕۆژی دوشەممە بو نیویژی ئێوارەم کرد و لە ماڵەوە بەرو چایخانەکە کەوتمە ڕێی، هەمیسان هەمومان لە دەوری یەکتر کۆبوینەوە و چاوەڕوانی خاڵەمان دەکرد، هەر چەند چایمان خوواردەوە و قەلیانیان کێشاو چاو لە دەرگای چایخانە بوین بەڵام خاڵە نەهات و پەیدای نەبو گشتمان تاکو ئێواری درەنگ چاوەڕوان بوینو دانیشتین بەڵام هیچ هەواڵیک لە خاڵە نەبو ... لە هەمویان زۆرتر من پەرۆشی نەهاتنی خاڵە بوم لە ناچاری وەک ڕۆژانی پێشو لە یەکتر خووا حافیزیمان کرد و بە پرۆشەوە لە یەک جیا بوینەوە، ئەو شەوە من هەر وەک شتیکی بانرخم لە دەست دابێت گەلیک ناڕاحەت و پەرۆش بوم نەم زانی چۆن خەوتم و چۆن ڕۆژ بووە، بەیانی کاتی لە خەو هەستام سەرم زۆر

زۆر دەهێـــشا، هـــەر چۆنیـــک بـــو خـــۆم گەیانـــدە دایرەکـــەم و دەســـتم
کـــرد بـــە ئیـــشو کـــاری ڕۆژانـــە، هـــەرچیکم دەکـــرد دەســـتم بـــۆ ئیـــشوکار
نـــەدەچو، تـــەواو کـــات لـــە بیـــر و هۆشـــی نـــەهاتنی خاڵـــە دا بـــوم لـــە برئـمـــە
ئەونـــدە ئـــوگری متەڵـــە خۆشـــەکانی ببـــوم حـــەزم بـــەوە دەکـــرد دایمـــە لـــە
لای بـــم، کـــاتی ئـــیش و کـــاری دایـــرە تـــەواو بـــو منـــیش دەرکـــەوتم یـــەک
ڕاســـت ڕویـــشتمەوە بـــۆ مـــاڵی بـــەبیٚ ئـــەوەی هـــیچ بخـــۆم خـــەویکی
قـــورس دایگـــرتم و خـــوتم، کـــاتی لـــە خـــەو هەســـتام بـــانگی ئێـــوارەی دا
بـــو بـــە پەلـــە نویژەکـــەم کـــرد و بـــەرگم لـــە بـــر کـــرد بـــەبیٚ وچـــان خـــۆم
گەیانـــدە چایخانەکـــە، هـــەر وەک ڕۆژانـــی پیـــشو هاوڕێکانم لـــە جێگـــای
خۆیـــان دانیـــشتبون بـــەڵام نـــە خاڵـــە دیـــار بـــو نـــە کـــاک حەســـەن، لـــە پـــاش
ســـڵاو و چـــاکوچۆنی لەســـەر کورســـیلەکەم دانیـــشتم زۆرم چـــیٚ ســـەیر
بـــو کـــاک حەســـەن دیـــار نـــەبو، لـــە بـــر ئمـــە ئـــەم خاڵـــەی زۆرتـــر لـــە ئیمـــە
خـــۆش ئەویـــست، هـــیچ ڕۆژیـــک نـــەبو لـــە کـــاتی خۆیـــدا لـــە پـــیش ئیمـــەدا
نەیتـــە چایخانەکـــە زۆر لـــە بیـــری کـــاک حەســـەن و خاڵـــە دابـــوم، لـــە دڵـــی
خـــۆم دا وتـــم لـــە هـــەر شـــونیک بـــن ئیـــستا خۆیـــان دەگەینـــە ئێـــرە، بـــەڵام
ماوەیـــەکی زۆر بەســـەر چـــو لـــە هیچیـــان هـــەواڵیک نـــەبو، تـــەواوی
ڕەفیقـــەکانم هـــەر وەک مـــن زۆریـــان پـــیٚ ســـەیر بـــو، بـــاس باســـی

نەهاتـــەنی خاڵـــە و کـــاک حەســـەن بو،هـــەر کامیـــان لـــە بابەتێکـــەوە باســی خاڵـەیان دەکـرد. کـاک مولـو وتــی : ئمـە مـاوەی سـێ سـاڵە لـە بـر خاڵـە بـۆ ئێـرە دیـم بـەڵام قـەت قـەت نـەبو وەک دوینـی و ئـەمڕو خاڵـە دیـار نـەبیتو وا جێگاکـەی ئـاوا چـول بێـت نـازانم ئمـە دو ڕۆژە چـی بەسـەر هـاتووە، وا دیـار نییـە. لـەم وتـوویژە دا بـوین کـە کـاک حەسـەن لـە دەرگـایی چایخانەکـە وەژۆر کـەوت، زۆر بـە پـەرۆش و شـپرزە، هـات بـۆ لامـان و بەپلـە سڵاوی کـرد و بـە خـەمباری و کـەزی لـە لامـان دانیـشت، مـن خـۆم پیرانـەگیرا ڕوم تێکـرد و وتـم :« کـاک حەسـەن ئـەوە بـۆچی وا درەنـگ هـاتی؟ خـۆ ئیمـە زۆر دەمێکـە چـاوەڕوانی تـۆ و خاڵـە دەکـەین؟» کـاک حەسـەن لـە نـاخی دڵـەوە هەناسـەیەکی سـاردی هـەڵ کێـشاو و چاوەکـانی پـڕ بـون لـە فرمێـسک زۆر بـە خـەمبارێوە وتـی : « بـە خـووا براکـان هـەواڵێکی زۆر زۆر ناخۆشـم بۆتـان هێنـاوە بـەڵام نـازانم چـۆن بۆتـان بەگێرمـەوە». تێکـرا بـە خـەمباریوە ڕومـان کـردە کـاک حەسـەن و لـە دەوری کۆبوینـەوە. کـاک عوسـمان وتـی :« چـی بـووە بـرام، بـۆ چـی قـسە ناکـەی، چـە بەسـەر هاتیکـە بۆمـانی بـەگێرەوە بـا بـزانین چـە هـەواڵێک بۆمانـت هێنـاوە؟» کـاک حەسـەن ڕەنگـی بزرکـابو سـەری

داخست و وتی : «خاڵە ... خاڵە ڕەجەب.» من بەبیستنی ناوی خاڵە خورپەیەک کوتە دڵمەوە. بە پەلە وتم :« خاڵە چی ... خاڵە چی بەسەر هاتووە؟» ئەمجار کاک حەسەن وتی : «مەگر ئێوە، نازانن؟» ئیمەش بە تێکرایی وتمان : «نە بخووا نە... هیچ نازانین. گەشتمان چاوەڕوانی هاتنی تۆ و خاڵە بوین» کاک حەسەن وتی :« خاڵەیان گرتووە بردویانە بۆ حەبس ئێستاش ئەوە لە گرتوخانە دایە. کاک ڕەحیم وتی : کاک حەسەن پیمان بڵی بەزانین خاڵەیان بۆچ گرتووە بۆ چی بردویانە بۆ گرتوخانە؟ کاک حەسەن ئەمجار پەشوی هاتەوە سەر خۆ و بە نەرمی وتی : « وەکو بیستومە دویکە کاتی ئێواری هەر وەک ڕۆژانی پێشو خاڵە نویژی ئێواری لە ماڵەوە دەکات و جل و بەرگەکانی ئەکاتە بەرو ڕێ ئەکەویت کە بۆ ئیرە بێت، بەڵام لە ناو بازار دا کەمێک ئیش و کاری بۆ دێتە پیش و ئەنجامی ئیشەکانی ئەدات. لە پاشان دەست ئەبات بۆ گیرفانی ئەڕوانی تەزبێحەکانی لە ناو گیرفانی دا نییە، هەموتان باش ئەزانن هەمو ڕۆژی لە کاتی دامزراندنی مەتەڵە خۆشەکانی تەزبێحە زەردە دەنک گەورەکانی بە دەستەوە ئەگرت و هێواش هێواش ئەی خولاندەوە ... جا خاڵە کاتی ئەزانی

تەزبێحەکانی لە ناو باخەڵی دا نییە بە پەلە ئەگریتەوە بۆ ماڵەوە بەهێواشی دەرگاکە ئەکاتەوە گویی لە دەنگێک ئەبیت خاڵە زۆری پێ سەیر ئەبیت، هێدی هێدی ئەچێتە پێشەوە هەتا ئەگاتە بەر درگای هۆدەکە. کاتی لە قەڵشی درگاکە ئەڕوانی ناو هۆدەکە چاوی پیدەکەوی کە ژنەکەی ... ژنە بی شەرمەکەی ... ژنە بێ شەرەفەکەی بە ڕوتی و قوتی خۆی خستوتە ناو باوەشی ئەحمەد، ئەحمەدی کوڕی مام هەباس ... لا حولە وە لا ... نازانم چی بڵیم.

کاک حەسەن ئەوندە زیور و ناڕاحەت بو، سەری داخست و ڕاوەستا .. کاک عەلی وتی : « کاک حەسەن، کاک حەسەن لە پاشان چی بو؟»

کاک حەسەن بە کەزییەوە سەری هەڵبڕی و روی لە ئیمە کرد و وتی : ئەم ژنە بێ ئابڕو و نا نەجیبە لە پاش بیست ساڵ ژیان لەگەڵ خاڵە، بێ شەرمانە خیانەتی بە خاڵە دەکات، ئەوین و دڵداری لەگەڵ ئەم هەتیوە ناپیاوە دەکات خووایە تۆبە هەزار جار تۆبە... . کاک حەسەن تۆزیک ڕاوەستا و فرمیسەکانی خاوین کردەوە و وتی : « بڵیم چی برام چی بڵیم چی ...» . سەری داخست. ئەمجار من پرسیارم لیکرد و وام وت : « کاک حەسەن

لـه پاشان چـی بـوّ؟» کـاک حەسـەن وتـی :« وەکـو دراوسـیکان بـوّمنی گێـراوه .. خاڵـه کـاتی چـاوی بـەم کارەسـاته دەکـەویت، هوّشـی لەسـەر خـوّی نـامێنی بـه هێواشـی ڕادەکـا بـوّ حەوّشـه میلەیـەکی قورسـی ئاسـن بـه دەسـتەوه دەگریـت و خـوّی ئەخاتـه نـاو هوّدەکـە. ئیمـه دەبـوواْ بکریـت ئەمـه دیکـات پیاوانـه هـەردوکیان بەیەکـەوه ئەکوژیت لـه نـاو هوّدەکـه پـڕ دەکـات لـه خـوینی پیـسی ئـەم خەیانـەت کارانـه، جـا لـەم هـات و هـاوارەدا دراوسـێکان ئەڕژینـه نـاو مـاڵی خاڵـەوه خاڵـەی بـه دەسـتی خویناویـەوه لەسـەر تەرمـەکان جیـا ئەکەنـەوه ... خاڵـەش وەک مرۆڤیکـی ئـازا و بەشـەرەف پیاوانـه بـه چـەنگی خویناویـەوه تـەواوی ڕوداوەکـه بـوّ دراوسـێکانی دەگیڕیتـەوه و ئـەمجار ماڵکـەی بـه یـەکی لـه داروسـێکانی دەسـپێری و ئـەڕوا خـووّی تەسـلیمی ڕاسـپیراوەکانی حوکومـەت دەکـات. مـن ئەوندەم لـه دەمـی کـاک نـادری دراوسـیّان بیـست وه و بوّتـانم گێـراوه ... » ئیتـر کـاک حەسـەن سـەری داخـست و دەنگـی لیّوەنـەهات. کـاتی ئیمـه ئـەم بەسـەر هـات و ڕوّداوەمـان بیـست بـه تیّکرایـی خـەمیّکی قـورس و گـران دایگـرتین. خەفـەت بـەری دڵمـانی گـرت، زوّر زوّر بـەم باسـه تیّـک چـووین و ئـاڵوّزاین، بـەڵام کـاک مـەحموود ئیمـەی وریـا کـردەوه

و وتـــی :« خەفـــەتی چـــی ئـــەخۆن براکـــان ئـــەبێت ئیمـــە شـــانازی بـــەپیاوەتی و شـــەڕەف و ناموســـی خاڵـــە بکـــەین، خاڵـــە پیاویکـــە بـــۆ پاراســـتنی ئـــابرو و شـــەڕەف و ناموســـی خـــۆی ناپیـــاو ژنـــە چەپـــەل و بـــێ ئابڕوکـــە خـــۆی کوشـــتووه، ئـــەبی بـــەتیکرایی بـــەچین بـــۆ لای و پیرۆزبـــایی لـــی بکـــەین». مـــن بیـــرم لیکـــردەوه بەمیـــشکم داهـــات خاڵـــە پیـــاویکی بـــە نـــاو بانـــگ و خـــاوەنی ئـــابڕو و ناموســـە بـــۆ خاڵـــە مرۆڤیکـــی بتـــەواوی مـــرۆڤ بـــو، خاڵـــە پیاویـــک بـــو کـــە هـــەزاران مرۆڤـــی وەک مـــن ئـــەوینی مەتەڵـــە خۆشـــەکانی بـــون ... بـــەڵام ... بـــەڵام لەگـــەڵ ڕۆژگـــار و ڕەوڕەوی دەوران چـــی بڵـــیم ئـــابڕو و ناموســـی هـــەمو پیاویـــک زۆرتـــر لـــە دەســـتی ژن دایـــە، لـــە دەســـتی هـــاو ســـەر و شـــەریکی ژیـــانی دایـــە. ماوەتـــەوه عـــەقڵ و هـــۆش و شـــەڕەف و ئـــابڕو ژنەکـــە بـــەتوانی پیاوەکـــەی ســـەر بـــەرز بکـــا یـــا ســـەرنەوی. زۆر زۆر خـــەفت بـــار بـــوم بتـــەواوی بەبیـــستنی ئـــەم ڕوداوه هۆشـــم لەســـەر خـــۆم نـــەمابو کەوتبومـــە نـــاو دەریایـــەکی زۆر قوڵـــوه ... لـــە پـــڕدا کـــاک حەســـەن قـــاوی لیکـــردم و وتـــی :« لـــە چـــی بیـــر دەکەیتـــەوه. بـــرام ژیـــن چـــەوتوو نالـــە بـــاری زۆره، باشـــتر ئەوەیـــە بڵـــاوەی بکـــەین و لـــە یـــەکتر بـــە کۆڵـــە بـــاریکی خـــەم و خەفـــەت و نارەحـــەتیوه لـــە دەوری یـــەکتر جیـــا

ببینەوە و هەر وەک ڕۆژانی پێشو هەر کەسەی بەرو ماڵی خۆمان بکەوین ڕێ.» لە گەشتیان خەم بارتر من بوم ... نەم زانی چۆن خۆم گەیاندەوە ماڵی جەلو بەرگەکانم لە بەر خۆم دا ماڵی و ڕاکشام و چاوم بڕی بەر میچەکە ڕۆداوی ئەم ماوەیەم وەک پەردەی سینەما بەبەر چاودا دەهات و ئەڕۆیشت وێنە خاڵە ڕەجەب دایمە لە بەر چاوم بو مەتەڵوو قسە خۆشەکانی لە ناوگویم دا وەک موسیقای خۆش و پڕ سۆزێ زرینگاوە... . ماوەیەک بەسەر چو وەک بیستم دادگاە (مەحکەمە) بو خاڵە ڕەجەب ماوەی پانزدە ساڵ حەبسی بۆ بڕیبوەوە... ڕۆژێک هێندێکم کەلوپەل و دیاریم بۆ کڕی و ڕۆیشتم بۆ دیتەنی لە پاش ڕوخسەت وەرگرتن چومە لای بۆناو هۆدەکەی، کە چاوم بە خاڵە کەوت ڕوانیم خاڵە زۆر کەیف خۆشە و ساخو سەلامەتە باوەشم پێدا کرد و خستمە ناو باوەشم لە لای دانیشتم خاڵەش بەدیتنی من زۆر زۆر خۆشحاڵ بو گەلێک باسمان کرد و زۆر زۆر پێکەنین و زۆرمان وتوویژ کرد. هەتا ئەو کاتەی بەڵین تەواو بو، لەو حاڵەش دا خاڵە ئەوەندەی مەتلی خۆش بۆ گێرامەوە خۆم لی ون بەبو. کاتی خوا حافیزی خاڵە وتی : « ئەگەر ئەمجار هاتی بۆ لام، بەتەواوی بەسەر هاتی

خۆمــت بــۆ دەگێڕمــەوە و ســڵاوی هــەمو دوستانیــشم بــۆ بگەینــە».
دەســتەکانیم مــاچ کــرد و وتــم :« بــە خــوا خاڵــە بەقــەدرای براکــانم
دڵــم بــۆ تــو زۆر خەمناکــە چونکــە منــیش دو بــرام هەیــە و زۆر دەمیکــە
لییــان بــێ هــەواڵم ئێــستاش تــۆم لــە جێگــای براکــانم دانــاوە».
چاوەکــانی مــن و خاڵــە پــڕ بــون لــە فرمیــسک لــە هۆدەکــەی دەرکــەوتم.
خاڵــە هــاواری لێکــردم و وتــی : « براکــەم خــەمبار مەبــە ڕوداوەی
ژیــان زۆرتــر بەســەر مــرۆف دا دیــت. قــەت خەفــەت مــەخۆ. مــن لــە
کــردەوەی خــۆم و چــارە نــوس زۆر ڕازیــم. لەبــەر ئەمــە شــەرەف و
ئــابڕوی خــۆم نەخــستە ژێــر پــی ... لــە بــەر ئەمــە خــۆم ســەر نــەوی
نــەکرد و ڕازیــم بــە ڕەزای خــوا...» مــن ڕەق ڕاوەســتا بــوم لــەپاش تــەواو
بــونی وتــەکانی خاڵــە بــە داخــەوە خەفــەت بــار لــە خاڵــە جیــا بومــەوە
کــاتی لــە حەوشــەی گرتوخانەکــە دەرکــەوتم روم کــردە زەوی و تفــم
کــرد، لــە ژیــان تفــم کــرد لــە بێوەفــایی بــەعزیک و لــە دڵــی خۆمــدال
لەعنــەتم لــەو کەســەنە کــرد کــە ناپــاکن. ســەرم لــە کــردەوەی ڕۆژگــار
ماســی بــو، نــە زانــی چــۆن خــۆمن گەیانــدەوە ماڵــەوە... ماوەیــەکی
کــەش بەســەر چــو ڕەوڕەوی ژیــان هــەر وەک بــەرق بەرۆپێــشەوە
ئەرۆیشت هەر شەو ئەهاتو ڕۆژ دەبۆوە...

ژیان بەڕادەیەک چەوتو ناڵە بارە هەر کەس لە بیری خۆیدا یە. بە قولیک کەس لە بیری کەس دا نییە. بەڵام ژیان بۆ تاقمیک شیرین و بۆ زۆر کەسان تاڵی تاڵە زەمان ڕاوەستانی نییە، بە هەر جۆریک بێت بەرو پێشەوە ئەڕوا تو تیئە پەڕی... هەتا ڕۆژیک لە وەرزی هاویندا بو هەمیسان هێندیکم کەلوپەل کڕی و خۆم ئامادە کرد و ڕیگای گرتوخانەکەم داگرت کاتی گەیشتمە بەر درگای گرتوخانەکە ماوەی کاتێکم ڕوخسەت وەرگرت، چومە ناو هۆدەکەی خاڵە، لە پاش هەواڵ پرسین و چاکۆو چۆنی خاڵە بە گورجی دەستی کرد بە دروست کردنی چایی،وە بە دیتنی من گەلێک شاد بو دەستی خستە ناو دەستم و لە لای خۆی داینامو وتی : « کاک حەسەن و هاوالەکانی کەش دویکە هاتن بۆ لام و زۆر دانیشتن و لە پاش ماوەیەک ڕۆیشتن» ئەمجار من و خاڵە دەستمان کرد بە وتوویژ خاڵە هەمیسان دەستی کرد بە گێرانەوەی مەتەڵو قسەی خۆش خۆش بۆ ڕۆنکای دڵی من گاڵتە و گەپی دەست پێ کرد بەڵام من وام هەست پێکرد کە خەم و خەفەتێکی زۆر لە ناو دڵی دا کۆبۆتەوە و ... .

چایەکـە ئامـادە بـو، خاڵـە دوچـایی تێکـرد و لـە لام دانیـشت ئـەمجار لـە منـی پرسـیار کـرد و باسـی چایخانەکـەی بـۆ بگێڕمـەوە وتـم:« بـە خـوا لـە ڕۆژەوە کـە تـۆ لـە بەندیخانـەدای مـن ڕوم نکردۆتـە چایخانەکـە لـە بـەر ئەمـە جێگاکـەی تـو چـوڵ بـو، دڵخۆشـی بـۆ ئیمـە نـەمابو، ئیمـەش رومـان لـە چایخانەکـە نـەکرد.» خاڵـە ویـستی دەسـت بکـات بـە مـەتەڵ و قـسە خۆشـەکانی بـەڵام مـن وەبیـرم هێنـاوە و وتـم:« خاڵـە تـۆ بـەڵینیت بـە مـن دا ئـەمجار کـەهاتم بەسـەر هـاتی خـۆتم بـۆ بگێڕیتـەوە.» خاڵـە روی تێکـردم و هەناسـەیەکی سـارد لـەناخی دڵـەوە هـەڵ کیـشاو وتـی :« مـن لـە سـەر بڵینـی خـۆم مـاوم ـ بـەم جـورە بەسـەر هـاتی خـۆی بـۆ مـن گێـڕاوە ـ مـن نـاوم خاڵەقـە کـوڕی قـادری مـام مـەحموودم تەمـەنم شەسـت و دو سـاڵە کـاتی لـە دایکـی خـۆم بـوم و هاتمـە سـەر دونیـاوە وەک بۆمنیـان بـاس کـردو وە لـە خۆشـی مـن کـە تاقانـەبوم دایـک و بـاوکم خـەڵکیکی زۆریـان لـە خزمـو و قـەومان و دراوسـێکان بـۆ میـوانی بانـگ دەکـەن و چـوار شـە و چـوار ڕۆژ زەماوەنـد دەکـەن، بـە باشـی وەبیـرم نایـت کـە تەمـەنی منـاڵیم چـۆن ڕابـواردووە چـۆنم تێپـەر کـرد، بـەڵام اە تەمـەنی دە یـان یـازدە سـاڵی دا بـوم کـە بـاوکم ئـازاریکی گرتبـو وە لـە نـاو جێگـادا

کەوت، هەرچی هەمان بو خەرجی دەرمانمان کرد، بەڵام چاک نەبۆوە و لە پاش ماوەیەک کۆچی دووایی کرد، تەمەنی دریژی بۆ تو بەجی هیشت، من مامەوە و دایکیکی لیقۆماو و بەستزمان و بێ کەس. هەر وەک لە پێشوە باسم کرد تەنیا من منالی دایک و باوکم بوم، لە پاش من منالی کەیان نەبو لە بەر ئەمە باوکم کریکاری دەکرد و دەستی کورت بو، فەقیر و هەژار بوین باوکم پاشەکەوتێکی وەهایی نەبو، لە پاش مردنی باوکم ماوەیەکی زۆری نەکێشا دایکم دەستی کرد بەکارکردنی ماڵان بۆ ئەوەی خۆی و منی پێ بەخیو بکات منیش لە تەمەنی کەم دا دەستم کرد بە کریکاری و هەمو ئێواران لە پاش تەواو بونی ئیش و کار بۆ خویندن دەرس ئەچومە مزگەوت لە لای مەلا عەلی دەرسم ئەخویند شەوانەش هەتا نیوە شەو لە بەر ڕۆناکی چرا فتیلەیەک دا ئەنیشتم و خریکی دەرس و مەشقەکانم ئەبوم، بەیانیانش زو ئەرۆیشتم بۆ مەیدان بۆ کریکاری دایکی هەناسە ساردم تەنیا ئاواتی ئەمە بۆ کە نەمر بایە و بۆ ڕۆژیک زەماوەندی منی بە چاوی خۆی بەدیبایە. بەڵام ئەوندە ماندو بو و چەوسایەوە، هەتا نەخۆش کەوتو ئەم نەخۆشیە وەک مۆتە پیوەی نوساو ڕۆژ لەگەڵ ڕۆژ

زەرد و زەلیل دەبو، زۆری نەخایاند ئەمیش لە شەویکی ساردی زستاندا کۆچی دووایی کرد.لە پاش مردنی دایکم هەمیسان من مامەوە و کۆڵە باریک خەم و خەفەت و هەژاریو تەنیایی و ... بەڵام لە دەرس خویندن دەستم هەڵ نەگرت. بە هەر جۆریک بو هەتا پلی پینجەم دەرس خوین، تەمەنم لە نوزدە ساڵان دابو تاق و تەنیا و بێ کەس و کار، بەم ئەحواڵەش کە هیچم نەبو بە مردنی دایکم ئەوەندەی کەش کەساس و لیقوماو بوم ... لە بەد بەختی نەمامم بو نە خاڵم بو نە برا، تەنیا چاوە خانویکی کۆن و ڕۆخاوم بۆمابۆو، ڕۆژانە کە لە کریکاری ئەهاتمەوە ماندو و مردو لە ناو هۆدەیەکی سارد و ڕەق و ڕوق شەوم ڕۆژ ئەکردەوە هەتا شەویک دانیشتم زۆرم لە خۆمو لە ژیان بیر کردەوە، وام بە باش زانی کە خۆم بە دڵخوازی خۆم تەحویلی سەربازی بدەم، لە بەر ئەمە دو قازانجی هەبو، یەکم تۆزیک چاوەکانم بکریتەوە و لە دەستوپێ سپیلکەی ڕزگار بم و بەبم بە مرۆڤیکی لێهاتو، دوهەم خەفەتی لە دەست دانی باوک و دایکم لە بیر خۆم برمەوە و لە بێکەسی ڕزگاربم، جا هەر ئەمە بو کە بیانی لەخەو هەستام و بە گورجی خۆم ئامادە کرد و ئیشوکارەکانی پیویستم زر ئەنجام دا و ...

سەرو نەهێشینم، ڕۆیشتم خۆم تەحویل دا ... ماوە دو ساڵی تەواو بە بێ کەم و زۆر سەربازیم کرد و خۆم ڕزگار کرد، لە سەربازی (عەسکەری) هاتمەوە، زۆر زۆر گۆڕا بوم هەتا بۆ خۆم خۆم پێ سەیر بو، ببومە مرۆڤیکی ئازا و عاقڵ و ڕێک و پێک و زۆر کەیف خۆش و سەرە حال لە بەر ئەمە پینج کەلاسم سەواد هەبو، ماوەی چەند ڕۆژیک ڕاوەستام هەتا بە باشی حەسامەوە، ئەمجار بەڵگەی سەربازی و بەڵگەی خویندەوازی و بەڵگەی سەلامەتیم گرتبە دەستەوە دایرە بە دایرە (ئیدارە) دامزرام و دەستم کرد بە ئیش و کار ... لە بەر ئەوە لە مانگی ڕەجەب لە دایک بوم و لە مانگی ڕەجەب دا دامزرا بوم، ناوی خاڵە ڕەجەبیان بەسەردا دابڕیم بومە خاڵە ڕەجەب. دایرەی شاروانی هەر چەند مواجبەکەی کەم بەلام بۆ من زۆر باش بو، لە بەر ئەمە لە دەربەدەری و هەناسە ساردی ڕزگارم ببوم ماوەی دوسە ساڵ کارم کرد و پاشکەوتێکم وەلا نا، ئەمجار لەم پارەیە هێندیکم لە خانوکەم خەرج کرد و ڕێک و پێکم کرد، تازە ئەمە ویستم بەحەسیمەوە کە شەویک دراوسێکانم ڕژانە ماڵەکەم و کۆبونەوە و هەمویان خەوی ژن هینانیان بۆ من دیتبو، چارەنوس وای نوسیبو، لە پاش ماوەیەکی

کەم لەگەڵ کیژێک بە ناوی زارا زماوەندم کرد زارا زۆر ژنێکی باش و هەڵ کەوتوبو، من زۆر زۆری لێ ڕازی بوم بە بون و نەبون ڕازی بو، ماوەی بیست ساڵ ژیانم لەگەڵ کرد بەڵام بەقەزای خووا منالمان نەدەبو، تاوانی نەبونی منال لە من بو زۆرم خۆ لە دار و بەرد دا زۆر چومە لای دوکتور زۆرم دەوا و دەرمان کرد بەڵام خووا منالی پێنەدایین، هەر وەک وتم زارا ژنێکی زۆر باش بو زۆربە شەڕەف و بە ناموس بو، ژیانێکی زۆر خۆشمان هەبو، کەم کورێکمان لە ژیان دا نەبو ئەوەی کە کەم بو تەنیا نەبونی منال بو، لە پاش بیست ساڵ ژیانی ژن و مێردایەتی ڕۆژێک لە یەک جیا بوینەوە و ... هەمیسان من مامەوە و تەنیایی و بێ کەسی، ماوەیەکی زۆر تەنیا بوم، هەتا سەر ئەنجام توشم بە توشی ئەم ژنە بێ حەیا و نانەجیبە بو، بە دەست خۆم نەبو چارەنوس ئەو ژنەی لەسەر ڕێگام سەوز کرد، بەکورتی پێت بەڵێم ڕۆژێک لە ماڵی خات دولبەری دراوسێمان چاومان بە یەک کەوت و ئەو بێ وەفایە گەلیک سەکاڵای لە دەستی مێردەکەی پێشوی بۆ باس کردم بۆم دەرکەوت کە ئەمش هەر وەک خۆم بێ کەس و هەژارە ... ئەمجار منیش تەواوی بەسەر هاتی خۆم بە بێ زیاد و کەم بۆ

گێراوە،تەواوی پێشنیارەکانی منی بە گیان و دڵ قەبوڵ کرد، ڕۆژێک زۆر بە خۆشی و دڵ گەرمێەوە بە یکەوە زەماوەندمان کرد، لە بەر ئەمە ژنە لە ناو دڵما بە ڕاست و پاکی هاتبو بەر چاوم تەواوی ماڵ و سامان و بون و نەبونم خستە بەر دەستی، دایمە هەر وەک هەر دو چاوکانم پارێزگاریم لێدە کرد لە پاش ماوەیەکی زۆر کە تەمەنم بو بە پەنجاە ساڵ لە دایرە کە تەقاعودیان (بازنشستە) کردم منیش لە بەر ئەمە مەواجەبم هەبو و دڵخوشیم بە ژن و ماڵەکەم هەبو جەل و بەرگی جووانم لە بەر دەکرد و هەر وەک لاویکی سەرە حاڵ لەگەڵ ژنەکەم بە خۆشی ڕامان ئەبوارد و مانگ لەگەڵ مانگ پارەی تەقاعودیکەم وەر دەگرت و ئەم خستە ناو دەستی ژنەکەم بە یەکەوە زۆر بە خۆشی و بەختەوری ڕامان ئەبوارد، هەمو ڕۆژان لە پاش نویژی ئێواری ئەچومە ئەم چایخانە و لەگەڵ دۆست و ڕەفیقەکانم دەستمان دەکرد بە قسەی خۆش و گاڵتە و گەپ، ئێوارانیش بە دەستی پڕەوە ئەچومەوە بۆ ماڵی ... هەتا ئەو ڕۆژە ... ـ خاڵە هەناسەیکی ساردی هەڵ کێشاو ئەمجار وتی ـ کە چارەنوس ئەم کارەساتەی بۆ ڕێک خستم، ئێستاش ئەبی بە تەمەن و ڕیشی سپی یەوە ماوە

پانزده ساڵ لە ناو حەبس دا ڕبویرم ... بۆ ماوە چەند دەقیقەیەک خاڵە ڕاوەستا و چاوەکانی پڕ بون لە فرمێسک .. ئەمجار وتی ـ کاکە گیان ئەمە بو بەسەر هاتی من و ڕۆداوەیی ژیانم چارەنوس ئەمەی لە ناو چاوانی من نوسیوە ...» کاتی وتەکانی تەواو بو من سەرم داخستو کەوتمە دەریایەکی قوڵ و بێ بن، بێ وچان فرمێسکەکانم هەر وەک جوگەلەی ئاو بە چاوەکانم دا ئەهاتە خووار ... هەر ئەوەندەم وت :« تف لە هاوالی ژیانی کە ئاوا بێ حەیا و بێ ... بێ » لەم کاتەدا ڕاسپێراوی گرتوخانەکە لە دەرگاکەی دا هاتە ژورەوە و وتی: « برام کاتی وتوویژ تەواو بو» دەرگاکەی کردەوە و چاوەڕوانی دەرکەوتنی من بو، خاڵە هەستایە سەر پێ منیش ڕەق ڕاوەستام، باشمان بە یەک دا کرد و دەستمان کرد بە گریان ... ئەمجار بە چاوی پڕ فرمێسکەوە لە خاڵە ... خاڵەی بە شەرەف، خاڵە ڕێک و پێک، خاڵەی قسە خۆش و گوڵی مەجلس جیا بومەوە و خووا حافیزیم لێکرد و لەناوهۆدەکەی گرتوخانەکە دەرکەوتم برو ماڵ کەوتمەڕێ...

بۆکان... جوزەردانی ساڵی ١٣٦٩ هەتاوی

حەمە لاو

بەشی سیهەم

حەمەلاو ٣

لــە ڕۆژگــارانی زۆر قــەدیم دا، زەمانیــک کــە قــەومی کــورد بــەڕادەی زانــین و زانــستی و تیگەیــشتوی ئیمــڕو نەگەیــشتبو،فەرهەنگ و ئــەدبیاتی زەبــانی دایکیمــان وەهــا لیقــو مــاو ئــاڵوز و ژیرکــەوتوبو کــە زۆر کــەس نــاوی مــەکتب و تــۆپ و تــەیارە و ئوتــومبیلی نەبیــستبو، ئــیش و کاریــان خــوواردن و خــەوتن بــو و لــە ژێــر چــەنگی ڕەمــەکی نەخوینــدەواری دا کــاتی ژیانیــان لەگــەڵ ڕۆژەوەی زەمــان بەســەر ئــەبرد. ســەریان داخــستبو وەک مریــشکیکی بــێ کــەس لــە گەشــت لاو، بەســەریان دادە دان، بــەڵام شــەرەف و نــاموس و ڕەســنی پیــاوەتی خۆیــان ئەپاراســت، لــەم زەمانــە دا بــو کــە تاقــەمیک مــل هــۆر و تینەگەیــشتو کــە تــەنیا نەترســی و ئازایــەتان چــە تفــەنگیکی ســەر پــڕ و کۆنــو چــە پــرک کــە بەکرســەی ســاچمە و بــاڕوت و کۆنــە پــەڕ و پڕیــان ئــەکرد ئەیانخــستە ســەر شــانیان و خۆیــان پــێ ئەنواند و شــانازیان پــێ ئــەکرد، ئــەمجار بــەم هۆیــەوە دەســتیان دەکــرد بــە ڕاوەڕوت و ڕەچــان ئــەم تاقمــە ببونــە مایــەی ئــەزیت و ئــازاری بەشــێکی زۆر لــە خــەڵکی ئاوایــەکان هیرشــیان ئــەبردە ســەر گونــدەکان و دەســتیان دەکــرد بــە تەقــە و

هـات و هـاوار و ڕمبـازین و بـەدوری ماڵەکانـدا ئەسـپ تـاو دان خـەو و خۆاردەمـەنیان لـە خەڵکەکـە حـەرام دەکـرد مەبەسـتیان لـە پێـک هێنـانی ئـەم ئـاڵوزی و گێـژاوە ئەمـەبو کـە لـەم قومـە فـەقیر و بـێ دەسـەڵاتە بـە زۆری بـاج بەسـتێنن کـاتی ئـەم تاقمـە ناپیاوانـە هێرشـیان ئـەبردە نـاو ئاوایـەک زۆر لـە پیاوەکـان و لاوە گەنجـەکان لـە ترسـی کوشـتن لـە بـن بـەرد و بـە نـاری کێوەکـان خۆیـان حەشـار ئـەدا، ژن و منالکـانیش خۆیـان بـە ژورەکـان دا دەکـرد و درگـای حەوشـەکەیان لەسـەر خۆیـان دا دەخـست بـەڵام تاقمەکـە ئەسـت هـەڵ گرنـە بـون لـە سـەر زینـی ئەسـپەکان دائەبـەزین و بـە زۆری و بـە لەقـە درگـای ماڵـەکانیان تیـک دەروخانـد و خۆیـان بـە ماڵـەکان دا دەکـرد و هێرشـیان ئـەبردە ژورەوە هـەرچی کەلوپـەلی بایخـدار و بەکـەڵک وەدەسـتیان ئەکـەوەت ڕاماڵیـان ئـەدا و بـاری وڵاخـەکانیان ئـەکرد و ئـەیان بـرد و بـە قاقـا و پێکـەنین گوندەکـەیان بـەجی ئەهیـشت و ... ئەڕویـشتن، لـە گونـدی کێوەسـور لـە ناوچـەی کوردوسـتانی ئیـران کـە گونـدیکی سەرسـەوز و خـۆش و پـان و پـڕ لـە خەڵکـە پێـشکەوتوتر لـە گونـدە پچوکـەکانی دەوروبـەری بـو، لـە برگـەوڕەی و دەوڵەمەنـدی زۆرتـر لـە گونـدەکانی تـر دوچـاری زر و زیـان دەبـو بـە قولیـک هـەر کـەس بـانی زۆرتـر بـێ بـەفری زۆرتـرە، دانیـشتوەکانی ئـەم ئاوایـەش هـەر وەک ئاوایـەکانی کـە کـاتێ

تاقمەکـە هێرشـی بـۆ دەهێنـان ئـەوانیش بـە وینـەی گونـدەکانی تـر خەڵکەکـە لـە ترسـان خۆیـان حەشـاردەداف حەمـەلاو لاویکـی جـوامیر و چـالاک و ڕێـک و پێـک بـو زۆر لـە بـرز چـاوی خەڵکەکـەبو.

ئـەمیش بەبیـستنی دەنگـی تەقینـەوەی هـەولین گولـە ویـڕای خەڵکەکـە ڕای ئـەکردو خـۆی ئەخـستە نـاو دارسـتانەکە و وەلـەژێر دارە مازویـەکی پیـری کۆنـە سـاڵ کـە لـەق و پـەپیکی زۆری لـی بڵـاو ببـۆوە ڕادەکـشاو سـەری نەخـستە سـەر زەوی چاوەکـانی ئـەبڕی لـە ئاسـمان و ئـەچۆ نـاو بیـرەوە بیـری لـەکارە سـاتەو زرولـم و زۆری ئـەم تاقمـە ناپیاوانـە دەکـردەو گلالەیـەکی(نەقـشە) لـە نـاو مێـشکی دابـو، بـەڵام لـە بـەر ئەمـە نـە خوینـدەوار بـو نـەی ئـەزانی چـۆنی داریژیـت و خـۆی و ئـەم خەڵکـە هـەژارە لـە دەسـتی ئـەم تاقمـە خـوین خـۆرە ڕزگـار بکـات لـە پـاش ڕاوڕوتـی تاقمەکـە و ڕۆیـشتنی ئـەمان ماوەیـەک ئـەماو و پاشـان ئەگەڕایـەوە بـۆ گوندەکـە و نـاو خەڵکـە، حەمـە لاوگـەلی ڕوژان کـە ئـیش و کـاری نەئـەبو لـە ئاوایەکـە دەر ئەکـەوتو ئەڕۆیـشت بـۆ ژیـر دارە مازۆکـە و دائەنیـشت و بیـری ئـەکردەوە و زۆر بیـر لـە چـۆنیتی ئـەم ڕوداوە ئـەکردەوە جـار جـار سـەری هـەڵ ئـەبڕی پرسـیاری لـە دارەکـە ئـەکرد و ئـەوت :« ئـەی دارە پیـرە تەمـەنی تـۆ لـە تەمـەنی مـن زۆر زیـادترە تـۆ دونیـات لـە مـن زۆرتـر دیـوە، زۆر لـە پیـاوانی ڕەشـید و هـەلکوتو و مـاقوڵ لـە ژیـر سـیبەری تـۆ دانیـشتون

و حەساونەوە زۆر بێ ئاوی و گەرما و چەڵمەی ژیان چێشتووە، تۆ بەمن بەڵێ من چە بکەم چۆن خۆم و تەواوی خەڵکی ئاوایەکان لە دەستی زوڵم و زۆری ئەم تاقمە خوێن خۆرە ڕزگار بکەم ئەی دارە پیرە من ڕێنمونی بکە هەولْ هیوام خووایە و دوهەم ژێر سیبەری تۆ بەلکەم خووا پریشکەیەک نور بخاتە ناو دڵم و میشکەم یارمەتیم بدات، بەڵکەم بە توانم ئەم خەڵکە بێ تاوان و بێ گوناهە نە لەچەنگ ئەم تاقمە ڕزگار بکەم.» حەمە لاو گەیشت ڕۆژان لە ژێر دارەکە دائەنیشت و زۆری بیر ئەکردەوە بەڵام بە ئەنجام نەگەیشت ڕۆژیک هەر وەک ڕۆژانی تر حەمە لاو لە ژێر سیبەری دارە کە دانیشتبو لە ناخی دڵەوە بیری ئەکردەوە ڕاکشاو چاوەکانی تازە خەستبو سەریەک لە پڕ دا دو لاوی شۆخ و شەنگ دو لاوی بالا بەرز و دەم بە پێکەنین کە یەکیان ناوی سوارە بو وە ئەوەی کەش ناوی قاسم بو گەیشتنە لای حەمە لاو و لە زۆر سەری دانیشتن حەمە لاو چاوەکانی کردەوە ڕاست بۆوەو دانیشت سوارە و قاسم دەستیان کرد بە پێکەنین و سڵاویان لە حەمە لاو کرد قاسم ڕوی کردە حەمە لاو و وتی: «ئەمە چیە؟ چی بووە چەت لیقوماوە لە بەر چی گەشت ڕۆژ ئیمە جی دەهیڵی و خۆت تەنیا دیتە ژێر ئەم دارە و خەفەت ئەخۆی و بیر ئەکەیتەوە نابێ ئیمەش بزانین؟» سوارە وتی:« حەمە لاو ناکات لە بیری دا

مەزراندنی بنەماڵە دا بێت و زەماوندت بەدەستەوە بێت وا لە ئیمەی حاشاردە ئەدیت؟ » حەمە لاو سەری هەڵبڕی و روی تێکردن و هەناسەیەکی ساردی هەڵ کیشاو وتی :« نە بە خووا، سوارەی خۆشەویستم من لە بیری ژن هێنان دا نیم لە بیری شتێکی کە دام دەردیکی لە مە گەورەتر لە ناخی دڵم دایە بەڵام نازانم چی بکەم و چۆنی بە ئەنجام بگەینم.» قاسم وتی :« حەمە لاو بۆچ بۆمانی باس ناکەی بەڵکەم ئیمەش بەتوانین لەگەڵت هاو بیری و هاوکاری بکەین بەیکەوە ئەم دەرد و چەڵمەیەی لە ناو دڵت دا یە بی تونینەوە» سوارە وتی:« ڕاست ئەکا برام مەگر ئیمە بەیکەوە ڕەفیق و دۆست و هاو ماڵ نین لە ناو گوندیک دا نازین دەردی تۆ دەردی ئیمەشە، شادی و خۆشی تۆ شادی ئیمەشە.» حەمە لاو وتی :« بە خووا ئەوە ئیوە ئەلین هەر وایە، بەڵام ئەم دەردە، دەردیکی قورس و گرانە» قاسم وتی :« حەمە لاو مەگەر نەت بیستووە دەڵین هەر دەردێک دەرمانێکی هەیە، ئیستاش بەفرمو بەزانین دەردەگەورەکەی کەلەناو دڵت دایە چیە؟» حەمە لاو سەری داخست و وتی: «من شەو و ڕۆژ لە بیری ئەمە دام کە خووا تاقەت و تەوانم بدات بە جوریک شەڕی ئەم تاقمە زۆر دار و نامردانە کە لەرێشە و ڕەگەزی خۆمانن بەم جۆرە ژیانیان لە ئیمە و تەواوی دانیشتۆکانی ئەم گوندە و ئاوایەکانی تر تاڵ کردووە (

بە قەولیک دەڵێن دار هۆرەی لە خۆی نەبێت ناقەڵاشی) براکان خۆتان باش ئەزانن ئەم تاقمە بۆ ژیانی ئیمە بونەتە هۆرە و تاڵایمان بە گەرودا دەکەن خۆشتان لە من باشتر ئەزانن ئەم ناپیاوانە چەدەردیکمان پێ ئەدەن چۆن ئەم ژن و منالە بێ گوناهانە ئەزیت و ئازار دەدن ئیستاش من شەوو ڕۆژ لە بیری ئەمە دام تەواومان چۆن یەکتر بگرین و بە بینە تۆپەلەیکی قورس و گران و خۆیان بە گژدا کەین، شەڕ و بەلایان لەسەر خۆمان لا دەین». قاسم وتی :« ئەوە ئەڵی چی کابرا، مەگر شێت بوی ئەمان تاقمەیکن تفەنگیان هەیەو خەنجەریان هەیە و ئەسپ و وڵاخی باشیان هەیە کی ئەتوانی بەربەرەکانی لەگەڵ ئەوان بکات مەگر تۆ منالی یان خوای نەکردە عەقڵت گۆڕاوە ... » سوارە وڵامی دایەوەو وتی :« ڵام وایە قاسم تۆ منالی .» وتی:« تی نا گەیت، ئەگر ئیمە تەواومان یەک گرتوبین و نەترسین و یەک بگرین، هەزار تفەنگو خەنجەر و ئەسپ و وڵاخ لە ئیمە کاری نابێت ، سەد تاقمی وە ها مەلهۆر لە ناو ئەبین بە هۆمیدی خووا.» حەمە لاو وتی:« ئافرم بژیت کاک سوارە ئەوەی وتت ڕاستە ئەمەیە، بەڵام چۆن ئەبێت؟ چۆن کاریکی وەها بکەین تا کو خەڵکەکە نەترسن و یەک گرتوکەین، ئەمجار لە هێرشی تاقمەکە خۆیان حەشار نەدەن و خۆیان ڕاگرن بۆ پاراستنی شەرەف و

ئابڕۆی خۆیان ڕواەستن و بەبەرەکانی بکەن، من دەمێکە بۆ ئەم مەبەستە وەک گێژم لی هاتووە و سەرم سوڕماوە و نازانم چی بکەم.» سوارە وتی:« ئەزانی حەمە لاو کۆسپی ئیمە و ئەم خەڵکە دوربون و جیاوازی و ترسیان . خۆشاردنەوەیە ئەمش تەواوی هۆی نەزانین و تێنەگەیشتنە ـ ئەمجار سوارە دریژی بە وتەکانی دا و وتی ـ حەمە لاو ئەگرتۆ قەبولی بکەیت منیش لەگەڵ تۆم منیش دمێکە بی ئاخ و خەفەتی ئەم زولمو زۆرەم واڵە دڵم دایە، بەڵام کەسی نەبو لەگەڵی باس بکەم بەتینا چەم لەدەست نەئەهات ئێستاکە تۆ هەی ئەمە دڵ گرمیکە یەکجار زۆرە بۆمن دەستی برایەتی و جوامیری ئەخەینە ناو دەستی یەک هەتا ئەم ڕۆژەیان سەرئەکەوین یان لە ناو ئەچین، سویند ئەخۆم پەشتت بەرنادەم .» قاسم هاواری لی بەرز بووە و تی :« حەمە لاو سوارە ئەی من چی؟ مەگر من پیاونیم مەگر منیش وەک ئێوە لاو نیم ئەگر قەبوڵ بکەن خوینی منیش لەگەڵ خوینی ئێوەیە بە خووا هەتا تەنویکی خوینی ناو لەشم لەتەک ئێوە هەم دەست ناکێشمەوە » ئەمجار هەرسیان دەستی برایەتی و یەکەتی پیاوانە خستە ناو دەستی یەک بەڵینیان بە یەک دا هەتا پەشوی ئاخر بۆ لە ناو بردنی ئەم تاقمە ناپیاوانە وەک پیاو ڕاوەستن، حەمە لاو زۆری پیێ خۆش بو هەر وەک گوڵیکی تینو کە تازە ئاو درابێ

گەشـــایەوە ئـــەمجار دەم و چـــاوی ســـۆارە و قاســـمی مـــاچ کـــرد و چاوەکـــانی پڕبـــون لـــە فرمێـــسکی شـــادی، ڕوی تێکـــردن و وتـــی :« بـــرا خۆشەویـــستەکانم، ئێـــستا چـــی بکـــەین تـــا کـــو بـــە ئـــاوات بگـــەین؟» ســـۆارە وتـــی :« بـــە بـــڕوای مـــن خوینـــدن ... بـــەڵی خوینـــدن مرهـــەمی زامـــی ئیمـــە خویندنـــە .. ئـــەگر تـــۆزە ســـەوادیکمان هـــەبێ ئـــەتوانین خەڵکـــە کـــە ڕون بکەینـــەوە و مەبەســـتەکەیان بـــەڕیک و پێکـــی و جـــوانی بـــۆ بـــاس بکـــەین و لـــە دەوری یـــەکتر کۆیـــان کەینـــەوە لـــەڕوی حیـــساب و کیتابـــەوە، یەکایـــەتیان لـــە نـــاو دا پێـــک بـــەهێنین وەهـــا یـــەک گرتویـــان بکـــەین هـــەمویان وەک پۆلایـــەکی قـــورس و گـــران لـــی بێـــت. هـــەر وەک ئـــەم دارە مـــازوە بـــەرزە و ئەســـتورەکە دەمێـــک ســـاڵە لـــە برامبـــەری بـــەفرو بـــاران و ســـەرماو خۆشـــی و ناخۆشـــی وەک کێـــوکی بـــەرز خـــۆی ڕاگرتـــووە و ڕاوەســـتاوە، بـــە هـــیچ کۆســـب و چەڵمەیـــەک لار نەبۆتـــەوە ئـــەبێت ئیمـــەش و تـــەواوی خـــەڵکی گونـــدەکان لـــەم دارە پـــڕ بایخـــە کـــەڵک و سەرمەشـــق ورگـــرین.» قاســـم هاتـــە جـــوواب و وتـــی :« ڕاســـت ئەکـــەی ســـۆارە بـــەڵام بـــۆ خوینـــدن و فیربـــون ئایـــا بـــۆ ئیمـــە درنـــگ نییـــە؟ » حەمـــە لاو وڵـــامی داوە :« نـــا ... نـــابرام بـــۆ فیربـــونی زانـــستی هـــیچ کـــات وە لـــە هـــیچ تەمـــەنیک دا دەرنـــگ نییـــە، براکـــان باشـــتێک و پـــێ بڵـــیم ، نـــە ئـــەم زۆردارانـــە وا زولـــە نـــاو ئـــەچن وە نـــە ئیمـــەش ئـــەتوانین ئـــەم ســـەر شـــۆریە هیچـــی کـــە قـــەبوڵ بکـــەین.» بـــەم

جـۆرە ئـەم سـێ لاوە جـوامێر و خـوێن گـەرم و لـە خـۆ بوردووانـە دەسـتی یەکـەتی و پیاوەتیـان بـۆ گەیـشتن بـە ئامـانج و ئـازاری دایـە دەسـتی یـەک و سـوێندیان بـۆ یـەکتر خـوارد کـە هـەرگیز لـە یـەک جیـا نەبنـەوە. ئـەو ڕۆژە تـا کـو نیزیکـە ئێـواری لـە دەوری یـەکتر کۆبونـەوە و لـە ژێـر دارە مازۆکـە دانیـشتن و لـەو بابەتـەو ئـەم مەبەسـتە لەگـەڵ یـەک وتووێژیـان کـرد. حەمـە لاو لـە ئـاخری وتووێژەکـە دا سـەری هـەڵبڕی و وتـی :« دارە پیـرە تـۆ شـایەت بـە، ئیمـە هـەر سـێ مـان بـە یـاری خـووا بـەڵین مـان پێـک دا تـا کـو ئـەو ڕۆژە زوڵـم و زۆری ئـەم تاقمـە زۆردار و خـوێن خۆرانـە لـە سـەر خۆمـان و تـەواوی دانیـشتوانی ئـەم ناوچەیـە لانـە دەیـن و دەسـتیان کـورت نەکینـەوە پیمـان ئەبەسـتین حەسـانەوە لـە خۆمـان حـەرام ئەکـەین». قاسـم وتـی :« حەمـە لاو سـوارە خوڵـە ناوچـەی ئیمـە دا فیرگەخانـە (مدرسـە) نییـە هـەتا ئیمـە بـەچین و دەرس بـەخوینین».

سـوارە وتـی :« ئـەچین بـۆ شـار بەهەرسـیکمان هۆدەیـەک بـۆ خـەو خـواردن دەگـرین و لـە قوتابخانـەکانی نـاو شـار دەرس ئـەخوینین» قاسـم وتـی :« بـە خـووا ئیمـە تەمـەنمان زۆرە بـاوەڕ ناکـەم لـە قوتابخانـەکان ڕێگـا بـە ئیمـە بـدەن مەگـەر بـەچین بـۆ مزگەوتـەکان لـە لای ماموسـتاکان دەرس بـەخوینین». حەمـە لاو وتـی:« بژیـت قاسـم ئەمـە زۆر بیریکـی بـاش و بـەجی یە، لـە دولاوە بـۆ ئیمـە باشـە، یـەکم

دەرس ئـــەخوینین و دوهـــەم شـــەوانەش هـــەر لـــەوی ئەخـــەوین. خواردەمـــەنی و کـــەلو پـــەلیش مـــان لـــە ماڵـــەوە بـــۆ ئـــەهێنن». ســـوارە بـــە پێکەنینـــەوە وتـــی :« حەمـــە لاو هـــەر خـــووا ئـــەزانی ئـــەبێ ئیمـــە چەنـــد ســـاڵ بـــەخوینین هـــەتا شـــتێک فیـــر بـــین و بـــەتوانین خـــەڵکی رۆن بکەینـــەوە». حەمـــە لاو وتـــی :« ســـوارە لـــە ســـایەی خـــوواوە ئیمـــە گـــەورین و پیـــاوین و عـــەقڵ و هۆشـــی تـــەواومان هەیـــە، لام وایـــە ئـــەگر دو ســـاڵ بـــێ کەنـــد و کۆســـپ دەرس بـــەخوینین وە لـــە تـــەک پیـــاو گـــەورە و زاناکـــان هاموشـــۆمان بـــە بیـــت، بتـــەواوی هەموشـــتیک فیرئـــەبین و ئـــەتوانین بـــەدەمی گـــەرم بـــۆ بردەنـــی نـــاوەی ئـــەم گیـــر و گرفتـــە لەگـــەڵ خەڵکـــە کـــە بـــە باشـــی وتـــوویژ بکـــەین و وەرونیـــان بکەینـــەوە ...» قاســـم وتـــی :« ئـــەزانن پرادەیـــەک ســـەرگەرمی ئـــەم قەســـانە بـــوین نـــان خواردنمـــان لـــە بیـــر چۆتـــەوە.» حەمـــە لاو وتـــی :« بـــە خـــووا لـــە خۆشـــی ئیـــوە ئەمـــە خـــۆر ئـــاوا بونـــە ئیـــستاش برســـیم نییـــە و نـــان خـــواردنم لـــە بیـــر چۆتـــەوە» ئـــەو رۆژە کاتیـــک کـــە خـــۆر زردەیـــەکی مـــابووە بـــە ئەســـپایی لـــە ســـەر کیوەکـــان خـــۆی را ئەکیـــشا تـــا کـــو خـــۆی حەشـــار بـــدات و ئـــاوا بیـــت، ئـــەم ســـی لاوە بریـــاران دانـــا کـــە بیـــانی پـــیش خـــۆز کـــەوتن خۆیـــان ئامـــادە بکـــەن و بەروشـــار بکەونـــە رێ ... لـــە ژێـــر دار مازوکـــە جیابونـــەوە و بـــەرو گونـــدی کیـــوە ســـور ســـەر و ژیربونـــووەوە کەوتنـــە رێ، کـــاتی گەیـــشتنە وەنـــا و ئـــاوایی بتـــەواوی ولـــات تاریـــک

ببـو، زۆر لـە ماڵـەکان چـرا نـۆ تێکانیـان دا گیرسـاند بـو، هـەر کـام لـە مـاڵی خۆیـان نانیـان خـوارد و حەسـانە وە و خـەوتن ... شـەوی تاریـک و ڕەش لـە تیپـەڕین دا بـو، بایـەکی فینکـی بـەیانی دەسـتی کـرد بـە شـنە شـن و کـە لەشـێرەکان دەسـتیان کـرد بـە قولـە قـول مـژدەی تێپـەڕینی و وهاتـەنی ڕۆژیکـی تازەیـان بـەو کەسـانەی تـاکو ئێسـتا خـەوتبونو و لـە تەنگـە و چەلەمـەی ڕۆژی پێـشو حەسـابونەوە، خەبـەریان دەکردنـەوە هێـواش هێـواش ئەسـتێرەکان ڕۆنـاکی خۆیـان لـە دەسـت ئـەدا و هـەورە تاریکەکـەی شـەو جێگـای خـۆی بـە هـەوری سـپی لـە گۆڕەپـانی ئاسـمان دا ئـاڵوگۆر ئـەکرد، لـە سـی مـاڵ لـە ئـاوای کێوەسـور سـی لاو کـە هـەرکامیان کـوڵیکی بەپـشتەوە بـو دەر کـەوتن پەشـتیان لـە ئـاوایی و رویـان لـە چـوڵی بـە دڵ گرمیکـی قـورس و بیـر و بـاوەڕیکی نـوی هومێـد بـە خـوا، کەوتنـە ڕی، کـاتی گەیـشتنە لای ئەسـتێرەکەی ئاوایـە کـە کۆڵەکـەیان دانـا و دەسـت نویژیـان گرتـو بـەرو قوبلـە ڕاوەسـتان و دو ڕەکائـەت نـویژی بـەیانی کـە لەسـەر شـانیان بـو بـەجی هینـا و لـە پاشـان دەسـتیان بـەرز کـردەوە و لـە خـوا پاڕانـەوە تـەنیا هـەر خـوا ئـەیزانی لـە نـاو دڵـی هـەر کامیـان چـە ئـاوات و ئارەزویـەکی تێـدا یـە، چـەیان بـە دڵ دا ئـەهات و چـە یـان لـە خـورا داوا ئـەکرد لـە پـاش تـەواو بـون لـە نـویژ ... بـە سـەر پێـوە نانیکیـان بـە پەلـە خـوارد و حەمـە لاو وتـی :« هەلـستن پیاوانـە بـڕوین

تـاکو خـۆر ئەکـەویت خۆمـان لـە پێـدا هـەڵ چـونی ئـەم کێـوە ڕزگـار بکـەین خۆمـان بگەیەنینـە سـەر لوتکـەی کێـوە کـە ئـەمجار سـەر و لیـژی بـڕوین بـەرەو پێـشەوە،کۆڵەکانیان بـە کـۆڵ دادا و یـەک پەشـو ڕۆیـشتن نـاو شـار، خـۆری نیـوەڕۆ ئاسـمانی داگرتبـو، لایـان دا بـۆ ناوچایخانەیـەک دو سـێ چایـان خـواردەوە و حەسـانەوە، زۆری پـێ نـە چـو کـە بـانگی مزگەوتـەکانی نـاو شـار دەسـتی پێکـرد کۆڵـەکانیان خـستە ژێـر باخـەڵیان و بـەر مزگـەوتی گـەورە کەوتنـەڕێ دەسـت نـویژیکی باشـیان گـرت و خۆیـان تـەواو خـاوین کـردەوە و پێلاوەکانیـان و کۆڵـەکانیان لـە قـولینچێکی نـاو حەوشـەی مزگەوتـەدا جـێ هێـشت و ڕویـان کـردە نـاو مـاڵی خـوا، تـازە نـویژی جماعـەتی نیـوەڕو دەسـتی پێکـرد بـو کـە ئـەم سـێ لاوەش لـە نویژەکـە دا بەشـداربون لـە پـاش تـەواو بـونی نـویژ و ڕۆیـشتەنی خەڵکەکـە چونـە بـەرەوە و لـە تـەک ماموسـتای مزگەوتەکـە لـە بابـەت مەبەسـتەکەیان زۆریـان وتـوویژ کـرد، ماموسـتا کـە پیـاویکی زانـا و تێگەیـشتو و عـالم بـو زۆر زۆری پێخـوش بـو وە ڕیـزی لیگـرتن بـە خیرهـاتنی کـردن ... مـاوەی دو. سـاڵ تـەواو ئـەم سـێ مروڤـە شـەو و ڕۆژ بـە دڵگرمیکـی تـەواو خریکـی خوینـدن و فیربـونی زانـست و زانیـاری بـون، بـە قولیـک هـەر شـەویک ڕێگـای دە شـەویان دەپیـوا و لـەو ماوەیـە دا لـە بـر ئامـانجی خۆیـان وەهـا زانـست و زانیـاری فیربـون

و وەهـــا چاویـــان کرایـــەوە کـــە لـــە زۆر جێگـــای فێرگـــەکان و مەدرەســـەکان باســـی زانـــای و زانیـــاری ئـــەم ســـی لاوانـــەیان دەکـــرد، ماموســـتاش لـــە بـــەر ئەمـــە زەحمەتەکـــەی کـــە لەگـــەڵیانی کیـــشا بـــو بەزایـــە نـــەچو بـــو، شـــانازیکی زۆری پیـــدەکردن لـــە پـــاش دو ســـاڵ هـــەوڵ دان و تێکۆشـــان و بیـــر و بـــاوەڕیکی جـــوان و پـــاک و خـــاوین، بـــە دەســـتی پـــڕ و میـــشکی پـــڕ لـــە زانـــست و زانیـــاری لـــە پـــاش خـــوا حـــافیزی و دەســـت مـــاچ کردنـــی ماموســـتا بـــەرو مـــاڵ و ئاوایەکـــەیان گڕانەوە ...

دانیـــشتوکانی ئـــاوایی کیوەســـور و گونـــدەکانی دەور و بـــەر کـــاتی ئاگـــاداری گڕانـــەوەی ئـــەم ســـی پیـــاوە بـــەرز و بـــە هەڵمەتـــە بـــون پیـــشوازیکی گـــەرمیان لیکـــردن و باوەشـــیان بـــۆ دەکردنـــەوە و ســـەر و چاویـــان مـــاچ دەکـــردن، مـــاوەی حەوتویـــەکی تـــەواو میـــوان و میوانـــداریان بـــوگرتن، هـــەر شـــەولە ماڵیـــک و هـــەر ڕۆژ لـــە ماڵیـــک میـــوان دەبـــون، خـــەڵکی ئـــاوایی کیوەســـور و گونـــدەکانی دەوربـــەر بـــە گیـــان و دڵـــەوە ڕیزیـــان لـــە ئـــەگرتن، مـــاوەی دە ڕۆژ لـــە هاتنـــەوەیان تـــێ پـــەر ببـــو کـــە ڕۆژیـــک بـــەیانی حەمـــەلاو تـــەواوی خـــەڵکی ئاوایەکـــەی بـــە ژن و پیـــاو و پیـــر و لاو و میـــر منـــداڵ کـــۆ کـــردەوە و خـــۆی لـــە جیگایـــەکی بـــەرز ڕاوەســـتا و ســـوارە لـــە لای شـــانی ڕاســـتی و قاســـم لـــە لای شـــانی چـــەپی ڕاوەســـتان، حەمـــەلاو کـــاتی دڵنیـــا بـــو کـــە تـــەواوی

خەڵکەکە کۆبونەوە گوی یان بۆ ڕاگرتووە، بەم جۆرە دەستی بەو تارکەی کرد وتی :« بە ناوی خووای گەورە و میهربان، دانیشتۆکان بە شەڕەفی گوندی کێوەسور و دەوروبەر لە پاش سڵاویکی گەرم و بەتین هەر وەک خۆتان ئەزانن ئیمە ئەم سی کەسە ماوەی دو ساڵ بۆ فیربونی زانست و زانیاری، ئەم گوندە و ئێوەمان جێ هیشت بۆ ئەمە فیری زانست و زانیاری بەبین و چاومان بکرێتەوە و لە دونیایی ئیمڕو کە تێدا دەژین حاڵی بین،تاکوبزانین چی بووەو چی قوماوەبۆچ ئیمەلەهیچ حاڵی نین و هیچ نازانین . جا هەر لە بەر ئەمە بۆ کە ئیمە ئەو سی کەسە ماوەی دو ساڵی تەواو بۆ فیربونی زانست و زانیاری ئەم گوندە و ئیوەمان بەجی هێشت تاکو چاومان بکرێتەوە و لە دونیای ئەمڕو حاڵی بین خۆمان و ئێوە و ناموس و شەڕفەمان لە ژێر پیلاوی تاقمەیێەک خوین خۆر و لە خووا بێ خەبر ڕزگار بکەین وەک ووتی دیلی و نەزانین ونەخویندەواری لە ملی خۆمان و مناڵەکان مان دادەماڵین . ئیستاش وا چاکە یەک بگرین ویەک گرتوبین . ئەگرهەمومان یەک گرتووبین وەک پۆلایەکمان لی دی کەهیچ شتیک کاری لی ناکات وناتوانی لەبەینی بەریت ئیستاش ئەبی زیاترڕیگای خوواوخوواناسین بەپیوین تاکوبەئامانج بگەین . میژوواپیشان ئەدات کەئەوکەسانەیەک گرتوبون پیکەو تونو

.وەهیچ کەسێک و هیچ تاقمیک نەیتۆانیوه تیکیان ڕمێنی و زوڵم وزۆریان لی بکات و پەشتیان بەشکێنی، ئەگر ئیمە گەشتمان بەیکەوە یەک گرتوبین وە پیاوانە یەک بگرین و دەستی یەکەتی و برایەتی بەدینە دەستی یەک هەولْ شەڕەف و حەیا و ناموسمان ئەپاریزن و دوهەم دەست کەوتوی دەستەکانمان کە بەرهەمی سالیک ڕەنج و بەدبەختی و زەحمەت خۆمان و ژن و منالەکانمان بە هەزار دەرد و چەلمە و ناکۆکی و دەستی دەهێنین کەس ناتوانی بە زۆری و مل هورری و خوڕایی لە دەستمان بەستێنی و لە دەستی نادەین ئیمە یەک گرتوبین، ملی مل هوڕان لە گیانی پیس و چەپەلیان جیا ئەکینەوه، ئیمە ئەبێ بە تیکڕایی وەک پیاو ڕاوەستین و دەستی ئەم تاقمە ناپیاوانە کورت بکەینە، هەتاکەی سەرداخێن و خۆمان حەشار بدەین ئەوانیش زوڵم و زۆر لە ئیمە بکەن، ئەیوه ئەڕوانن و بە چاوی خۆتان چاوتان پیکەوتووە کلە شیریک، دور نەڕوین کلەشیرەکەی مالی مام حوسین کە چوار مریشکی شەو و ڕۆژ لەگەل دایە، کە ئەم چوار مریشکە بە ناموسی خۆی ئەزانی، ئەگر کلە شیریکی کە هەلکوتیتە سەر یەکی لەم مریشکانە کلْ شیرەکە چۆن ئامبازی ئەبێت و هەتا تەنۆکی ئاخری خوینی لە لەشی دایە شڕی لەگەلْ ئەکات و ڕاوی دەدات و پاریزگاری لە مریشکەکە ئەکات. من پرسیارم لە ئێوە

ئەمەیە ئایا ئیمەکە ئادمیزادین لە سایەی خووا عەقلْ و هۆشمان هەیە، توانای کلّەشیریکشمان نییە؟ ئایا خووای گەورە و میهربان ئیمە بۆ ژیان و ژیان کردن و ئازادی بەدی نەهێناوە ئایا ژیان مردن لە دەست خووا دا نییە؟ براکان ئیمە لەم گوندە دا ئەژین و ژیان ئەکەین، ئەگر وایە ئەبێ لە ناموس و سنوری خۆمان پاریزگاری بکەین و بەسەر بەرزی بژین، لام وایە زۆر لە ئێوە چاوتان بە شارکەوتووە لە وڵاتی ئیمە دا هەزاران گوندو شار هەیە و وەسەر پەرستی تەواوی شار و لادیەکان لە ژیر ئاڵای حوکمەت دایە، تەواوی ئیمە و خەڵکی شارەکان لە ژیر ئاڵای حوکمەت دا ئەژین ئیمە لە شار نامەیەکمان نوسیوە، داومانە بە دەستی ڕاسپێراوەکانی حوکمەت و هەمیسان ئەنوسین و شەکایت ئەکەین ئەگر وڵامیان پێ نداینەوە ئەمجار خۆمان بەیەکەوە یەک گرتویی و پشت ئەدەینە پەشتی یەکتر و بە یارمەتی خووا ئازا و پێاوەتی خۆمان ئەم تاقمە ناپیاوانە لە سەر خۆمان لا ئەبێن ... تەواوی خەڵکەکە ڕەق ڕاوەستا بون و مرتەقیان لی براِبو سەریان سوڕ مابو کە حەمەلاو و کوڕی سوفی شەریف، ئەم هەمو زانایی و ڕۆشن بیری و وتە جوانانە لە کویی فیربووە و کی فیری کردووە؟ خەڵکەکە وتەکانی حەمەلاویان زۆر پێخۆش بو وە بە تەواوی گوی یان بۆ شل کردبو، حەمە لاو وتی بەریزەکان خۆشەویستەکان

ئـەبێت ئیمـە لـە پـیش تـەواوی ئـیش و کارەکـان دا، مزگـەوت دروسـت بکـەین مزگـەوت مانـای جێگـای کۆبونـەوە بـۆ سـوپاس و ڕیزگـرتن لـە خـووا، ئـەم خووایـەی کـە ئیمـەی خـەڵق کـردووەوە و بـەدی هێنـاوین، ئـەم خووایـە کـە گیـان و ڕوحـی بـە ئیمـە داوە، ئـەم خووایـە کـە دایمـە لـە چـەوتی و ڕاسـتی و ژیـن و ژیـانی ئیمـە ئاگـادارە، ئـەم خووایـە کـە نیـر و میـوی خوڵقانـدوە تـا کـو لـە نیزیـک بـونی ئـەوان بـۆ بـەردەوامی ڕەسـن و ڕەگـەز ئـەولاد بـەدی بـەهینین، دوامـی ژیـان پایـەدار بـێ جـا فـەرق ناکـات ئـەم نیـر و میـوە چـە ئـادەمیزاد بـێ یـان حـەیوان ، هـەر کـام ڕیگایـەکی هەیـە فـەرق ناکـات بـۆ نیزامـی مانـەوەی ژیـن لەسـەر دونیـا ئـەبێت ئـەم بونـە پایـەدار بێـت ... مـن ئیمـڕو بـە دەنگـی بـەرز هـاوار ئەکـەم وە بـە ئێـوە ڕادەگـەینم خـەڵکی خۆشەویـستی ئـاوایی کێوەسـور، یـان ئـەبێت هـەموومان یـەک گـرین ئـازا و نـەبز بـین یـان تـاکو مـزدن بەسـەر شـوڕی و مـل شـوڕی زوڵـم و زۆری ئـەم تاقمـە و ژیـانی وەک مـردن قـەبوڵ بکـەین، بـە بـڕوای مـن باشـتر ئەویـە دەسـت بخینـە نـاو دەسـتی یـەک و پیمـان ببەسـتێن و پیاوانـە بـژین و چـی کـە حـەقی مـل هـۆری و بـاج بـەم تاقمـە نامـەردە و لـە خـووا بەدورانـە نـەدەین، ئیمـە ئـەبێ سـەنگەر دروسـت بکـەین هـەوڵین سـەنگەری ئیمـە مزگەوتـە، لـە نـاو مزگـەوت دا کـۆ ئەبینـەوە، مەبەسـت و پیویـستەکانمان بـاس ئەکـەین و نـویژ ئەکـەین و لـە خـووا ئەپاڕینـەوە

هە تا سەرکوتو بین، ئەمریٚ فەرمانی خوواَ لە ناو مزگەوتەکە بەجی ئەهینین و قورئان ئەخوینین بەرامبەری ئەمری خوواَ رەفتار ئەکەین، ئەمەش باش یزانن هەر کەسی هومیٚدی بە خوواَ بیٚت و پەشتی بە خوواَ ببەستی خوواَ ئاگاداری لی دەکات و پشتی ناشکیٚنی ... لەم کاتەدا مام رەحمان ـ کە پیاویکی ریش سپی قەلو و تیٚک سەرماەبو، خاوەنی موچە و مەزرایەکی زۆر بو، خەلکی گوندەکەش زۆریان خۆش ئەویست و ریزیان لی دەگرت ـ لە ناو خەلکەدا هاواری کرد، حەمەلاو حەمەلاویٚ شیری دایکت لی حەلال بیٚت، بە خوواَ وتارەکەت و قسەکانت لە ناو دلی من دا وەها کاریگەر بو لە خۆشیان فرمیسکی گەرم بە چاوەکانم دا هاتە خوار ئیستاش بەشایەتی ئەم خەلقە بە خۆم و کورەکان و مال و دارایەکەم هەتا پشوی ئاخر لەگەل ئیٚوەم هەر چۆنی ئیٚوە باش ئەزانن منیش ئەمە ئەکەم کاتی خەلکەکە ئەمەیان لە دەمی مام رەحمان بیست، تەواو خەلکە کە بە تیٚکرایی هاواریان کرد حەمەلاو حەمەلاو ئیمەش هەمومان لە تەک ئیٚوەین و تاوەکو تەنۆکی خوین لە ناو لەشمان دا مابیٚت پەشتو ئەگرین و فەرمان بەجی ئەهیٚنین، کاک پیرۆت هاواری کرد و وتی ئەگر قەبولی کەن من ئەم زەوییەی لە بەر مالانەوە لە ناو جەرگی ئاوایە کە دایە پیٚشکەشی ئەکەم بۆ دروست کردنی مزگەوت مالی خوواَ وە

ئەمەی لەدەستم بیت دریغی نا کەم . کاک مەحمود کەدارتاشی ئاوایەکەبو هاواری کردو وتی منیش دەروست کردەنی تەواوی دەرگاو پەنجەرەکانی وەئەستوی خۆم دەگرم . لەم کۆبونەوەیەخڵکەکەهەرکامیاب بەگویرەخۆیان بەڵینی شتیکیان دا . ئەمجارکاک وسمان کەئاسنگەری ئاوایەکەبوهاواری کرد حمەلاو. سوارەقاسەم وەرن با گەشتمان بکەوینەڕی و بڕۆین بۆدیاری کردەنی زەویکەو بەهومێدی خووا دەست بەکاربین . بەتێکڕایی کەوتنەڕی و ڕۆیشتن تاگەیشتنەسەرزەویکەلەپاش وتوویژیکی زۆرجێگاکەیان دیاری کرد و گڵاڵەیان کێشاو ...

ماوەیەکی زۆری نەکێشا . لەبەر ئەوە خەڵکە کە بەگیان ودڵ ڕۆژ و شەوکاریان دەکرد مزگەوتێکی جووان وگەورە و ڕێک و پێک تەواویان پێک هێناناماده‌یان کرد . نیزیک نویژی نیوەڕو بو . هەولین کەس قاسەم بو کەلەبرهیوانی مزگەوتەتازەکەبەدەنگیکی بەرزدەستی بەبانگ و ناوی اللەو ئەکبەری لەناو مزگەوتی تازەپێک هاتوی کێوەسور بڵاو کردەوەو بەگویی خڵکی ڕاگەیاند خڵکەکەگویان لەبانگی نیوەڕو بو تەواویان کۆ بو نەوەو دەست نویژیان شوشتو ئامادەبون حمەلاویش پێش نویژی بۆ کردن فەرمانی خوایان بەتیکڕایی بەئەنجام گەیاند . لەپاش تەواو بونی نویژەکەهەمویان دەستیان

بەرزکردەوەوسوپاسـیان لـەخوای مـەزن وبێـی هاوتـا کـرد. حمـەلاو بەخڵکەکـەی ڕاگەیاند لـەپاش نـویژی ئیـواری کۆبونـەوەمان هەیـە. تکائەکـەم هـەموتان کۆبنەوەئـەمجار بلاوەیـان کـرد بۆخـواردنی نـان و چـایی نیـوەڕو ڕۆیـشنەوەبو مـاڵی خۆیـان . خریکـی ئـیش و کاریـان بـون ... لـەکاتی خۆیداقاسـەم بـانگی ئیـواریی دەسـت پێکـرد تـەواوی خڵکەکـەبۆ نویژهـاتن بـۆ مزگـەوت و کۆبـو نـەوە. لـەپاش تـەواو بـونی نـویژ سوارەهەستایەسـەرپێ باسـی ژیـان و گـەورەیی خـوواو خۆشەویـستی پێغمبـەری (ص) بـۆکردن خڵکەکەئـەم باسەشـیان زۆر پیخـۆش بـو . لـەپاش تـەواو بـونی وتـەکانی سـوارەخواحافیزیان کـردو ڕویـشتن . گەشـت ڕۆژو زۆر لەشـەوان خڵکـی ئـاوای کیوەسـورو ناوچەکەلـەناو مزگـەوتی تـازەدا کۆدەبونـەوەو بەنۆرەحمـەلاو و سـوارەو قاسـەم باسـی دیـن و قـورءان و سەربەسـتی و خوینـدن و خویندەواریان بـۆ دەکـردن . زۆرلەخڵکـەکان پێـشنیاری ناونوسـی منالـەکانیان بـۆ فیربـونی زانـست و زانیـاری و دەرس خوینـدن بـەم سـەپیاوەئازاو چالاکـەدەکرد . کەمنالـەکانیان بەنێرنەمزگـەوت و دەرس بخـونین . ئـەوانیش هەرسـیکیان بـەدڵ گرمیکـی زۆر لەوپێشنیارەپێـشوازیان کـرد لەگونـدی کێوەسـوروئاوایەکانی دەوروبـر لەچەنـد روژدانیزیکەپانزدەبیـست منـاڵ و میرمنـاڵ و لاوی تازەپێگەیـشتویان ناویـان نوسـی و ئامـادەی

دەرس خوێنــدن بــون . خێــر وخۆشــی و بــەختیاری روی کردبــو نــاو ئــاوایی کێوەســـور خـــەڵکی بەدڵخۆشـــی و دڵگرمـــی خریکـــی ئیــشووکاری ڕۆژانــەبون . بــەڵام ئــەم حەســانەوەو خێــرو خۆشــیەزۆری نەخایانــد . ڕۆژێـــک لــەپڕدا تاقمەچتەومـــەل هۆڕەکــان بــەهات و هــاوارو تــەق و تــوق پەیــدا بونــەوەو ئاڵۆزیــان خەســتەوەناو ئاوایەکــە. ئەمجارخەڵکەکەلەبەرئـــەوەدڵگرم بونـــو بـــاش ڕون ببونەوەترســـیان لــەدڵ دا نــەبووە ترســیان بەوتــەکانی حەمــەلاو شــەکابو . ئاوایەکــەیان چــوڵ نــەکردو خۆیــان لــەبن بردوکێوحەشــارنەدا. وەک پیــاوان برامبــــەری تاقمەکەڕاوەســـتان تاقمەکەوبەڕیوەبەرەکـــەیان زۆریـــان پــێ ســەیربو . حمــەلاو ســـوارەو قاســـەم لەپێـــشەوەی هـــەمو خڵکەکەڕاوەســـتابون . مـــەل هۆڕەکـــان دەوری خڵکەکـــەیان داوگــەمارویان دابــون و بــەدەنگی بــەرز پــێ ئەکــەنین و گاڵتــەیان پــێ ئــەکردن . حمــەلاو روی کردەســەڕوکی زۆردارەکــان ووتــی چــی تــان لــەگیانی ئیمەئــەویت ؟ بــوچ دەســتمان لــی هــەڵ نــاگرن . ئیمەبەهـــەژاریو کلـــۆلیێ هـــەزار دردو بەدبـــەختی نــاتوانین نــانی ڕۆژانــەی خۆمــان وەدەســت بێنــین . ئیوەمــەل هۆڕانــەی چیمــان لــی دەســتینن چــەمان بەدەســتەوەنەماوەمن لــەلایان گــشت ئــەم خڵکــەتکاتان لێدەکــەم دەســتمان لــی هــەڵ گــرن و چیکەئــەزیت و ئازارمــان مــەدەن ... کــابرازۆر تورەبـــو بەقۆنداغـــەی تفەنگەکـــەی

بەتوندی دای لەسنگی حمەلاو وتی ئەگرلەمەزیاتر دەم درێژی بکەیت ئەمجار گولەیەک ئەدەمەناودمتەوە. پاشان ڕوی کردەخڵکەکەووتی یا اللەخێرابن بۆچ ڕاوەستاون بەڕۆن هەرچی هەیەوەدەستان هێناوەبەبێ ماتەڵی بۆمانی بەهێنین . دەیا اللە تاکوهەموتانم بەگولەنەکوشتووە. ئەحمەدکوری مام خاڵند لەناوخەڵکەکەداهاواری کرد ووتی قۆربەسەرتان تەواو بو ڕۆژی مەل هەوری ئمەجاران نیە . بەخووا چاوتان کوێربێ کەس ئامادە نیە هیچ تان بۆبەهێنی باشتر ئمەیەمەلتان بەشکینن و گۆڕتان گوم بکەن . سەرۆکی تاقمەکەلەڕادەبەدربەم وتەیەی ئەحمەد تورەبو تفەنگەی ڕاست کردەوە و گولەیەکی لەناو چاوانی ئەحمەد داومێشکی بلاوکردەوە . ئەحمەدلاوی تازەپێگەیشتو وەخۆشی لەخۆ نەدیو لە ناوخوینی ئالی خۆیداگەوزی . خەڵکەکەهاواریان لی پێدابو ژنان دەستیان کرد بەشین و گریان و قور پێوان وقەژرێننەوە. پیاوەکان هاوارهاواریان لی پیدابو مەشتیان بەرز کردەوە و پیاوانە خۆیان پێشان دا ئەمجارکەس ڕای نەکردو وەخۆیان حەشارنەدا. تاقمەکەچاویان زەق ببووەتفەنگەکانیان ڕوبەخەڵکەکەڕاگرت . یەکیان هاواری کردهەرکەس لەجێگای خۆی بجولێتەوەتەواوی لەشی وەک بێژنگ کون دەکەین .

سوارەخۆی گەیاندەلای کابرای سەرۆکی تاقمەکەوتی

کاکەبیکـــەبۆخاتری خـــوواْ دەســـت لەزۆرداریوکوشـــت و کوشـــتار هـــەڵگرە . ئێـــوەش هاوڕەســـن و هـــاوڕەگزی ئیمـــەن بـــۆچ وآهـــاربونو ئیمـــە ئـــازاردەدن . کـــابراوتی بڕدورکـــەوە ئـــەگینا گوللـــە یـــەک ئـــەدەم لـــەناودەمت . حمـــەلاوڕویتێکردووتی کـــاکی خـــۆم تـــازە بـــەم ئێـــوآرە چیمـــان بـــۆ پەیـــدا نابێـــت و چیمـــان دەســـت ناکـــەوی هـــەتابۆتان بـــە هێـــنن تکـــات لێـــدە کـــەخوین ڕشـــتن بەســـە . تۆبەئیمـــە دەرفـــەت بـــدە . لـــەپاش دەیـــان پـــانزەڕۆژی کەبگـــەڕێوە هـــەرچی تۆبەفـــەرموی ئیمـــە بـــۆت ئامادەدەکـــەین خـــۆت بـــاش ئـــەزانی لەدەســـتی ئیمـــە بـــو ئێـــوە ئازاریـــک ناگـــات ئێـــوە چـــە کوبەدەســـتەو ئیمـــەش لەقوماووهـــەژارین لـــەم حەوتۆداتـــەوآوی کەلوپـــەلی بـــایخ دارئـــەبێن بۆفروشـــتن و پارەکـــەی بۆئێـــوە ئامادەدەکـــەین . لـــەپاش تـــەوآو بـــونی ماوەکەتۆئـــەتوانی بـــەبی هـــات و هـــاوآرو پیاوکوشـــتن بیتـــەوە دڵخوآزیکـــەت کـــەپارەی ئامادەیـــە وەدەســـت بێنـــی . ئیمـــە فـــەرمانی ئێوەلـــە ســـەر چـــاو ئـــەنجام دەدەیـــن . کـــابراوتی بـــۆۆ... دورکـــەوە هـــەتیولام وآیـــە سەربەلـــشتەوەزیادییە. ئـــەگرزۆری لەســـەربڕوی فـــەرمان ئـــەدەم وینـــەیی ئـــەم هـــەتیوە بـــەت کـــوژن . وەلـــەناوخوینی پیـــسی خـــۆت دا بەگـــەوزیی . حمـــەلاو وتـــی مـــن پیـــاوم تـــۆش پیـــاوی قـــەولت پـــیٚ ئـــەدەم ئەگرئـــەمجارە ڕێـــت کەوتـــە ئـــەم گونـــدە بـــە دەســـتی بـــە تـــالٚ نەگەڕێتـــەوە. بـــە قـــولی مـــن باوەڕبکـــە. کـــابرازۆر تـــورە بـــووەک

بـەوری بـەیان گرمانـدی وتـی لـیم دورکـەوە تۆئـەوی مـن بخەڵـەتێنی یـان ئـەوت لـەناو مێـشک دایەلـەم ماوەیـەدا بـەچی ڕاسـپێرەکانی حوکومـەت بڕژینیـەئێرە. حمـەلاو وتـی ناتۆدڵنیابـە ئـەم باسـەلە دەمـی کـەس دەرنایـەت مـن بـەڵینت پـێ ئـەدەم کـە حوکومـەت لـەم مەبەسـتە ئاگارنـەبێت . خەڵکەکـە کـە زۆر بـاش ئـەیان زانـی کەحمـەلاو بـەبێ بیرکردنـەوە قـەول نـادات. تێکـڕا هاواریـان کردقـەولی حمـەلاو قـەولی پیـاوە ئیمـە لەسـەرقەولی ئـەم ڕەفتـار ئەکـەین تۆدڵنیابـە. کـابرازانی ئـەم وتـوویژە بـێ ئەنجامـەخوینی چەندکەسـی کـەش بڕژێنـی چـی دەسـت ناکـەوی . ئـەم جـار بـەدەنگی بـەرز هـاواری کـرد . ئیمـەئیمرو ئـەڕۆین ولەسـەرقەولی ئـەم لاوە وئێـوە حیـساب دەکـەین ماوەپـانزەڕۆژ بـە ئێـوە دەرفـەت ئـەدەین. لـەپاش تـەواوبونی ماوەکەئەگەینـەوە. بەشـەڕەفی خۆمـوو بـاوکم سـوین ئـەخۆم ئەگـەربێتوئێوە بەقـەولی خۆتـان ڕەفتارنەکـەن ویـان ڕاسـپێراوەکانی حوکومـەت بۆئیرەبـەهێنن . قـەراربێت بەقـەراری پیـاوان ئـەم گونـدەژێرو ڕوئەکـەم وگۆمـاوی خـوین بـەدی دەهێـنم . بەکـەس ڕەحـم ناکـەم لـەمناڵی سەربێـشکەهەتاپیری سـەد سـاڵە ئـەکوژم . تـاکو ئێـستازۆرم کاربـەژنان نـەبووە . بـەلام ئـەمجار شـەڕەفو ناموسـتان لکـەدار ئەکـەم . تـەواوی پاتـاڵو ئـاژاڵیش لـەناو ئەبـەم تـاق و لـەژێر گوڵـە دەرناچـەن . کـەس بەزینـدویی نـاهیلم . سـوارەهاواری

کرد وتی ئیمەخۆمان بە پیاو ئەزانین ئەمەی حمەلاو وتی ئیمەرظفتاری پیٚ ئەکەین . کابرا وتی منیش هەرئەمەم ئەویت ئەمجار فەرمانی دا تاقمەکەلەگەماروداني خەڵکەکەدورکەوتنەوە و کابرا خۆی کەوتەپیٚش و ئەمانیش بەشوینی دا لە ناو گوندەکە دەرکەوتن و دور کەوتنەوە . خۆر زەردەیەکی بیٚ هیٚزی مابو هیٚدی لەسەر کیٚوەکانی ئاوایەکەئاوا ئەبو . حمە لاو خۆی گەیاندە سەر تەرمی لاوی خۆشی لەخۆنەدیو و خەڵکەکەش دەوریان گرت حمەلاو وتی باشترئەمەیە بیخینە سەردەست ولەبر هەیٚوانی مزگەوتەکە بی شۆرین و کەفنی بکەین تاکو بەیانی لەناو مزگەوتەکەدا دای بەنیین و بەیانی گۆڕی بۆهەڵ کەنین و بەخاکی بەسپیٚرین . هات و هاوارو شیوەنی ژنان ولاتی داگرتبو. حمەلاو هەمویانی کۆکردەوە زۆری باس بۆکردن هەتائەو کاتەکەگەشتیان دڵیان حەساوەو بیٚ دەنگ بون . ئەمجارپیاوەکان بەم جۆرەی حمەلاو وتی رەفتاریان کرد . ئەمجار گەشتیان بەپکەوە نویژی شیوانیان لەناو مزگەوتەکەدا کردو . حمەلاو مایەوەلەسەر تەرمەکەوخەڵکەکەبڵاوەیان کرد . گەشت بنەماڵە چراکانیان داگیرساندبو . تەنیا ماڵی مام خاڵندی لیقەوماو بو لەبرلەدەست چونی لاوەکەیان لەناو تاریکی دادانیشتبون بەچەپۆک بەسەری خۆیان دائەداو قوریان ئەپیوا... مام خاڵند کەپیاویکی پیرو

کەساس بو فرمیسکی گەرمی بەچاوەکانی دا ئەهاتەخوارو

لەژێرچەنەی بەریشە سپی کەیدا دلۆپ دلۆپ رێژنەی ئەکرد .

جەرگی تەواوی لەتاو کورپە جووانەمەرگەکەی لەت لەت ببو

.بەلام لەبەر ئەمە لەناو خەلکەکەدا پەیمانی لەتەک حمەلاو بەستبو

وەک پیاو پیشی ئەخواردەوە دەنگی دەرنەئەهات . خەلکەکە

لەپاش خواردەنی نان و چایی شەو هەمیسان رێگایان داگرت و

لەناومزگەوتەکە کۆبونەوە و تارایەکی سوریان بەسەر تەرمی

ئەحمەد دا داو تەرمەکەیان لەناوەراستی مزگەوتەکە دانا و

لەدەوری کۆبونەوە داوای عەفۆیان بۆ ئەحمەدی جووانەمەرگ

لەخووا ئەکرد کاتی چاویان بەتەرمەکەوفرمیسکی گەرمی مام

خالند ئەکەوت بەتێکرایی کولۆی گریان دایی ئەگرتن و

فرمیسکی گەرمی بەلاروومەتیان دائەهاتەخوار. حمەلاو

هەستایەسەر پێ ووتی پیاوەبەرێزەکان پیاوە بەشەرفەکانمن

شانازی بەئێوەدەکەم . شانازی بەخوینی ئالی ئەحمەدی

جووانەمەرگ ئەکەم خوینی ئالی ئەحمەد چرای ئازادی و

سەربەستیە بۆئیمە ئەم خوینە ئەبێتە هۆی یەک گرتن ویەک

گرتویی بۆ ئیمەو تەواوی ناوچەکە ئەبێتە ریگای رزگاری لەژێر

پیلاوی ئەم تاقمە نامەردو ناپیاوانە شانازی بەمە ئەکەم کە ئیمرو

ئێوە وەک پیاو وەک پالەوان وەک شێرلە برامبەری دژودوژمن

دا ڕاوەستان و خۆتان حەشار نەدا تەرسو خۆف بەدڵو دانەهات و تەرسو لێی جیابۆوە لەبەرامبەر ئەم بێ شەرم و بێ ئابڕۆوانە ڕاوستان گەشتمانباش ئەزانین وەدەست هێنانی ژیانی بێ ترس و پارێزگاری لەشەرفوو ئابرو ئەبێت لەئاستی ئەم جۆرە ناپیاوانە ڕاوە ستین . ئەبێت خوین بەڕژی مەگەرنەتان بیستووە دەڵین داری ئازادی بەخوین ئاودەدری. بۆیە ئەمشەو ئیمە لیرە لەدەوری ئەم لاوەژاکاوەئەم لاوەلە خوین گەوزاوە کەبۆ ئیمە بۆ تە چرای ئازادی کۆبوینەوە تاکوبەلەین بەیەک بەدەین وەبەخوینی ئەم شەهیدە سوین بخۆین هەتاتۆڵە نەستینین و حەقی ژیانی بە بێ ترس لەم ناپیاوانە بەدەستی خۆمان نەستینین پاشە کشە ناکەین ئیتر سەر کەوتویی هەمولایەک لەخوای گەورە داوادەکەم . سوارە هەستا ووتی براکان لەبرئمە ماوەکە کەمە و لەپاش ئەو ماوەیە هەمیسان هێرش ئکەنەسەرمان ئەمجار خووانەکردەبەسەرمان دادەن تاقمان ناهێڵن قاسەم ووتی بە هۆمیدی خووا قاچیان ئەبڕین وبۆدایم سیبەری ڕەشیان لەسەر خۆمان و ناوچەکەلادەدین . حمەلاو وتی براکان سەر شۆڕی مەل کەچی بەس نیە کاتی ئمە نەگەیشتۆوە کەلەخۆمان و ژن و منالە بێ تاوانەکان پارێزگاری بکەین . مام ڕەحمان هاواری کردو وتی ڕاست ئەکا براکانم تاکەی مەل کەچ و سەرشۆڕبین بەخووامن

کەتەمەنم بەشست ساڵ گەیوە. تفەنگ هەڵ ئەگرم و وڵامی گوللە بەگوللەئەدەمەوە ئەگەر کەسم لەگەڵ نەبێت تەنیا خۆم بەرگریان لێدەکەم خەڵکەکە کەتێکڕا هاواریان کرد. بۆچ مام ڕەحمان مەگەر ئیمەش پیاونین ؟ مەگەر ئەم نەگبەتی و کلۆلی مەلی ئیمەشی نەگرتووە . بەخوواهەرکەس هاوکاری نەکات پیاونیە . ئەمجار کاک عوسمان هاتە جواب ووتی گەشتمان ئامادەین چەک هەڵگرین و پارێزگاری لەناموسو شەرەفی خۆمان بکەین . کاک عوسمان وتی من دارتاشم لەباوک و باپیرم دەروست کردەنی قالۆری تەفنگ فیربوم . ئەگەرئێوە کەرەسەکانی کەی پێدا بکەن ئەتوانم لەماوەی پینج شەش ڕۆژدا پانزدە تا بیست قالوری تفەنگ دەروست بکەم ئەگەردو کەس یارمەتیم بدات لەلەوماوەیەدا منیش پانزدە بیست لولەو چەخماخ ئامادەدەکەم . خەڵکەکەزۆریان پێخۆش بو . هەمویان بەڵینیان دایارمەتی کاک عوسمان و کاک مەحموود بەدن . کاک ڕەئوف وتی :« منیش ئەچم بۆ شار، ساچمە و کەلوپەلی پێویستی ئەکرم» ئەو شەو تا کاتێکی درنگ هەمویان دانیشتن و وتوویژ و گەڵاڵەی کارەکانیان کرد. کاک قەرەنی وتی :« ئیمە ئەمشەو نان خوواردنمان لە بیر چۆتەوە چەند کەسێک بچنە ماڵی ئیمە و نان و پێوستی بەهێنن تا کو شتیک بەخۆین» . حەمەلاو بە خووا من

نازانم بە چە زوانێک لە پیاوەتی و ئازایەتی ئێوە سوپاس بکەم، لەوانم بەلێن بەم جووانە مەرگە بەدەم هەموومان بە یکەوە تاوانی مەرگی لەم تاقمە ناپیاوانە ئەستێنین.» قاسم وتی :« ئەرکی سەرشانی هەمومانە کە ئەم کارە گرینگە بە ئەنجام بەگەینین» سوارە روی کردە مام خاڵند و وتی :« مامە گیان خەمناک مەبە ئیمە گەشتمان ئەولادی تۆین، تۆش ئیمە بە کوڕی خۆت قەبول بکە، تەواومان وەک تۆ بەکارەساتە خەمناکین» بەیانی کاتی زەردەی خۆر دەرکەوت ڕۆژ ڕەشای شەوی لادا، جێگای خۆی لەسەر زەوی ئەکردوە، خەڵکیکی زۆر لەبەر هەیوانی مزگەوتەکە کۆببونەوە و تەرمی پاکی ئەحمەدیان خستە سەرشان و بەر و گلکۆی دیاری کراو بەردیان و ترمەکەیان بە گۆڕی تەنگە و سارد ئەسپارد، لەسەر گۆڕەکە سر خۆشیان لە مام خاڵند کرد و گڕانەوە بۆ مزگەوت، خەڵکی ئاوایی دەورو بەر کە ئەم مەبەستیان بە گوی گەیشتبو زۆریان بۆ سەرەخۆشی هاتن بۆ کێوەسور، ئەمانیش لە ناو مزگەوتە کەدا پیمانیان بەست کەچەک هەڵگرن و وەک پیاوان بۆ لە ناو بردەنی ئەم تاقمە زۆردارە، شان بە شانی دانیشتوانی ئاوایی کێوەسور بەربەرەکانی بکەن، چوار کەسی کەش بۆ پێک هینانی کەرەسەی دەروست کردنی تفەنگ خۆیان هەتا پاش نیوەڕوی خایاند، میوانەکان خووافیزیان کرد و بەر و

ئاوایەکانی خۆیان کەوتنەڕێ بەڵام چوار کەسەکە مانەوە، ئەوانیش لەگەڵ کاک مەحموود ڕویشتنە کارگاکە و دەستیان کرد بە دروست کردنی قالۆری تفەنگ کاک عوسمان و دو سی کەسی کەش لە ناو کارگەی ئاسنگەری دەستیان کرد بە دروست کردنی لولەو چەخماخی تفەنگەکان، کاک ڕەئوف لەگەڵ قاسم کەوتەری بۆ چونی شاری هەتاکو بیانی زو کەلوپەلی پیویستی و لازم وە دەست بەهێنن و زو بگەڕێنەوە.

لە بەر ئەمە بە دڵگرمی شەو و ڕۆژ خەریکی ئیش و کار بون لە ماوەی حەوتویەک دا بیست و پینج تفەنگی ڕێک و پێک و بێ عەبیان دەروست کرد و ئامادەیان کرد لە ناو مزگەوتەکەدا ریزیان کرد وە ئەو کەسانە تەمەنیان گوزراند بو و لە هاویشتنی تفەنگ ئاگادار بون و چالاکی زۆریان هەبو بیانیان ئەچونە ناو مزگەوت و لەتەک لاوەکان کۆ ئەبونەوە و فیریان ئەکردن و هەمو ڕۆژی لە پاش نویژی ئیوارە چەند تفەنگ و کەرەسەی پیۆیستیان هەڵ ئەگرت و لەگەڵ لاوەکان ئەڕویشتن بۆ دەرەوەی گوندەکە و هاویشتنی تفەنگیان فیری لاوەکان دەکرد و ئامادەیان دەکردن بۆ بەربەرەکانی لەگەڵ دژی ناپاک و لە خە بوردن بۆ ژیانی سەربەستی ڕۆژی دەهەم بو لە دورەوە بۆرە سواریک دەکەوت، دیار بو کە بە پرتاو بەرو ئاوایی کێوەسور دیت، لاوەکان کە خۆیان

ئامادە کردبو و هۆشیار ڕاوەستابون، خەبەریان بۆ حەمەلاو برد و چونیتی چاو پێکەوتنی سوارەکەیان بۆ باس کرد، حەمەلاو خەڵکەکە لە ناو مزگەوتەکە دا کۆ ببۆنەوە، سوارەکە، گەیشتە ناو ئاوایەکە لە ناو گۆڕەپانەکە ڕاوەستا، ڕای سپارد کە حەمەلاو بێت بۆ لای بەڵام حەمەلاو وڵامی بۆ نارد ئەگر کاریکی هەیە بێت بۆ ناو مزگەوت، تا کو وتوویژ بکەین، کابرای سوارە زۆر تورە بو دو گوللەی تەقانەو و وتی حەمەلاو بەم پلەیە گەیشتووە من بەچەم بۆ لای، وڵاخەکەی تاو دا و تا گەیشتە بەر هێوانی مزگەوتەکە، هاواری کرد حەمەلاو، حەمەلاو بۆچ خۆت حەشار داوە خۆت پیشان نادەیت؟ دو سی کەس ڕاست بۆنەوە هەڵمەتی بۆ بەرن بەڵام حەمەلاو پێشی گرتن و وتی خۆ ڕاگرن حەمەلاو هاتە بەر هێوانی مزگەوتەکە و وتی :« برام زۆر بەخیر بێت لە بەر چی نایتە ژورەوە ئیرە مزگەوتە و ماڵی خووا، ورە وتوویژ بکەین، » سوارەکە بە تورەیەوە وتی :« مزگەوتی چی و وتوویژی چی؟ مەگر نازانی من لە لایان کاک شیرکۆ وە هاتوم بۆ باج ورگرتن زوکەن چی تان ئامادە کردووە بە زویی بۆم باری ئەم وڵاخە کەن هەتا لەگەڵ خۆم بۆ خزمەتی کاک شیرکۆی سەروکی گەورەم بەرم.» حەمەلاو وڵامی دایەوە و وتی :« بە کاک شیرکۆ بەڵیی هیچ مان بۆ جور نەکردووە و لەم و لاش باج نادەین،» سوارەکە وتی :« ئەمە دم

دریــــژی ئەکــــەیت ســــویند ئــــەخۆم ســــەزای ئــــەم دم دریــــژی و نافەرمانیــــەت پێــــشان ئــــەدەم، مــــەگر هــــەتیو ئیــــوە ژێرپــــار و ژێردســــتی ئیمــــە نیــــین، چــــۆن ئــــەتوانن نافــــەرمانی لــــە فــــەرمانی کــــاک شــــیرکۆ بکــــەن و ... مــــەگر شــــیت بــــون» قاســــم وتــــی :« بــــە ســــەری بــــاوکی تــــۆش و شــــیرکۆ ناپیــــاو، کــــاتی زۆرداری و مــــل هــــووری تــــەواو بــــو» ئــــەمجار ســــوارە وتــــی:« ڕۆژی زۆرداری و مــــل هــــوری شــــیرکۆی نــــامرد و تاقمــــە ناپیاوەکــــانی نــــەماوە بەســــەر چــــو ئــــەمجار ڕیگاتــــان بکەویتــــە ئیــــرە بــــەدار و بــــەرد و تیلــــا، دم و دەدانتــــان ئــــەهاڕین، ڕوتــــان ڕەش ئەکــــەین » کــــابرا روی کــــردە ســــوارە و وتــــی :« ئــــەوە کــــاتی مــــەرگت گــــەییوە ئــــەزانی لەگــــەل کــــی بــــاس ئەکــــەی پلــــە مــــاری تفەنگەکــــەی دا کــــە گوللەیــــەک لــــە ســــوارە بــــدات، بــــەلام قــــادری کــــوری مــــام ڕەســــول هەلمــــەتی بــــردە ســــەر ســــوارەکە و لەســــەر زینــــی ولاخەکــــە دایبەزانــــد و ســــواری ســــنگی کــــابرا بــــو، خەنجەرەکــــەی لــــە کــــالان درکیــــشا و ئاوقــــای ملــــی کــــابرا بــــو .. وتــــی :« نــــامرد ڕۆژی زۆرداری و ناپیــــاوی نــــەماوە ... » حەمــــەلاو هــــاواری کــــرد :« قــــادر نکــــەی دەســــت ڕاگــــرە، ملــــی نــــەبڕی » قــــادر وتــــی :« حەمــــەلاو وازبینــــە بــــە خــــووا ئــــەی کــــوژم ســــەری ئــــەبڕم و تەرمــــە پیــــسەکەی بــــۆ شــــیرکۆی نــــامرد ئەنیرمــــەوە» حەمــــەلاو هــــاواری کــــرد ... بــــەلام قــــادر وچــــانی پینــــەدا و خەنجەرەکــــەی پــــی داهینــــا و گویچەکەیــــەکی بــــری و دایــــە دەســــت کــــابرا و وتــــی :« ناپیــــاو لــــە بــــەر

فـەرمودەی حەمـەلاو سـنگتم لـەت نـەکرد، ئـەمجار خـووا بـەت کـات بـە قوربـانی حەمـەلاو ئەگـەنا بـە خـووا لـە پـاش سـنگت قورکـە پیسـەکەشتم هـەڵ ئـەبڕی» کـەریم کـە لـەلای شـانی قـادر ڕاوەسـتا بـو پـەلا مـاری دا و تفـەنگی کـابرای لـە چـەنگ درهینـا و دوکـوتی کـرد و قاڵورەکـە بـە دو کـوتی دایـەوە دەسـتی کـابرا حەمـەلاو وتـی :« قـادر تـەکات لـی ئەکـەم لەسـەر سـنگی هەڵـسته» کـاتی قـادر لەسـەر سـنگی کـابرا جیـا بـۆوە، کـابرا هەسـتایە سـەر پـیێ چـاوی بـە خـوین کـەوت و چـاوی بـە گویچکـەی بـڕاوی لـە نـاو مەشـتی دا بـو، کـەوت سـەری سـۆڕما لـە پـاش ماوەیـەک کـە هۆشـی هاتـەوە بـر خـۆ، هـاواری کـرد :« حەمـەلاو ... حەمـەلاو و مـن ... خـوارد فـەرمان بـدە لـیم ببـورن بـە خـووا مـن بـێ تـاوانم. ئێـستاش هـەرچی بەفـەرمون ئـەگر ئیـزن بـەدن بگەڕیمـەوە بـە شـیرکۆ ئـەڵیم، تکـا ئەکـەم لـە تـاوانی مـن بـە بـوورن» حەمـەلاو وتـی :« ئیمـە موسـوڵمانین و خـووا ئەپەرسـتین ڕازی بـە خـوین و خـوین ڕشـتن نـین، بـەڵام ئـەگر شـیرکۆ و تاقمەکـەی زۆرمـان بـۆ بـەهێنن و دەسـت لـە مـل هـوڕی و زۆرداری هـەڵ نـەگرن، ئیمـەش وەک پۆڵـا لـە بەرانبـەری دا ڕادەوسـتین و چـی کـە سـەر دانـاخین، زۆر بـاش شـیرکۆ حـاڵی کـە، بێتـو ئـەمجار هیرشـمان بـۆ بـەهێنی و داوای بـاج بکـات بـە یارمـەتی خـووا تـاق و لـی نـاهیلین» ئـەمجار حەمـەلاو تـۆزی زاخـاوی هێنـاو کویچکـە

براوەکەی کابرای برژاندەوە و تیماری کرد و تفەنگە شەکاوەکەی دایە دەست و سواری وڵاخەکەی کرد و ڕوانەی کردەوە. قادر هاواری کرد و وتی :« هۆی کابرا ناوت نازانم بەڵام ئەگر ئەمجار ڕێت بکەویتە ئێرە بە خووا سەرت ئەبڕم» کابرا وڵامی نەدایەوە، سەری داخست و ڕۆیشت، بەشیکی زۆر لە لاوەکان بەم کارەی حەمەلاو زۆر ناڕازی بون، لە بەر ئەمە مەڕامی ئەوان ئەمە بو کابرا بکوژن و تەرمەکەی بۆ شیرکۆ بنیرنەوە، حەمەلاو ڕویی کردە خەڵکەکە و وتی :« من ڕۆژی هەولێش وتم ئیمە بە فەرمانی قورعان ڕەفتار دەکەین، ئەم کابرایە تەنیا بو،جا بۆ ئیمە پیاوەتی نەبو تا کو بیکوژین» کاتی گەشتیان چونە ناو مزگەوتەکە و کۆبونەوە مام ڕەحمان وتی :« حەمەلاو گلاڵەت چییە، ئیمە چی بکەین » حەمەلاو وتی :« ئەبێ ئیمە هۆشیار بین ئێستا شیرکۆ وەک بەوری بیان زامدارە، ئیمرو یان بەیانی خۆی و تاقمەکە هەڵمەت ئەکەنە سەرمان، ئەگەر ئیمە بەمان هەویی بەسەر بەستی و ئازادی بژین شەڕی ئەم تاقمە ناپیاوانە لە سەر خۆمان و ناوچەکەمان لادەین و بە ئامانج و ئاواتی خۆ بگەین» سوارە وتی :« حەمەلاو بوچ پیچ و پەنا ئەڕویت زۆ پیمان بەڵی تاکو ئیمەش بزانین» حەمەلاو هەستایە سەر پێ و وتی:«براکان ئیمە ئێستا بیست و پینج تفەنگمان هەیە، لەم لاشەوە چەند جار هاوارمان بو

حوكومەت بەرد و نامیلەكان بۆ نوسین بەڵام هیچ وڵامی ندراینەوە كەواتە ئەبێ خۆمان لەسەر پێ خۆمان ڕاوەستین و پارێزگاری لە خۆمان و ناموس و شەرەفی خۆمان بكەین خۆشتان ئەزانن شێركۆ و تاقمەكەی دوانزە كەسن، گڵاڵەكەی من ئەمەیە ئەوكەسانە وا دەست بە تفەنگیان باشە سی كەس لە پەشتی قەڵاخەكان وە دامەنی كێوەكە و وە لە بن بەردەكانی دەورو بەر بە بێ دەنگی خۆیان حەشار بدەن و تفەنگ بەدەست و ئامادەبن، هەتا شێركۆ و تاقمەكەی ئەكێشینە ناوە ڕاستی گۆڕەپانی ئاوایەكە من كاریكی وەها ئەكەم كە بە تەواوی تاقمەكە بكەونە ژێر دەستی تفەنگ هاویژەكانی خۆمان ئەمجار من ئەچەم وتوویژ لەگەڵ شێركۆ و تاقمەكە ئەكەم ، ژن و منالەپچوكەكان و مروڤە پیرەكانیش لە ماڵەی خۆیان دابین بكەن و بە هیچ جۆر خۆیان پێشان نەدەن ئەگر وتویژەكەمان بە ئەنجام نگەیشت من دەستەكانم بەرز ئەكەمەوە و ئێوەش لە هەر چوار لاوە وچانیان پێ مەدەن و دەست ڕێژیان لی بكەن ... فەقەت تكا ئەكەم دەست و نەلەرزی نیشان باش بگرن و تەواویان بو دایم لە ناو بەرن ئەگر تاقەیان بەمێنی هەمیسان سەرهەڵ دەدەنەوە وەك گەیا شین ئەبنەوە» قاسم هاواری كرد:«حەمەلاو تۆ چی ئەكەیت» حەمەلاو وتی :« لە پاش ئەوە من دەستەكانم بەرز

کـردەوە ئێـوەش لـە پـڕدا دەسـت ئەکـەن بـە تەقـە منیش گـۆرج خـۆم بـە سـەر زەوی دا ڕائەکیـشم، ئـەوانیش کـە سـوارن و لـە تـاو تەقـە تـەق هۆشـی مـەنیان نابێـت، ئـەمجار بـە جۆریـک خـۆم ڕزگـار ئەکـەم، هەمیـسان دوپاتـەی دەکەمـەوە ئـەگر مـن مـردم ئیـوە نابێـت وچانیـان پێبـەدەن گـەمارویان دەن و تاقیـان لـی ببـڕن» کـاک ڕەئـوف وتـی :« ئەگـەر خـوای نـەکردە تـۆ کـوژرای چـی؟ » حەمـەلاو وڵـامی دایـەوە و وتـی:« خەفـەت بـۆ مـن مـەخۆن لـە بـەر ئەمـە ئێـستا لـە سایەی خـوا ئیـوە بـاش ڕون بونـەوە و مانـای ژیـانی سـەر بەسـتی ئـەزانن ئەگـەر مـن کـوژرام وسـیەتی مـن ئەمەیـە، یـەک گرتـوبن هـەرگیز لەیـەک جیـا مەبنـەوە، بـۆ یـەک وەک بـرا بـن بـە فـەرمانی خـوا و قورعـان ڕەفتـار بکـەن وە لـە خیـر و خۆشـی و شـین و شـادی یـەکتر دا بەشـدار بـن، زۆر دەربەنـدی دونیـا مـەبن، یارمـەتی هـەژاران و لیقومـاوان بـەدن، هـەتا خـوا لـە دونیـای کـە ، کـە جێگـای ژینـی ڕاسـتەقینەیە، چاکـە و خـەڵاتی باشـتان پـی بـدات لـە بـەر ئەمـە خـوا ئیمـەی بـەدی هێنـاوە ژیـان و نـەمانی گەشـت زینـدەواریک بـە دەسـت ئـەوە. لـە پـاش مـن سـوارە و قاسـم هـەن، ئـەمانیش ڕوشـن بیـرن، ئـەمانیش ماموسـتایەکی تـەواون جێگـای مـن ئەگرنـەوە، منالـەکان بخەنـە ژێـر دەسـتیان هـەتا فیـری زانـست و زانیاریـان بکـەن هـەتا دونیـا هەیـە چـرای زانیـاری ڕۆژ لەگـەڵ ڕۆژ ڕونـاکتر ئـەبێت، هـەرگیز ناکۆژێتـەوە،

من لە هەموتان تکا ئەکەم بەتایبەت لە سوارە و قاسم ئەگەر من کوژرام تەرمەکەی من لە ژیر دارە مازو پیرەکە کە رۆژی هەوەڵ لە ژیری دانیشتین و پیمانمان بەست بەم نیژن و بە خاکم بسپیرن» کاتی حەمەلاو ئەم وتوویژەی لەگەڵ خەڵکەکە ئەکرد تەواویان ئەگریان و فرمیسکی گەرمیان بە چاوەکاندا ئەهاتە خوار، کاک رەحمان وتی :« حەمەلاو تۆ گەنجی، تۆ لاوی، تۆ چرای رۆناکی ئاوایی ئیمە و ئەم ناوچەیەی ـ فرمیسکی ئەرژاند و ئەی وت ـ بە هومیدی خووا ئەم چرایە ناکوژیتەوە ساخ و سەلامەت ئەبی، لە پاش تەواو بونی ئەم تەنگەو چەلەمەیە، ئینشاالله زماوەند بۆتۆ و سوارە و قاسم پیک ئەهینین حەوت شەو و حەوت رۆژ بەزم و شادی ساز ئەکەین» حەمەلاو وتی :« زۆر سوپاس لە هەمو لایەک ئەکەم با بزانین خووا چۆنی رەزا لە سەرە» لە پاش تەواو بونی وتوویژە کە بانگی نیوەرۆ دەستی پیکرد و بە تیکرایی نویژیان کرد. ئەمجار نانی نیوەرۆیان خوارد و هەتا ئیواریکی درنگ لە ناو مزگەوتەکە کۆبونەوە و ئیوارای ئەم چەند کەسەی دیاری کرابون تفەنگەکانیان لەگەڵ کەلوپەلی پیویستی پی درا و لە پاش ئاموژگاریکی باش رۆیشتن بۆ شوینەکانی دیاری کراو ... ئەم رۆژ تاکو شەو هیچ روداوەیەک روی نەدا شەویش هەر بەم جۆرە تیپەری، بەیانی زۆر زو

خەڵکەکە لە ناو مزگەوتەکە دا چۆن پیار و دیاری کرابو بەم جۆرە کرداریان کرد، تەواوی خەڵکی ئاوایی کێوەسور خۆیان ئامادە کردبو، خۆر بە تەواوی نگەیشتبو نیوەی ئاسمان لە دورەوە تەپو تۆزیکی زۆر پەیدا بو، هات و هاوار لە ناو گوندەکەدا بڵاو بۆوە، خەڵکەکە هەر وەک عەسکەری دورەدیتو هەر کەس لە جێگای خۆی دامەزران، لەم کاتەدا زرمە زرمی قاچی وڵاخەکان لەگەڵ حیلەحیلیان بە گوی ئەگەیشت، تاقمەکە نیزیک بونەوە کەیان گەیشتە ڕادەیەک کە بە تەواوی بە چاو ئەبینران، شیرکۆ وەک بەوری زام دار کەوتبۆ پیشەوە ... سوارەکانی کەش بە تاقم لە دولاوە بەپەلە وڵاخەکانیان تاو ئەدا، ماوەیکی زۆری نەخایاند گەیشتنە هەوەڵ کۆڵانی ئاوایەکە، قاسم و دو کەسی کە لەبن کادێنیک خۆیان حەشار دا بو چاویان بە تاقمەکە کەوت، لە لای چپەوەش سوارە لەگەڵ دو لاوی ئازا لە بن بەردیکی گەورە خۆیان مات دا بو، تفەنگ بەدەستەکانی کەش لە دەوروبەری میدانەکە زۆر جووان خۆیان حەشار دا بو و بەسەرمیدانەکە دا زاڵ بون، کاتی شیرکۆ و دارو دەستەکەی گەیشتنە ناو دێ، دەستیان کرد بە تەقە تەق و هات و هاوار و گوللەیکی زۆریان تەقاند. حەمەلاو و چەند کەسێکی کە ناو مزگەوتەکەدا بتەواوی ئامادە بون کابرا سوارە گوی براوەکەش شان بە شانی تاقمەکە

لەگــەڵ شــیرکۆ بــۆ پێــشەوە ئــەهات، شــیرکۆ دەســتی کــرد بــە هــاوار هــاوار و جنیــوی دەدا و هەڕەشــەی دەکــرد ، وتــی :« ئیــوەی نــامرد گەیــشتونە ڕادەیــەک ئەتــەک بەڕاســپێراوی شــیرکۆ دەکــەن، ئەگــەر مــەردن و ناترســین بــۆچ خۆتــان پێــشان نــادەن ــــ هــاواری کــرد ــــ حەمــەلا ... حەمــەلاوی ناپیــاو تــۆ بــەم جیگایــە گەیــشتوی فــەرمان بــەدی گویچکــەی پیــاوی مــن ببــڕن وە بــەبێ بــاج بۆمــەنی ڕوانــە ئەکەیــەو...» کــابرای گــویی بــڕاو وتــی :« کــاک شــیرکۆ ئــە بیــت لــە نــاو مزگەوتەکــەدا خۆیــان حەشــار دابیــت» شــیرکۆ وتــی :« مزگــەوتی چــی؟ بــە فــەرمانی کــی مزگــەوتیان دروســت کــردوەو» ئــەمجار شــیرکۆ و ســوارەکانی بــە پلــە خۆیــان گەیانــدە بــەر هیــوانی مزگەوتەکــە، شــیرکۆ هــاواری کــرد نامردینــە بــۆچ وەک ژن خۆتــان حەشــار داوە و خۆپیــشان نــادەن، لــە نــاو مزگەوتەکــە دو ســی کــەس هەســتانە ســەر پــێ و هیــرش بــەرن بــۆ شــیرکۆ بــەڵام حەمــەلاو پیــشی گــرتن و خــۆی هاتــە دەرەوە و وتــی:« کــاک شــیرکۆ ئــەم هــاوار هــاوارەت لــی چییــە؟ چیــت لــە گیــانی ئیمــە دەوی؟ بــۆچ دەســتمان لــی هــەڵ نــاگری؟» شــیرکۆ وتــی :« نــامردی ناپیــاو مەگــەر تــۆ قــەولت نــەدا دە ڕۆژت مــاوە بــدەم لــە پــاش دە ڕۆژەکــە باجەکــەم بــۆ کۆبکەنــەوە و بــۆم ئامــادە بکــەن، حەمــەلاوی نــامرد وەک بیــستومە تــۆ بویتــە دەم ڕاســتی ئــەم گونــدە، مانــای ئەوەیــە خــۆت زۆر پــێ پیــاوە هــی ناپیــاو ...» حەمــە لاو

بە دڵی داهات ئەگەر وەڵامی توندی بداتەوە هەر لێرە ئەی کوژێت باشتر ئەوەیە بە هەر جۆرێک بێت بیانکێشیتە ناو میدانی گوندەکە، ئەمجار ڕوی کردە شێرکۆ و وتی :« تۆ بە ناحەق جنیو دەدی تو وەتوڕە بویت خۆت زیورمەکە من تەنیا چەم لە دەست نایەت وەرە بڕۆین لەگەڵ خەڵکەکە وتوویژ بکەین ئەوانیش هەر وەک تۆ پیاون » شێرکۆ وتی :« کەس بەدەروە نییە تەواویان وەک ژن خۆیان حەشار داوە من هیچ کام لەم ناپیاوانە وەبەر چاوم نایەت.» حەمەلاو وتی :« تەواویان لە ناو گۆڕەپانی ئاوایەکەن پیم سەیرە تۆ چاوت پێ یان نەکەوتووە» حەمەلاو کۆتە پێش و شێرکۆ و پیاوەکانی بە شوین خۆی دا ڕاکێشا هەتا گەیشتنە ناو میدانەکە شێرکۆ وتی :« ئەمانیش وەک تۆ ناپیاون ئەی کووان بۆچ وەک ژن خۆیان حەشار داوە من کەسی نابینم» حەمەلاو وتی :« قەول بو هەمویان لێرە کۆببنەوە، هەڵبەت پیاون شەرەفیان هەیە باج و مل هۆڕی بە ناپیاویکی وەک تۆ نادەن ...» شێرکۆ وتی : « تۆش لەگەڵ گەشتیان خەڵەت ئەکەی ئەم ناپیاوەی گویچکەی ئەم پیاوەی منی بڕیوە ئەبێت خۆی پێشان بدات هەتاکو دو گوللەی بەدەم لە ناو دمی ئەگەر بێتو خۆی پێشان نەدات سویند بە ڕوحی باوکم ئەخۆم لەجیاتی ئەم گویچکەیە، بیست کەس ئەکوژم» حەمەلاو وتی:« کاک شێرکۆ

بیکــە بــۆ خــاتری خــوۆا و پیــاوی تــۆ ئــادەمیزادی ، دەســـت هــەلگرە لــە پیاوکوشـــتن و خراپــە و بــاج وەرگـــرتن لــەم خەلکــە هــەژار و بــێ دەســـەلاتە. هــەتا کــو گــۆمی خــوین پیــک نــەهاتووە» شــیرکۆ لــە وتــەکانی حەمــەلاو زۆر ئــالۆز و تــورە بــو لەقەیــەکی لــە ســنگی حەمــەلاو دا و تاقمەکــە دەوری شــیرکۆیان گــەمارو دا. حەمــەلاو وەک پیــاو راوەســـتا و هەمیـــسان لــە بــەر شــیرکۆ پاڕایــەوە . وتـــی : « شــیرکۆ لــە نــاو خەلکەکــە یەکــەتی پیــک هــاتووە تــەواویان یــەک گرتــون و بــە خــوۆا چــاوت ســپی بــێ بــاج نــادەن و تــۆش چــت دەســت ناکــەوەی» شــیرکۆ زۆر تــورە بــو وتــی : « حــەرام زادە لام وایــە تــۆ ئــەم خەلکــەت هــان داوە و پیکــەوە ریکــت خەســتون هــەر چیــک بیــت لــە ژیــر ســەری تــۆ دایــە» حەمــە لاو وتـــی : « زەمــانی مــل هــوری و بــاج گــرتن تــەواو بــووە وەک پیــاو ریکــا بگــرە و خــوت و ئــەم پیاوانــەت بــە کوشــتن مــەدە» شــیرکۆ وتــی : « مــن مــاوەی پــانزە ســالە لــەم ناوچەیــدا بــاج دەســتینم، کــەس نــەتوانیوە لــە برانبــەری شــیرکۆ دا راوەســـتی و دەم دریــژی بکــات، بــە خــوۆا تــەواوی ئــەم گونــدە ئــاگر تیبــەر ئــەدەم و هــەتا بــە ژن و منــالی سەربیــشکەش رەحـــم ناکــەم» تفەنگەکــەی لــە شــانی جیــا کــردەوە و وتــی : « هــەتا ســی ژمــارە ئــەبژیرم ئەگــەر ئــەم ناپیــاوە خــوی پیــشان نــەدا هــەوەلین کــەس تــۆ دەکــوژم» تــەواوی

سـوارەکان لـە هەڕەشـەی شـیرکۆ ڕەق ڕاوەسـتان و پەشـویان لـی بڕابو.

شـیرکۆ دەسـتی کـرد بـە ژمـاردن :« یـەک ...» لـەم لاوە تـەواوی چـەک بەدەسـتانی ئـاوایی کێوەسـور چـاوەڕوانی فـەرمانی حەمـە لاو بـون. قاسـم لـە پنـاوە لەبـەر خـوا ئـەپاڕاوە کـە ئەمامڵەیـە پێـک بێـت و خـوینی کـەس نـەڕژیت. سـوارە لـە بـن بـەردە گەورەکـە کـە چـاوی لـە شـیرکۆ و حەمـەلاو بـو خەفـەتی ئەمـەی ئـەخوارد کـە نـەی ئـەزانی شـیرکۆ و حەمـەلاو باسـی چـی ئەکـەن. یـەک دو جـار ویـستی هـەوەڵین گوللـە لـە تـوقی سـەری شـیرکۆ بـدات بـەڵام دەسـتی گێـڕاوە و چاوەڕوانی فەرمانی حەمەلاو بو.

شـیرکۆ بـەدەنگی بـەرز وتـی : « دو... » ماوەیـەکی بـە سـەر چـو ڕاوەسـتا لەسـەر وڵاخەکـەی وتـی : « سـی ... » تفەنگەکـەی ئامـادە کـرد بـە تەواوبـونی ژمـارە سـی حەمـەلاو هـەر دو دەسـتەکانی بـەرز کـردەوە و بـەڵام شـیرکۆ هـەوەڵین گوللـەی لـە نـاو چـاوانی حەمـەلاو دا. حەمـەلاو بـە زەوی دا کـەوت. ئـەمجار لـە هـەر چـوار لاوە پیـاوە شـیرەکان دەسـت ڕیژیـان لـە تاقمـە کـە کـرد و هـەر وەک گـەنم بـەدەمی داسـەوە دەروانـنـەوە. قاسم هـەوەڵین گوللـەی ڕاسـت لـە تـوقی سـەری شـیرکۆ دا لـە سـەر زینـی وڵاخەکـە شـیرکۆ بـە دمـەوە کەوتـە سـەر زەوی، لـە ماوەیـەکی کـەم دا تاقیـان لـی بـڕین و هـیچ

کامیان زیندو نەمان ئەمەی بەحال تۆی گیانی مابو گوللەیەکیان لە توقی سەری ئەدا و ئاسودەیان دەکرد، تەواوی خەڵکەکە لە حەشارگاکان ڕژانە دەرەوە خۆیان گەیاندە سەر تەرمی بێ گیانی حەمەلاو، سوارە هاواری کرد : حەمە لاو ... حەمە لاو ... بە چەپۆک بەسەری خۆی دا دەداو دەستی کرد بە شیوەن و گریان، حەمەلاو بە هەوەڵین گوللەی شیرکۆ گیانی پاکی لە دەست دابو، لە ناو خوینی ئالێ خۆیدا گیانی دابو، چاوەکانی کرابووە چاوی لە ئاسمانی پان و برین بڕیبو، هەر خووا ئەزانی لە کاتی گیان دان دا چی بەدم دا هاتبو بێ گومان هەر ناوی خووای بە دم دا هاتووە خەڵکەکە بە تێکڕایی بە سەری خۆیان دا دەدا و دەستیان کرد بە شیوەن و گریان و ڕو ڕوی ژنان پەیدا بو تەواویان قژیان ئەڕنیوە و سەر و چاوی خۆیان بە نینوۆخ زامدار کرد و خوینیان بەلا ڕومەتەکانیان دا ئەهاتە خووار، شیوەن و گریان تەواوی میدانەکەی داگرتبو، سوارە کە لەسەر تەرمی پاکی حەمەلاو ڕاوەستا بو چاوی بە خوینی ئالێ حەمەلاو کەوت، تامایەکی ڕەشی بەبەر چاو دا هات و دونیا لە بەر چاوەکانی تاریک بو، موچورکیکی توندی بە تەواوی لەشی دا هات و سرمایەکی زۆر کەوتە ناو لەشی ڕەنگی بزرکابو، لە پڕدا دەستی کرد بە پێکەنین پڕ بە دم قا ... قای دەکیشا و هاواری دەکرد : براکان ...

خۆشـــكەكان ... ئەمـــە ... ئەمـــە حەمـــەلاوە ... حەمـــەلاو ... ئەمـــە چـــرای ڕونـــاكی ناوچەكەمانـــە وا بـــێ نـــاز لەســـەر زەوی كـــەوتووە لـــە خـــوێنی خوێـــدا گـــەوزاوە. ئـــەمجار خـــۆی بەســـەر تەرمەكـــە دا ئەكێـــشا و خـــوێنی ســـەر و چـــاوی حەمـــەلاوی بـــە زمـــان ئەلـــستەوە ... لـــە پـــڕدا زۆر بـــە تونـــدی چەشـــنی كارەبـــا خەنجەرەكـــەی لـــە كـــالان دڕكێـــشا و بـــە زەربـــە یـــەكی تونـــد لـــە ســـەر دڵـــی خۆیـــدا و هـــاواری كـــرد حەمـــەلاو ... حەمـــەلاو ئـــەوەمنیش بـــە شـــوین تـــۆدا هـــاتم ... لـــە دڵـــی لـــەت كـــراوی جۆگەلەیـــەك خـــوین بـــە تونـــدی لـــە پـــاڵ دمـــی خەنجیرەكـــە پریـــشكەی دەكـــرد و ئەهاتە خووار.

دڵـــۆپی خوینەكـــە ئەكەوتـــە ســـەر لەشـــی بـــێ گیـــانی حەمـــەلاو وە تێكـــەڵ خـــوینی ئـــەو ئـــەبو ئەهاتـــە خـــوار زۆری نەكێـــشا چاوەكـــانی زەرد بـــون و بەدمـــەوە كەوتـــە ســـەر تەرمەكـــەی حەمـــەلاو ... خەڵكەكـــە خـــەجڵابون چاوەكانیـــان زەق ببـــووە. دەســـتیان تیكـــەڵ ئـــەهات و نـــەیان ئـــەزانی چـــە بكـــەن ... كـــاتی وە هـــۆش هاتنـــەوە كـــار لـــە كـــار ترازابـــو. ســـوارەی ڕەشـــید و لاوی چـــالاك و جـــووامیر روحـــی لـــە لەشـــی دەرچـــو بـــو، ئەڕویـــشت بـــەرو ئاســـمان ... قاســـم هـــاواری كـــرد : حەمـــەلاو ... ســـوارە ... بەســـەر خـــۆیی دا ئـــەدا بـــەڵام خەڵكەكـــە هـــەمویان گـــەمارویان دا و باوەشـــیان پـــێ داگـــرت و خەنجـــەر و تفەنگەكـــەیان بـــە زۆر لـــە دەســـت هەســـتاند، مـــام ڕەحمـــان هـــاواری كـــرد: « قاســـم بـــۆ

خاتری خووا تۆ نەیکەی، خۆت ئازارمەدە تۆ ئەبێت شوینەواری ئەم دو لاوە کویرنکەیتەوە. تۆ ئەبێ لە جیاتی ئەوان چرای سەر بەستی و ئازادی و ژیانی بەختەوەری بە دەستەوە بگریت و ئیمەش و تەواوی منالەکانمان لە تۆ دەرسی سەربەرزی و یەکەتیو برایەتی وەرگرین. ئەبیت تۆ یارمەتی ئیمە بدەیی کە لەداهاتو دا چۆن بەژین، قاسم ئەگەر تۆش لە دەست بەچی کی هەیە چاوی منالەکانمان بکاتەوە و خویندن و خویندەواریان فیر بکات و ئیمەش لە نەزانین و بەدبەختی و چەلەمەی ژیان رزگار بکات» خەلکەکە بە دەنگی بەرز هاواریان دەکرد نەکەی قاسم تۆمان ماوی تۆ خۆت راگرە فرمیسکی گەرم بە چاوەکانیان دا ئەهاتە خوار، قاسم ئەوندە گریابو کە هەناسەی لیبرابو. کاک عوسمان پیالەیەکی ئاو بە گەروی قاسم دا کرد و سەر و چاوی قاسمی شورت، قاسم کاتی نەفەسی هاتەوە بەر خۆی، روی کردە خەلکەکە و وتی : « من لە پاش ئەم قارەمانە رەشید و ئازایە چۆن بژیم. جەرگم تەواوی سوتاوە وەک رۆژی رەش هەلگراوە، تکاتان لێدەکەم بەرم دەن تاکو منیش خۆم بکوژم بە یکەوە شین مان بۆ بەگیرن» مام خالند هاواری کرد : « قاسم بۆ خاتری خووا بەسە جرگمان هەموی لەت لەتە با چی کە خویناو نەریژین، قاسم بیکە بەخاتری ئەم ریشە سپێ بەخاتری جەرگی براوم بۆ ئەحمەدی

جووانــە مــەرگ بــە خــووا ئەگــەر ئــارام نــەگریت منــیش خــۆم ئــەکوژم» ئــەمجار تــەواوی تفــەنگ بــە دەســـتەکانی هاوڕیــان کــرد ئیمــەش تــەواومان خۆمــان ئــەکوژین. قاســم دەســـتەکانی ســـارد بــووه ... هەناســەیەکی ســـاردی هــەڵ کێــشاو وتــی : « خۆشــک و بــرا بەڕیزەکانم پڕ بە دل سوپاس لە گەشت لایە کان ئەکەم من ئێستا بۆم دەرکەوت حەمەلاو ئەیی گوت بەک بگرن یەکەتی و یەک گرتن مانای چییە، من بەڵین و پێ ئەدەم لە خەزمەت ئێوه دا بم، سویند بە گۆڕی ئەم سی لاوه شەهیده، ئەوەی لە هێز و تووانیم دا هەیە لە هیچ بابەتێکەوه دریخی تان لەگەڵ ناکەم » مام ڕەحمان هاواری کرد و وتی:«تەرمی پاکی ئەم دو لاوه شەهیده ئەم دو لاوه ئازا و قارەمانە کەتامی ئازادی و سەربەستیان بە ئیمەدا بیان خەینە سەر شان و بەرو مزگەوت بکەوینە ڕی ... » کاک ڕەئوف هاتە جوواب و وتی : « ئەی تەرمی ئەم زۆردار و ملهۆڕانە چی » مام ڕەحمان وتی : « لە دەرەوەی ئاوایە کە قوڵکەیەکی گەوره هەڵ ئەکەنین و ئەم تاقمە نامرۆڤ و نامردانە بە تێکڕایی ئەخینە ناوی و سەری دا ئەپۆشین ... » لە پاش شوتن و کەفن کردنی حەمەلاو و سوارە یان خستە ناو تابوت و بەشین و گریان بەردیانن بۆ ژێرداره مازو پیرەکە و گۆڕیان بۆ هەڵ کەندن و بە ئاخی سارد و فرمیسکی گەرم تەرمەکانیان بە گۆری سارد

ئەسپارد لە بەر ئەمە تەواوی خەڵکی ئاوایی کێوە سور و گوندەکانی دەوروبەر کۆببونەوە تەواوی سەر کێوەکە و دامینی کێوەکەیان داگرتبو، جێگا نەمابو، قاسم ڕویشتە سەر بەرزایەکی بەڵیند و ڕاوەستا و لە تەواویان گەلیک سوپاسی کرد و ئەمجار باسی یەکەتی و یەک گرتویی و چالاکی حەمەلاو و سوارەی بۆ کردن کە بۆ لەناو بردنی ئەم تاقمە زۆردار و باج گر و مل هۆڕانە چە شەوان و ڕۆژان دانیشتبون و گلاڵەیان کێشابو، باسی نەبونی و کەساسی و نەخواردن و لیقوماوی لە ماوەی ئەم دو ساڵ خویندنەی بۆ کردن، باسی ئاوات و ئارەزوی ناو دڵی سوارە و حەمەلاوی بۆ کردن و ....

لە پاش ماوەیەک زۆر وتوویژ و شین و گریان و فاتیحا خوانی ئەمجار قاسم لەگەڵ خەڵکەکە بەر و مزگەوتی ئاوایی کێوەسور کەوتنە ڕی .... سەرە خۆشیکەیان ماوەی حەتویەکی خایاند، لە تەواوی ئاوایەکان بۆ سەرەخۆشی و سوپاس لەم پاڵەوانانە کە زوڵم و زۆری ئە» تاقمە ناپیاوانەی لەسەر تەواوی ئاوایەکان لا برد، لە پاش فاتیحەخوانی بە تیکڕایی ئەچونە سەر گۆڕی حەمەلاو و سوارە و ئەحمەد بۆ ڕۆحی پاکی ئەم سی لاوە دوعایان ئەکرد ....

ماوەیەکی زۆر بەسەر ئەم ڕوداوە دا تێپەری هێواش هێواش خەڵکەکە بەرگی ڕەشیان لەبەر خۆیان دا مالّی . ناوچەکە ئارام و بێ چەڵەمە بێ دەرک و مل هۆڕ بو، خەڵکی بە دڵگرمی خریکی ئیش و کاری کەشت و کالّ و بەرهەم دەست کەوتەکانی خۆیان بون. سێبەری ڕەش و نالەباری شێرکۆ و تاقمەکەی لە تەواوی ناوچەکە دا خۆی پێچا بوّوە و ئاوا ببو ڕۆژیک لە پاش نویژی ئیوارە مام ڕەحمان هەستایە سەر پی و وتی : « براکان ... براکان داواتان لی ئەکەم بەچەن بە شوین خەڵکی ئاوایەکانی دوروبەر داوایان لی بکەن کە بۆ خواردنی نانی نیوەڕوی ڕۆژی هەینی گەشتیان میوانی من بن لە ناو مزگەوتە لەگەلّ میوانەکان نان ئەخۆین و دو مەبەستەم هەیە بە تەواوتان ڕاگەینم.

ڕۆژی هەینی تەواوی دانیشتوکانی گوندی کێوەسور و میوانیکی گەلی زۆر لە ئاوایەکانی دەوربەر کە هاتبون لە ناو مزگەوتەکەدا کۆبونەوە و خەڵکە ئەوندە زۆربون بەشیکی زۆر لەبەر هیوانی مزگەوتەکەدا دانیشتبون لە پاش نویژی نیوەڕو و نان خواردن، مام ڕەحمان کە خاوەنی میوانیکە بو هەستایە سەرپی و باسیکی زۆری لەبابەت ڕینمونی کردنی حەمەلاو و سوارە و قاسم بۆ یەک گرتن وەیەک گرتویی، خەڵکە ئاوایەکان لە ناو چونی شیرکۆ و تاقمە مل هۆرەکانی و شەهیدبوونی سی لاوی

خێــر و خۆشــی لــە خۆنــەدی بــۆ کــردن ... ئــەم جــار بەدەســتەکانی خــۆی عــەبا و میــزەری ماموســتایەکی کــە لــە پــێش ئــەم کۆبونەوەیــە دا ئامــادەی کردبــو بەســەر شــانی قاســم دادا و خەڵکەکــەش بــە تێکڕایــی ماموســتایەتی قاســمیان قــەبوڵ کــرد و پیــروز بایــان بــە دەنگــی بــەرز لــە قاســم کــرد، ئــەمجار دەســتیان کــرد بــە شــاد و چــایی قەنــداو خواردنــەوە و زۆر زۆر سوپاســیان لــە خــوای گــەورە و میهربــان و مــام ڕەحمــان کــرد، لــە پاشــان مــام ڕەحمــان ئــامینی کچــی خــۆی پێشــکەش ماموســتا قاســم کــرد و داوای لــە خــەڵکی ئــاوایی کێوەســور و تــەواوی گونــدەکانی دەوروبــەر کــرد کــە منداڵکــەنیان بــۆ فیربــونی خوینــدەواری و زانیــاری بــۆ لای ماموســتا قاســم بــە نێــرن تــاکو لــە چەڵەمــەی نــەزانین و نەخوینــدەواری ڕزگــار بــن، لــە پاشــان ماموســتا قاســم سوپاســیکی زۆری لــە کــاک ڕەحمــان و تــەواوی خەڵکەکــە کــرد و ئــەمجار لــە هــەوەڵین ڕۆژی ئاشــنایی و پێکــەوەبونی لەگــەڵ حەمــەلاو و ســوارەوە ئــەو پیمانــەی وا لــە ژیــرداره مــازو پیرەکــەیان بەســتبو بــۆ لــە نــاو بردنــی شــیرکۆ و تاقمــەکی بتــەواوی بــاس بــۆ کــردن . وتوویژەکانیــان هــەتا ئێــواری خایانــد لــە پاشــان خەڵکــەکان زۆر بــاش ڕون بونــەوە و تــەواوی تــامی یــەک گرتــەنیان چێشــتبو و بۆیــان دەرکــەوت ئەگــەر گەشــتیان پــاڵ دنــە پــاڵی یــەک و یــەکتر بــەگرن هــیچ دوژمــەنیک نــاتوانی کاریــان لێبــەکات دەتــوانن بــە ئــازادی و

سەربەستی بـژین و دەسـت کەوتـەکانی خۆیـان کـە بـە بەدبـەختی و ڕەنـج و هـەژاری وەدەسـتی دەهێـنن بـۆ خۆیـان و منداڵـەکانیان بێـت، ئـەمجار میوانـەکان هەسـتانە سـەر پـێ و سـەر و چـاوی ماموسـتا و خەڵکـە ئـاوایی کێوەسـوریان مـاچ کـرد و بـەرو ئـاوایی و مـاڵی خۆیـان گرانـەوە ... ئێـستاش ئـەم کەسـانەی ڕی یـان ئەکەویتـە ئـاوایی کێوەسـور لـە سـەر کێـوە بەرزەکـەوە لـە ژیـرداره مـازو پیرەکـە چاویـان بـە سـی گـۆڕی زۆر کـۆن ئەکـەویت و لـە بـن کێوەکـە ڕادەوسـتن و فاتیحایان بۆ ئەخوینن و داوای عەفویان لە خووا بۆ داوا ئەکەن... .

بۆکان جۆزەردانی ساڵی ١٣٦٦ هەتاوی

هەیەست لە چیرۆکەدا:-
١- ڕێگرتن
٢- کیانەی قیدادکاری
٣- خوێندن
٤- خۆ ئامادە کردنا
بەڵام بە خۆکوشتنەوەی سوارە داستانەکە ئەو شێوەی
یاش لە ئیسلامدا خۆکوژی شەهید نییە

سەفــەر

بەشی چوارم

سەفەر

وەرزی پاییز بو، ئاسمان هەر ڕۆژە بە جۆریک خۆی پیشان دەدا، هەورەکان لە هاتوچودا بون، ڕۆژیک تەواویان لە لایەک کو ئەبونەوە، ڕۆژی کیش گەواڵ گەواڵ و بەیانانیش دەستیان دەکرد بە هاواڕ و گرمە، دەیان گرماندو لەم هاواڕ و گرمەیە چەند دڵوپیک باران لە هەورەکان جیا ئەبونەوە و زەوی تۆزیک تەڕدە بو، بۆنی خۆشی باران و زەوی تینو تیکەڵ دەبون و بۆنەکە بڵاو دەبووە گەیا سەوز و جووانەکان ڕۆژ لەگەل ڕۆژ سەوزایی و جوانی خۆیان لە دەست دەدا و بەرو زەردی و بێ هێزی ئەچون. گەڵای دارەکانیش لەبەر ئەوە هێزو تاقەتیکی وایان نەمابو زۆربەشیان زەرد بیوون بەناقایلی لە دارەکان جیا دەبونەوە ... چیا بەرز و سەرسەوز و جۆانەکان کە لە وەرزی بەهار و هاوین دا سەیران گای لاوەکان و زۆر لە بنەماڵەکانی دانیشتۆانی شارەکەمان بو زەمانیک پڕ لە گوڵی میلاقە و سوسین و هەڵاڵە و بیبون بون وەهایان لە هاتبو وەهاپروت ببونەوە کەکاتی ئادەمیزاد و پلەوەرکان چاویان

پیدەکـەوت بـۆ سـویان لـە دڵ هەڵدەسـتا و خـەمناک دەبـون، جـا لـەم
وەرزە نالـەبارەدا کـە دایکـی منداڵـەکان پێـشنیاری ئـەم سـەفەرەس
پێکـردم، منـیش لەبـەر بـێ تاقـەتی خـۆم زۆر بـی مـەیل نـەبوم کـە
چەنـد ڕۆژیـک لـە مـاڵ و منداڵـەکان دور کەومـەوە و تۆزیـک بیـر و
هۆشـم لـە دەسـت ژیـانی پـڕ لـە تەنگـە و چەڵەمـەی ڕۆژگـار و ڕۆژانـە
بحەسـیمەوە، جـا هـەر ئەمـە بـو خـووا یارمـەتی دام بـە زویـی ئـیش و
کارەکـانم جـەم و جـۆر کـرد و خـۆم بـۆ ڕۆیـشتن ئامـادە کـرد زۆری
نەخایانـد ڕۆژی ڕۆیـشتن پێگەیـشت لـە پـاش ئامۆژگـاریکی زۆر بـە
منداڵـە بـەد فـەڕەکانم و دایکـی منداڵـەکان جانتاکـەم هـەڵگرت و خـووا
حـافیزیم لـی کـردن و لـە ماڵـەوە دەرکـەوتم، بەڕادەیـەک بـۆ چـونی
ئـەم سـەفەرە خۆشـحاڵ بـوم کـە مەپرسـە، کـاتی سـواری ئوتومبیلەکـە
بـوین و کەوتینـە ڕی وە لـەناو شـاردا دەرکـەوتین هەریـەک لـە
موسـافیرەکان لەگـەڵ دانیـشتوی لای شـانی خـۆی دەسـتیان کـرد بـە
وتـوویژ، نـاو ئوتومبیلەکـە لـە بـەرهات و هـاواری خەڵکەکـە وەهـای لـی
هـاتبو هـەر وات ئـەزانی لـە نـاو بـازاڕی سـەوزی فرۆشـەکان دایـی و
خریکـی کڕینـی کەلوپـەلی پێویـستی ڕۆژانـەی ... کـەس لـە کـەس
حـاڵی نـەدەبو هـەر کـام لەوانـە بـاس و پێـشنیاریکی بـۆ ئەویکـە
دەکـرد، منـیش سـەرم داخـستبو و بیـرم لـەم چەنـد ڕۆژە

حەسانەوەی خۆم ئەکردەوە هەزار گەڵاڵەم لە ناو دڵ و مێشک دا بو کە بە ئەنجامی بگەینم ... ماوەیەکی زۆر ڕویشتن هەتا گەیشتنە بەر چایی خانەیەکی گەورەی ناو ڕێگا ئەمجار ئوتومبیلەکە ڕاوەستا و شاگر شوفیرەکە بە دەنگی بەرز هاواری کرد فەرمون وەرن بۆ خواردەوە نان و چایی بەخۆین ئیمەش گەشتمان بە تێکڕایی لە ناو ئوتومبیلەکە دابەزین و ڕۆیشتینە ناو چایی خانەکە، من وام بە باش زانی لە بەرەوە بەچم تۆزیک دم و چاوم بەشوم، خۆم بەحسینمەوە و لە پاشان بۆ نان و چایی خواردن ئامادە بم، کاتی گرامەوە بۆ ناو چایخانەکە تەماشام کرد تەواوی میزەکان گیراونەوە، تەنیا کورسیلەیەکی پچوک لە قولینچکیک بەتاڵ ماوە منیش بە گورجی ڕۆیشتم لە سەری دانیشتم و جیگای خۆم گرتەوە بتەواوی جیگاکەم گەرم دانەهێنابو لە پڕدا کابرایەکی ورگ زل و مل ئەستوری سورهول چاوەکانی زەق و شین و سمێل زل کەسەبیلەیەکی دریژی بەدمەوە گرتبو لیم پەیدا بووە کورسیلەیەکی ڕویی بەدەستەوە بو هاتو لە سەرمیزەکەی ڕوبەروی من دانیشت بە بی هیچ سەرەتایەک ڕویی تێکردم و وتی : « برام تۆ زماوەندت کردووە، ژنەت هەیە » من زۆرم پی سەیر بو، لەم پرسیارە لە بەر ئەمە من

سی یان چوار کات لە مەو پێش لە ژن و منالەکانم جیا ببومەوە بە دلم دا هات لە بەرخۆمەوە وتم ـ خوواى نەکردە لەم ماوەیە دا ژن و منالەکانم توشی چەلەمەیەک نەبوبین ـ هۆشم لەسەردا نەما، گویم لی بو کابرا پرسیارەکەی دوپاتە کردەوە و ئەمجار پرسی و وتی : « برا تۆ ئیشەت چییە؟ » من کە تازە هۆشیار ببومەوە، وتم : « چی چیت فەرمو؟» کابرا وتی پرسیارم کرد تۆ چی ئەکەیت و چەکارەیە؟ لە لایەک خەمی مالەوەم لە دلْ دا بو لە لایەکیش زۆرم برسی بو لەم لایەوەش ئەم کابرایە وەک بەلا توشم ببو، بەری چاوەکانم تاریک بون و بە تورەیەوە وتم : « بۆ چی ئەپرسی» کابرا وتی : « بۆ هیچ هەر وەها پرسیارم لیکردی» منیش بەسەر دمم داهات و وتم : « من چیرۆک نوسم » کابرا وتی : « نەی ژن و منالت هەیە» من ولامم دا و وتم : « نەخیر نیمە » کابرا وتی : « من ... تۆزیک ڕاوەستا و لە پاشان هەناسەیکی ساردی هەلْ کێشا و دریژەی دا ـ برام من ژنم بو .... ژنیکی جووان و پاک و لەبەر دلان بو ... بەلام ... ـ کابرا ڕاوەستا و هەر وەک دەریایەکی خەم لە ناو دلی دابێت و بیهەوی لەگەلْ یەکی دەردی دلْ بکات . سەری داخست و ... ـ من زۆرم بەزەیی پێدا هات برسێتیم لە بیر چووە، ڕوم تێکرد و وتم : « بەلام چی

ژنەکەت چی بەسەرهات؟ » کابرا بە ئاسپایی سەری هەڵبڕی و وتی : « ژنەکەم مرد، ژنەکەم کوژرا ـ کەمی مات بو وتی ـ بەڵی برام ژنەکەم کوژرا ...» من زۆرم ئەم باسە پێ سەیر بو خۆم جەم و جۆر کرد و سەرم بەردە پێشەوە و وتم : « کوژرا؟ کێ کوشتی ئاخر لە بر چی ؟ » کابرا مژیکی توندی لی سەبیلەکەدا و وتی : « ماوەی شەش ساڵ بو من و ژنەکەم ژیانیکی پڕ لە ئاسایش و خۆش و بی تەنگەو چەلەمەمان هەبو، ژنەکەم زۆر باش و وریا و پاک و خاوین بۆ مەن و ماڵەکەمان بو، یەکتریشمان زۆر خۆش ئەویست، بەڵام داد لە دەستی ڕۆژگار ... » لەم کاتەدا شاگردی چایخانەکە هات بۆ لامان و وتی : « چی دەفەرمون بۆتان بەهێنم » من وتم : « ئاو و گۆشت » کابراش وتی : « منیش ئاو و گۆشت ئەخۆم » لە پاش ڕۆیشتەنی شاگرد چایخانەکە ، کابرا وتی : « بەڵی من و ژنەکەم شەش ساڵی تەواو بەیەکەوە بوین، هیچ کەم و کۆڕیکمان نەبو، هەتا شەویک، نیوە شەو بو خەوتبوین، لە خەوی شیرین دا بوین لە پڕدا ژنەکە لە خەوکە دازریکەیەکی لێپیدا بو هاواری کرد سابیر ... سابیر ـ ئاخر من ناوم سابیرە ـ وەهای قیژاند کە من لە خەوەکە ڕاپەڕیم لەسەر جێگاکەم قوت بۆمەوە و بە گۆرجی چراکەم داگیرساند و ڕواڵەتی ژنەکەم تەماشا کرد

وەهـا سـپی ببـۆ وە ڕەنگـی بەڕویـەوە نـەمابو، زۆر سـەیر بـەرزکابو مـن ڕوم تێکـرد و وتـم ـ هاجـەر ... هاجـەر چییـە چـی بـووە؟ وتـی ـ سـابیر کـابرا کابرایـەکی ناپیـاو هـاتبو مـن بـەکوژی، بـەڵی هـاتبو مـن بـەکوژی، مـن لـە ناچـاری بـەدم پێکەنینـەوە وتـم ـ ژنەکـە گیـان کـابرای چـی و کوشـتەنی چـی؟ تـۆ خـەوت دیـوە، ژنەکـەم وتـی نـا ... ئەگـەر زو خـەبرم نەبوایـەوە بـە خـوا ئەیکوشـتم ـ مـن وتـم ـ ژنەکـە بیکـی بـۆ خـاتر خـوا واز لـەم کارانـە بینـە، نیوەشـەوە و بـە خـوا خـەوت دیـوە، بابخـەوین باشـترە . ژنەکـە وتـی نـا ... نـا سـابیر تـۆ بەڕاحـەتی بخـەوە، بـەڵام مـن هـەتا ڕۆژ دا ئەنیـشتم، بـە خـوا خـەوم لـی ناکـەوی و ناخـەوم ...» ئـەمجار کـابرای کـە نـاوی سـابیر بـو وتـی: « بـەڵی کاکـەگیان سـەرت نەهێـشینم زانـیم نـاتوانم بەربـەرەکانی لەگـەڵی بکـەم لیفەکـەم بەسـەر خـۆم دا کێـشا و خـەوتم، کـاتی بـەیانی خەبـەرم بـووە ڕوانـیم هاجـەر لەسـەر جێگاکـەی خـۆی دانیـشتبو و لیفەکـەی بـە دەوری خۆیـدا پێچـابو بـەڵام لەبـەر خۆیـەوە دەسـتی کـرد بـە ورتـەورت. منـیش زۆرم پـێ سـەیر بـو هەسـتام دانیـشتم هەمیـسان دەسـتم کـرد بـە دلخۆشـی دانـەوەی، وتـم ژنەکـە گیـان دایکـت چـاک بابـت چـاک واز بێنـە، تـۆ ژنیکـی ژیـر و عـاقڵی خەوت دیـوە کـی ئـیش و کـاری بـەتۆ هەیـە کـی تـۆ ئـەکوژی لەبـەر چـی

ژیـــان لـــە خـــۆت و مـــن دەشـــێوینی، داوا دڵ نیگـــران و ئـــاڵۆزاوی، هاجـــەر گیـــان هەســـتە، هەســـتە نـــان و چـــایی بـــەیانیم پـــێ بـــدە هـــەتا بـــڕوم بـــۆ ئـــیش و کـــار، ژنەکـــەم هاتـــە جـــوواب و وتـــی بـــە خـــووا کـــابرا ئـــەوەی مـــن دیـــم خـــەون نـــەبو مـــن ئـــەوەی وتـــم تـــۆش باوەڕناکـــەیت، مـــن خـــۆم بـــاش ئـــەزانم ڕۆژیـــک هـــەتا تـــۆ لـــە ئـــیش و کـــار دیتـــەوە مـــن بـــە دەســـتی ئـــەم پیـــاوە نامـــەردە ئـــەکوژریم. مـــن وتـــم ئـــاخر پیـــاوی چـــی ئـــەو پیـــاوە کـــی یـــە و چـــە جـــۆر پیاویکـــە ئایـــا مـــن یـــا تـــۆ لـــەبارەی ئـــەودا ناحـــەقیکمان کـــردو وە ئایـــا چـــاوت بـــە پیـــاوە کـــەوتووە، یـــان ئەیناســـی کـــی یـــە ژنەکـــەم ســـەری داخـــست و وتـــی نـــا ... مـــن وتـــم کەواتـــە تـــۆ لەســـەر هـــیچ خـــۆت ئـــازار دەدیـــی و ژیـــان بـــەخۆت تـــاڵ ئەکـــەی وا باشـــە ئـــەم بیـــرە چەپـــەڵ و ناحـــەزە لـــە دڵ و میـــشکی خـــۆت دور بکەیتـــەوە و ...» لـــەم کاتـــە کـــە کـــابرا ئـــەم قەســـانەی بـــۆم دەگیـــراوە شـــاگردی چایخانەکە ئاو و گۆشتەکانی هێنا و لەسەر میزەکەی دانا.

مـــن کـــە زۆرم برســـی بـــو بـــە بـــێ وچـــان دەســـتم کـــرد بـــە خـــواردن، بـــەڵام کـــابرا هـــەر وەک برینـــی حـــەوت ســـاڵی تـــازە ســـاریژ بـــو بـــێ دەمـــی گـــەرم داهـــاتبو بـــە بـــێ وچـــان لـــە بـــەر خۆیـــەوە قـــسەی دەکـــرد، منـــیش گـــویم بـــۆ شـــەل کـــرد بـــو پیتـــا پیتـــا پارۆکـــانم ئەخـــستە نـــاو دمـــم و بـــەڵیم بـــۆ ئـــەوت، کـــابرا وتـــی : « کـــاکی خـــۆم ماوەیـــەکی زۆر بەســـەر ئـــەو

شـــەوەدا تیپـــەڕی بـــو، بـــەڵام ژنەکـــەم ڕۆژ لەگـــەڵ ڕۆژ کزتـــر و لـــاوازتر ئەبو هـــەر چەنـــد باســـم بـــۆ دەکـــرد و پـــیم ئـــەوت ئەمـــە فیکـــر و خەیاڵـــە بـــە خـــوا هـــیچ جۆرکـــاری گرنـــەبو ... هەمیـــسان شـــەویک هـــەر وەک ئـــەو شـــەوە لـــە نیـــوە شـــەو دا زریکـــە و هـــاواری لـــی پەیـــدا بـــو کـــاتی مـــن ڕاپـــەڕیم و لـــە خەوکـــە ڕاســـت بومـــەوە چراکـــەم داگیرســـاند چـــاوم پێکـــەوت ژنەکـــەم ئـــەمجار لـــە جـــاری پێـــشو زیـــاتر ڕەنگـــی بزرکـــاوە و بتـــەواوی لەشـــی دەلـــەرزی، شـــانەکانیم گـــرت و ڕام وەشـــاند، هـــاوارم کـــرد هاجـــەر ... هاجـــەر ... تۆزیـــک هاتەوەســـەر خـــۆ کـــاتی چـــاوی بـــە مـــن کـــەوت خـــۆی کێـــشا بـــۆ دوواوە دەســـتی کـــرد بـــەگریان بـــەدەم گریانـــەوە ... ئـــەی وت مـــەم کـــوڕە ... مـــەم کـــوڕە، مـــن بـــێ تـــاوانم منـــیش زۆرم پـــێ ســـەیر بـــو وتـــم کـــی تـــۆ ئـــەکوژی بـــە تـــاوانی چـــی لـــە بـــەر چـــی وا ئەکـــەی ژیانـــت بـــەمن و بـــە خـــۆت کردۆتـــە جەهـــەننم، ژنەکـــەم تۆزیـــک هاتەســـەر خـــۆ ، چاوەکـــانی لـــەمن بـــەڕی و وتـــی کـــابرا ... کـــابرا هـــاتبو ئـــەمجار بەیـــەک جـــار مـــن بـــەکوژی ... مـــن زۆرم بـــەزەیی پێـــدا هـــات چومـــە بـــەرەو و وتـــم ژنەکـــە بیکـــە بـــۆ خـــاتری خـــوا و پیغەمبـــەر (ص) کـــابرای چـــی و کوشـــتنی چـــی مـــن ئـــەوە نییـــە لـــە ماڵـــەوە خـــەوتوم بـــە خـــوا نەکـــەس هـــاتووە و نـــە هـــیچ باســـێک هەیـــە، هەمیـــسان خـــەوت دیـــوە، ژنەکـــە هـــەر وەک شـــەق شـــەقە ئەلـــەرزی. وتـــی نـــا ... نـــا ...

پیاوەکە بە خووا کابرا هاتبو بەم کوژی من بە چاوی خۆم دیم من سەرم سورمابو نەم ئەزانی بەم نیوە شەوە چی بکەم و ڕو لە کویی بکەم، ناچار بوم لە لای دانیشتم خەوتەنم لە بیر چۆوە و دەستم بە ڕاویژ و دڵداری دانەوەی کرد، بەڵام ژنەکەم چاوەکانی زەق بەبون و ڕەق ڕاوەستابو و چاوی لە قولینچکی هۆدەکە بڕیبو زۆری بەسەر دا هاتم، هەتا هێدی هاتەوە سەر خۆ ... هیواش هیواش ڕۆژ بۆوە، ژنەکە تۆزیک بوژایەوە و سەماوەرەکەی داگیرساند و ڕۆژ ببۆوە بە تەواوی وڵات ڕوناک بو، هیچی وای بۆ خۆرهەلات نەمابو» کابرا تۆزیک مات بووە ڕاوەستا منیش چاوەڕوانی ئەمە بوم کە بزانم ئاخری ئەم باسە و کارەساتە بە کویی دەگات، جا ئەمەبو بە دەنگی بەرز بە کابرام وت : « لە پاشان چی بو ژنەکەت چی بەسەر هات» کابرا هێندیکی نان خوارد و ڕاوەستا و هەناسەیەکی بە توندی هەڵکێشا و وتی : « ماوەیەکی کەش بەسەر چو ژنەکەم وەک جاران هاتبۆوە سەر خۆ من لە دەڵی خۆما وتم ئەوخەی خووا ڕەحمی بە ئیمە کرد و ژنەکەم لەم خەوە ناجۆرە و ئالۆزاوانە ڕزگار بو، بەڵام بتەواوی دیاری ئەکرد کە ژنەکەم خەمیکی قولْ و تاریکی لە ناو دڵی دانیشتووە، بەڵام لە لای من نای دەرکێنی، ئەم خۆشیە کاکە

گیان ماوەی مانگیکی خایاند، هەتا ڕۆژیک بەیانی نان و چاییم خوواردو بە دڵخوشی ئەمەویست بۆ ئیش و کار لە ماڵەوە دەربچم ، ژنەکەم هاتە بەر هێوانەکە ڕاوەستا و منیش هەر وەک ڕۆژان ئاموژگاری ئیش و کاری ڕۆژانەم کرد و بۆ کرینی کەلوپەلی پێویستی ڕۆژانە پارەم بۆ بەجی هیشت، لە بەر ئەمە ئیمە منالمان نەبو زۆر بەی کارەکانی پێویستی ماڵەوە ژنەکەم خۆی ئەنجامی ئەدا، نەبونی منالیش تاوانی من بو نەکو ژنەکە بەڵی ئەو ڕۆژە بۆ هەوەڵین جار لە پاش شەش مانگ چاوم پێکەوت هاجەر چاوەکانی لە چاوی من بڕیوە و زەردە خانەیەکی لەسەر لیوەکانی نیشتو وە بەدمی پێکەنینەوە هەتا بەرد درگاکە لەگەڵم هات و منی بەڕی کرد، زۆرم پی خۆش بو منیش بە دم پێکەنینەوە خووا حافیزیم لی کرد و ڕویشتم، لەگەڵ کاک رەسولی هاوالم بۆ ئیش کردن کەوتینە ڕی، بە قەزای خووا ئەو ڕۆژە کارەکەمان هەتا ئێواریکی درەنگ خایاند، کاتی لە ئیش تەواو بوین وگڕاینەوە بۆ لای ماڵی خۆمان زۆرم پی سەیر بو کە هاجەر لە بەر درگاکە ڕانەوەستاوە و چاوەڕوانی هاتنەوەی من ناکات، خورپەیەک کەوتە ناو دڵم، بە زۆر درگاکەم کردەوە و چومە ناو حەوشەکە هەمیسان چاوم بە ژنەکەم نەکەوت بەسەر سوڕمانەوە خۆم بە

ژوری دا کرد ... » من نانەکەم تەواو کردبو چایەکەم دەخواردەوە و چاوم لە دمی کاک سابیر بڕیبو بۆ سەر ئەنجامی وتوویژەکەی، کاک سابیر ڕاوەستا و مات بو، ئەمجار چاوەکانی پڕبون لە فرمێسک و ڕەنگی گۆڕا و سەری داخست، فرمیسکەکانی بە چاوی دا هاتە خووار. من کە تەواوی هۆش و بیرم کەوتبو سەر ئەم باسە زۆر بە ئاواتی ئەمە بوم بزانم ئاخری ئەم باسە بە کوی ئەگات. هەر وەک کامێرەی وینەگرتن چاوەکانم بڕیبو لە دمی کابرا ڕوانیم کاک سابیر ڕاوەستا و هیچ ناڵیت زۆر زۆرم پێ سەیر بو، پڕ بە دم هاوارم کرد و وتم : « کاک سابیر فەرمو بزانین لە پاشان چی بو؟» کابرا هیچ وڵامی پێنەدامەوە ناچار بوم قوڵیم گرتو ڕام وەشاند، کابرا سەری بەرز کردەوە و چاوەکانی لە من بڕی و بەڵام بێ دەنگ بو، منیش هەمیسان پرسیارەکەم دوپاتە کردەوە و وتم : « کاکە ... کاکە فەرەو لە پاشان چی بو؟ » کابرا هەر وەک لەسەر ئەم دونیایە نەبێ وڵامی نەداوە و چاوەکانی زەق ڕاوەستایون بە بێ دەنگی ئەگریا. ناچار بوم سەرم بەردە پێشەوە و لە بن گویی پرسیارەکەم لێکردەوە . کاک سابیر وتی : « ئەمجار هەر وەک لە کاتی خۆم بەزورەوە داکرد چاوم پێکەوت ژنەکەم ژنە خۆشەویستەکەم بێ ناز لەسەر ئەرزی کەوتووە و

چاوەکانی دەرپەڕی بون و باریکی خونیکی ئاڵ بەلا دمی دا هاتۆتە خوواری و ڕوحی پاک و خاوینی لە لەشی جیا بۆتەوە و ئەندامی وەک سەهۆل سارد ببووەوە» کابرا ئەمەی وت وە لە بەر هیرشی سیلاوی فرمیسکی چاوەکانی چی کەی پێ نەوترا و بێ دەنگ بو، بەئاسپایی کەلوپەلیکانی کۆکردەوە و خووا حافیزی کرد و لیم جیابۆوە ... چاوم تێ بڕی هەتا لە چایخانەکە دەرکەوت. ئەمجار من مامەوە و کۆڵە باریک خەم و خەفەت وە دڵ ئاڵۆزی. گویم لیبو کە شاگردی ئوتومبیلەکە هاواری لە ئیمە دەکرد ئەیوت تکایە سووار بن و کەس بە جی نەمینی ئەوە ئەڕوین کاکە وەرن سووار بن ئەڕۆین . پەیتا ... پەیتا شوفیرەکە بوقی لی ئەدا و چاوەڕوانی ئەو کەسانە بو کە هێشتا سووار نەببون، هەمویان سووار بون بەڵام من خۆم کەر کرد و خۆم مات کرد، لە پشت میزەکە خۆم مات دا، لە ناو دڵی خۆم داوا بەباشی زانی لەم سەفەرە نەکەم و بۆ لای ماڵ و مناڵەکانم بگەڕیمەوە... .

سەرماوەزی ساڵی ١٣٧٠ هەتاوی

پیرخدر

بەشی پینجوم

پیر خدر

لـە سـەر کێـویکی بـەرز و پـڕ لـە چـڕو بـەرد، داریکـی ئەسـتور کـە لـەق و پـۆپیێ لـە هـەر لاوە بـەڕادەی تەمـەنی بڵـاو کردۆتـەوە. لـە بـەر چـاو دیـارە و لـە دورەوە بتـەوّاوی زۆر بـاش دەبینـدری، بەتایبـەت لـە مـانگی خاکـەلیوەدا، کـە هـەمو گیـا و گـوڵ و پەلـەوەر و گیـان لەبـەرەکان لـە دەسـتی سـەرمای دڵ تـەزێن و نالـەباری زسـتان ڕزگـار دەبیـو وە بـە تێکڕایـی دەبوژینـەوە . دەشـت و چیاکـان بـەرگی سـەوز دەپۆشـن بەرادەیـەک جـووّان دەبـن هـەر وّەکـو کیژیکـی تـازە لاو و پێکەیـشتو کـە دڵ لـە ئـادمیزاد دەفڕینـی، ئـەم دارەش لـەم مانگـەدا بەباشـی خـۆیی دەنـوینی، لـە بـەر ئەمـە ئـەم کێـوە گەورەیـە لـە ناوچـەی کوردوسـتانە وە لـە نیـوّانی سـی چـوّار گونـد بـەدی هـاتووە. ئـەم دارە دیمـەنیکی جـووّان پێـشان دەدا، بـۆ ئـەم کەسـانەی کـە لـەم ڕێگایانـە هاموشـو دەکـەن، زۆر لـە خـەڵکی شـار و گونـدەکان ئاوّاتـە خـووّازن کـە ڕۆژیـک لـە ڕۆژان بـێ ئـیش و کـار بـن لـە کێوەکـە سـەرکەون و لـە پێـشەوە سـەری ئـەم دارە بکـەن، کێوەکـە زۆر بـەرز و چـڕ و بـەر دە، زۆر تـەق تەقـە شـوینی هاموشـو

کردنی ئوتومبیلی نییە، جا هەر کەسی هەوەسی زیارەتی هەیە ئەبێ بە پێیان سەر کێوە کە کەوی، هەمو ساڵی لە پاش تەواوبونی سەرما و سۆڵ زستان و باران بەرینی بەهاری، بە تایبەت لە سی مانگی هاوین دا، ڕۆژانی چوارشەمە خەڵکیکی زۆر بۆ زیارت دەچنە سەر ئەو شەخسە، من و دو هاوڵەکانم یانی (هەباس و مامەند) زۆر ئاواتەخووا بوین کە ڕۆژیک حومان ئامادە کەین و پەیکەوە بەچین بۆ سەر ئەوکێوە و لە نیزیکەوە چاومان بەم دارە بەرز و شەخسەکە بکەویت ... لە پاش ماوەیەک ڕۆژیک من و دو هاوڵەکانم بریارمان دانا. کەرۆژی چوارشەمەی حەوتوی داهاتوکەلوپەلی پێویستی ئامادەکەین وبڕوین بۆئەم سەفەرەجاهەر ئمە بۆرۆژی سەشەمەپیویستی کان مان ئامادەکرد وپیمانمان دانا بەیانی زۆرزولەخەوهەستین وبە تیکڕایی ڕێ کەوین من وتم دوستان ئەگر قەبول بکەن من وام پی باشەکەئەم شەو ئێوە بین بۆ ماڵی ئیمە میوانی ئیمەبن هەرلەوی شیو دەخۆینو لەویش دەخەوین و بیانی زولە خەو هەڵدەستین وریی دەکەوین . هەردوکیان پێشنیارەکەی مەنیان قەبوڵ کرد . بەکورتی ئەوشەوە لەمالی ئیمەمانەوەو لەپاش شێو خواردن و چایی هێندی لە بابەتی سەفەری بەیانی باسمان کردو لەپاشان

خـەوتین . کـاتی چـوّارو نیـوی نیـوە شـەوبو کەهـەباس خەبـەری بـوّوە
و بـانگی لـە ئیمـە کـردو ئیمـە شـی لەخـەو هەسـتاندو بەپەلـە
دەموچاومـان شوشـت و بـەگورجی کەلوپەلـەکانمان بـەکوّلْ داداو
مـەلی رێگامـان گـرت و بـە هوّمیـدی خـووّا دەسـتمان کـرد بەروّیـشتن
. ئیمـە پەلـەی ئـەوەمان بولـەپێش خوّرکـەوتن بتـوّانین وەسـەر
کیّوەکـە کـەوین . لـەبر ئمـە مـانگی گـەلاویژ بـو وەلـەم مانگـەدا
ناوچەکـەی ئیمـە وەک تـەنور گـەرم دادیـت سـور دەبێتـەوە . هـەر
چەنـد سـەمانگی بـەهار و سـەمانگی هـاوین تـەوّاوی دەشـت و چیـاو
باخـەکان پـڕ لەسـەوزایی و گـولْ و گـەیای نـەرموجووّان نـەن
بـەکورتی لەناوگولْـدا خـەملْیوە . بـەلاّم وەرزی هـاوینی زوّر گەرمـەوە
زسـتانی شـی زوّر سـاردە جالـەبر ئمەهەرکەسـی هەوەسـی زیـارەتی
پیرخـدر دەکـا. ئـەبیْ بیـانی زوّر زو لەخـەو هەسـیتی و بکەویتـەڕی
هـەرجوّریک بـیْ ئـەبی خـوّیی بگەینیتـە سـەر کیـوە کـە
لەبرئمەئەگرخوّرهـەلاّت گرمادەسـت پێـدەکات و زوّر کـەس تاقـەت
نـاهێنی بـەتوّانی وەسـەرکیّوەکە کـەویت بوّیـە ئیمـە بـەیانی زوّر زو
کەوتینـەڕی وهیـوّاش هیـوّاش بـەوتوویژو گالْتـەو گـەپ بـەرو ژوّر
ڕویـشتین . هـەباس وتـی کوڕەکـان لام وّایـە ئیمـە هـەولْین کەسـانیک
دەبـین کەدەگینـە سـەر کیّوەکـە لەبرئمـە لـە دەوروبرمـان کـەس

دیارنیە مامند وتی شەومان لینەگۆڕابی کات ئەژمیرەکەدەرۆیی لەگەڵمان کردەبی. شنەشەنی بای بیانی بەئارامی لەسەرو مەلو دەموچاومانی دەدا. کەیفەمان زۆرخۆش بو وردەوردە هەتانیوەی کێوەکە سەرکەوتین لەپڕدامامەندڕوی کردە ئیمەو هاواری کرد، کۆرەکان ... کۆرەکان سەرهەڵ بێنن باش بڕوانن نەنیزیک لوتکەی کێوەکە چەندتارمای دیارن . ئەبی ئەوانەکی بن؟ کاتی ئیمەش سەرمان هەڵینا بەجوانی سەرنجمان دایەوە لیی خوردبوینەوە. هەباس هاواری کردو وتی ئەمانەئادەمیزادن .ئەیی ئەوەچۆن کەوتونەتەپێش ئیمە من وتم براکەم ئیمەخۆمان زۆرپی زیرەکەبەلام لە ئیمە زیرک تەریش هەیە بە کورتی شەقاوەکانمان توندکردو بەپەلە دەستمان کرد بەڕۆیشتن لەوانەبو هەناسەمان لی ببڕی . هەرجۆریک بو خۆمان گەیاندەسەر کێوەکە کاتی گەیشتینەسەری چاومان پێکەوت سەچوارماڵی کەکەلوپەلەکانیان بەلاو کردۆ تەوەو خریکی ئامادەکردنی چایی و حەسانەوەن . من و هەباس و مامەندیش لەلایەکەو دانیشتین و کەلوپەلاکانمان لەکۆڵمان داگرت و لەسەرگەیایی سەوزونەرم ڕاکەشاین بەلام لەبرماندوو هیلاکی هیچ کام مان مرتەقمان لینەدەهات ماوەیەک پێچو تازە چاوەکانم گەرم ببون. کەهەباس

بـــانگی لیکـــردم ووتـــی هەســـته... هەســـته حـــەیامان چـــوە مـــن لەپڕداڕاســـت بومـــەوە دەوروبـــەری خـــۆم ڕوانـــی چـــاوم بـــە خـــەڵکیکی زۆر کـــەوت کەبـــەپانی هـــەرچواردەوری دارەکـــە ڕاخـــەریان ڕاخـــستبوو دانیـــشتبون . ئیمـــەش بـــەگورجی کەلوپەلـــەکانمان بلاوکـــردەوەو ڕاخـــەریمان پـــیێ بوڕامـــان خەســـت و دانیـــشتین وەمامەنـــد خریکـــی ئامـــادەکردنی نـــان و چـــایی بـــو لـــەپاش حەســـانەوەیەکی بـــاش چایەکـــەمان پـــیێ گەیـــشت و دەســـتمان کـــرد بـــە نـــان خـــواردن . کـــاتی لـــەنان و چـــایی تـــەواو بـــوین ولات بەتـــەواوی گـــەرم ببـــو خـــەڵکی لەهاموشـــودابون و هـــەواڵی یـــەکتریان ئەپرســـی منـــالانیش بەیکـــەوە گالتـــەو گـــەپیان دەکـــرد . مـــن وردەوردە خـــەزیم خـــۆم ڕاکیـــشابۆ ژیـــر دارەکـــە هەســـتامە ســـەرپێ وســـەرم هـــەڵبڕی و چـــاوم بەدارەکـــەدا گێـــرا بەڕاســـتی زۆر بـــەرز بـــووە بنجـــی زۆر ئەســـتور بـــو . ئەنـــدامی وای پێـــشان ئـــەدا کـــە ئـــەم دارە زۆر کۆنەلەهـــەرە پیـــرە دارەکۆنـــەکان لـــەلای ژێـــرەوەی لـــەق و پـــۆپی دارەکـــەتا ئـــەو جێگایـــەی دەســـتی پـــیێ دەگـــا پـــەڕۆیی ســـەوزی ورد وردیـــان لـــی گـــری دابـــوو دەرزیلـــەیان پێـــوە هەلاوەسی بو.

لـــە دورە وە دیمـــەنیکی زۆرجـــوانی هـــەبو،من خـــەریکی ســـەیر کردنـــی دارەکـــەبوم . هـــەباس و مامنـــدیش هـــاتن بـــۆلام دەســـتمان کـــرد

بە وتوویژ من زۆرم پێ سەیربو لە سەر ئەم کێوە برزە ئەم دارەپیرە و ئەستور و زلە بەچی دەژی، وەلەکوی ئاودەخواتەوەمات ببوم کەهەباس شانی گرتم وتی تۆبڕوانەکاری خووا ئەم جۆگەئاوەباریکەت دیوە . کەس نازانی ئەم ئاوە لە کوی دیت و سەرچاوەکە لە کەوی یە بەلاْم بەقودرەتی خووا جوگەکە راست بەبن ریشەی ئەم دارەدا دیت و هەم دارەکە و هەم خەلکی کە بۆ زیارت بۆ ئیرە دین ئاوی لی دەخۆنەوە من زۆرم سەرنج دا بەو جیگایەکە ئەم ئاوە بە قودرەتی خووا لەسەر ئەم کێوە برزە هەلْ دەقولْی و ... کاتی ئاورم داوە چاوم پیکەوت کە هەباس و مامەند کەمیک لەمن دورتر راوەستاون وەلەگەلْ ژنیکی پیری سەر سپی بە رواڵەت تیگەیشتو کە تەمەنی نیزیک بەحەفتا سال دەبو وتوویژ دەکەن منیش خۆم بۆلایان راکیشاو رۆیشتم تیکەلْ ئەوان بوم گویم بۆ وتوویژە کەیان راگرت . ژنەکەوتی بەلی رۆلەکانم لەژیر ئەم دارەدا تەرمی پیاویکی سەیدی نورانی و پیاو چاکی لی نیژراوە کظ یەکی لە پیاو چاکانی خوایە . هەروەک بۆ منیان باس کردووە یانی باوە پیرەم بۆ باوکەمی باس کردووە. وە ئەویش بۆ مەنی دەگیراوە ئەم شەخسە یەکی لە بنەمالەکانی گەورەو سەیدی ساداتی عیراق بووە. لەعیراقەوە بۆ لەبین بردن و

جیهـاد لـه ڕاهـی خـوڤا هـەروەک میـژو باسـی دەکـات و بـاوکم بـۆی گێڕامـەوە هـاتووە بـۆ ئیـران هـەتا لەگـەڵ عروسـەکان کەچەنـد سـاڵ لەمـەو بـر هـاتبون بـۆ ئیـران بۆتـالان کردنـو و پیاوکوشـتن ولاوێاز کردنـی دینـی ئیـسلام هیرشـیان هێنـابو. ئـەم پیـاوە بـاش و موسـڵمان و بـە دینـەش لەگـەڵ زۆر کـەس لـەپیاوە باشـەکان و ژنـە بەشـەرەفەکانی عیـراق و ئیـران وەک پاڵـەوان ڕاوەسـتان و هـەتا تـەنۆکی ئـاخری خـوینی ئـال و گەشـیان بربرەکانیـان کـردو دوژمـەنی مـەل هـۆڕو ڕو ڕەشـیان بەزۆرلـە تـەواوی ناوچـەکانی کوردسـتان و ئیرانـی خۆشەویـست ڕادا . وەئـەم پیـاوە باشـو بـەدین و ئیمانـە کەلـە سـەردینی خـوڤا شـەڕی دەکـرد لـەم جیگایـە شـەهید بـووە لظنـاو خـوینی ئـاڵی خویـدا گیـانی پـاکی دەرچـو . پیاوەموسـڵمانەکانی ئەووختـە هـەر لێـرە ناشـتیان و تەسـلیم بـەخاکیان کـرد . ئـەم دارەش کەئیـستا ئیـوە ئـەی بیـنن نـەمامێک بـووە کەلەسـەر قـسنەکە بـو نیـشانە چەقاندویانـە . بـەڵام بـە تیپڕبـونی ئـەو ماوەیـە ئیـستا بۆتـە ئـەم دارەگـەورەو ئەسـتورە کەمرقەدەکـەی خـستۆتە ژێـر خـۆی و داپۆشـیوە . هـەروەک بۆیـان گێڕاومـەوە وە لـەزۆر کەسـانم بیـستووە نیزیـک بـە حـەفتا سـاڵ لەمـەو بـر لـەم گونـدەی ژێـرەوە. ژنیـک دەژی بـەناوی بـوک فاتـەم مـاوەی چەنـد سـاڵ دەبـی شـودەکات بـەلام

هـــەرچی دەکـا منـــاڵی نابێـــت . بـــوک ڤاتـــەم زۆر دڵ بخـــەم و ناهومێـــد دەبـــی . شـــەویک لەشـــەوان کـــەبوک فـــاتم هـــەروەک شـــەوانی رابـــردو بـــەچاوی پـــڕ لـــە فرمێـــسکەوە دەخـــەوی . لـــە خـــەودا پیـــاویکی جـــەماڵ پـــاکی نـــورانی دێتـــە خـــەوی و بـــەبوک فـــاتم دەڵـــی ڕۆژی چوارشـــەمو بـــەیانی زۆر زو لەخـــەو هەســـتەو بـــە دەســـتی بـــە دەســـت نـــویژو جـــەل و برگـــی خـــاوین هەســـتە بـــڕۆ بـــۆ ســـەر ئـــەم کێـــوە زیـــارەتی ئـــەو شەخـــسە بکـــەو دوره کائـــەت نـــویژی بـــەیانی بظجـــی بـــظ هێنـــە وه داوا لـــە خـــوا بکـــە هـــەر نیازیکـــەت هـــەبی بـــۆت بـــەدی دیـــت . بـــوک فـــاتم لەخەوەکـــە ڕادەپـــەڕی ، بـــە وتـــەی ئـــەو کەســـانەی لـــەو عەســـروکاتە دابونـــو دراوســـیی بـــوک فـــاتم بـــون ئـــەوان وایـــان بـــۆ خـــەڵکی گێـــراوه تـــەوه. دەم بـــە دەم بـــاس کـــراوە تـــا کـــو ئیمـــڕو بـــوک فـــاتم ئـــەوەیی لـــە خەوەکـــەدا پـــی دەوتـــری بـــەم جـــۆره ئـــیش و کارەکـــان ئـــەنجام دەداو ئەڕواتـــە ســـەر قـــسنەکەیانی دیـــت بـــۆ ئیـــره نیـــازی دڵـــی بیـــان دەکـــاو لـــەخوا ئەپاریێتـــەوه بـــەڕەزای خـــوای گـــەوره و میهربـــان لـــەپاش نـــۆ مانـــگ و چەنـــد ڕوژ منـــالێیکی جـــوان و کۆرپـــەی دەبێـــت کۆزەکـــەی نـــاو دەنـــین ئەحمـــەد لـــەپاش ئەحمـــەد خـــوا چەنـــد کـــوڕو کـــەچی کەشـــی پێـــدەدات . ئـــەم جـــار زۆر لـــە ژنـــان و پیـــاوان ســـەچوار شـــەمو دینـــە زیـــارەتی ئـــەم شەخـــسەو نیازیـــان قـــەبوڵ دەبـــی . ئـــەم ژنـــە پیـــره کـــە نـــاوی خـــات نـــازدار بـــو

بەرادیـــەک جووانـــو ڕازاوە ئـــەم مبەســـتانەی بـــۆ ئیمـــە بـــاس دەکـــردو ئیمـــەی حـــاڵی دەکـــرد هـــەروەک ماموســـتایەکی بـــاش کەلـــە قوتابخانـــە دەرس ئـــەدا ئیمـــەی حـــاڵی دەکـــردو ڕونـــی دەکرینـــەوە. لـــە پاشـــان بـــەم جـــۆرە دریـــژەی بەوتـــەکانی دا وتـــی لـــەو دەمـــەوە هـــەتا کـــو ئێـــستا تـــەواوی ڕۆژی چوارشـــەمو بـــە تایبـــەتی لـــە ئـــاخر مـــانگی بـــەهارو ســـە مانگـــەی هـــاوین هـــەروک دەبیـــنن ئـــاوا پـــڕ لـــە خەڵکـــە. زۆر تریـــان لـــە گونـــدە دورو نیزیکـــەکان و لـــە شـــارەکان بـــۆ زیـــارەت دێـــن ئـــەو کەســـانەی کـــەوا ڕێگایـــان دورە یـــەک دو شـــەو هـــەرلێرە دەمێنـــەوە و لێـــرەش دەخـــۆن و دەخـــەون. لـــە پـــاش ڕۆیـــشتنەوە خیـــر و خیراتیکـــی زۆر بـــۆ پیـــر خـــدر دەکـــەن بـــۆ ئـــەوە نیازەکـــەیان قـــەبوڵ بێـــت . ئیمـــە گـــویی مـــان بـــۆ شـــەل کردبـــو . بـــۆ ئـــەم باســـەی کـــە کـــە پـــورە نـــازدار بـــۆ ئیمـــەی لـــە بابـــەت ئـــەم پیاوچاکـــە بـــۆی بـــاس دەکـــردین . هۆشـــمان هەرلـــە پـــوری بـــووە چاومـــان لـــەدمی بـــو . لـــەپڕدا چاومـــان بەهـــەڵپڕکی کـــەوت تۆزیـــک لەئیمـــە دوربـــون ڕەش بەڵـــەک تیکـــەڵ بـــو ژن وپیـــاویکی زۆر دەســـتیان گرتبـــو وەهـــا هەڵدەپـــەڕێن وەرەســـەیریان. خـــات نـــازدار وتـــی ئەوانـــە ئـــەیانبینن وابـــە شـــادی و خۆشـــی هەڵدەپـــەرن لـــە برئمـــە یەکـــە نیازیـــان قـــەبوڵ بـــووە ئیـــستاش لـــە خۆشـــیان بـــەم جـــۆرە شـــادی دەکـــەن مـــن وەهـــا چـــو بـــو مـــە نـــاو بیـــرو

فیکریکـــی قوڵــەوە کــە هۆشـــم لیبڕابــو لــەناو دڵــی خـــۆم دا وتـــم خـــوای هـــەرچی تۆنــەی دەی نــابێ و هـــەرچی تـــۆ ڕەزات لـــە ســـەر نــەبێ نــابێ... مـــن وەهـــا لـــەخۆم جیـــا ببومـــەوە نـــەم زانـــی کـــە پـــورە نـــازدار کـــی خوواحـــافیزی کـــردۆ ڕۆیـــشت . مامەنـــد قـــوڵی گـــرتم بـــابڕوین ئیمـــەش ویـــڕای ئـــەم خەڵکـــە هەڵپـــەرین وە شـــادی بکـــەین هـــەباس بـــە پێکەنینـــەوە وتـــی: « خـــۆ بـــرام هێـــستا نیـــازی ئیمـــە قـــەبول نـــەبووە هـــەر ســـێکمان بـــە یەکـــەوە دەســـتمان کـــرد بـــە پێکـــەنین، بـــۆ لـــای هەڵپرینـــە کـــە ڕۆیـــشتن، چوینـــە نـــاو داوەتەکـــەوە هـــەتا هـــیلاک و مانـــدو بـــوین تیرهەڵپـــەڕین، نیزیـــک نیـــوەڕۆ بـــو کـــە وردەوردە هەڵپـــەڕین تـــەواو بـــو لـــە پـــڕدا کابرایـــەک هـــاواری کـــرد و وتـــی:«خۆشـــک و براکـــان هـــەموتان بـــۆ خـــواردەنی نـــانی نیـــوەڕۆ میـــوانی مـــنن لـــە بـــەر ئـــەوە نیازەکـــەم قـــەبولی درگـــایی خـــووا بـــووە، مـــەڕیکی گـــەورەم هێنـــاوە و بیـــانی ســـەریم بڕیـــوە و ژنـــەکان لـــە بیانیـــەوە خـــەریکی چێـــشت و نـــانن، لام وایـــە تـــاکو ئێـــستا ئامـــادەی خـــواردن بـــێ» هـــەمو بـــە تێکڕایـــی قـــەبوڵمان کـــرد و لـــە پاشـــان ویـــڕای کـــابرا ڕۆیـــشتینە ئـــەم شـــوینەی کـــە کـــابرا دیـــاری کـــرد بـــو، ڕیزمـــان گرتـــو دانیـــشتین، لـــە پـــاش ماوەیـــەکی کـــەم کـــابرا و کوڕەکـــانی ســـفرەیان ڕاخـــست و نـــان و چیـــشتیکی زۆریـــان هێنـــا و دەســـتمان کـــرد بـــە خـــواردن، مامەنـــد و هـــەباس ئەونـــدەیان

برسـی بـو تێرنـەدەبون، مـاڵی کـابرا ئاوابێـت لـە پـاش نـان خـواردن چـایی مـان خـواردەوە و میوانـەکان نیزیـک بـە سـێ کـەس دەبـون، لـە پاشـان خـووا حـافیزی و مـاڵ ئاواییمـان لـە کـابرا و کورەکـانی کـرد و بـۆ حەسـانەوە چوینـە جێگاکـەی خۆمـان و ڕاکـشاین، مـن زۆر هـیلاک بـوم کـاتی ڕاکـشام هۆشـم لیبـرا، بـەڵام مامەنـد هـەباس لـە بـر خۆیانـەوە بـە نـەرمی وتوویژیـان دەکـرد، نـەم زانـی باسـی چـی دەکەن، خۆم لی کەوت ....

لـە پـاش ماوەیـەکی زۆر بـە هـاوار و قیـژە قیـژی تاقـەمێک منـاڵ خەبـەرم بـوەوە، کـاتی چـاوەم کـردەوە مامەنـد لـە لام دانیـشتبو، بـەڵام هـەباس دیـار نـەبو، زۆرم پـێ سـەیر بـو ڕوم کـردە مامەنـد و وتـم: « هـەباس کـووا؟ چـی بەسـەر هـاتووە؟ » مامەنـد وڵـامی دامـەوە وتـی: « وەرە بـە ئاسـپایی بـڕۆین بـۆ لای هـەباس» مـن کەوتمـە شـەک وتـم: « چـی بـووە بـۆچ ڕاسـتم پـێ ناڵیـت» مامەنـد وتـی: « بـە خـووا هـیچ بـەڵام وەرە هەباسـت پیـشان بـەدەم» مامەنـد کەوتـە ڕیـە لـە پیـشەوە و منـیش کەوتمـە شـوینی. کـاتی دەورەی دارەکـەمان دا چـاوم پێکـەوت هـەباس هـەر وەک منـاڵیکی هـەتیووە و بـێ کـەس هـەر دوک دەسـتەکانی لـە ژێـر دارەکـە بـەرو ئاسـمان بـەرز کردوتـەوە و دەسـتی کـردووە بـە دوعـا و پاڕانـەوە، بـەپانی دەم و چـاوی

فرمیسکی گەرم لە چاوەکانی دێتە خوار، من زۆرم پێ سەیر بو ویستم بەچم شانی بگرم ... بەڵام مامەند قۆڵی گرتم و بە هێواشی وتی : « تو خووا مەحموود تۆ گیانی من باسی مەکە و وا باشە خۆمانی پێشان نەدەین» تۆزێک کشاینەوە دوواوە من وتم:«مامەند ... مامەند ... هەباس چی لیقەوماوە بۆچ دەبێ من نەزانم» مامەند وتی : « منیش وەک تۆ مەحموود» وتم : « بە خووا تۆ ئەزانی بەڵام لە منی حەشار دەدەیی ئەگەر بێتو پیم نەڵیت ئەبێتە خەفەت لەسەر دڵم» مامەند وتی : « لەوە دەترسم هەباس بەم مەبەستە بزانێتو وە لە من زیور بیت چونکە من بەڵینیم پێ داوە لە لای کەس باسی نەکەم» من وتم : « لە من دڵ نیگەران مەبە، لەدمم دەر ناچێت» مامەند وتی : « بە خووا مەحموود هەباس دەمیکە ئەوینی زارای کچی حاجی حەسن بووە و وەک هەباس بۆمی گێراوە زاراش هەباسی زۆر خۆش ئەوی، بەڵام لە بەر ئەمە کە هەباسی دەست کورتە و فەقیرە حاجی زارای پێ نادا، هەر لەبەر ئەوەشە هەباس ماوەیەکە وا دڵگیر و ماتە ... » من وتم : « لەبەر چی تاکو ئێستا من نەم زانیوە، مەگەر من دۆست و هاواڵی هەباس نیم» مامەند وتی : « مەحموود تۆ ئەوندەت ئیش و کار هەیە خۆ حەوتوی جاریک چاومان بەیەک ناکەوی » وڵامم

داوه و وتم : « بە خوا مامەند تۆ ڕاست ئەکەی من ئەوندە توشی تەنگە و چەڵەمەی ژیان بوم دوست و هاوڵەکانم بتەواوی لە بیر چو بۆوە ... » کاتی سەرمان هەڵینا من چاوم بە هەباس کەوت و وردەوردە ئەهات بۆ لای ئیمە مامەند وتی : « تکا دەکەم مەحموود باسی دەم مەبەستە نەکەی من بەڵینیم پێ دا کەس لیم نابیستی» هەباس گەیشتە لای ئیمە و وتی : « خۆ من دەمیکە لە شوین ئیّو دەگەڕیم» وتم تۆ دیار نەبوی ئیمەش هاتینە ئیرە تەماشای هەڵپەڕین دەکەین هەباس وتی:«ئەوندەی بۆ ڕۆژ ئاوا نەماوە وەرن گەڕیک هەڵپەڕین با خۆشی ئیمڕۆمان تەسل بێ لە پاشان تەواوی کەل و پەلەکانمان کۆ کەینەوە و بەرو ماڵ بکەوینەڕێ. مامەند وتی : « زۆر باشە » من وتم : « لە من ببورن ئەوندە هیلاکم ناتوانم هەڵپەڕم» ئەوان بە جوت ڕۆیشتن تیّکەڵ داوەتەکە بون. من کە تەنیا مامەوە بیرم لە قودرەت و گەوریی خوا دەکردەوە، لە بون و نەبون لە دڵداری زارا و هەباس، لە باوکی زارا حاجی خەسەن بە کورتی لە زۆر شت، ڕاوەستا بوم چاوم لە داوەتەکە دەکرد و لە هەباس و مامەند کە بە شادی خۆیان هەڵ داویشت، مامەند دەستی لە ناو دەستی کیژیکی زۆر جوان و باڵا بەرز و قژ ڕەش دا هەڵدە پەری، لەگەڵ کیژەکە جار

جار بە یکەوە ڕۆیان تیک دەکرد و لە ژێرەوە ورتە ورتیان دەهات، کەس نەی ئەزانی ئە دووانە دەڵێن چی بە ئاسپایی لە داوە تەک دورکەوتمە و ڕۆیشتم بۆ لای جێگاکەی خۆمان کاتی ڕۆانیمە کات ژمیرەکەم ئەوندەی بۆ ڕۆژ ئاوا نەمابو دەستم کرد بە کۆ کردنەوەی کەلوپەلەکان هەمویانم کۆکردەوە و ئامادەم کرد، ڕۆیشتم لە بن دارەکە ڕاوەستام سەیری خەڵکەکەم دەکرد. ڕۆم کردە ئاسمان و وتم : « خووایە هەر ئەتۆی ئینسان بەرز دەکەیی و قەدر و حورمەتی پێدەدەیی و هەر تۆشی ناتەوان و زەلیلی دەکەی خووا یا ئەگەر تۆ مەیل و ویرادەت لە سەر هەر کاریک بێ بەئەنجام دەگات و هیچ کۆسب و هۆیەک ناتوانی پێشی بگریت ...» ڕۆیشتمە سەر ئاوەکە و دەست نویژم شوت و دەستم کرد بە نویژ کردن چوار ڕەکاعەتی نویژ ئێوارە بەجی هێناو وتم : « خووایە من نیازی خۆم تەنیا هەر لە تۆ ئەویت» دانیشتم تۆزیک بحەسیمەوە، داوەتەکە تەواو بو، خەڵکی بلاوەیان کرد و لەو کاتەدا هەباس و مامەند بە هەناسە بڕکی گڕانەوە بۆلام، هەباس کەوتە بو پێشەوە و مامەندیش بە شوینی دا، هەباس وتی : « مەحموود ... مەحموود مزگێنیم دەیە مزگێنی » وتم : « چییە چی بووە، وەرە لام دانیشە هەتا بزانم مزگێنی چی » مامەند: « وتی

کوره هەباس جاری ڕاوەستە باس مەکە» هەباس وڵامی دایە و وتی : « بە خوا زگم ئەنباری کەس نییە » من سەرم سور مابووە و دوپاتەم کردەوە وتم:«چی بووە چی قەوماوە؟ بۆ چی دەمو گەریی داوە و هیچم پێ نالێن؟ » هەباس بە پێکەنینەوە وتی : « مەحموود لە سایەی خواوە مامەندیش نیازی دڵی قەبوڵ بو» من هەستامە سەر چۆک و وتم:«هەباس گیان نیازی چی؟ تێوە من شیت دەکەن بڵی بزانم چی بووە؟ » هەباس وتی : « کاتی ئیمە هەڵدەپەڕین خۆ تۆ چاوت لی بو کە مامەند لەدەستی لیژیکی جوان و باڵا بەرز هەڵدەپەڕی» وتم : « بەڵی چاوم لی بو» هەباس ئەوندە خۆشحال بێ نەی ئەزانی چی بڵێت، پەشوی هاتەوە سەر خۆ و وتی : ــ لە سایەی خواوە جۆر بو مامەند و کیژەکە ئەوین یەک بون ویەکتریان بە دڵە بڕیاریان دانا کە ڕۆژی هەینی حەوتوی داهاتو بە تێکڕایی بچین بۆ مارەکردنی کەژال » من ڕەق ڕاوەستام و وتم:«هەینی چی؟ کەژالی چی؟ » مامەند وتی:«مەحموود لە بەر ئەوەی ڕێگاکەمان دورە هەتا شەومان بەسەر دا نەهاتووە باشتر ئەوەیە کەلوپەلەکانمان بە کوڵ دا دەین و ڕێی کەوین، من لە ڕێگا بە تەواوی ڕۆداوەکەت بۆ دەگێڕمەوە ...» من ئەم پیشنیارەم زۆر پێ باش بو، تەواوی کەلوپەلمان هەڵ

گرت و ڕیمان داگرت لە سەر کێوەکە و ویستمان بەر و لێژ بکەوینە ڕێ، مامەند ڕاوەستا و ڕوی کردە پیر خدر و هاواری کرد : « پیر خدر ئەگەر خووا کردی و نیازەکەم قەبوڵ بو دوجاری کەش دیم بۆ زیارەتت و خیر و خیراتیکی زۆرت بۆ ئەکەم» ئەمجار هەباس هاواری کرد و وتی : « پیرخدر منیش مەرج ئەکەم بە مەرجی پیاوان هەر وەک مامەند، شەرتی خۆم بەرمە سەر ... » من وتم : « زۆر درەنگە کوڕەکان با ڕێ کەوین، هیوام ئەوەیە کە خووا نیازمان قەبوڵ بکات» وردەوردە شۆڕ بوینەوە بەر و خوار ئەمجار مامەند بەم جۆرە ڕوداوەکەی بۆ گیڕامەوە وتی : « کاتی من و هەباس لە تۆ جیا بوینەوە خۆمان هستە ناو کۆڕی هەڵپەڕکی کە بەخت یاری کردم چومە دەستی کیژیکی جووان و باڵا بەرز و ڕیک و پێک ، دو گەڕ لەگەڵ کیژەکە هەڵپەڕیم بە دڵم داهات ئەوەی من دەمیکە بە شوینی دادەگەڕام خووا بە قسمەتی کردم و ئەوە لە دەستم دا هەڵدەپەڕی، لە پاش گەڕی سیهم هەر لە خۆڕا هەناسەیەکی ساردم هەڵکێشا ئەو هەناسەیە ئەوندە توند بو کە کیژکە ڕوی تیکردم و وتی -چی بو تۆ خووا چەت لیقەوماوە ئەم هەناسەیەت بۆچ وا بە توندی هەڵ کێشا؟ -من سور هەڵگەڕام و عارەقەیەکی گەرم بتەوای لەشم دا هاتە

خــوواڕ، لــه وڵــام دا وتــم ـ ببــوره هــیچ ... هــیچ نــه‌بو دوپاتــه‌ی کــرده‌وه و وتــی ـ بــۆچی ڕاســتم پــێ نــاڵی تــۆش وه‌ک مــن بــۆ نیــاز هاتویتــه ئیــره؟ ـ مــن کــه تــازه هۆشــم هــاتبۆوه بــه‌ر خــۆم هیــواش هیــواش عاره‌قه‌کــه‌م ســارد ببــۆوه‌ی وتــم ـ چــی بڵــیم ، مــه‌حموود داواته‌کــه وه‌هــا گــه‌رم ببــو کــه‌س لــه کــه‌س ئاگــادار نــه‌بو، ئــه‌مجار کیژه‌کــه وتــی ـ ژن و مناڵه‌که‌شــت هێنــاوه ـ مــن بــه ئاســپایی وتــم ـ تــا کــو ئێــستا خــوواڕ دایکــی مناڵــه‌کانی پــی نــه‌داوم، هــه‌تا بــو زیاره‌تیــان بــه‌هێنم ـ پرســیاری کــرد ـ لــه بــه‌ر چــی هــه‌تا ئێــستا ژنــت هــه‌هێناوه ـ وڵــامم داوه ـ قــسمه‌ت نــه‌بووه بــزانم خــوواڕ گیــان چ قــسمه‌تی مــن ده‌کــا ـ ئــه‌مجار مــن پرســیارم لیکــرد و وتــم ـ ئــه‌یی تــۆ چۆنــه هــاتوی بــو زیــاره‌تی پیرخــدر ـ وتــی ـ منــیش هــه‌ر وه‌ک تــۆ ـ لــیم پرســی ـ شــوت کــردووه ـ وتــی نــه‌وڵ الله قــسمه‌ت نــه‌بووه ـ وتــم ـ نــاوت چییــه؟ ـ وتــی ـ نــاوم که‌ژالــه؟ ، پرســیارم لیکــرد ـ مــاڵو لــه کوییــه؟ وتــی : « لــه گونــدی ســه‌رچاوه‌ین، زۆر لیــره دور نییــه بۆیــه ئیمــه هــه‌مو چوارشــه‌مۆیان بــۆ زیــاره‌ت دینــه ئیــره ـ بزه‌یه‌کــه‌م هــاتی ڕوی تیکــردم و وتــی : « بــه چــی پــێ ده‌کــه‌نی » وتــم : « لــه خۆشــیان بــه خــوواڕ کــه‌ژاڵ خــوایی گــه‌وره و میهره‌بــان و هیمــه‌تی پیرخــدر قــسمه‌تی مــن و تــۆی ڕیــک خــست، ئه‌گــه‌ر تــۆ بــۆ هاوســه‌ری بــه مــن

ڕازی بیــت منــیش زۆر زۆر ڕازیــم» ســەری داخــســت و لــە پــاش ماوەیــەکی کــورت ســەری هــەڵ هێنــاو وتــی : « قــەڵم بینوســی» مــەحموود زۆر کــەیف خــۆش بــوم وەهــام پــێ بــە زەوی دادەدا نــەم زانــی شــەوە یــان ڕۆژ، لــەم کــاتی دا ژنیکــی بۆشــناخی نیــوان ســاڵ و زۆر ڕیــک و پێــک کــە بــۆنی خۆشــی میخــەکی لــی ئــەهات هاتــە نیــوانی مــن و کــەژاڵ دەســتی ئیمــە گــرت و ویــڕای ئیمــە هەڵدەپــەڕی ، مــن بەم ئاکــارە یــەک جــار پــیم نــاخۆش بــو لەوانــە بــو دەســتم ئازادکــەم و لــە داوەتەکــە بــیم بــۆ دەرەوە، بــەڵام کــەژاڵ زو هاتــە فریــام و وتــی : « ئــەم خانمــە دایکمــە و نــاوی خەجیجــە، ئــەمجار خۆشــحاڵی ڕوی تیکــردم و ســڵاوم لیکــرد و وتــم دایــە خــەجیج نــاوی مــن مامەنــدە، مامەنــدی نــوکرت، هیــوام ئەمەیــە ئەگــەر ئێــوە قــەبوڵ بکــەن بــەبم بــە غوڵــامی ئێــوە چــاویکی لیکــردم ، مــن زۆر زۆر تــەریق بومــەوە تــەواوی لەشــەم ســارد بــووە، دایکــی ســەری بــردە بــن گــوویی کــەژاڵ و دەســتی کــرد بــە وتــوویژ، منــیش بیــرم لــە وتــەی خــوم دەکــردەوە لاقــەکانم تێــک دەهاڵــان نــەم ئــەزانی چــۆن هەڵدەپــەڕم، دایــە خــەجیج ڕوی تیکــردم و وتــی: « کــاک مامەنــد پــیم وابێــت تــۆ نــازانی هەڵپــەڕی » وڵــامم داوە و وتــم : « بــە خــووا ئــەزانم هەڵپــەڕم بــەڵام لــە شــەرمی ئــەو بــێ ئــەدەبی لــە خزمــەت تــۆ دا کــردم زۆر تــەریق بومــەوە بۆیــە لاقــەکانم تێکــەڵ

دەبن، دایە خەجیج وتی : « ڕۆڵە هیچ زویر مەبە تۆ کوڕی ئیمەی منیش لەم بابتەوە زۆر خۆشحاڵم ئەگەر کەژاڵ ڕازی بێت منیش بەم پێگەیشتنە زۆر شاد و ڕازیم خووا موبارەکی کات، مەحموود کاتی ئەوەم لە دمی بیست بەڕادەیەک خۆشحاڵ بوم لە ۆانەبو باڵ دەرهەهینم و هەڵ فڕم. دایە خەجیج وتی : « ڕۆڵە هەر خووا ئەزانی قسمەت و نەسیب چۆنە منیش هەر ۆەک ئێوە لە سەر قسنی ئەو پیرخدرە لەگەڵ پیروت، باوکی کەژاڵ، بنەڕەتی ژیانمان دا ڕشت و پاش ماوەیەک زەماوندمان کرد»، من وتم : « دایە خانم ئێستا کەتۆش ڕازیت من چی بکەم؟ » وڵامی دامەوە و وتی : « ڕۆژی هەینی حەوتوی داهاتو ویڕای چەند کەسیک لە بنەماڵەی خۆتان تەشریف بێنن بۆماڵی ئیمە لە گوندی سەرچاوە تاکو ئەودەم منیش لەگەڵ باوک و براکانی کەژاڵ وتوویژ دەکەم بە یاری خووا جۆر دەبێت، گەڕی ئاخری هەڵپەڕینەکە بو دەستمان بر دا و کەلەیەک جیا بینەوە، دایە خەجیج وتی : « ڕۆڵە مامەند ڕۆژی هەینی بۆ میوانی نانی نیوەڕو چاوەڕوانم » وتم : « بە سەر چاو دایە گیان ... » مامەند وتی : « تیگەیشتی مەحموود: وتم : « بەلی ... بەلی زۆر باش تیگەیشتم لە خووا داوا ئەکەم کە ئینشاالله بە ئارەزوت بگەی، خووا موبارەکی کات، منیش بۆ هەر

ئـــیش و کاریـــک کەهـــەت بێـــت ئامـــادەم» لـــە کێوەکـــە هاتبوینـــە خـــوواری کەوتبوینـــە ســـەر ڕێگـــا لـــە بـــەر ئـــەوە شـــەومان بەســـەر دا نـــەیت، بـــە توندی ڕۆیـــشتین و کـــاتی گەیـــشتینەوە مـــاڵی، خـــووا حافیزیمـــان لەیـــەک کـــرد، مامەنـــد بـــە دەنگـــی بـــەرز هـــاواری کـــرد:« محمـــوود ڕۆژی هـــەینیت لـــە بیـــر نـــەچیت» منـــیش وڵـــامم داوە و وتـــم: «بەســـەر چـــاو مامەنـــد گیـــان» ئیمـــڕو کـــە مـــن ئـــەم مەبەســـتە ئەنوســـم مـــاوەی چـــەڵ ســـاڵ بەســـەر ڕوداوەکـــە دا تیپـــەر بـــووە، مامەنـــد کـــوڕ و کیـــژی گـــەورە گـــەورەیی هەیـــە و کچـــی بـــە شـــو داوە و ژنـــی بـــۆ کوڕەکانی هێناوە.

لـــە پـــاش زەماوەنـــدی مامەنـــد هەباســـیش زۆری پینـــە چـــو نیـــازی قـــەبوڵ بـــو، بـــەڕەزای خـــووا لەگـــەڵ کیژکـــەی حـــاجی حەســـەن زەماوەنـــدی کـــرد و ئـــەمیش ســـی کـــوڕ و دو کچـــی هەیـــە، چـــوار پیـــنج نـــەوە دەوریـــان داوە ئێـــستا هـــەر ســـیکمان مـــوی ســـەر و ڕیـــشمان وەک بـــەفر ســـپی کـــردو وە لـــە مەرحەمـــەتی خـــووا ژیـــانیکی خـــۆش و پـــڕ لـــە ئاسایـــشمان هەیـــە و ســـاغ و ســـەڵامەت ئـــەژین زۆر بەکـــەیفین ... و زۆر جاران خیر و خیرات بۆ پیرخدر ئەکەین.

شیربایی

بەشی
شەشم

شیربایی

خوێنـــدەوارە بـــەڕیز و خۆشەویـــستەکان کارەســاتی شـیربایی بـن و بنجینەیـەکی قـوڵ و کـۆنی هەیـە باڵـام مـن لـەو بابەتـەوە ئـەوەی لەدەســەڵاتم دابـوو هێنـدیکم بـە زوبـانی ســاویلکە بـۆ ڕۆن بونـەوەی ئـەم کارەســاتە نوسـیوە و ئیخەمـە بـەر چـاو، هـەر چەنـد بـە قولێـک ئـەم نوسـینە کورتـە دلۆپەکـە لـە دەریایـەکی پـان و بـەرین، شـیربایی لەکەیـەکی ڕەش و نالــەبارە کـــە هـــەر وەک پینەیـــەکی چڵکـــن پـاش مــاوەی ڕۆژگــارانی کــۆن و زۆر لەمەوپیـــشە کــە بــە سەرشـانی ئیمـــەدا داســپاوە، فەقـــەت خـــوۆا ئـــەزانی ئیمـــە و بـــەرەی داهـــاتوی ئیمـــە ئـــەبێ چەنـــد ســـاڵی کـــە ئـــەم لەکـــە چـــەوت و ناحـــەز و نالـــەبارە بـــە دوایـــی خۆمـــان دا ڕاکیـــشین و لـــە بـــەر ئـــەم بابەتـــە قـــورس و چەپەڵـــە ســـەرمان داخـــەین، لـــە لای مـــن وا دیـــارە کـــە میـــژوی ئـــەم مەبەســـتە، بنەڕتەکـــەی زەمانێـــک بـــوە کـــە زۆر کـــەس هـــەبون و ئـــادمیزاد بـــون و هـــاتو چۆیـــان کـــردووە و خـــواردن و خەویـــشیان هـــەبووە و بەیکـــەوە وتوویژیـــان کـــردووە و بـــەڵام لـــە دونیـــای پـــان و بـــەرین دا لـــە بـــەر ئەمـــە چاویـــان بـــە باشـــی نـــەکرابووە نـــە هیچیـــان زانیـــوە و نـــە هـــیچ لـــەم کارەســـاتە حـــاڵی بـــون، مـــن نـــاڵیم خـــوۆای نـــەکردە هـــەمویان هـــەر وەهـــابون، یـــەک جـــار

زۆریـــشمان پیـّـاوان و ژنـــانی ژیـــر و عاقـــڵ و زانـــا و تیگەیـــشتومان هـــەبون بـــەڵام زاناکـــان لـــە ترســـی ناحـــاڵی و تینەگیـــشتۆکان قـــوفڵی خامۆشـــیان و بـــێ دەنگیـــان لـــە دمـــی خۆیـــان داوە و لەگـــەڵ ڕۆژگـــار بـــۆ پیـــشەوە چـــون، تـــەواوی ئـــەم کارەســـاتە بـــێ گومـــان ئـــەبێ لـــە نـــەزانین و نەخوینـــدەواری پیـّک هاتەبێ.

باســـەکەمان بـــەم جـــۆرە دریـــژە پـــێ ئـــەدەین، زەمانیـــک کـــە زانـــست و عـــیلم بـــە پلـــەی وە ڕادەی ئیمـــڕو نگەیـــشتبو، لـــە ناوچـــەکانی کوردســـتان بـــاو بـــو خـــەڵکی گونـــدەکان و بەشـــیّک لـــە شـــارەکان لـــە بـــەر ئـــەوەی کـــە خۆیـــان گـــەرفتاری تەنگـــە و چەڵەمـــەی ژیـــان و مەینـــەتی و کەساســـی بـــون زۆر بـــەی ئـــیش و کارەکانیـــان ئەســـپارد بـــە دەســـتی پیـّــاوە ڕیـــش سـپی کـــان و لـــە خۆیـــان مـــاقوڵتر بـــە بـــڕوای خۆیـــان ئـــەوان زۆر زانتـــر و زانـــاتر بـــون جـــا هـــەر ئـــەوە بـــو ئـــەم پیاوەماقوڵانـــە لـــە چـــۆنیتی هـــەر ئـــیش و کاریـــک بڕیاریـــان دابایـــە، خەڵکەکـــەش بـــە بـــێ لیکۆڵینـــەوە و قـــەس و بـــاس، وتـــەی ئـــەوانیان قـــەبوڵ دەکـــرد و دەیـــان ســـەلماند. یـــەکی لـــەم کارانە چارەنوسی ژن هیّنان و زەماوەند بو.

بـــۆ کوڕەکانیـــان یـــان بـــۆ کیژەکانیـــان لـــە پـــیّش تـــەواوی ئـــیش و کارەکـــان ئەبوایـــە بـــە چـــن بـــۆ خزمـــەت ئـــەم پیـّـاوە ماقوڵانـــە بـــۆ پرســـین و چـــۆنیتی ئـــەم کارەســـاتە. ئـــەوان بـــون کـــۆ دەبونـــەوە و بڕیاریـــان لەســـەر ئـــەم کـــارە دەدا و چارەنوســـی ئـــەم دو لاوە ئەکەوتـــە بـــەر دەســـتی ئـــەوان،

ئـــەوانیش هـــەر چۆنیـــک بڕیاریـــان دابـــات، کارەکـــە بـــەم جـــۆرە پێـــک ئـــەهات، گرینگتـــرین باســـیان باســـی شـــیربایی بـــو، شـــیربایی زۆر قـــورس و گـــران ئـــەیان خـــستە ســـەر شـــانی مـــاڵی زاوا لەگـــەڵ خۆاردەمـــەنی ســـی شـــەو و ســـی ڕۆژ زەماوندەکـــە، جـــا ئـــەم شـــیربایە چـــە پـــارە و پـــوڵ بایـــە یـــان هـــەرچیکی کـــە، کـــە پیـــاوە ماقوڵـــەکان دیاریـــان دەکـــرد مـــاڵی زاوا ئەبووایـــە ڕازی بـــن و دەراوەکـــەیان بنـــاوی شـــیربایی بدابـــە بـــە بـــاوکی بـــوک یـــان دایکـــی بـــوک یـــان یـــەکی لـــە دم ڕاســـتەکەیان لەگـــەڵ تـــەواوی کـــەل و پـــەلی پێوســـتی ئـــەم ڕۆژە زەماونـــدە . ئـــەمجار زماوەندەکـــە پێـــک دەهـــات . بـــەلام ئـــەگر مـــاڵی زاوا هـــەژار و دەســـت کورتـــو نـــەداربان ئـــەم پیونـــدە پێـــک نـــەدەهات و ســـەری نـــەدەگرت . ئەبووایـــە ئـــەم دولاوە دو دڵـــدارە بـــەبێ مـــەیلی و داخـــۆ حەســـڕت ســـەری دەســـت لـــە ئـــەوین داریـــو پێوندەکـــە هـــەڵگرن . هـــەتا کـــاتی مـــردن خفـــەتی لـــی دەســـت چـــونی یـــەکتر بـــەخۆن . زۆر دیتـــراوە و بیـــستراوە کەئـــەم جـــۆرە گرفتـــە بـــەخوین و خوینـــاو کێـــشراوە . لـــەم بابتـــەوە وەمبەســـتیکی ڕاســـتەقینە و کورتتـــان بۆ باس دەکەم .

وا دەگێرنـــەوە لەگونـــدی باریکـــەدار لـــە ناوچـــەی .... خـــدر و ئەســـتێی دولاوی تـــازە پیگەیـــشتو دڵـــداری یـــەکتر دەبـــن و یـــەکتریان زۆر خـــۆش ئـــەویت چەنـــد ســـاڵ بـــو دڵیـــان بەیکـــەوەبو وە ئـــاواَت و ئـــارەزوی ڕۆژی زەماونـــدیان هـــەبو. بـــەلام بڕیـــار دانـــانی شـــیربایی لـــەلایان پیاوەماقوڵکـــان

بۆ ماڵی خدر نەگونجاو ئەم دو لاوە بەمرادی دڵیان نەگەیشتن هەردوکیان بە ڕۆژێک خۆیان دەکوژن . باسەکە بەوردی بەم جۆرە بو . خدر کوڕیکی جوامیرو باڵا بەرز و چوار شانە ڕێک و پێک و لاویکی خوین گەرم و بیرو باوڕ پاک و خۆشەویست بو . لەزۆر ئیش و کاردا یارمەتی دەری زۆر کەسان لەناو ئاوایکە دابو . ئەم لاوە ژیکەڵەو جوامیرە ماوەیەکی زۆر بە دڵی دابو بە ئەستی کچەکەی مام شەریف . ئەستێش بەڕادەیەکی زۆر خدری خۆش ئەویست . باسی ئەوین و دڵداری ئەم دو لاوە جگە لەمە تەواوی ئاوایەکەی خۆیان ئەیزانی ، زۆر لە گوندەکانی دەوربەریش لەم باسە ئاگادار بون کاتی ئەم دو لاوە دڵدارە لە ڕێگای مەزرا یان لەسەر کانی چاویان بەیەک ئەکەوت وتوویژیان ئەکرد . زۆر لە ژنان و کیژو لاوەکان کەئەم دیمەنەیان ئەدی لەخووا ژیانیکی پڕ لە خۆشیو سەربەرزیان بۆ ئەم دو ئەوین دارە داوا ئەکرد . ڕۆژیک خدر و ئەستی لەقەراخ ئەستیریک دور بەدور ڕاوستابون و وتوویژیان ئەکرد ، پورە نازدار لەگەڵ چەند ژنی کە دەڕۆیشتن بۆ مەزرا . چاویان بەم دو دڵدارە کەوت . ڕاوەستان و پورە نازدار ڕوی تێکردن و وتی ڕۆڵەکانم هێوام ئەویە بەیەک بگەن و خیرو خۆشی لە عومرو ژیانتان بەدینن . خدر پێکەنی و وتی دایەگیان خووا ئەزانی و قسمەت . ئەستی وتی دایە نازدار من و خدر پەیمانمان بەیکەوە

بەستووە ئەگەر لەم دونیایەش بۆ یەک نەبین لەدونیای کە بەیەک ئەگەین . لەو کاتەدا پورە فاتم یەکی لە هاوڕێکانی دایە نازدار بەتۆریەوە وتی تۆ خووڕا ئەستی سەری زمانت بگەزە . بەهومیدی خووڕا لەم دونیایە بەیەک ئەگەن . من زۆرم دڵداری وەک تۆ و خدر دیوە لەم دونیایە بەیک گەیون . هیوام ئەوەیە ئیوەش بەیەک بگەن . بەڵی خوشەویستان ماوەیەک بەسەر چو شەو هات و ڕۆژ بوەوە . شەو ڕۆیشتو ڕۆژ هەلات . زەمان لەسەر ڕەو ڕەوەی ژیان هەر وەک تیری تاعون بەرە و پێشەوە ئەڕۆیشت و خەڵکی گەورەو پچوک و پیرو لاو هەر کام سەر شوینی ژیانی دیاری کراو بە ڕێگای پڕ لە کۆسپ و تەنگو چەڵەمەی ئەم ژیانە نالە بارەیان دەریژەیان پی دەدا . کەس کاری بەکەس نەبو ، هەر کەس لەبیری ژین و ژیانی خۆی دابو . هەتا ڕۆژیک لە ڕۆژان خدر ئەو بارە قورسەی کە وا لە ناو دڵی دابو . بۆباس کردن . دایکو باوکی خدر بەم مەبەستە زۆر خۆشحاڵ بون . لەپاش باس کردن لەگەڵ ماڵی ئەستی ، پیاوە ماقوڵەکانیان لەم کارە خیرە ئاگادار کرد . بە کورتی لەپاش هاتو چونیکی زۆر شیربایە دیاری کراوەکە ئەوندە قورس و گران بو بە هیچ جۆر هەتا بە فروشی مەزرا و مەڕو ماڵات و کەلوپەلی ماڵە کەیان ئەم پارە و پوڵەیان بناوی شیربایی بۆیان جۆرنەدەبو . لەگەشت لاوە ماڵی خدر هومیدیان بڕا و تەواوی هیواو ئاواتەکەیان گەیشتە ڕادەیەک کە بە

قــەولیک دەســتیان لــە هــیچ جێگایــەک بەنــد نــەبو . لــەناچاری مــاڵی خــدر لــەم زەماونــدەی ئــەم دو دڵــداره کــشانەوە پــاش ... خــدری لیقــەوماو کزومــات دڵگیربــووە... ڕەنگــی بزرکــا خویناوی دڵــی ئــەخوارده‌وه. ئەســتی و خــدر بــەم هــەمو ئەوینــە لەیــەک دور کەوتنــەوە . ماوەیــەک خــدر و ئەســتی چاویــان بەیــەک نەکــەوت و ڕۆژێــک ئەســتی خــۆی گەیانــدە خــدرو پێــشنیاری کــرد خــدر هــەڵی گــری و لــەم گونــدە دور کەونــەوە بــەڵام خــدر لەبــەر ئــەوەی خــۆی بــە پیــاو ئــەزانی و لاویکــی جــوامیرو ئــابڕودار بــو ئــەم پێــشنیارەی پەســەند نــەکرد . لــە پاشــان هــەردو کیــان بەیکــەوە دەســتیان کــرد بــە گریــان ، زۆر گریــان و زۆر خەفــەت بــار بــون . ئــەمجار خــدر روی کــردە ئەســتی و وتــی ئەســتی تــو وتــەی ئــەوڕۆژەت وەبیردیــت ، وتــت دایــەنازدار ئەگــەر لــەم دونیایــە بۆیــەک نــەبوین لــەدونیای کــە بەیــەک دەگــەین ئەســتی لام وایــە هــەرواماں بەســەردیت ، مــن خوواحــافیزی لەتۆدەکــەم ، لام وایــە ئیتــر لــەم دونیایــە یــەکتر نابینینــەوە. هەمیــسان دەســتیان کــرد بــەگریان و فرمیــسکی گــەرم بــە چاوەکانیــان دا ئەهاتــە خــووار ئــەو ڕۆژە نیزیــک کاتێــک بەیەکــەوە وتوویژیــان کــرد . بــەچاوی گریانــەوە لەیــەک جیــا بونــەوە... خــدر لەبــەر پاریزگــاری ئــابڕو وه شــەرەف و ناموســی خــۆی و بنەماڵەکــەی وەڕیزگــرتن لــەئابڕوی ئەســتی ، شــەو کــاتی خــەوتن خــەیاڵیکی ســامناک بــە مێــشکی داهــات و هــەرچی کــرد خــەو لــەچاوانی

نەکەوت ڕابردوی ژیانی هەر وەک پەردەی سینەما ئەهاتە بەر چاوی ، هەوەڵین ڕۆژی ئاشنا بون لەگەڵ ئەستی ، ڕۆژی خوازبینی ، هاتو چوکردەنی دایک و باوکی و وتوویژی دوایین لەگەڵ ئەستی و... ئەوشەوە هەتا بەری بەیان خدر نەخوت کاتی شەو ئەیەویست تەمی تاریکی خۆی بە ڕوناکی ڕۆژ بە گۆڕیتەوە خدر بە ئاسپایی لە ناو جێگاکەی ڕاست بووە زۆر بە هێدی جەلو بەرگی کردە بەر ، چاویکی جوانی بە ڕواڵەتی دایک و باوکە پیرەکەی و خوشکەکانی دا کە لە خەوی شیرین دابون گێرا هەناسەیەکی ساردی بە چاوی پڕ لە فرمیسکەوە هەڵ کێشاو هیواش لەماڵەوە دەرکەوت . لەبەر ئەوە زۆری بۆ بانگی بەیانی نەمابو ،قولەقولی کڵە شیرەکان لەزۆر ماڵان بە گووی دەگەیشت .... خدر ڕێگای داگرت و ڕۆیشت لەگوندەکە دەرکەوت کزەی بای بەیانی لەدەم و چاوی دەدا . ماوەیەک ڕۆیشت هەتا گەیشتە ئەو جێگایەی کە لەناو دڵی دا بناخەی دانابو بە ئاسپایی لەکێوە کە سەرکەوت هەتا گەیشتە بەرزترین لوتکەی کێوەکە . ئەمجار قەدەریک ڕاوەستا لە پاش ماوەیەک سەری هەڵبڕی و روی کردە ئاسمان . ئاسمانی پان و بەرین کە ئەستیرەکان هیشتا دروشمی جوان و ڕوناکیان لە دەست نەدابو . خدر چاوەکانی پڕبون لە فرمیسک . پڕ بە دەم هاواری کرد ئەستی ... ئەستی کیژی پاک و دڵداری خۆشەویستم من ئەوە

ڕۆیشتم هێوام وایە تۆش بەشوینم دابێت . لەم دونیایە بۆ یەک نەبوین بەڵکەم لەدونیای کە، کەجێگای ژینی ڕاستە قینەیە بەیەک بگەین . خدر بەدڵ و جگەریکی وەک پۆلا و قورس و پتەو کەناو دڵی پڕبو لەخەفەت و زو خاو لەسەر لوتکەی کێوە بەرزەکە خۆی هەلداشت و ... لەناو خوینی گەش و ئالی خویدا گەوزی وە گیانی پاک و خاوینی خۆی کردە یاسایەکی بێ بنکە و بێ بایخ، یانی شیربایی کەچەند کەسی نەزان و نەخویندەوار بناوی پیاوە ماقوڵەکان کە بنەڕەتەکیان داڕشتبو. بەیانی کە خیزانی ماڵی خەبریان دەبتەوە چاویان بەخدر ناکەویت و جێگاکەی چۆڵ دەبینن لەبابەت ئەوە زۆر پەڕوش دەبن. ئەکەونە ناو دیی بۆ هەواڵ پرسین ، کەس هەواڵی خدر نازانی تەواوی خەڵکی گوندەکە ئەم خەبەرە ئەبیستن زۆر نیگەرانی ئەبن و دڵ بەخەم زۆر لەخەڵکەکە خۆیان ئامادەکردو هەتا بەشوین خدر دا بگەڕین کاتیکی زۆر بەسەرچو بەڵام هەواڵی لە خدر نەبو خەڵکەکە بە دڵ ساردی گڕانەوە. لەبەر هێوانی مزگەوتەکە ڕاوەستان زۆر دڵ پەڕوش و نیگەرانی خدر بون هەرکامیان بەجوریک باسی ئەم مەبەستیان ئەکرد . لەو کاتەدا بو کە حەمەی شوانی ئاوایەکە بەپرتاو هاواری هێناو وتی خدر ... خدر... یەکی پرسی وتی حەمە خدر چی ؟ حەمە وتی خدر لەژێر کێوەڕەش لە ناو خوینی خۆیدا گەوزیوە . هەوەڵێ خەڵکەکە واق

مـان و دەسـتيان شـەل بـووە . هـەتا مـام رەحـيم هـاوارى كـردو وتـى بـابڕوين بـزانين چـى قـەوماوە جـەماعتيكى زۆر ژن و پـياو گـەورە و پچـوك بـەڕاكردن خۆيـان گەيانـدە بنـارى كێـوەڕەش ، تەماشـا دەكـەن بـەلێ ڕاسـتە ئەمـە تـەرمى خـدرە ، خـدرى كـوڕى سـۆارە . بـاوكى خـۆى بەسـەر تەرمەكـەدا كێـشاو هـاوارى كـرد خـدر... خـدر فرميـسكى گـەرمى بەسـەر ڕيـشە سـپيەكەى داهاتـە خـوار لـەپاش ماوەيـەك گريـان و هـاوار خـەڵكى تەرمەكـەيان خـستە سـەر دەسـتيان و بـەڕو ئـاوايى كەوتنـەڕێ . هـەتا گەيـشتنە نـاو حەوشـەى مزگەوتەكـە لـەپاش ئـەنجامى كارەكـانى شـەرعى گۆڕيـان بـۆ ئامـادە كـردو تـەرمى پـاكى لاوى جوانـە مـەرگ و بەشـەڕەف و بەناموسـى خـدرى كـوڕى سـۆارەيان خـستە نـاو گـۆڕى سـاردەوە ... ئەسـتى كـاتى ئـەم كارەسـاتەيى ئەبيـستى و بـەچاوى ئـەبينى ئەوشـەوە هـەتا ڕۆژ لـە تـاوى خـدرى جوانـە مـەرگ ئـيش و كـارى گريـان دەبـێ، خـەو بەتـەواوى لـە چاوەكـانى حـەرام دەبـێ، زۆر بيردەكاتـەوە بيـر لـە خـۆى بيـر لـە خـدر لـە ژيـان .لـەپاش خـدر دابـو ئـەمجار بيـرى لـە قـەوڵ و بەلێنەكـەى كـردەوە كـە بـە خـدرى دابـو، زۆرى بيـر كـردەوە بـەڵام ۆاى بـەباش زانـى بەقـەولى خـۆى وەفـا بكـات ئەو شەوە هەتا ڕۆژ خەو لە چاوانى نەكەوت و ....

هـەر وەك دەزانـين لەتـەواوى گونـدەكان لەناوچـەى كوردسـتان ژنـان بـەيانان زۆر زو لـە خـەو هـەڵ دەسـتن و تەنـدور دادەگيرسـينن بـۆ

نانی تازەی ڕۆژانە. ئەستی ئەو ڕۆژە زوتر لە ڕۆژەکانی پێشو لە ناو جێگاکەی خۆی هەستاو هاتە دەرو ڕۆیشت خریکی داگیرساندی تەندورەکە بو بەلام تینی تەندوری ئەوڕۆژە لەگەڵ ڕۆژانی پێشو زۆری فەرق ئەکرد. ئاگری ناو تەندوری ئەو ڕۆژە لە ڕۆژانی تر زۆر بەتین تر بو. کاتی تەواوی بلێسەی ئاگرناو مربەقەکەی داگرت. ئەستی سەری هەڵبری وە روی کردە ئاسمان و هەر خوا ئەیزانی لەناو دلیٚ خۆیدا چی ئەوت. فرمیسکی گەرمی بەچاوەکانی دا هاتە خوار و هاواری کرد، خدر .... خدری خۆشەویستم ئەوەمنیش پەیمانی خۆم بردە سەر و بەشوینت دا هاتم. خۆی خەستە ناو تەندورەکە و گڕی تیبەربو ئاگری گرت تەواوی لەشی سوتاو هەڵ قرچا. لەهاواری ئەستی بنەماڵەکەیان لەخەو ڕادەپەڕن، بەپەلە خۆدە گەینە سەر تەندورەکە. کاتی ئەگەنە سەر ئەستی کیژی بێ مراد و دلٚ پڕ لە هومیدو ئارەزوی ڕۆژانی داهاتو، ڕوحی پاکی پەڕۆازی کردووە بۆ ئاسمان. بەهەرجۆریک ئەبێت ئاگرەکە دەکوژێنەوە تەرمی سوتاوی ئەستی کە وەک خەڵوزی لی هاتبو لەناو تەندورەکە دەر ئەهێنن و کفنی دەکەن و لەگەڵ ئاوایەکە گۆریان لەلای گۆڕی خدری بە ئاوات نگەیشتو بو ئامادەکردو وە لەناو گۆڕی ساردو تاریک دا ناشتیان ...

بەڵی خوێنەدەوارە خۆشەویستەکان ئەمە پچوک ترین مەبەستیک لە مەبەستەکانی شیربایی کەلەم ڕۆداوانە لە ناوچەکانی کوردستانی سەرسەوز و پان و بەرینی ئیمەدا روی داوە. ئیمرو بۆ هەمومان ئاشکرایە کە ئیمە لە عەسرو زەمانیک دا دەژین و ژیان دەکەین کە بە دەستی ئادەمیزاد نیوەی کۆراتی ئاسمان داگیر کراوە. ئیمڕو عیلم و زانست بە ڕادەیەک گەیشتووە کە دوکتۆرە زانا کان و عالم و ئاگادار دڵی ئینسان کە گەورەترین مایەی ژینی هەرگیان لەبەریکە لەناو قەفەزی سینگی دەردەهێنن و لولەکانی ئالۆ گۆڕدەکەن وە لەمردنی ڕزگار دەکەن . گورچیلەی ئینسان ئەمڵ دەکەن میشکی ئینسان کەگەورەترین کامپیوتێری گیانی ئادەمیزادە عیلاج و چارەدەکەن و ... وڵاچاکە ئەم باسە جاری لێرەدا ڕاگرین و. باسی پێشکەوتی زانایانی کورد بکەین . ئیمرو لە سایەی خوواوە. دونیا لەعیلم و زانست لەڕادە بەدەر پێشکەوتووە. ئیمەش میلەتی کورد لەم کاروانە بە دووا نەکەوتوین ئەتوانم بە شانازیوە داوا بکەم ئێستا میلەتی کورد نزیکەی حەفتا و پینج لەسەد هەتا زیاتر خوێندەوارن بەشی زۆرمان لە قوتابخانەکان لە زانستەکان لە زانکوکانی ئیران و وڵاتەکانی دەرەوەی ئیران ماموستانو و دەرس ئەدن وە زۆر لە پیاوەگەورەکانی کورد لە کارخانەکان وە کارگاکان ئیران و دەرەوەی ئیران لەعیلمی فیزیک ، کیمیا، وەزانستی و

دوکتـــــوری ، دڵ، گورچیلـــــه ، مێـــــشک ، عەســــەب و ... و لـــــه نەخوشـــخانەکانی ئیـــران و ئـــەڕووپا خـــەریکی خزمـــەت بـــە خـــەلقی خـــودان و خـــەریکی ئیـــشو کـــارن . ئیمـــڕو ئیمـــه بـــه ســـەر بـــەرزیوه داوا ئەکـــەین پیـــاوه گـــەوڕەو پەلـــە بـــەرزەکانمان بـــەناوی زانـــا ، شـــاعیر ، نوســـەر وه.... مـــان هەیـــە نەتـــەنیا لـــە ئیـــران بەڵکـــەم لـــە وڵاتـــە پیـــشکەوتوه کـــانی دەرەوەی ئیـــران نـــاو دارن و نـــاو بانگیـــان هەیـــە کـــە تـــەواویان جیگـــەی ســـەر بـــەرزی و ئیفتیخـــارن بـــۆ میلـــەتی کـــورد . بـــەلاّم هەمیـــسان گرفـــت و چەڵمـــەی شـــیربایی و ژن بەژنـــە لـــە زۆر جێگایـــان هـــەروەک پێـــشو مـــاوه . زۆر کـــەس لـــە ژیـــر ئـــەم بـــاره قورســـو گرانـــەدا قـــەدیان چـــەماوه ســـەرەڕا مەبەســـــتی شـــــیربایی مەســـــەلەی ژن بەژنـــــه زۆر زۆر لـــــه کارەســـــاتی شـــیربایی ناحـــەزترو ناپەســـەند تـــره، کـــه لـــە نـــاو ئیمـــه دا بـــاوه. بـــه بڕوایـــی مـــن ئـــەمیش هـــەروەک شـــیربایی میژویـــەکی کـــۆنی هەیـــە. ئیـــستاش تـــەواوی میلـــەتی کـــورد بـــه تیکڕایـــی گـــەورەو پچـــوک ، لاو و پیـــر ، خوینـــدەوار و نـــەزانن . ئـــەم ئـــالو گۆڕەیـــان زۆر پـــێ ناحـــەزو چـــەوت و نالـــەباره . بـــەلاّم مـــن نـــازانم بـــۆچ کـــەس دەنگـــی دەرنایـــەت ، بـــه قـــەولیک (ئیمـــەش و ئـــەوان خۆمـــان لـــە کوچـــەی عـــەلی چـــەپ داوه) . ئەگـــەر بـــەوردی چـــاو لـــە میـــژوی پـــڕ بایـــەخی خۆمـــان بکـــەین و بڕوانینـــه ئـــەم فەرهەنگـــە پـــڕ لـــە بەرەکەتـــە وه پێـــشکەوتوی زانـــست و ئاگـــاهی کـــه ئیمـــڕو هەمانـــه . بـــه وردی بڕوانینـــه ئـــەم بیـــرو بـــاوەڕە گرینگـــەی کـــەخووا

پـــیٚ داویـــن هەمیـــسان لـــە بابـــەتی ئـــەم دومەســـەلەیە زۆر وەدواکـــەوتوین . کەواتـــە خوینـــدەواری بـــەڕیز و خوشەویـــستم ئیمـــەی میلـــەتی کـــوردی زانـــا و نەبـــەزو ڕوشـــن بیـــرو تیگەیـــشتو ، هەتاکـــەی ئـــەبیٚت لـــەم خـــەوە قورســـو گرانـــە خەبـــەرمان نەبیٚتـــەوە. ئایـــا کـــاتی ئمـــە نەگەیـــشتووە بەتـــەواوی چاوەکانمـــان بکەینـــەوە و زۆر بـــەوردی بڕوانینـــە ئـــەم دو مەبەســـتە لـــە نـــاو ناوچەکـــەمان لام وایـــە باشـــتر ئمەیـــە گەشـــتمان دەســـت بەدەینـــە دەســـتی یـــەکترو ئـــەم دو مەســـەلەیە بەچەشـــنیک حـــەل بکـــەین و هـــەزاران کیـــژو لاو چـــاویڕوانی ئـــەوەن کەشـــیربایی و ژن بەژنـــە لـــە نـــاو کوردوســـتان لـــە نـــاو بـــەچی . هـــەتا ئـــەوان بـــەتوانن زەماونـــد بکـــەن و بـــەدلیکی پـــاک و خـــاوین بـــە مـــراد بگـــەن و ژیـــانیکی سەربەســـتی بـــە ئـــەوین و دلـــداری بـــو خویـــان پیـــک بـــەهینن ببنـــە خـــاوەنی مـــالو و ژیـــان و چەنـــد منـــالی کوڕپـــەو جـــووان بـــو مـــانی نەتەوەکـــەمان بـــاقی بـــەمینی بـــەلام کوســـپی شـــیربایی کەبوتـــە کیـــویکی گـــەورە و لافـــاویکی ســـامناک پیـــشی ئـــەم پیگەیـــشتنەی گرتـــووە. لـــەپاش مەســـەلەی شـــیربایی باســـی مـــارەیی دەکیـــشنە پـــیش . ئایـــا ئـــەزانن لـــە عەســـری پیـــشکەوتوی ئیمـــڕودا مـــارەیی گەیـــشتوتە ڕادەی چەنـــد میلیـــون(هـــەروەکو، مـــالکڕین ، دوکـــان کـــڕین ، ماشـــین کـــڕین) وە ... هەرلەبـــەر ئـــەم کوســـپە کونـــو نالـــەبارەی ڕابردوەکانـــە. ئیـــستاش پەیوەنـــدو ئـــەوینی لاوەکـــان بـــە ئـــەنجام ناگـــات وە لـــەناکام دا نـــاکوکی و دوژمنایـــەتی لـــەناو هـــەردو بنەمالـــەکان

پێـــک دیـــت . لـــەم بابەتـــەوە زۆر دیتـــراوە وە بیـــستومانە لەســـەر ئـــەم مەبەســـتە ناحـــەزو دوژمنایـــەتیکی قورســـو گـــران پێـــک هـــاتووە و لـــە هـــەردو بنەماڵـــەکان زۆر کـــەس کـــوژراون . و ئـــەم دوژمنایـــەتیظ هـــەتا زەمـــانیکی زۆر دریـــژ هـــەبووە و هـــەر مـــاوە. خوینـــدەوٚاری بـــەریزم مـــن نـــازانم مانـــای شـــیربایی چیـــە وە ئـــەم وشـــە چـــەوتو نالـــەبارە لـــەکام میـــژوی دونیـــاوە وەدەســـتی میلـــەتی کـــورد کـــەوٚتووە. لام وٚایـــە کـــەس نـــازانی لەچـــەکات وزەمانیـــک شـــیربایی بـــەدی هـــاتووە ئیـــستا بـــۆ ئیمـــە ڕون بۆنـــەوە وەبـــاش ئـــەزانین کـــەزاوٚاش هـــەروەک ئـــەولادی ئیمـــە وٚایـــەو ئـــەویش وەک کچەکـــەمان دەبێتـــە جگەرگۆشـــەی ئیمـــە کەوٚاتـــە لـــە بـــەر چـــی دەبـــیٚ پـــەڵپو بیـــانوی پـــیٚ بـــەگرین وە زاوٚاکـــەمان بخینـــە ژیـــر قـــەرزو قوڵـــەو لەبـــەر قـــەرزداری و نـــەداری ژیـــانیکی پـــڕ لـــە تـــەنگو چەلەمـــەو هەناســـە ســـاردی بەرنەســـەر. بـــۆچ ئـــەبێت ئـــەم جـــورە دایکـــو و باوکانـــە بیـــر لـــە ژیـــانی ئـــەم دو لاوە تـــازە پیگەیـــشتووە نەکەنـــەوە ... جـــا هـــەر ئمەیـــە کـــە لـــە زۆرتـــرین پەیوەنـــد لەبـــەر قـــەرزو قوڵـــە ژیـــان بـــۆ ئـــەم دو لاوە تـــاڵ دەبـــیٚ و شـــڕو کێـــشە لـــەپاش ماوەیـــەکی نـــە زۆر دور لـــە نـــاو ئـــەم دووٚانـــە پەیـــدا دەبیـــت و هومیـــدو بەختـــەوەری لەماڵەکـــە کـــۆچ دەکـــات . ئـــیش و کاریـــان بەمەحکەمـــە دەکیـــشی و قەباڵـــەی مارەیەکـــە دیـــنن بـــۆ لای دادرس . ئـــەمیش بەرامبـــەری بەڵگـــەِ دیـــاری کـــراوی مـــارەیی فـــەرمان دەبڕیـــت و ... هـــەزارو یـــەک مەبەســـتی کـــەش دێتـــە پـــیش . بـــەلاٚم ئەگـــەر

ئیمــه بــەوردی لــەم ڕوداوە بکۆڵینـــەوە بۆمـــان دەردە کــەویت کــە ئــەم
هـــەمو نــاکۆکی و تەنگوچەلەمەیــە لــە شــیربایی و مـــارەیی زۆر پێــک
دیــت . ئەگــەر ئــەم کــوڕە لاوە لــە ڕوی ناچــاری و کەساســی نەجوبایــە ژێــر
ئــەم بارەگرانــەوە لــە دەمــی خۆیــو ژن و منالەکــەی نــەگیرا بایــەوە بــۆ
قــەرزو قولــەی شــیربایی و زەماوەنــد ، دەســت کەوتەکــەی کەتــەواوی بــۆ
مــال و منــالی خــەرج ئــەکرد و ژیــانیکی خۆشــو پرلــە ئاسایــشیان دەبــو و
بەخۆشــیو کامــەڕانی ڕایــان دەبــوارد و نــاکوکی نەئەهاتــە پــێش .
هـــەمومان زۆر بــاش ئــەزانین لــەژیانی پــڕ لــە مەینــەتو دەردەســـەری
ئیمــڕو ، زۆر کــەس هــەن بەقــەولیک لــە ســی بەشــی ژیــان بەشــیکی
بۆجــۆر نابێــت ، چــۆن ئــەتوانی خــۆی بخاتــە ژێــر بــاری قورســو نالــەباری
شــیربایی ژن هێنــان . ئیمــڕو زۆر لــە لاوەکــان گەیــشتونە پلــەو ڕادەیــەک
کــە ئامــادەن بــۆ زەماوەنــدو پێــک هێنــانی مــالو وخیــزان بــە لام بــۆ
ئــەنجامی ئــەم کــارە پیویــستیان بــە پــارەو پــولیکی زۆر هەیــە . لــەو
بابەتــەوە تــەواناى ئمــەیان نیــە کەهــەنگاوی پێویــستی بــۆ زەماوەنــد هــەل
بهینــن. پرســیار دەکــەن ئــەبی چــی بکــەین هــەتا ئــەم گــەرفتو ناکۆکیــە لــە
نــالو بــەرین . چەرێگایــەک بەدەســت بێنــین تــا بــە بینــە خــاوەنی ژن و
مــال . زۆریــان ســەرە گیژەیــان گرتــووە ، نــازانن چــی بکــەن هــەتا بــەمراد
بەگــەن . بەتــەنیا هــەر کــوڕە لاوەکــان نــین بــەم دەردە گرفتــارن بەلکــە
زۆر لــە کیژەکــان کــە پێگەیــشتون و هــەڕەتی شــوکردنیانە ئــەوانیش

هەروەها لەبەر شیربایی و مارەیی زۆر لە ماڵەوەدا ماونەوە. دڵیان لەژیان و خۆشی دنیاوژین بڕیوە بەداخ و حەسرەتەوە تەماشای سینەمای ژیان دەکەن. زۆریش هەن لەلاوو کیژەکان لە بەر ئەوە بە مەقسودو مەرامی دڵیان ناگەن. پەنا بو خۆاردنەوەی ژاراو دەبن و خۆیان دەکوژن و داخو دەردیکی گەورە ئەخەنە ناو دڵی دایکوو بابیان وکەس و کاریان. لێرەدا من پرسیار دەکەم بۆچ ئەبی وابیت ؟ ئایا ئەگەر ئیمە بە وردی وەلە قوولآی دڵەوە بیر لەم ڕوداوانە بکەینەوە، بۆمان دەرناکەویت کە تەواوی ئەم هەمو خۆکشتنو دوژمنایەتیە و شەمشیرو تیر لەیەک کێشانەلەناو دو بنەماڵەدا هەتامالْ شیواوی، ئاوارەبونی منالە بەتاوانەکان و دەربەدری و لیقەوماوی هەموی سەرچاوەکەی لەبنەڕەتی شیربایی و مارەیی زۆر بەدی دیت و ... ڕودەدات ئەگەر ئیمە لە عەسری پیشکەوتوی ئیمڕودا تۆزیک تەنیا تۆزیک لەڕوی عەقڵ و فەهمی خۆمان بیربکەینەوە وەلەم خەوە قورسە خەبەربینەوە لە بابەت ئەم دو مەبەستە ناڵە بارە کەمیک لیبوردنمان هەبێت بەقەولیک تۆزیک ئەم مەسەلەیە شەڵ بگرین هەرگیز تۆشی ئەم مەینەتی و تەنگوو چەڵەمەیە ناین. هەرگیر کوڕەکان و کیژەکان کە پارەی دڵ و جەگر مانن ئایا لە ناودە چن ئایا ماڵیان دەشیوی. ئایا منالەکانیان دەربەرو ئاوارە دەبن. ئایا ئیمە توشی دەردو داخ ئەبین ئایا کوڕوکچەکانی

خێـرو خۆشـی لـه خـۆ نـه‌دیو به‌ده‌سـتی خۆمـان گۆڕیـان بـۆ هـه‌ڵ ئه‌کـه‌نین هـه‌تا کـاتی مـردن ئیمـه داخ بـه دڵ بـین . خوینـده ۆاره بـه‌ڕێزه‌کان ، دایکـو باوکـه فیـدا کـارو بـه شـه‌ڕه‌فه‌کان ، زانایـان و ڕۆشـن بیره‌کـان ، ڕیـش سـپی و پیـاوه ماقولـه‌کانی عه‌سـری ئیمـڕو، ئـه‌ی ئـه‌و که‌سـانه‌ی عاقـه‌ڵن و هۆشـیارن وله‌ئیمـه زۆرتردانـاترو زانـا تـرن. عالـه‌من ، ماموسـتان ، زانایـانی دیـنن، خوّاپه‌رسـت و موسـڵمانن ، مـن لـه هـه‌موتان پـڕ بـه دڵ داوّاده‌کـه‌م ، ئـه‌بیّت ئیمـه چـی بکـه‌ین هـه‌تا بتـوّانین بـه سـه‌ر شـانی ئیمـه‌دا گـه‌رفتو و شـێوه ناحـه‌زو ناله‌باره‌کـه لـه زه‌مـانیکی زۆر کـۆن به‌سـه‌ر شـانی ئیمـه‌دا داسـه‌پاوه وه‌هـه‌روه‌ک پینه‌یـه‌کی ڕه‌ش به‌شـانی ئیمـه داناسـوه. چـۆن له‌سـه‌ر شـانی خۆمـان و ناوچـه‌کانی کوردسـتانی جـوّان و پـاک و خـاوین لابـه‌رین و خۆمـان بخینـه ڕیـزو نـاو جه‌رگـه‌ی که‌مـه‌ڵی پیـشکه‌وتوی ئیمـڕو چـۆن ئـه‌توانین ده‌رمانیـک بـۆ ئـه‌م برینـه پـڕ لـه ده‌ردو ناکۆکیـه بدۆزینـه‌وه و خۆمـان ڕزگـار کـه‌ین . ئیمـڕۆ لاوه‌کانمـان لـه‌کوڕو لـه کـه‌چ ، چـاوه‌ڕوّانی بیـرو هۆشـی ئیمـه‌ن که‌به‌ڵکـه‌م بـه تـوّانن به‌هاسـانی بـه‌مرادی دڵـی خۆیـان بگـه‌ن وه بـڕاده‌ی خـۆش بـه‌ختی و دامه‌زرانـدنی ئاسـایش و پێـک هینانی ئاوّات و ئاره‌زویی خۆیان بگه‌ن . ئینشا الله.

مانگی ڕه‌شه‌مه‌ی سالی ١٣٦٢

بـــاران

بــاران

بەشی حەوتم

باران

٧

ئــەو ســـاڵە گـــەلیک لـــە دانیـــشتۆکانی ئاوایـــەکان لـــەوەرزی بـــەهار دا زەویکـــی زۆریـــان شـــیو کـــرد بـــوو، لـــە ســـاڵی پێـــشودا تـــۆویکی زیاتریـــان بڵـــاو کـــرد بـــووۆوە بـــە هومیـــدی دەســـت کـــەوتیکی پتربـــون، بـــەڵام نـــەبارینی بـــاران لـــە کـــاتی خۆیـــدا خـــەم و خەفـــەتێکی گـــەورەی خـــستبو نـــاو دڵـــی گەشـــتیان ، شـــەو و ڕۆژ لـــە نـــاو مزگەوتەکانـــدا دەســـت بـــە دوعـــا بـــون و لـــە خـــووا ئەپاڕانـــەوە چونکـــە چەنـــد ســـاڵ لـــە مـــەو پـــێش وشکەســـاڵ بـــو، چـــەیان وەدەســـت نەکـــەوتبو، توشـــی زەر و زیـــانیکی زۆر ببـــون، لـــەوە ئەترســـان کـــە ئەمـــساڵش وشکەســـاڵ بێـــت و توشـــی تەنگـــەو چەڵەمە بن.

ئـــاوایی چنـــارانیش بـــەم دەردە گرفتـــار بـــو، لـــەم ناوچـــەیش هـــەر وەک ناوچـــەکانی کـــە بـــاران نـــەباری بـــو خەڵکـــەکان زۆر خـــەمناک بـــون لە تـــەواویان زیـــاتر کـــاک رەســـول بوکـــە لـــە نـــا بـــارینی بـــاران دڵ بـــە خـــەم و پەروشـــتر بـــو، وڵـــات تاریـــک ببـــو ئیوارەیـــەکی درەنـــگ بـــو کـــاک رەســـول لەنتەرەکـــەی داگیرســـاند و لـــە بـــەر هیـــوانی پـــێش هۆدەکـــەی دانـــا و ســـەری بـــەرز کـــردەوە ڕوانیـــە ئاســـمان بـــەڵام پەڵەهـــەوریکی لـــە

ئاسمانی پان و بەریندا وە بەر چاو نەهات، هەناسەیەکی ساردی لە ناخی دڵەوە هەڵ کێشاو سەری داخست، خیزانی حەسیرەکە ڕاخست و لەلای شانیەوە دانیشت، ڕوی تێکرد و وتی : « ڕەسو چی تە؟ بۆچ وا داماوی؟» کاک ڕەسول سەری هەڵبری و وڵامی داتەوە بەڵام چی نەگوت، هەمیسان ڕوی کردە ئاسمان و لەبەر خۆیەوە وتی : « نا ... باران ناباریت، چاوەکانی پێک داداو دەستەو ئەژنو دانیشت، تەنیا وزەوزەی میشولەیەک بو کە لە دەوری لەنتەرەکە ئەخولایەوە ... خێزانی هەستا سفرەکەی داخست و لەنتەرەکەشی لە لای سفرەکە دانا، کاک ڕەسولیش لە تەنیشت سفرەکە دانیشتبو دمی کرابووە و چاوەکانی پڕ لە خەم بون، تاوتاو سەری هەڵدەبڕی و چاوی لە ئاسمان دەکرد، ڕوی لە ئاسمان وڕگێراو تەماشای ڕوناکی لەنتەرەکەی کرد کە ڕوناکیکی زەردی بەسەر سفرەکە دا بڵاو کردە بوەوە، کاک ڕەسول کابرایەکی کز و لاواز بو لە بەر بێ گۆشتی دم و چاوی تەنیا شەتیکی کە بە جوانی دەبیندرا لوتی بو کە لە سەر دم و چاوی قیت ببووە وا دیار بو کە خەم و خەفەتیکی کۆنی لەڕابردو پێشان دەدا، پەشیلە پیر و لاوازەکەشیان لە لای سفرەکە چمۆڵەی دادابو، بەکرو شماوی خۆی مات کردبو، چاوەکانی بڕیبووە ناو سفرکە، جار جار لە نوری

لــــەرزیوی فانوســــەکە کــــە لــــە چــــاوە ســــەوز و قاشــــولەکانی دەدابروسکەی لـی پەیدا ئـەبو و مرتـەقی لـە خـۆی بـڕی بـو، خیزانـی کـاک ڕەسـول خـۆی کیـشاوە و قـۆلنجی خـۆی شـەکاند و ڕوی کـردە کـاک ڕەسـول و وتـی : « پیاوەکـە تـۆ کلەشـیرە مـل ڕوتەکـەت چـاوت پێنـە کـەوتووە» کـاک ڕەسـول وتـی : « نـا دو ڕۆژە نـەم دیـوە» خێزانـی وتـی : « نـازانم بـۆچ وا کـز و بـێ حـاڵ هـەڵ ئەنیـشی وەک جـران لەگـەڵ مریـشکەکان هـاتو چـو و گاڵتـە و گەمـە ناکـات» کـاک ڕەسـول وتـی : « کلەشـیرەکەش وەک مـن بـێ کەیفـە»، زردەیـەکی هاتـە سـەر لیوەکـانی، بـەڵام بـەزویی لـە نـاو چـو. خێزانـی هەسـتا سـەر پـێ و پیاڵەیـەکی ماسـت و چەنـدنانی هێنـا و دایـنـاو وتـی : « ڕەسـو بریـا چەنـد دانـە لـە جوجەڵـەکان مردبـاین بـەڵام مـل ڕوت ... ئـاوا بـێ کـەیف نەبایـە و ... . خێزانـی کـاک ڕەسـول ژنیکـی قـەڵ و خـەررە بـوو، دمـو چـاوی لـە پچـوکی دا کـە خوریکـەی گرتبـو ئیـستاش لـە زۆر جێگاکـانی دم و چـاوی شـوینەکانی هـەر دەیـاری دەکـرد، ژنیکـی بـەخوۆە چـالاک بـو دو کیـژی بەشـو دابـو وە ژنـی بـۆ کـوڕیکی هێنـابو ئـەوانی لـی جیـا ببونـەوە بـەڵام کـوڕیکی مـابو ئـەویش لەعەسـکەری بـو، ژنەکـە ڕوی کـردە کـاک ڕەسـول وتـی : « نانەکـەت بخـۆ بـۆچ وا دڵ بـە خـەمی » کـاک ڕەسـول سـەری هـەلبریبۆ ئاسـمان و تەماشـای

ئەستێرەکانی دەکرد قەڕ و قەپ دمی بەسەر یەک دادابو، کاک ڕەسول و خێزانی و پشیلەکەبێ دەنگ لە دەوری سفرەکە کۆببونەوە هەتا کزە بایەکی نە ئەهات هێواش هێواش مانگ شەبەقی خۆی پەخشان کرد و ئاسمان شین دیمەنێکی جوانی بەخۆی گرتبو، خێزانی وتی: «شتیک بخۆ کابرا، خوا گەورەیە» کاک ڕەسول وتی: «ناخۆم دڵم گیراوە هیچ برسیم نییە نازانم بۆچی دڵم دیشی هەڵسە پیالەیەکم ئاوی کوڵاوتوم بو بەهێنە». ئەم کاک ڕەسول هەستایە سەر پێ دەستی بە دڵی گرت لە بەر هێوانەکە ڕاوەستا و ڕوانیە ناو دەشت و چیاکان بۆنی داغی و وشک بونی کەشت و کاڵی بتەواوی هەڵ دەمژت و دەستی شەل بووە. دەشت و چیاکان وەک گیان لە بەریکی گەورە لە بەر بێ ئاوی و لە تونیان وەک قەڵایی ئەتوایەوە، لە بەر چاوی کاک ڕەسول هێواش هێواش ئەسوتاو وە دو کڵەکەی بەرو ئاسمان دەڕۆیشت. لە دەڵی خۆیدا وتی تەواوی ڕەنجی ساڵم لەبەر بێ بارانی ئەمساڵ بە فیرو چو. لە بەر دەرد و مینەت وەک مار بەدەوری خویدا پێچی ئەخوارد و دەر و ژۆری ئەکرد. ئەم جار دانیشت و بیری لە ڕۆژەکانی ڕابردو دەکرد کە لەگەڵ کوڕەکەی و خێزانی هەموکاتی بیانیان زو گایەکانیان وەپێش خۆیان ئەدا و بۆ

کیڵـــان و بـــه ســـهر چـــۆنی بـــێ تاقـــهتیان، کاتیـــک حهســـانهوه و ئاسایـــشیان نـــهبو، ئیـــوّاران مانـــدو و هـــیلاک ئهگهڕانـــهوه و چـــه نـــهزر و نیازیکیـــان دهکـــرد. کـــاک رهســـول ئـــهورۆژهی کهوتـــهوه بیرکـــه گارانهکـــهی کویخاســـمایل چوبونـــه نـــاو مهزراکـــهی و کـــاک ڕهســـول وهک پیـــاوان روبـــهرۆی کویخـــا ڕاوهســـتاو داوای تـــاوانی لـــه کویخـــا کـــرد . ئهمـــهی هاتـــه بـــهر چـــاو کـــه بیـــست تـــهغاری گـــهنم ســـهلهم کـــردو وه خـــاوهنی قهرزهکـــه لـــه شـــار هـــاتبوو داوای قهرزهکـــهی دهکـــرد کـــاک رهســـول بـــهڵینی پیـــدا کـــه ئـــهم ســـاڵ بـــه هیـــوای خـــوا تـــهواوی قـــهرزهکانی پـــێ بداتـــهوه، خـــاوهنی قهرزهکـــه کـــه نـــاوی کـــاک مـــهحموود بـــو وتـــی:« کـــاک ڕهســـول ئهگـــهر ئهمـــساڵ لـــه کـــات خۆیـــدا تـــهواوی قـــهرزی ســـهلهمکهم پـــێ نـــهدهیوه ڕاســـپیراوی حوکومـــهت ئـــههینم و ماڵهکهت و زهوی کهت، زهوت ئهکهمه» .

کـــاک ڕهســـول وتـــی:« کـــاک مـــهحموود بیـــری نـــا جـــۆر مهکـــه لـــه پـــیش تـــهواوی قـــهرزی خهڵکـــدا، بیـــست تـــهغاره گهنمهکـــهی تـــۆ جیـــا دهکهمـــهوه و پیـــت ئـــهدهم ، ئـــهمجار ده تـــهغارنۆک ســـهلهم کـــرد بـــو لـــه کـــاک عـــهلی چـــهرچی کـــاک ڕهســـول عـــهلی چـــهرچی کهوتـــهوه بیـــر بـــه دو دهســـت بـــه ســـهری خۆیـــدا دا، لـــه بـــهر ئهمـــه تـــهواوی خـــهڵکی ئاوایهکـــه لـــه دهســـت و زمـــانی عـــهلی چـــهرچی ورگرتبـــو تـــهواوی خـــهرج

کردبو، کەس زاتی ئەمەی نەبو بو بەربەرەکانی لەگەڵ ئەو کابرا بی حەیا و بر چاوەڕو بکاتە لە بەر ئەوە عەلی چەرچی هیچی پێ عەیب نەبو، ئەوەی بە دمی داهاتبایە نەی دەگێراوە، مەگەر هەر عەلی چەرچی نەبو کە چەند ساڵ لەمەو بەروشکەساڵی بو لەسەر چەند پارەیەکی بێ قابیل چەکارە ساتێکی بەسەر ماڵە کاک ئەحمەدی دراوسیان هێنا، تەنیا گاجوتەکەی پێ فرۆشتن و دو بەرانبەری قەرزەکەی لی ستاندن، کاک ڕەسول بیری کەوتەوە کە هەر ئەم عەلی چەرچی بو ڕاپۆرتی لە قاسمی کوڕی دا و بەردیان بۆ عەسکەری، کاک ڕەسول وەک پەردەی سینەما ئەمانەی لە بەر چاو دادەهات و خێزی لە لاقەکانی براٌبو، تەنانەت کوٌڵەکەی هێوانەکە بو کە کاک ڕەسولی ڕاگرتبو هەر هاوٌاری لە خووٌا ئەکرد زۆری بیر کردەوە چۆن خۆی لەم چەڵەمەیە ڕزگاری بکات زۆر پاڕاوە لە درگای خووٌا چاوەکانی پڕ ببون لە فرمێسک، سەری هەڵپینا و ڕوی کردە ئاسمان و دەستی کرد بە پاڕانەوە لە خووٌای گەورە و میهرەبان و ... .خووٌای گەورە کەس نا هومیدناکات لە پڕدا هەوریکی ڕەش و توند بەری ئاسمانی گرت و هەورە تریشقە دەستی کرد بە گرماندن، تریشقەی هەورەکە بە ڕادەیەک بو تەوٌاوی ولاتی ڕوناک کرد، بە گرمە و هاوٌاری ئەم تریشقەیە کە

خانوکـەی لـەرزیۆە گایـەکان لـە نـاو تەویلەکـە دا دەسـتیان کـرد بـە هۆرانـدن، پەشـیلەکە ڕاچڵـەکی و دەسـتی کـرد بـە میـاو میـاو و توکـەکانی قـەژ بونـەوە و زمـانی بـە دەوری لیـوی دا دەهێنـا. کـاک ڕەسـول لەبـەر هیوانەکـە هـەر دوک دەسـتەکانی هـەڵبری، بـەرەو ئاسـمان چـاوەڕوانی ئەمـە بـو کـە دلـۆپی بـاران وەدەسـتەکانی کـەوی، لـەم کاتـەدا خێزانـی هـاواری کـرد، ڕەسـو ... ڕەسـو پیاڵەیەکـەم ئـاوی کوڵـاوتو بـۆ هێنـاوی وەرە بیخـووە، بـەڵام کـاک ڕەسـول سـەیری دونیایـەکی کـەی دەکـرد گـویی لـە هـاواری خیزانـی نـەبو، لەبـەر ئـەوە نـوریکی ڕونـاک کـەوتبو نـاو دڵـی لـە پـڕدا هـەوەڵین دڵۆپـەی بـاران کەوتـە سـەر دەسـتەکانی پـڕ بـە دم هـاواری کـرد بـاران ... بـاران ... خووایـە سـەد شـکور، کـزە بایـەکی سـارد هـات و بـاران بـە گـوڕم دەسـتی پـێ کـرد، وا دەبـاری چاوچـاوی نـەدەدی. کـاک ڕەسـول دو سـی دەور بـە دەوری خۆیـدا سـورا و ئـەمجار بـە دڵ خۆشـیکی زۆر سوپاسـی لـە کـەڕەمی خـووا کـرد و دانیـشتە سـەر سـفرەکە و دەسـتی کـرد بـە نـان خـواردن، پیاڵەیـەکی پـڕ کـرد لـە نـان و ماسـت خـستیە بـەر دمـی پـشیلەکە و .. ئـەمجار بـە دڵ نیـایی لـە پـاش نـان و چـایی خـواردن پـالێ دایـەوە و لەگـەڵ پـشیلەکە دەسـتی کـرد بـە گاڵتـە و گەپ ....

سالی ۱۳۷۰ هەتاوی

بەشی هەشتم

نیـــوان

نیـــوّان

بەشی هەشتم

نیوّان ٨

مـــاوەی چـــوّار مانـــگ و دە ڕوّژ بـــو کـــە بـــێ وچـــان لـــە قوتابخانـــە خریکـــی دەرس خوینـــدن بـــوین ئـــەو ڕوّژەش هـــەر وّەک ڕوّژانـــی پێـــشو، بـــەیانی لـــە کـــاتی دیـــاری کـــراو تـــەوّاوی قوتابێکـــان لـــە نـــاو خەوّشـــەی قوتابخانەکـــە دا کـــوّ ببوینـــەوە وەیـــڕای هاوّالـــەکان دەســـتمان کـــرد بـــو بـــەیاری و گاڵتـــەو گـــەپ . لـــە پـــڕدا زەنگـــی لیـــداو هـــەمومان بـــە ریـــز لـــە بەرامبـــەر پوّلەکـــەی خوّمـــان ڕاوەســـتاین لـــەپاش ماوەیـــەک بڕیوەبـــەری قوتابخانەکـــە لەناوەڕاســـت هـــەمومان چـــوە ســـەر کورســـیلەیەک ڕاوەســـتا ، بەتـــەوّاوی لـــە هـــەمومان دیـــاربو . لـــەپاش نـــاوی خـــوا چەنـــد وەتـــاریکی بـــە کـــەڵکی لـــە بابـــەت یـــاری و یارمـــەتی و پـــاک و خـــاوینی و دەرس خوینـــدن بەشـــیوەیەکی زوّر بـــاش و جـــوّان بوّمـــانی بـــاس کـــرد . لەبـــەر ئـــەوە وتوویژەکـــەی زوّر خـــوّش و بـــەتین بـــو ئیمـــەش گەشـــتمان بـــێ دەنـــگ ڕاوەســـتابوین گـــویی مـــان بـــوّ وتـــەکانی ڕاگرتبـــو. قـــازانجیکی زوّرمـــان لـــێ وەرگـــرت . لـــەپاش تـــەوّاو بـــونی وتارەکـــانی بڕیـــوە بـــەری قوتابخانەکـــە بـــەم جـــوّرە کـــە ڕاوەســـتابوین بـــەئارامی یـــەک لـــە دووایـــی یـــەک ڕوّیـــشتینە نـــاو پوّلـــەکانمان ئـــەو کاتـــە دەرســـی وّاژیـــن (انـــشاء) مـــان هـــەبو نـــاوی وّاژینـــە کـــە نیـــوّان (فاصـــلە) بـــو ، جـــا لـــەم دەرســـەدا هێنـــدیک لەهاوّاڵـــەکان لـــە ئیمـــە باشـــتر وّاژینـــەیان ئەنوســـی

هەر ڕۆژیک کە ئەم دەرسەمان بووایە ئەو چەند کەسە شانازیکی زۆریان بەخۆیان و بە نوسینەکەیان ئەکرد مامۆستای دەرسی واژینەکەمان پیاویکی زۆر باش بو ئیمە تەواومان بەدڵ خۆشمان ئەویست لە حەوتودا ڕۆژیک دەرسی ئەوٚمان هەبو هەمومان زۆر کەیف خۆشو و سەرەحاڵ بوین . لەبەر ئمە وتەی زۆر خۆشی بو دەگیڕاینەوە وە لەکەسیش تورە نەدەبو. دایمە دەمی بە پیکەنین بو وە زۆر ڕۆژان لەکاتی خوٚی لەگەڵ ئیمە خەریکی دەرس ئەبو، ئیمەش بە تەواوی گویی مان بوڕا ئەگرت، بەڵی ئەو ڕۆژە کە دەرسی وا ژین مان هەبو لە پاش هانی مامۆستا فەرزادی و چاک و چۆنی لەگەڵ هەمومان ئەو تاقمەی کە خۆیان ئامادەکرد بو کە وەک جاران ماموستا بانگیان لی بکات و نوسینەکەیان بەخوینەوە، زۆر چاوەڕوان بون وڵام ماموستا لەوانی بانگ نەکرد و ڕوی کردە ئەحمەد و وتی : « ئەحمەد کوڕم وەرە بەروە ئیمرۆ تۆ واژینەکەت بەخوینەوە و هاوقوتابیکان هەمویان سەریان سوڕما بو تەماشای ئەحمەدیان ئەکرد. بابەزانین ئەحمەد کییٚ ئەحمەد کوڕیکی فەقیر و لیقوما و هەژارە کە تەمەنی هەر دوازدە ساڵ دەبیٚ لەبەر نەبونی و نە خواردن و کەساسی ڕەنگی زەرد هەڵگڕاوە و چاوەکانی بە قول دا چو وە کوڕیکی مل باریک و بیٚ گۆشت بلە باریکە لە جەلوبەرگی کۆن و پینەکرا و لە بەر دا دایمە کز و مات لە حەوشەی قوتابخانەکە

لــه پەنایــەک دادەنیــشی ســەری ئەخاتــه ســەر شــانی وه لــه دورەوه تەماشــای منالّــەکان دەکــات و لەبــەر هــەژاری دایمــه ئــاهی ســارد هەلّدەکیّــشی و کــەس گالّتــه و گــەپی لەگــەلّ ناکــات زۆر لــه منالّــه هــاو کەلاســیکانی گالّتــه و گــەپیان پــێ دەکــرت و دوّریــان ئــەدا و ناویــان نــابو ئەحمــەدە شــیت زۆر لــه منالّــەکان دەســتیان دەگــرت و بــه دەوری دا دەهــاتن بــه تیّکراپــی هاوّاریــان دەکــرد ئەحمــەدە شــیّت تــۆ چــۆنی تــۆ لەبــەر چــی ئــەخوینی بــوّچ وّا بــێ گوّشــت و خــوینی ... .ئەحمــەدی هەناســه ســارد و کەســاس لــه بــەر هــەژاری و بــێ جــەلو بــەرگی و لیقومــاوی ســەری دادەخــست و بــێ دەنــگ و ســەدا مــات دەبــو وه نــوزەی لیــوه نــه ئــەهات، لــه شــەرمان ســور هەلّــدەگرا ێ فرمیّــسکی گــەرمی بــه چاوەکــانی دا ئەهاتــه خــووّار هاوڕیکــانی هــەتا ئەوکاتــەی مانــدو دەبــون گالّتــەیان پیّــدەکرد و لــه پاشــان رویــان لــی وەردەگیّــرا و پەشــتیان تــی دەکــرد و لــی جیادەبونــەوە، لــه بــەر ئــەوە ئەحمــەد هــیچ دەســەلّاتی نــەبو لــه نــاو خوّیــدا خــوینی دلّــی دەخــوّاردەوە، بــاوکی ئەحمــەد کریکــار بــو رۆژانــه هــەتا ئیوّارەیــەکی دەرنــەگ کریکــاری دەکــرد ، دایکیــشی هــەر چەنــد نەخوّشــو کەســاس بــو بــەلاّم بــوّ یارمــەتی بــه ژیــانی رۆژانــه ئیــشو کــاری دراوســیەکانی وەخوّگرتبــو . لــه مالّــەوە چــوار کــەس بــون ، بــاوکی و دایکــی و ئەحمــەد و برایــەکی پیــنج ســالّانه تــەوّاویان لــه نــاو هودەیــەکی رەش و تیّــک قرماوکــه بــەکرەیان گرتــەبو

ژیانیان دەکرد. بەم حاڵەوە بەو بەدبەختی و نەداریەوە ئەحمەد شەو ڕۆژ خەریکی دەرسەکانی بو ، دەرسو مەشقەکانی زۆر باش بو وە لە بەر هەژاری و بێ بەرگ و پێڵاوی هاوڵەکانی زۆریان نیوان لیدەگرت وە ناوی ئەحمەدە شیتیان بەسەردا بڕی بو ... بەڵی ئە ڕۆژە کە ماموستا روی تیکرد و بە گەرمی داوای لێکردو وتی ئەحمەد کوڕم ئیمرو تۆ واژینەکەتمان بۆ بخوینەوە ، هاوڵەکانی زۆریان پێ سەیر بو بەڵام ئەحمەد گەرمایەکی بەتینی بە دڵ دا هاتو لە جێگاکەی خۆی هەستاو هەنگاوی پتەوی هەڵ گرت و بەڕویەکی خۆشەوە ڕۆیشت بۆ لای مێزکەی ماموستا وە لەشانی ڕاستی ئاغای فەرزادی ڕاوەستاو روی کردە هاوڵەکانی نوسراوەکەی گرت بە دەستەوە .... مناڵەکان لە ژێرەوە دەستیان کرد بە ورتە ورت ، ماموستا وتی تکایە بێ دەنگ بن با بزانین ئەحمەد چی نوسیوە. مناڵەکان بە بە تێکڕایی بێ دەنگ بون . ماموستا ڕوی کردە ئەحمەدو وتی ئەحمەد گیان چیت نوسیوە بۆ مانی بخوینەوە. ئەحمەدی هەژار لە بەر ئەوە هەول جاری بو لە شانی ڕاستی ماموستا کەی ڕاوەستا بو وە واژینەی ئەخوێندەوە تەواوی هاوڵەکانی چاویان تیبەڕی بو لە شەرمان سور هەڵ گڕاو عارەقەیەکی گەرمی بە ناو چاوانی دا هاتەخووار بەڵام خۆیی شەلو نەکرد بەم جۆرە دەستی کرد بە خویندەنەوەی واژینەکەی کە

نوسیبوی. بە ناوی خوای گەورەو میهرەبان ماموستای خۆشەویستم سڵاو، هاواڵە خۆشەویستەکانم سڵاویکی گەرم لەناخی دڵەوە پێشکەشتان ئەکەم . بەڕیزەکان هەروەک ئەزانن باسی وازینەی ئەم کاتەمان ، نیوانە (فاسلە) من ئەوەی بە دڵم دا هاتووە وەزۆر دەمێکە لەناو دڵم دایە وە تەواوی ناو دڵمی پڕ خوین کردووە ، وە ئیمرو ماموستای گەورەم ئیزنی پێداوم من بۆتانی بەخوینمەوە، ئەوەی لە ناو دڵم دابو ئەوەم نوسیبووە ئیستا بۆتانی بەیان دەکەم . ئیمرو من شانازی بەوە ئەکەم کەمانای نیوان بۆ ئیوە باس بکەم . تکام ئمەیە ئەگەر چەوت و نالە باریەک لە نوسینوو خویندنەوەدا بە گویتان گەیشت لیم ببورن ئیستا بەم جۆرە وازینەکەم بە گویی ئیوە ڕادەگەینم . هاواڵە خۆشەویستەکانم ئیوە هەمو ڕۆژی لە قوتابخانەیان لە دەرەوە تا پیک دەگەین لە جیاتی سڵاو و هەواڵ پرسین گاڵتە بە من دەکەن و گەپم پی دەدەن ، لە بەر ئەوە جەل و بەرگەکانم کۆن و پینە کراون ، پیڵاوەکانم لە چوار لاوە دەڕاون ، لە بەر ئەوە کیفەکەم کە دایکم بە نەخۆشی و کڵۆڵی دانیشتووە لە کونەپەڕو بومی دەروست کردووە هەتا پاریزگاری لە کتیبەکانم بکات ، لە بەر ئەوە کە من لە زستاندا پاڵتوم نیە وەک ئیوە بیکەمە بەر وە دەستەوانەم نیە بیکەمە دەستم هەتا خۆم لە سەرمای دڵ تەزینی زستان حەشار بدەم ، تاکو لە سەرمان هەڵ

نەلــەرزم وە نــەخۆش نەكــەوم لەبــەر ئــەوە لــە مــاوەی مانگیــک ڕۆژیــک نــەبێ چێــشتی گــەرم بخــۆم هــەروەک ئێــوە گۆشــتی پــێ بگرملــە بــەر ئــەوە بەتــەواوی وتیــر بــەزەگی خــۆم نــان مــان نیــە بیخــۆم وە قــووەتی پــێ بگــرم . بــاوكم كریكــارە ، ڕۆژیــک كــاری هــەبێ دو ڕۆژ بــێ كــارە ئەونــدە دەســت كــەوتی نیــە كــەنان و خواردەمــەنی تــەواوی پــێ بــەكڕی و پــارەی زۆری هــەبێ بــۆ مــەنی بــدات بــە جــەل و بــەرگ . بــراو هاواڵــە خۆشەویــستەكانم ژیــانی بنــە ماڵــەی ئیمــە نــەمردن و نــە ژینــە . دایكیكــی فــەقیرو كەساســم هەیــە ئــەویش لــە بــەر نــەبونیو نــەخواردن دایمــە نەخۆشــە . خۆشــكو براكــەم شــم هــەروا. دایكــم ســەرەڕایی ئــەم نەخۆشــیە ئەچێتــە ماڵــان ، ئیــشێ كاریــان بــۆ دەكــات . دەســت كەوتەكــەی خــۆی نــای خــوات دەی هینەتــەوە بــۆ ئیمــە ، ئەگــەر پــارەو پــولی كیــان پــێ دا ، كــۆیی دەكاتــەوە ئەیــدات بــەكڕی مــاڵ. مــن خــۆم زۆر جــار بیــر دەكەمــەوە مــن بــۆچ دیــم بــۆ قوتابخانــەو دەرس ئــەخوینم ، كــاتی تیــر بــە زەگــەم نــان نــەبێ بــێ خــۆم ، جــەل و بــەرگ و پیلــاوم نــەبێ ، دەرســم بۆچیــە . زۆر جــار لەگــەل دایكــو بــاوكم بــاس ئەكــەم ئــەلێم قوتابخانــە بــۆ مــن هیهــیچ قــازانجی نیــە ، باشــتر ئمەیــە لــە گــەڵ بــاوكم بــەچم بــۆ كریكــاری بــەڵام ئــەوان لــە وەلاٌمــەم دا دەلــین كــوڕم هــەرجورێێت ئــەبی دەرســەكانت بــە خــوینی . دڵــم بــۆ هاتــەنی قوتابخانــە زۆر گــەرم ئەكــەن . ئــەلین ڕۆلــە ئەحمــەد تــۆ ئەگــەر بــە خــوینی ئــاخری

بە جێگایەک ئەگەیی ، ئەگەر پیگەیشتی ئەمجار خۆتو ئیمەش لە هەزاری ڕزگار ئەکەیت و خواردەمەنی گەرمیش ئەخۆینو و جەل و بەرگی تازەو جوان ئەکەینەبەر. منیش بەم هیوایە وە لە بەر دڵگرمی ئەوانە کە هەمو ڕۆژی بە هومیدو ئارەزو دمەوە بۆ قوتابخانە بەلام دایکو باوکم نازانن کە ئەم هاوالانەم کەلە چاوم خۆشتەرم ئەوین وە ڕۆژی چوار پینج کات بە یەکەوە بۆ فیربونی زانست و زانیاری لە سەر میزیک دادەنیشین چە دەردو عەزابیک بەمن ئەدەن چەند جوینی ناشیرین و نالەبار ، باری شانم دەکەن ڕۆژانە چەند جار گالتەو گەپم پێ دەکەن ڕۆژی چەند جار دەورم ئەدەن و پیم دەڵین ئەحمەدە شیت چونی هاتوی دەرس بە خوینی بۆچ والەرو کەم خوینی . زۆر جار کە بیر دەکەمەوە وا ئەزانم بەڕاستی من شیتم ، بەکەلکی دەرس خویندن نایەم . بەلی ... ئاغای فەرزادی نیوانی من وە هاوالە خۆشەویستەکانم ئەوەیە کە کاتی ڕی دە کەوین بەرەو قوتابخانە زۆر لە والە قوتابیەکانم لە سایەی خوواوە باوکیان داراو دەلەمەندن بە ئوتومبیل وە بەرگ و جەلی خاوین و ڕیک وپیک دینەوە بۆ قوتابخانە . بەلام من لە بەر بێ هێزیو وە پیلاوە دەڕاوەکانم هەرچەند لە مالەوە لەوان زوتر دەکەوەمەڕێ بەلام دایمە دەرەنگ ئەگەمە قوتابخانە . بەلی ماموستای خۆشەویستم مانای نیوان پیم وابیت ئمەیە کاتی لە ناو حەوشەکەی قوتابخانە هاوالە

خۆشەویستەکانم بەیەکەوە کۆ دەبنەوە باسی تلەفزیون و بەرنامەکانی دەکەن، ئەمشەو چەیان چاوپێکەوتووە من لە قولینچکێک هەڵ دەتوشکیم و لە تاو بێحاڵی و زامی قاچەکانم دەناڵم و بیر لە ڕۆژی ڕەشی خۆم و بنەماڵەکەم دەکەمەوە، لەم بیر و باوەڕەدا تا کو لە قوتابخانە ئەگەڕیمەوە بۆ ماڵی بە هیوای ئەمە نیم جاریکی کەش چاوم بە دایکی نەخۆش و لیقوماوم بکەویت لەوە دەترسم ئەم هومید و ئاواتەی کە بە منی هەیە بیباتە ژێر گەڵ و بە ئاوات نەگات ماموستا گیان کاتی هاواڵەکانم دەورم ئەدەن و گاڵتەم پێ ئەکەن و خۆیان پڕ بە دم پێکەنن پیم ئەڵین ئەحمەدە شیت نازانن ئەم وتە پێکەنینەی ئەوان هەر وەک سیخیکس داغ و سور بۆوەیە کە دەیکیشنە بە ناو دڵی من داووە تەواوی لەشی من دەسوتین وە ئەتویومەوە، بەڵام چی بکەم خۆ من چیک لە دەست نایات تیخەمە بن گویم وە لە بیر خۆمی ئەبەمەوە، ئەمە خۆی گەورەترین نیوانە نیوانی مەن و هاواڵەکانم ... . دویی شەو کتیبەکانم لە ژێر دەست دابون خەریکی نوسین بوم باوکم پرسیاری لیکردم وتی ئەحمەد گیان کورم چی ئەنوسی وتم باوەگیان بەیانب دەرسی واژینمان هەیە، باوکم وتی بنوسە هەر چی لە ناو دڵت دایە بینوسە منیش ئەوەی بۆ ئیوەم خویندەوە نوسیم ئەمە ویست لە مەزیاتر بنوسم وە فەرقی جیاوازی نیوان زۆرتر

وجـوواْن تـر بیـان بکـەم بـەڵام لـە بـەر ئەمـە ماڵـەکان برقـی نییـە چـرای لەنتـەر هـەڵ دەکـەین لـە شانـسی مـن چراکـەمان نـوتی لیبـڕا و کوژایـەوە بـە تـاریکی مامـەوە ئەمـە بـو بـەخت یـاری نـەکردم، ئـەوەی لـە نـاو دڵ و میـشکم دایـە بینوسـم منـیش کوتـایی بـە نوسـینەکە هێنـا، ئەحمـەد بـێ دەنـگ بـو سـەری داخـست و ڕاوەسـتا ... بتـەواو بـونی واْزینەکـەی ئەحمـەد ماموسـتا فـەرزادی و هەواْڵـەکانی ئەحمـەد چاوەکانیـان پڕببـو لـە فرمێـسک و بەشـی زوریـان بـە ئاشـکرایی و بـە دەنگـی بـەرز ئـەگریان و خاموشـیکی قـورس لـە نـاو پولەکـەدا حاکـەم بـو، ماموسـتا بـە دڵـی پـڕ لـە خەفـەت و چـاوی پـڕ فرمێـسک ئـەو بـێ دەنگیـی شـکاند و وتـی : « ئافـەرین ... ئافـەرین بژیـت ئەحمـەدکوڕی خوشەویـستم . بەنوسـینوو خویندنـەوی ئـەم واْژینـەت مـن و زوڕلـە هاواْڵـەکانت لەخـەوی گـران و مانـای نیـواْن هوشـیار کـردەوە مـن بـەپانی دونیـا لـەتو سـوپاس دەکـەم . بـەڵام ڕوڵـە گیـان ئمـەش بزانـە منـیش باوکـەم هـەروەک بـاوکی تـو کریکـار بـو منـیش هـەروەک تـو ژیـانم پـڕ لـە نـەداری و تـەنگو چەڵەمـەو نالـەبار بـو . بـەڵام بـە هـەزار نـەبونیو کەساسـی مـن بەربـەرەکانیم کـردو هیـواْو هومیـدم لـە دەسـت نـەدا بـە خوینـدن و خویندنـەوە پـەرەم پـێ داو لـە بەرامبـەر نـاکوکی و نـەبونی وەک پاڵـەواْن ڕاوەسـتام هـەتا ئـاخر خـوم گەیانـدە ئـەم ڕادەیـە. بـێ شـەک تـوو تـەواْوی هاواْلـەکانت بـاش ئـەزانن کـە کاروکریکـاری خـەوش

(عـەیب) نیە شەڕەفوو ناموسو سەر بەرزیە بۆ ئادەمیزاد . ئیمەو تەواوی ئەو کەسانەی کە لە سەر دونیا ژیان دەکەین ئەبێت بیر لە وە بکەینەوە وەتی بگەین و باش بەزانین کە لە ناو هیچ ئادەمیزادیک نیوان نیەوە ئەگەر هەش بێ ئەبێت لە بەین بەچێت و نەمێنی. مامۆستا لەو بابەتەوە ماوەیەکی زۆر باسی بۆ کردین . مەبەستەکانی ئەوندە خۆش بو و ئەوندە بە کەڵک بون لە ناو دڵی هەموان دا کاریگەر بووە زۆر باش مانای نیوان حاڵی بون . لەپاش تەواو بونی وتارەکەی ماموستا ئەحمەدی گرتە ناو باوەشی و ماچی کردو دەستی بەسەردا هێنا. ئەمجار تەواوی قوتابیەکانی ناوپۆلەکە لە جێگاکەیان هەستان و هێرشیان برد بۆ ئەحمەدو گرتیانە ناو باوەشیان وە دەست وسەرو چاویان ماچ دەکردو لە کردەوەی خۆیان زۆر زۆر پەشیمان ببونەوە . گەشتیان هاواریان دەکرد ، ئەحمەد ، ئەحمەدی خۆشەویستمان لێمان ببورە لە ئەمڕو بە دوواوە لە پاش مامۆستاکانمان تۆگەورەو سەروکی هەمومانی . ئیمە تەواومان بۆ فەرمانی تۆ ئامادەین . هیوامان وایە تۆ بە دڵی پاک و خاوینی خۆت لە کردەوەی ئیمە بەبوری و عەفومان بکەی . ئیمە هەمومان هۆشیار بوینەوە. وەلە ئاکارو کردارە ناشیرینەکەی خۆمان زۆر پەشیمانین تۆش ئەبێت لە مەولا گەورەیی خۆت بۆ سەر ئیمە قەبوڵ بکەیت ئیمەش تەواومان بەڵینیت پێ ئەدەین فەرمانی تۆ

هـەروەک فـەرمانی ماموسـتاکان بـە ئـەنجام بگەیـەنین . سـوارە هـواری کـرد بـەخوا ئەحمـەد نـەم ئـەزانی رۆحـی تـۆ ئەونـدە بـەرزەو دڵـی تـۆ ئەونـدە گەورەیـە . هەریـەک لـە منالـەکان شـەتیکیان ئـەوت بـۆ ئـەوەی ئەحمـەد لـەیان ببـوری... بـەلی خۆشەویـستان بەنوسـینی واژینەکـەی ئەحمـەد و ڕینمـونی ماموسـتای گـەورەو دلـسوز. ئەحمـەد وەهـا چـووە نـاو دلـی هاوالـەکانی ئـەمجار تـەواوی قوتابییـەکانی پۆلەکـە هـەرکامیان ئیـشوو کـارو چەلەمـە یـەکیان ببوایـە لـە گـەل ئەحمـەد باسـیان دەکـردو ئەحمـەدیش بـە تـوانی خـۆی ڕینمـونی دەکـردن . بـەلی خۆشەویـستان ئەحمـەد وایـی لـی هـاتبو کـەببوە نەمونـەی پۆلەکـەی خۆیـان ... ماموسـتا فـەرزادیش لـە دو کانیـک ئیـشیکی باشـی بـۆ دۆزیـەوە هـەمو رۆژی لـە پـاش تـەواو بـونی دەرس و مەشـقەکانی لـە قوتابخانـە دەچـو بـۆ ئـیش کـردن . لـە دەسـت کـەوتی کارەکـەی جـەلو بـەرگی خـاوین و پیلـاوی بـاش و جـووانی پیـدەکڕی و یارمـەتی خـەرجی مالەوەشـی ئـەدا. دایکـو بـاوکی زۆر شـانازی بـە ئەحمـەد دەکـەن و دەرس و مەشـقەکانی ئەونـدە باشـن کـە بـۆ تـە شـاگرد هـەوەلی قوتابخانەکـە . تـەواوی منالـەکان و ماموسـتا کـانیش بـە ڕادەیـەکی زۆر زۆر لـە کـردارو رەفتـاری ڕازیـن . ئیـستا بـە هیـوا و دلگرمیکـی تـەواو خـەریکی دەرس خویندەنەوە سالی ئاخری ناوەندی تەواو ئەکات ...

١٣٦٢ هەتاوی

بەشی نوهەم

تاوان

بەشی نوهەم

تاڤان ٩

پەڵــە هــەوریکی ڕەش لــە لایەکـــەوە بــەری ئاســمانی گرتیــو دەســتی کــرد بــە گرماندن بــەڵام بــاران نــەدەباری، هەورەکــە لــە بــەر ئــەوە زۆر ڕەش و تاریــک بــو نیــوەی شــارەکەی داگرتبــو، بــەڵام لایەکـــەی دیکـــەی ئاســـمان تارمایــەکی ڕۆنــاکی لــی دیــار بــو، لــە پــڕدا لــە لای قوبلــەوە تۆزیــک هــەوری ســپی بــە قەدرایــە نیــوەی هــەورە ڕەشــەکە پەیــدا بــو، وردە وردە بــەرەو نیــوانی ئاســمانی ســەر شــارەکەمان دەهــات، خــەلکیکی زۆر ســەریان هــەڵ بڕیبــو وە چاویــان لــە ئاســمان دەکــرد.زۆریــان پــیٚ ســەیر بــو لــە بــەر ئــەوە ئاسـمانیان بـەم جـۆرە تاریــک و ڕون نــەدیبو . کاتیــک هــەورە ســپیەکە تیکــەڵ هــەورە ڕەشــەکە بــو لــە پــڕدا دەنگیکــی گــەورە لــە هــەورە ڕەشــەکە پیدا بــو . پــڕ بــە ئاســمان نەرانــدی ، لــەو کاتــەدا بایــەکی تونــدی دەســت پیکــردو تــەپۆ تــۆز لــە زەوی پیــدا بــو بــەلام زۆری نــە خایانــد بایەکــە لــە هــات و هــاوار کــەوت وای لــی هــات بــەزۆری خــۆی لــەناو کۆلانــە کانــدا ڕاکیشــا ... کــاک حوســەین ســەری هــەڵبری و وتــی خــوا ڕەحــم بکــات کــاک ڕەحمــان کەلــە لای ڕاوەســتا بــو ڕویــی تیکــردو وتــی

چیتە کاک حوسەین تۆ مەگەر نازانی بەهارە ، لە وەرزی بەهاردا هەوریش ئەگرمێنی و بای توندیش دیتو و بارانیش ئەباری و ... کاک حوسەین ولاَمی دایەوەو وتی ڕاست ئەکەی برام وەرزی بەهار هەروایە بە لاَم پیم وابێت ئیمرو ئاسمان واپیشان ئەدات شەتێک بەقەومی . کاک ڕەحمان وتی برام خووا گەورەیە ئەینشاالله هیچ نابێ مەترسە زۆری پێنە چو هەورە سپیکە هەڕەشەکەی لاداو ئاسمانی ڕەشو تاریک سپی هەڵگەراو تەواوی وڵات ڕۆناک بو . لەو کاتەدا خەبەر کەوتە ناو شار کابرایەک سە منالی کۆرپەو بێ گۆناحی خۆی خەستوتە ناو چەمی شارەکەو بە زۆر هەرسەکانی خینکاندووە. ئەم باسە هەروەک بۆم لە ناو شاردا تەقیوە و بڵاو بوەوە، زۆر لە خەڵکی بە بیستەنی ئەم کارەساتە سەریان سوڕ مابو ، زۆریشیان باوەڕیان نەدەکرد کە پیاویکی ئاوا دلْ ڕەق پێدا بێت و بە دەستی خۆی بە تەوانی جەرگی خۆی بە شیشەی سوورەوەبو داخ بکات . زۆر لەو کەسانەی کە گویی بیستی ئەم خەبەرەبون ڕێگایان داگرت و بەرو چومەکە کەوتنەڕی . بای وەرزی بەهار هەمیسان دەستی کرد بە هاژو هوژو تەپو تۆزیکی زۆر لە زەوی هەڵستاو بەرەو ئاسمان ڕویشت لە هات و هاواری بایەکە تاقمێک قەلەرەشە کە لەسەر دارەکانی قەراخی ڕۆبارەکە هەلْ نیشتبون لە ترسان دەستیان کرد بە قرە قرو لەشەقەی باڵیان داو هەلْ فرین . ئەمجار

لە زۆر بەی هاتەنی ئەم بایە چەند پەڵە هەوریکی پچوکی ڕەش لە قەراخ ئاسمانی سەر شارەکە مابونەوە ئەوانیش بڵاو بونەوە جیگای خۆیان بە هەوری سپی گۆڕیوە. بە تەواوی ئاسمانی شارەکە ڕۆناک بو . ئەو تاقمە کەسانەی کە بەرەو چومەکە ئەڕۆیشتن لە ڕیگا کۆزیلەیان ئەگرت و لە خەڵکیان دەپرسی ئەری کاکە چی قەوماوە. ئەو کەسانەی لە چۆنیەتی کارە ساتەکە بە خەبەربون وەڵامیان دەداوە بە خوا برا وەکو ئیمە بیستومانە کابرایەک بەناوی... کە زۆر هەژارو دەست کورتەوە ڕۆژانە کریکاری دەکرد وە بە هەزار کڵۆڵی وە داماوی نانی ڕۆژانەی بۆ خۆیو منالەکانی پەیدا دەکرد ، بەڵام ئیمڕۆ لە بەدبەختی وە کەساسی ئیش و کاری دەست ناکەوی و بە هەناسە ساردی ئەگەڕیتەوە بۆ ماڵی ، لە ماڵەوە لەگەڵ خیزانی دمەقەڕەیان لی پیدا دەبیٚ، هەر دوکیان بەسەر یەکتردا دەنەڕینن، و دەنگیان بەرز دە بێتەوە و شەڕەکەوای لیدی بە قەولی خۆمان بە جێگای باریک دەکێشی، پیم وابێت مەسەلەی ناموسی دیتە پێش، زۆر قەسەی سوک و سارد بە یەکتر دەڵین، کابرا دەڵی بە خووا لەبەر ئەم منالانە نەبووایە خۆم ئەمزانی چیم ئەکرد، خیژانی زۆر تۆرە دەبێت، چەند جنیوی سوک و نالەبار بە میردەکەی ئەدا و بە پیاوکە دەڵی نامەرد و بیٚ ... خۆ تۆ پیاو نی، ئەگەر ئەت هەوی ڕاستت پیٚ بڵیم ئەم منالانە هیچیان لە تۆنین، قوڕ بەسەر تۆ

منالـەت نـابی، خـۆم ئـەزانم چـیم کـردووە درگاکـە بـە تونـدی پێـک دادەدا و لە ماڵەکە دەر ئەکەویت، دەتۆری و دەڕوا.

کـابرا کـاتی ئـەم وتانـە لـە دمـی ژنکـەی ئەبیـستی لـە جیگـای خـۆی وشـک ئـەبێ و چاوەکـانی دەر ئەپـەڕی، ڕەق ڕاوەسـتا و نـەی ئـەزانی چـی بکـات، لـەم کاتـەدا کـابرا خـەیاڵیکی سـامناک و ترسـینەر دەگریـت وە چـاو لـە منالـە زەرد و لاوازەکـانی ئـەبڕیت، کـابرا سـی منـاڵی دەبـێ دووانیـان پچـوک ئـەبن، لەماڵـەوە دەبـن ئـەوی کەشـیان لـە پلـەی هەوەڵ لە قوتابخانە دەرس ئەخوینی ... .

ئـەو ڕۆژەش کـابرا کـە بـەری چـاوی تاریـک ببـو خـوینی وەکـوڵ هـاتبو بـاس باسـی نـاموس و شـەرەف و ئـابڕو بـو، نـەی ئـەزانی چـی دەکـا، دو منالـەکانی مالـەوەی دا پـیش خـۆی و بـەرو قوتابخانـە ئەکەویتـە ڕی ... کـاتی ئەگەتـە قوتابخانەکـە لـە مامۆسـتا کـەی ئیـزن بـۆ کوڕەکـەی وەردەگریـت، ئـەویش لەگـەڵ دو منالـەکانی کـە ئەداتـە پـیش خـۆی بـەرو چۆمەکـە دەکەونـە ڕی، لـە بـەر ئـەوەی وەرزی بـەهارە و بـەفری زسـتان تواوەتـەوە و بـارانیکی زۆریـش لـە چیـا و کیوەکـان بـاریوە ئـاوی بـەفر و بـاران تیکـەڵ ببـو و لافـاویکی زۆر بـە گـوڕەم بـە چومەکـە دا دەهـات، ئاوەکـە بەڕادەیـەک زۆر بـو هـەر شـەپولی ئەدایـەوە، کـابرا و سـی منالـەکان گەیـشتنە سـەر چۆمەکـە و لـە جیگـای زۆر بـەرز ڕاوەسـتان کـە ژیـر قاچیـان یـەک جـار زۆر قـوڵ بـو، کـابرا شـەیتان

ئەچێتــە نــاو کەلێــشەیەوە بــەری چاوەکــانی تاریــک دەبــێ نــازانی چــی دەکــات، هــەر ســی منداڵــە بــێ گونــاه و لیقوماوەکــانی بــە پیـل کیـشان و بـە زۆری ئەخاتە ناو چۆمەکە و .... .

پەشــتیان تیـّـدەکات، منداڵــە بەســەزمانەکان ، منداڵــە لــەڕ و لاوازەکــان لــە پــاش یــەک دو جــار قــوم بــون و هەســتانەوە ... پەشــویان لیــدەبڕی و ئــەخنکین و ئەکەونــە ژێــرِ ئاوەکــە و ... کــابرا کــاتی دڵنیــا ئــەبێت کــە هــەر ســیکیان خنکــاون وە گیــانی شــیرینیان دەرچــو وە ... ئــەمجار دەکەوێتــە ڕێ بگەرێتــەوە، ماوەیــەک دەڕوا وەک پــەردەی ســینەما وینــەی منداڵــە بــێ تاوانــەکانی وە کردەوەکــەی خــۆی دێتــە بــەر چــاو، تەزویــەکی ســاردی بــە لەشــی دادیــت لــە کردەوەکــەی خــۆی زۆر زۆر پەشــیمان دەبێتــەوە ... ئــەمجار قــار و قیــژی و جنیــو دانــی ژنەکــەی و لــە ژێــرِ پــێ نــانی ئــابڕو و ناموســی ئــەو ژنــە بــێ حەیایــە و بــێ ئابڕویــەی ئەکەویتــە بیــری بــەم کــارە ســاتە زۆر پەشــیو و دڵگیــر دەبــێ و هۆشــی لێــدەبڕی ڕێگاکــەی چــەپ ئــەکات و ڕ ســت ئەچێتــە نــاو پولیــسخانە خــۆی دەناســێنی و تــەواوی کارەســات و ڕوداوەکــەیان بــۆ دەگێڕیتــەوە و ئەوباســە بــە گــویی چەنــد کەســیک ئــەگات و لــە نــاو شــار بڵــاو دەبێتــەوە ئەمجــار خــەڵکیکی زۆر لــە بــەر درگــای پولیــسخانەکە کــۆ دەبنــەوە و دەســت دەکــەن بــە هــات و هــاوار لــە پــاش ماوەیــەک چەنــد ڕەاســپیراوی حوکمــەت لەگــەڵ خەڵکەکــە بــەر و چۆمەکــە ئەکەونــە ڕێ، لــە ڕێگــا هــەر

کامیان لەو بابەتەوە بە جۆریک ڕاویژیان دەکرد، سەر ئەنجام دەگەنظ سظر ڕوبارەکە و چەند کەسێک کە زۆر باش ملەوانی ئەزانن خۆیان ڕوت ئەکەنەوە و خۆ ئەخەنە ناو چۆمەکە، هەتا منالە خنکاوەکان لە ژیر ئاوەکە دەربهێنن، لە پاش ماوەیەک چاوەڕوانی تەرمی منالە پچوکەکە دەخنە سەر دەست و لە ژیر ئاوەکە ئیهینە دەرەوە، هەمیسان بێن دەکێشن ئەمجار تەرمی بێ گیانب دوهەمین و سی هەمین دەر دەهێنن و هەر سی تەرمەکان لە تەنیشت یەک ڕادەکێشن، سی منالی بێ تاوان، سی منالی خۆشی لە خۆ نەدیو، سی منالی ... زۆر کەس کە چاویان بەم ڕوداوە ئەکویت بە دەنگی بەرز دەست ئەکەن بە گریان، خەلکەکظ ئەم کابرا دلڕەقە، تفو لەعنەت دەکەن و ... .

ئەمجار خویندەوارە بەڕیز و خۆشەویستەکانم زۆر جار لەم مەبەستانە بۆ ئیمە پێش دیت و یان ئەبیستین، ئەمجار ئیمەی بیر و هۆشیار ئیمەی کە چاومان کراوەتەوە و خۆمان بە کەمیک ڕوشن بیر و زانا ئەزانین باش ئەوەیە بە تەواوی بیر لەم کارەساتانە بکەینەوە و بزانین کی تاوان بارە، ئایا کابرا تاوان بارە یان سی منالەکانی تاوان بار بون یان ژنەکەی تاوان بارە کە ئەمەبەستەی هێنا پێش.؟ ئایا فەرهەنگی ئیمە تاوانی هەیە یان نەخویندەواری و بێ زانستی ژن و پیاوەکە؟ یان فەقیری و هەژاری و دەست کورتی

ئیمـه ئـەبێ لـەم بابتـەوە لـە قوڵـای دڵمانـەوە بیـر بكەینـەوە بـە بـاوەڕی مـن گـەورەترین خزمـەتیكی كـە ئـەتوانین بـە فەرهـەنگ و میللـەتی خۆمـان بكـەین ئەوەیـە كـە بیـر و هۆشـمان بخەینـە سـەر یـەك ڕێگـا، یـەك بـۆ ئـەم جـۆرە كارەسـاتە بدۆزینـەوە لـە بـەر ئەمـە ئـەم جـۆرە ڕوداوانـە بـاریكی قـورس و گرانـە كـە لەسـەر شـانی تـەواوی ئیمەیـە، بەڵكـەم ئینـشاالله ئـەم جـۆرە كارەسـاتە ناحـەز و نالـەباره لـە تـەواوی ناوچەكـەمان لـەبین بـەچیت بـەیاری خـووا، هـەرگیز ئـەم جـۆرە ڕوداوە بە گویی مان نەگات داوا دەكەم ئینشاالله سەبەرز و سەركەوتو بن.

سالی ١٣٦٥ هەتاوی

بەشی دەهەم

مامۆستا

بەشی
دەهەم

ماموٚستا

هـــەوەڵ مــــانگی پـــاییز بـــو هیـــوٚاش هیـــوٚاش قوتابخانـــەکان بـــوٚ نـــاو نوســـین قوتابیٚکـــان ئەکرانـــەوە تـــاکو ســـاڵیکی کـــەش دەرس بـــە خـــوینین و پلـــەی زانـــست و زانیاریمـــان بـــەرزتر بیٚـــت، بـــەیانی ڕوٚژی دووشـــەممە بـــو زوٚر خوٚشـــحال و کـــەیف خـــوٚش بـــول، لـــە بـــەر ئەمـــەی کـــە دووای ســـی مانـــگ چـــاوم بـــە هاوٚاڵـــەکانم دەکـــەوت، دەم ڕوٚژە بیـــانی خـــوٚم ئامـــادە کـــرد کـــە لەگـــەڵ بـــاوکم بـــوٚ خوٚنوســـین بچمـــە قوتابخانـــەی ئـــازادی، قوتابخانەکـــە زوٚر لـــە مـــاڵی ئیمـــە دور نـــەبو مـــاوەی چەنـــد ســـاڵ بـــو هـــەر لـــەم قوتابخانـــە نـــاو نوســـیان ئـــەکردم و دەرســـم ئەخوینـــد. جـــا ئـــەو ڕوٚژە کـــە بـــاوکم بـــەڵینی پیٚـــدام کـــە ئـــەم بـــا بـــوٚ قوتابخانـــە زوٚر خوٚشـــحال بـــوم، ئەونـــدەی حـــەزم بـــە دیتنـــی هاوٚاڵـــەکانم ئـــەکرد، زوٚر لـــەوە زیـــاتر حـــەزم بـــە چـــاو پیٚکـــەوتنی شـــیرین خـــانمی ماموٚســـتاکەمان ئـــەکرد، شـــیرین خـــانم ماموٚســـتایەکی زوٚر دڵـــسوز و خـــوین گـــەرم بـــو، بـــو فیربـــونی دەرس و مەشـــقەکانمان زوٚری ڕەنـــج لەگـــەڵمان دەکیٚـــشا و تـــەوٚاوی وەختـــی خـــوٚی لەگـــەڵ ئیمـــە خـــەریک ئـــە بـــو تـــەوٚاومان بـــە ڕادەی دایکـــی خوٚمـــان خوٚشـــمان ئەویـــست، مـــن ئـــەو ڕوٚژە لـــە خوٚشـــیان نـــەم زانـــی نـــانی بـــەیانیم چـــوٚن خـــوٚارد و لـــە نـــاو دڵـــم دا هـــەر خـــووٚا ... خـــووٚام بـــو کـــە بـــاوکم لـــە نـــان خـــوٚاردن تـــەوٚاو بیٚـــت و بـــەڕوین بـــو قوتابخانـــە و نـــاوم بنوســـن و چـــاوم بـــە

شــــیرین خـــانم و هاوڵــــه‌کانم بکــــه‌ویت، مـــن زۆر حـــه‌زم به‌خوینـــدن ده‌کـــرد، زۆرم هــــه‌وڵ ئـــه‌دا کـــه ســـه‌ره‌تایی تـــه‌واو بکـــه‌م و بچـــم بـــۆ ناوه‌نـــدی، شـــه‌و و ڕۆژ خـــه‌ریکی ده‌رس و مـــشقه‌کانم بـــوم، مـــاوه‌ی دو سـال بـو کـه شـیرین خـانم مامۆسـتای پلـه‌ی ئیمـه بـو لـه بـه‌ر ئه‌مـه زۆرم خـــۆش ئه‌ویـــست، لـــه خوینـــدن و نوســـین دا لـــه تـــه‌ک هاوڵـــه‌کانم به‌ربـــه‌ره‌کانیم ده‌کـــرد و مـــاوه‌ی دو ســـاڵ شـــاگرد هـــه‌وه‌ڵیم وه‌ده‌ســـت ده‌هێنـا و نه‌مونـه‌ی پله‌کـه‌مان بـوم، ئـه‌و کاتـه‌ی مـن به‌تـه‌مای بـوم هاتـه دی، بـاوکم هـاوّاری لیکـردم و وتـی : « پرشـه‌نگ کچـم ئه‌گـه‌ر ئامـاده‌یی هه‌ســته بــڕوین بــۆ قوتابخانــه و نــاوت بنوســم». مــن لــه وڵــام دا وتــم : « بـاوه گیـان مـن ئامـاده‌م». هـه‌ر دو به‌یه‌کـه‌وه که‌وتینـه ڕی، کـاتی ئیمـه گه‌یـشتینه قوتابخانـه یـه‌ک ڕاسـت چوینـه نـاو هۆده‌کـه‌ی بریـوه بـه‌ر، لـه پـاش سـڵاو و چـاک و چـۆنی بـاوکم سوپاسـیکی زۆری لـه هـه‌مو لایـه‌ک کـرد، بـۆ ئـه‌م ئه‌رکه‌گرینگـه‌ی کـه لـه سـه‌ر شـانی مامۆسـتاکانه. ئـه‌وانیش سوپاســیان لــه بــوکم کــرد، لــه بــه‌ر ئه‌مــه ســاڵ دره‌نــگ بــو نــاوی هــه‌ر که‌ســیان نوســیبایه ئــه‌یان نــارده نــاو پله‌کــه‌ی بــۆ ده‌رس خوینــدن، لــه پـاش ناونوسـین و ڕویـشتنی بـاوکم منیـشیان ڕۆانـه‌ی پله‌کـه‌مان کـرد، لــه درگاکــه‌م دا و وه‌ژورکــه‌وتم و کــاتی چــاوم بــه هاوڵــه‌کانی پــاره‌م کـه‌وت بـه‌ڕاده‌ی دونیـا خۆشـحاڵ بـوم، لـه خۆشـیان چاوه‌کـانم پـڕ بـون لـه فرمێـسک لـه پـاش هـه‌واڵ پرسـین و چـاک و چـۆنیکی زۆر و لـه بـاوه‌ش

گرتنــــی یــــەکتر لــــە ســــەر کورســــیلەکانمان دانیــــشتین و چــــاوەڕوانی هــــاتنی ماموٚســــتاکەمان بــــوین، ماوەیــــەکی زوٚری پێنــــەچو درگاکــــە کرایــــەوە و ژنیکــــی ڕێــــک و پێــــک و جــــووان کیلــــە هاتــــە ژرر و ســــڵاوی کــــرد و لــــە جێگــــای شــــیرین خــــانم دانیــــشت و خــــوٚی ناســــاند، روی کــــردە ئیمــــە و وتــــی : « خوٚشــــکە خوٚشەویــــستەکانم مــــن نــــاوم نەســــرینە، ئــــەمن لــــە جیــــاتی شــــیرین خــــانم ، ماموٚســــتای ئیــــوەم هیــــوام ئەوەیــــە کــــە کــــاریکی وەهــــا بکــــەین لــــە یــــەک ڕازی بــــین، بــــەم جــــوٚرە کــــە ئێــــوە لەگــــەڵ شــــیرین خــــانم هــــاودڵ و هــــاو گیــــان ڕاتــــان ئــــەبوٚارد لەگــــەڵ منــــیش وەهــــا بــــن، منــــیش ئــــەوە لــــە دەســــتم بیــــت و لــــە تاقــــەتم دا بێــــت لــــە زانــــا و زانــــستی لــــە ئێــــوە دریخــــی ناکــــەم» لــــە پــــاش وتــــوویژیکی زوٚربــــاش و بەکــــەڵک ئــــەم جــــار روی کــــردە مــــن و وتــــی : « پڕشــــەنگ بــــەم جــــوٚرەی بیــــستومە تــــوٚ دەرســــەکانت زوٚر باشــــن و دو ســــاڵە شــــاگرد هــــەوەڵی، هیــــوام ئەمەیــــە ئەمــــساڵیش نــــە تــــەنیا تــــوٚ، بەڵکــــەم تــــەواوتان ئــــەبیٚ زوٚر بــــاش بــــەخوینن روی خوٚتــــان و منــــیش ســــور بکەنــــە» و نەســــرین خــــانم بــــەدم پیٚکەنینــــەوە وتــــوویژی دەکــــرد، کــــاتی تــــەواو بــــو مــــن بــــاش بیــــرم لــــە وتــــەکانی کــــردەوە و دڵــــم لــــەرزی کەوتمــــە بیــــری شــــیرین خــــانم، خەفــــەتیکی زوٚر دایگــــرتم و وتــــە و پیٚکەنینــــەکانی نەســــرین خــــانم نــــەیتوانی خەفــــەتی دڵــــم ولا دا و دڵــــم بکاتــــەوە ئیتــــر گــــویم بــــوٚ وتــــەکانی و وتوویژەکــــانی ڕانــــەگرت، لــــە نــــاو دڵــــم دا داوام لــــە خــــووا ئــــەکرد بــــەزویی زەنــــگ لیٚــــدات و بەچینــــەوە بــــوٚ مــــاڵی

خۆمـــان، زۆری پـــێ نـــەچو زەنگـــی لێـــدرا، منـــیش کتیبـــەکانم بـــە گـــۆرجی خـــستە ژێـــر باخـــەڵم وەک بـــای شـــەماڵ بـــەر و مـــاڵ کەوتمـــە ڕێ، کـــاتی گەیـــشتمەوە مـــاڵی کتیبـــەکانم هـــەر کـــام بـــۆ لایـــەم فـــڕی دا، ئـــارەزوی گریـــان وەهـــا دایگرتبـــوم گـــەروم وشـــک ببـــو، حـــەزم بـــەوە دەکـــرد جێگایـــەکی چـــۆڵ بدوزمـــەوە و دەســـت بکـــەم بـــە گریـــان، دایکـــم زانـــی مـــن خەفـــەت بـــارم زۆری لـــی پرســـیم ـ پرشـــەنگ چییـــە؟ چـــە قـــەوماوە؟ بـــۆچ وا خـــەمباری؟ ـ دەنگـــم نـــەکرد لـــە قولینچکیـــک مـــات و خـــەمبار دانیـــشتم، لـــە قوڵـــای دڵـــەوە بیـــرم لـــە شـــیرین خـــانم دەکـــردە وە لـــە وتـــارە خۆشـــەکانی، لـــە هـــات و چـــۆ جووانکـــەی، لـــە موحبـــەت و خۆشەویـــستیکەی، لـــە ئۆگـــەریکی کـــە لەگـــەڵ ئیمـــەی هـــەیبو، لـــە وشـــە جووانـــەکانی کـــە بـــۆ ئیمـــەی بـــاس دەکـــرد، لـــە بـــەر خۆمـــەوە وتـــم : « خووایـــە چـــۆن ئـــەتوانم ئەمـــساڵ لەگـــەڵ نەســـرین خـــانم کـــە لـــە هـــیچ بابەتێکـــەوە خۆشـــم لـــی نایـــە ڕابـــویرم، بـــە خـــووا لام وایـــە قـــەت نـــاتوانم هـــۆگری ئـــەم مامۆســـتایە بـــم و ... . پرشـــەنگ بـــۆ ئـــازار دانـــی نەســـرین خـــانم زۆری بیـــر کـــردەوە، ئـــەمجار لـــە بـــەر خۆیـــەوە وتـــی : « ئـــەزانم چـــی ئەکـــەم، ئـــە بـــێ ئەونـــدەی ئـــازار بـــدەم هـــەتا لـــە قوتابخانەکـــە ڕابکـــات و ئیتـــر نەگەڕێتـــەوە، بەڵکـــەم بـــە ڕویـــشتنی ئـــەم هەمیـــسان شـــیرین خـــانم بگەڕیتـــەوە، بـــە بیّتـــەوە مامۆســـتای پلەکـــەمان ... . وردە وردە خـــۆر ئـــاوا دەبـــو و دونیـــای ڕونـــاک و جـــووان جیّگاکـــە خـــۆی بـــە شـــەوە زەنگـــی

تاریک ئاڵ و گۆڕ دەکرد. شەو بە سەر داهات و نانی شەوییان خوارد و پرشەنگ بە خەمناکی خەوت، بەیانی بە ئەنقەس درەنگ لە خەو هەستا دایکی هاواری لیکرد : « پرشەنگ پرشەنگ ڕۆلە زۆر درەنگە، مەگەر تۆ ناچیتەوە بۆ قوتابخانە؟» ... پرشەنگ بە بێ تاقەتی وڵامی داوە و وتی:«دایە گیان ئەوەهاتم » کەمێکی نان و چایی خوارد و لە پاشان بە بۆنەی خۆ ئامادە کردن خۆی خافڵاند، ئەمجار بەرو قوتابخانەکە کەوتە ڕێ، لە ڕێگاش کاریکی وەهای کرد تاکو زەنگ لیدات و شاگردەکان بچنە ناو پلەکە و دەست بکەن بە دەرس خویندن، گەشت ڕۆژ ئەمە کاری بو، کاتی ئەگەیشتەوە قوتابخانەکە منالەکان نیوەی دەرسەکانیان خویند بو پرشەنگ بێ ئەوەی ئیزن وەرگریت ئەچووە ژۆرەوە و لەسەر جێگاکەی دائەنیشت، نەسرین خانم تیگەیشتبو بەڵام باسی نەدەکرد، کاتی نەسرین خانم خریکی دەرس وتنە بو، پرشەنگ قاقەزیکی خەتی خۆڕایی ئەکێشا.گویی بە دەرسەکە نە ئەدا، کاتی نەسرین خانم بانگی لی ئەکرد تاکو دەرسەکەی بخوێنیتەوە پرشەنەگ بە بێ مەیلی لە جێگاکەی هەلدەستاو بەلام تەواوی بە چەوت ئەی خویندەوە. گەشت جار نمرەی کەمی وردەگرت . نەسرین خانم لە ئاکاری پرشەنگ سەری سوڕ مابو، وە بۆ پرشەنگ زۆر پەڕوش بو. ئەمەشی باش ئەزانی ئەم جورە دەرس خویندنەوەی پرشەنگ

دەرس دەرس خوێنـــدەنی دەوٚرانـــی شـــیرین خـــانم نیـــە. هەرئـــەم پرشـــنەگ بـــو نمونـــەی تـــەواوی پوٚلەکـــە بـــو وقوتابخانەکـــە شـــانازی پـــیٚ دەکـــرد. نەســـرین خـــانم زوٚر جـــار بیـــری لـــەوە دەکـــردوە هـــوٚی دەرس نەخوێنـــدەنی پرشـــەنگ هاتـــەنی ئـــەوە بـــە جیٚگـــای شـــیرین خـــانم ،جاهـــەر ئـــەوەبو کـــە لـــە هـــەمویان زیـــاتر لەگـــەلٚ پرشـــەنگ خـــەریک دەبـــو تـــاکو دلٚـــی وەدەســـت بیٚنـــی . بـــەلاٚم پرشـــەنگ لـــەم هـــەمو ســـەرنج و لەبوردنـــەی نەســـرین خـــانم زوٚر گرینگـــی پیٚنـــە ئـــەدا. وە لـــە مالٚـــەوەش لـــە ئاکـــاموو کـــرداری وای پیٚـــشان ئـــەدا لەگـــەلٚ دەرســـەکانی زوٚر خـــەریک نـــەدەبو لەهـــەمویان زیـــاتر فاتمەخانـــەمی دایکـــی بـــو کـــەبوٚی دەرکەوتـــەبو پرشـــەنگ وەک پـــارو پیٚـــرار خـــەریکی دەرســـو مەشـــقەکانی نابیٚـــت و زوٚر هـــوٚش بـــە خوێنـــدن نـــادات . پرســـیاری لیٚـــدە کـــرد روٚلـــە کـــەچم چیتـــە؟ لەبـــەرچی خـــەریکی دەرســـەکانت نـــابیٚ؟ پرشـــەنگ لـــە ولاٚمـــدا ســـەری دا ئەخـــست و مرتـــەقی لـــەخوٚی ئـــەبری... هیٚـــدی هیٚـــدی هـــاو پوٚلـــەکانی لـــە پەریـــشانی و دوواکـــەو تـــەنی پرشـــەنگ زوٚر پـــەروٚش بـــون هـــەمو روٚژی پرســـیاریان لیٚـــدە کـــرد پرشـــەنگ چیـــە چـــە بـــووە چیـــت بەســـەر هـــاتووە مەگربـــە هیوٚانیـــت ئەمـــسالٚیش شـــاگرد هـــەولٚی بەدەســـت بیٚنـــی، بـــوٚچ دەردەکـــەت بەئیمـــە نالٚیـــت . پرشـــەنگ روی لـــیٚ وەردەگیـــران وە باســـی لـــە گـــەلٚ نـــەدەکردن و لـــیٚ یـــان دور ئەکەوتـــەوە. هیـــوٚاش هیـــوٚاش تـــاقی کردنـــەوەی هـــەوەلٚ دەســـتی پـــیٚ دەکـــرد. منالٚـــەکان شـــەوو روٚژ خـــەریکی

دەرسو مەشقەکانیان بون تاکو نمرەی باش وەدەست بێنن بەڵام پرشەنگ خەریک نەدەبو. ئەو پرشنگەی کە دایکو و باوکو هاوڕێکانی شانازیان پێ دەکرد وەها دواکەوتبو تەواوی نمرەکانی لەژێر دە بون هاوڕێکانی زۆریان دوریان لێ دەکرد . تەنیا نەسرین خانم بو کەزۆر ڕۆژان ڕاویژی لەگەڵ دەکرد و خەمی بو ئەخوارد بەلام پرشنگ روێی خۆشی پیشان نەدەدا . ئەو رۆژە بەسەرچو بیانی نەسرین خانم چەند کتیبیکی باش و بایخ داری لەگەڵ خوی هێنا بو قوتابخانە لەپاش تەواو بونی دەرسەکان کتێبەکانی دا بە پرشنگ و وتی پرشنگ ئەم کتیبانە زۆر باش و بەکەڵکن وینەو چەتی زۆر جوانیان تیدایە بیخوینەوە کەڵکی لەورگرە کاتی تەواوت کردن بۆمی بهینەوە بەلام تکایە زۆریان ئاگاداری لێ بکە لەناو نەچن و شپرزەیان نەکەیت . پرشنگ بەنابەدڵی کتیبەکانی ورگرت بێ ئەوەی سوپاسی لێ بکات خەستیە ژیر باخەڵی و ڕۆیشت کاتی گەیشتەوە ماڵی بێ ئەوە بڕوانیتە نوسراوەکان یان تەماشای وینەکانی بکات خەستیە ژیر دەستی برابچوکەکەی بوی بەجێ هیشت براکەی لەبر ئەوە کە مناڵ بو عەقڵی پێ نەدەشکا دانیشتە سەرکتیبەکان زۆری شپرزە کردن و زۆر لە لاپرەکانیشی لەت و پەت کرد . بەیلنی کاتی پرشنگ ئەم کارەساتەی چاوپیکەوت زۆر تورە بو بەلام لەناو دڵی داوتی من بۆ دەبێ بەدرانەدنی ئەم کتیبانە

خـەفت بـەخوٚم خـوٚ هــی شــیرین خــانم نــین . خــواّی ئــەکرد تــەواّویان لــەناو ئـەچون زوٚر گرینگــی بــەم ڕوداوە نــەدا. هــەر وەهــا بــە شــەق و شــەڕی کــوٚی کــردەوە خــستیە ســەر تاقەیــەک ... . مــاوەی بیــست ڕوٚژ بەســەر چــو ڕوٚژیــک نەســرین خــانم وتــی پرشــنگ گیــان ئــەگر کتیبــەکانت تــەواّو کــردووە بیــان هیّنــەوە بــوٚمن . پرشــنگ هــەتا ئــەو ڕوٚژە کتیبــەکانی فــەراموٚش کردبــو و لــەبیری چوبــوٚوە بــەلاّم کــاتی نەســرین خــانم کتیبــەکانی خــستەوەبیر پرشــنگ کتیبــەدڕاوەکانی کەوتــەوە بیــر لــە شــەرمان ســورهەلٚگڕا و تــەریق بــوٚوە لــە ئاســتی خــوٚی ئارەقەیــەکی ســاردی بتــەواّوی لەشــی داهاتــەخواّر . دەمیّــک ڕاوەســتان وتــی باشــە خــانم بیــانی بــوٚتی ئەهیّنمــەوە . لــە نەســرین خــانم دور کەوتــەوە . لــە پــاش دەرس خوینــدن وە تــەواّو بــونی قوتابخانــە منالــەکان سە،ســەو چــواّر، چــواّر لــە قوتابخانەکــە ئەهاتنــە دەرەوەو بــە گالٚتــەو گــەپ بــەرەو مالٚــە وە ئەکەوتنــەڕی. پرشــەنگ بــە تــەنیا ســەری داخــستبو وە بــە دلٚیکــی پــر لــە خــەم هیّــواش هیّــواش بــەرەو مالٚــەوە ئەڕوٚیــشت . کــاتیٚ گەیــشتەوە مــالٚی لــە بــەر بــیٚ تاقــەتی و پــەژارەیی خــوٚی ڕوٚیــشتە نــاو هوٚدەکــەی خــوٚی دەســتی کــرد بــە گریــان . هــەوەلٚ لــە تــاو شــیرین خــانم ، دوهــەم بــوٚ نەخوینــدەن و وەرگرتــەنی نمــرەی کــەم ، ســیهم لــە شــەرمی ئــەوە کــە بــەیانی بەچرِوٚیەکەوەئــەم کتیبــە دڕاوّانــە بــوٚ خــانم بباتــەوە... بــیٚ تــو خــانم پرســیاری لیبــەکات پرشــەنگ ئــەم کتیبانــەی

بـــۆچ وایـــان لـــی هـــاتووه. چـــه وەڵامیـــک بداتـــەوه... زۆر دانیـــشت و زۆری بیرکردەوه.

کـــاتی ئیـــوارە بـــو ولـــات ڕوبـــه تـــاریکی ئەڕۆیـــشت شـــەو بەسـردااھات. دایکـــی هـــاواری لیکـــرد پڕشـــەنگ وەره شـــیو بـــەخۆین. پڕشـــەنگ چاوەکـــانی ســـورهەلْ گـــەڕابون لـــە هۆدەکـــە هاتـــەدەرو دەمـــو چـــاوی شوشـــت و لـــە لای دایکـــو بـــاوکی دانیـــشت. بـــەڵام دڵـــی گیـــرا بـــو هـــەر لـــە بیـــری بـــەیانی دابـــو. دایکـــی پرســـیاری لیکـــرد، وتـــی ڕۆڵـــه بـــۆچ وامـــاتی ؟ بـــۆچ شـــیو ناخۆیـــت ؟ بـــاوکی ولـــامی دایـــەوه ووتـــی لام وایـــە دەرســـەکانی زۆرن لـــە بیـــری دەرســـو مەشـــقەکانی دایـــه. پڕشـــەنگ ولاٚمـــی دایـــەوه وتـــی بـــەڵی باوەگیـــان دەرســـەکانم زۆرن منـــیش تۆزیـــک دواکـــەوتوم. هـــەر خـــەریکی دەرســـەکانم. بـــەم جـــۆره کۆتـــایی بـــه پرســـیارەکانی دایکـــو باوکی هینا.

کـــاتی خـــەوتن هـــات پڕشـــەنگ هـــەتا نیـــوه شـــەو خـــەوی لینەکـــەوت. کـــاتی خـــەوت خـــەوی ئـــالۆز، ئـــالۆزی ئـــەبینی وه لـــە پـــڕدا لـــە خەوەکـــە ڕا ئەپـــەڕی. بـــە کـــورتی بـــەیانی کەلەخـــەو هەســـتا ، زۆر دەرەنـــگ بـــو ، نـــانی بـــەیانی نـــەخوارد ، کتیبـــەکانی خۆیـــو نەســـرین خـــانمی خـــستە ژیـــر باخـــەڵی و بـــەرەو قوتابخانـــە کەوتـــەڕی ، کـــاتی گەیـــشتە قوتابخانـــە کـــە منالـــەکان زەنگـــی هـــەوەڵیان خوینـــدەبو وه لـــە نـــاو حەوشـــە کـــەدا کایـــەیان دەکـــرد، نەســـرین خـــانم لـــەناو حەوشـــەکە ڕاوەســـتا بـــو لـــە نەهاتنـــەوەی

پڕشـەنگ زۆر پـەروش بـو پرشـنەگ کـە چـاوی بـە خـانم کـەوت ڕەنگـی بزرکـاو زۆر تێـک چـو بـەڵام وە سـەرخۆیی نـەهێنا. یـەک ڕاسـت ڕۆیـشت بـۆلای خـانم کتیبـەکانی بەشـەرمەوە بـۆ ڕاگـرت . نەسـرین خـانم بـە گـەرمی هـەواڵی پڕشـەنگی پرسـی. کـاتیٚ کتیبـەکانی لـیٚ وەرگـرت لاپـەڕە دڕاوەکـانی چـاو پیٚکـەوت . پڕشـەنگ سـەری داخـستبو لـە شـەرمان خـوینی تـەواوی لەشـی هـاتبوە نـاو دەمـو چـاوی سـور ،سـور هەڵگـەڕابو ئارەقـەی کردبـو ، بـەڵام خـانم بەڕویـەکی خۆشـەوە وتـی پڕشـەنگ گیـان هیـوام ئەوەیـە لـەم کتیٚبانـە کـەڵکی باشـت لـیٚ وەرگرتـەبی. پڕشـەنگ چاوەکـانی پڕبـون لـە فرمیـسک و وتـی بـەڵی خـانم ، لـە مـە زیـاتر نـەیتوانی خـۆی ڕاگریـت لـە قوڵپـەی گریـانی دا. خـانم سـەری گرتـە نـاو باوەشـی ، وتـی کـەچم پڕشـەنگ گیـان چـی یـە چـی بـوٚوە. پڕشـەنگ هـیچ وڵـامیکی نـەبو بیداتـەوە سـەری داخەسـتو ئـەگریا بـە دەم گریانـەوە لـە خـانم دور کەوتـەوەوٚ ڕۆیـشت لـە پەنایەک دانیشت .

کـاتی هۆشـی هاتـەوە سـەرخۆ لـە دڵـی خۆیـدا بیـری لـە گـەرەیو و لیبـوردنی ئـەم خانمـە کـردەوە شـەرمیکی قـورس دایگـرت سـەری داخەسـت و گریـا . ئـەڕۆژەش هـەر وەک ڕۆژەکـانی کـە لـە پـاش تـەواو بـونی دەرس زەنگـی لیٚـداو منالـەکان لـە قوتابخانـە دەرکـەوتن و بـەرەو مـالٚ کەوتنـەڕی . لـە مالـەوە پڕشـەنگ لـە نـاو هۆدەکـەی خـۆی دانیـشت

و هەمیسان نەسرین خانم و کتێبەکانی کەوتەوە بیر . پرشەنگ لەبەر خۆیەوە وتی بەسە ، بەخوا زۆرم ئازاردا زۆرم بەربەرەکانی لەگەڵ کرد بەڵام هیچ ڕوی لی وەر نەگیرام ، لیم تورە نەبو بەخوا زۆر ئینسانیکی باشو زۆر ماموستایەکی دڵسوزو میهرەبانە من لە خۆرا خۆم ئازادەدەم و دڵی نەسرین خانم وە هاوڕێکانم لە خۆم بێزار کردو وە ئایا ئەم ئاکارەی من سودیکی بە من گەیاندو وە . لە زەرر زیاتر چەقازانجو سودیکی بۆ من هەبووە. لە هەموی گرینگ تر نمرەی دەرسەکانم زۆر ناجۆرو ژیر کەوتو وە من لەم ماوەیە دا هەر بە زیانی خۆم جوڵامەوە . پاییز بە سەرچو ماوەی دە ڕۆژ لە زستانی سارد تێپەڕی بو ڕۆژیکی بەفریکی زۆر باریبو. سەر ماکە وەها بو کە تەواوی شەقامەکان و کۆڵانەکان پڕببون لە بەفرو سەهۆڵ. هامو شو کردن زۆر بە دەردەسەری ئەکرا. ئەو ڕۆژە پرشەنگ و هاوالەکانی خۆیان گەیاندبۆوە قوتابخانەو هەمویان دانیشتن لە ناو پۆلەکەیان و چاوەڕوانی هاتەنی نەسرین خانم بون . ماوەیی کاتیک بەسەر چو بەلام لە نەسرین خانم هەواڵیک نەبو. منالەکان زۆر پەروش و مات بون جیگای بە تالی نەسرین خانم لە ناو پۆلەکەدا بەتەواوی دیار بو لەم کاتەدا سەرۆکی قوتابخانەکە لە درگاکەی داو هاتە ژوری ،سڵاوی کردو هەواڵی هەمو منالەکانی پرسی ، چاک وچۆنی لەگەڵ کردن حالی بو کە منالەکان لە نەهاتنەوەی نەسرین خانم زۆر

پەروشــــن ، لـــە واژەیـــەک دەگـــەڕا کـــە باســـی نەهاتنـــەوەی نەســـرین خانمیـــان بـــۆ بـــەکات. لـــەم کاتـــەدا یـــەکی لـــە قوتابیێکـــان بـــە نـــاوی جەمیلـــە روی کـــردە خـــانم لـــە بـــەر چـــی ئیمـــڕۆ نەســـرین خـــانم بـــۆ قوتابخانـــە نـــە هـــاتۆتـــەوە؟ خـــانم وتـــی بـــە خـــوا منـــیش ئەمەویـــست لـــەم بابەتـــەوە لەگـــەڵ ئیـــوە بـــاس بکـــەم منالـــەکان بـــە تیکـــڕا ســـەریان بـــەرز کـــردو گـــویی یـــان قـــوت کـــردەوە ، وتیـــان چـــی بـــووە خـــانم ؟ ئیمـــە زۆر پڕوشـــین ، خـــانم وتـــی هـــەروەک ئـــەزانن لـــە بـــارینی بـــەفرە زۆرەکـــە ڕیگـــای شـــەقامو کۆلانـــەکان پـــڕ لـــە بـــەفرو ســـەهۆلن . ئیمـــڕو کـــاتی نەســـرین خـــانم لـــە ماڵـــەوە دەردەکـــەویت بیێـــت بـــۆ قوتابخانـــە لـــە ڕیگـــا هـــەڵ ئەخلیـــسکی و زۆر بـــە تونـــدی ئەکـــەوی وە قـــاچی ئەشـــکیت ، خـــەڵکی یارمـــەتی ئـــەدەن و ئیبەنەوە بۆ ماڵی .

ئیـــستاش لـــە نـــاو جیگـــادا لـــە ماڵـــەوە کـــەوتووە. کـــاتی منالـــەکان گـــویی بیـــستی ئـــەم ڕوداوە ئـــەبن تیکـــڕا دەســـت ئەکـــەن بـــە گریـــان . پڕشـــەنگ تۆزیـــک مـــات ئـــەبیٚ و بیـــر ئەکاتـــەوە. بـــەلام لـــە پـــڕدا دەســـت ئـــەکات بـــە گریـــان و فرمیـــسکی گـــەرمی بـــە چاوەکـــان دا دیتـــە خـــوارێ لـــە هـــەمویان زیـــاتر پـــڕوش و خەفـــەت بـــار ئـــەبیت . ئـــەمجار لیبـــڕان دەگریـــت بـــە چیـــت بـــو لای بـــۆ هـــەواڵ پرســـین ، لـــە دەڵـــی خۆیـــدا وتـــی وا باشـــترە تـــەنیا بـــەچم هـــەتا ئـــەم نـــاکۆکی و خەفـــەتی لـــە دڵـــم دایـــە بـــۆی بـــاس بکـــەم ... ئـــەوڕۆژە خانـــەمی بڕیـــوە بـــەری قوتابخانـــە کـــە تـــاکو تـــەواو بـــونی کـــاتی

قوتابخانــــه لــــه گــــهڵیان خــــهریکی دهرس و مهشـــــقهکانیان بــــو. منداڵــــهکان بــهرو مــاڵ بکهونــه ڕێــی ئــهوانیش بــه تیکڕایــی بــهڕیار ئــهدهن کــه لهیــهک جیـا نهبنــهوه بـۆ چاوپێکــهوتن و هــهواڵ پرســین بچــن بــۆ مــاڵی نهســرین خــانم ، هــهموویان بــهر و مــاڵی نهســرین خــانم کهوتنــهڕی تــهنیا پرشــهنگ بــو لــهوان جیــا بــووه و بــهر و مــاڵ خۆیــان کهوتــهڕی، کــاتی منداڵــهکان گهیــشتنه مــاڵی نهســرین خــانم لــه درگاکــهیان دا و دایکــی خــانم درگاکــهی کــردهوه و منداڵــهکان لــه پــاش ســڵاو، بهگهشــتی خۆیــان بــهزۆرهوه داکــرد و چونــه نــاو هۆدهیــهک چاویــان پێکــهوت نهســرین خــانم لــه نــاو جێگاکــهی پــاڵ کــهوتووه، ڕهنــگ و ڕوی بزرکــا بــو، کــاتی چــاوی بهمنداڵــهکان کــهوت زۆری پێخــۆش بــو، لاچــاوی هــهموویانی مــاچ کــرد و لــه لای خــۆی دانــان زۆری چــاو گێــڕا بــهڵام چــاوی بــه پرشــهنگ نهکــهوت و ســهر خــۆی نــههێنا و هیچــی نــهوت دایکــی خــانم چــای و شــیرینی بــۆ هێنــان، ئــهمجار منداڵــهکان لهگــهڵ نهســرین خــانم دهســتیان کــرد بــه وتــوویژ، لــه پــاش ماوهیــهک کــه بــه تــهواوی لــه هــهواڵ و چــونیتی مهبهتــسهکه حــاڵی بــون، ئیزڕۆیــشتنبان وهرگــرت، دایکــی خــانم زۆری هــهوڵ لهگــهڵ دان بــۆ نــان خــواردهنی نیــوهڕر بمینــهوه، بــهڵام منداڵــهکان لــه بــهر ئهمــه لــه ماڵــهوه دایــک و باوکیــان دڵ نیگــران ئــهبن نهمانــهوه، دوعــای لــهش ســاخی و ســڵامهتیان بــۆ نهســرین خــانم کــرد و بــه تێکرایی بهرهو ماڵی خۆیان کهوتنه ڕی ....

کـاتی پڕشـەنگ گەیـشتەوە مـاڵی هـاوّاری لـە دایکـی کـرد : «فاتمـە خـانم» زۆری پـێ سـەیر بـو لـە بـەر ئەمـە پڕشـەنگ ماوەیـەکی زۆر بـو ئەونـدە بـێ حـاڵ بـو زۆری وتـوویژ لەگـەڵ کـەس نـەدەکرد، دایکـی وڵـامی دایـەوە و وتـی : « پڕشـەنگ گیـان ئـەوە هـاتم چـی بـووە» پڕشـەنگ دانیـشت بـەوردی تـەوّاوی ڕوّداوەکـانی بـوّ دایکـی گێـراوە، ئـەو ڕوّژە پیـنج شـەمە بـو وتـی :« وّا باشـە پـاش نیـوەڕوّ چەپکـەگوڵیکی جـووّان بـەکرِم و بـە هومیّـدی خـووّا بـەیانی کـە ڕوّژی هـەینی یـە ئـەچم بـوّلای نەسـرین خـانم، لام وّایـە زوّر خوّشـحاڵ ئـەبێت، دایکـی بـە بیـستنی ئـەم هەوّاڵـە لـە خوّشـیان چاوەکـانی پڕبـون لـە فرمیّـسک، وڵـامی داوە و وتـی : « منـیش وّا ئـەزانم نەسـرین خـانم زوّری پـێ خـوّش ئـەبێت، ئـەو ڕوّژە پڕشـەنگ چەپکـەگوڵیکی زوّر جـووّان و ڕازاوەی کـڕی و ئیباتـەوە بـوّ مـاڵی و پاریزگـاریکی باشـی لیـدەکات، بـەیانی ڕوّژی هـەینی بـو، پڕشـەنگ زو لـە خـەو هـەڵ دەسـتی و دم و چـاوی ئەشـوّات و نـان و چـای ئـەخوّا و بـەرگی خـاوّین و جـووّان ئەکاتـە بـەر و خـوّی بـاش ئامـادە دەکـات، لـە دایکـی ڕوخـسەت وەردەگـری و چەپکەگولەکـەی بەدەسـتە دەگـری و بـەرە و مـاڵی نەسـرین خـانم ئەکەویتـە ڕی، هیّـدی هیّـدی بـەفر ئـەباری پڕشـەنگ لـە ترسـی سـەرما زوّر بـاش خـوّی و چەپکەگولەکـەی دا پیّچـابو ... . بـەڵام سـەرما تـەوّاوی لەشـی داگرتبـو، دم و چـاوی لـە سـەرمان سـور هـەڵگڕابو، مـاوەی مـاڵی

خۆیـان تـا کـو مـاڵی نەسـرین خـانم کـەمێک دور بـو لـە نیوەڕێگـا بڕاسـتی سـەرما هێرشـی بـۆ هێنـابو، بـەڵام پڕشـەنگ تـەنیا دڵگـەرمێکی کـە هـەبو ئـەوە بـو کـە دەچـو بـۆ لای نەسـرین خـانم، زۆر بـاش و هێـدی لـە تەرسـی کـەوتن بـە ڕێگاکـەدا ئەڕویـشت بەهـەر جۆریـک بـو خـۆی گەیانـدە بـەر درگـای مـاڵی نەسـرین خـانم، ئـەمجار دەسـتی درێـژ کـرد و لـە درگاکـەی دا، زۆری نەخایانـد دایکـی نەسـرین خـانم بەڕویـەکی خۆشـەئە درگاکـەی کـردەوە و پڕشـەنگ سـڵاوی لیکـرد و وتـی : « دایـە گیـان هـاتوم بـۆ هـەواڵ پرسـی نەسـرین خـانم» دایکـی زۆری بـەخێرهاتن کـرد و ڕێـزی لیگـرت، ڕینـوینی کـرد بـۆ هۆدەکـەی نەسـرین خـانم، کـاتی چـاوی پێکـەوت خـانم لـە نـاو جێگاکـەی دا خـەوی لیکـەوتووە پڕشـەنگ وتـی : « دایـە گیـان لیـوّانیکم بـۆ بهینـە هـەتا ئـەم چەپکەگوڵـەی بخەمـە نـاوی» پڕشـەنگ تۆزیـک حەسـاوە و گیـانی گـەرم بـوّوە، چەپکەگوڵەکـەی ڕیـک و پێـک کـرد و خـستیە نـاو لیّوانەکـە و لـە ژور سـەری خـانمی دانـا، ژنەکـەش چایـەکی گـەرمی لەگـەڵ هینـدیک شـیرینی بـۆ هێنـاو لـە لای دانیـشت و خـەریکی گـۆرەوی چنـین بـو، پڕشـەنگ چـاوی بـڕی بـووە ماموّسـتاکەی کـە قـاچی لـە گـەچ گیـراوە و ڕەنگی بزرکابو و ئارەقەیەکی ساردی لە ناو چاوّانی دا ڕاوەستابو.

پڕشـەنگ لـە نـاو دڵـی خۆیـدا زۆری بـەزەیی بـە نەسـرین خـانم داهـات، ئـەمجار دەور و بـەری ڕوّانـی چەنـد شوشـەیەک شـەربەت و

چەند جۆرە حوبی چاو پێکەوت و چاوی بە کتیبە دەڕاوەکات کەوت کە نەسرین خانم پێدا بو بەیان خوینیتەوە، کاتی چاوی لە دایکی خانم کرد، ژنەکە چاوەکانی زەق لە پڕشەنگ بڕیبو، پڕشەنگ کە چاوی بەم دیمەنە کەوت زۆر تەریق بۆوە وە رەنگی سور هەڵگڕا و ئارەقەیەکی گەرمی بە تەواوی لەشی داهاتە خوار، لە ناو دڵی خۆیدا وتی : « وا بزانم دایکی خانم لە تەواوی ئاکارەناحەزەکانی من کە لەگەڵ نەسرین خانم کردومە ئاگادارە، سەری داخست و چووە ناو دەریای بیرەوە ... .

بەڵام دایکی خانم بەڕویەکی خۆشەوە و بە ئاسپایی وتی : « کیژە جووانەکەم فەرمو چایەکەت بخووە تا کو سارد نەبۆتەوە فەرمو شیرینی بخە وا دیارە زۆر ماندو بویت، سەرماش زۆری جەزا داوی ... » لەم کاتەدا نەسرین خانم بە خەبەر بۆوە چاوەکانی کردەوە، کە چاوی بە پڕشەنگ کەوت زۆر خۆشحاڵ بو، پڕشەنگ سڵاوی لیکرد و خۆی خستە ناو باوەشی، فرمێسکەکانی بە گوڕەم بە چاوەکانیدا ئەهاتە خوار نەسرین خانم پڕشەنگی گرتە ناو باوەشی و بە خۆیەوە گوشی، لا رومەتەکانی ماچ کرد و وتی : « پڕشەنگ زۆر زۆر بە خیرهاتی بە چاوپێکەوتنی تۆ تەواوی زامی گیانم تیماربون، پڕشەنگ بە دم گریانەوە وتی : « نەسرین خانم گیان من ... من تۆم زۆر ئازار داوە، هیوام ئەوەیە بە دڵ لە تاوانەکانم ببوری، بەڵێنیت

پـێ ئـەدەم کـە لەمـەو لا دەرسـەکانم زۆر بـە باشـی بـەخوێنم و قوتـابێکی زەرینـگ و ڕێـک و پێـک بـم، ڕوی خـۆم لـە لای تـۆ و تـەواوی هاوڕێکـانم سـورکەمەوە ... » خـانم وتـی : « هـەوەڵ ڕۆژیـش هـەر چـاوە ڕوانـی ئـەم وتەیەی تۆ بـوم مـن زۆر هیـوام بـە تـۆ بـو لـە نـاو پۆلەکـەدا بـەڵام نـازانم لـە بـەر چـی تـۆ لـە مـن بیـزارم بـوی و لـیم دورئەکـەوتیوە، ئیـستاش درەنـگ نییـە، لـە هاتنـەت وە هێنـانی ئـەم چەپکەگوڵـە بـۆن خۆشـە سوپاسـت ئەکـەم، دویکـە تـەواوی قوتابێکـانی پۆلەکـەس خۆمـان هـاتبون بـۆ لام زۆرم چـاوگیڕا بـەڵام چـاوم بـە تـۆ نەکـەوت، زۆرت بـۆ پـەروش بـوم هەڵبـەت هـیچ کامتـان بـۆ مـن فـەرق ناکـەن، تـەواوتان ڕۆڵـەی شـیرین دڵ و گیـانی مـنن ئیمـڕوش کـە چـاوم بـە تـۆ کـەوت هێنـدەی کـە خۆشـحاڵ بـوم، نەسـرین خـانم کـاتی سـەری هـەڵبڕی وە چـاوی بـە دایکـی کـەوت ڕوانـی دایکـی ئـەگری و فرمێـسکی بـە چاوەکـانی دا دێتـە خـوار پرسـیاری لـە دایکـی کـرد و وتـی : « دایـە گیـان بـۆچی دەگـری؟» دایکـی وڵـامی دایـەوە و وتـی :« ڕۆڵـە گیـان لـە خۆشـی ئێـوە فرمێـسکی خۆشـحاڵیە ئـەیڕیژم، مـن ئـەم زانـی تـۆ دەمێـک بـو خـەمباری بـوی بـەڵام لـە لای مـن باسـەت نـەدەکرد، ئیـستا ئـەزانم خەفـەتی تـو لـە بـەرچی بـو، ئیـستا کـە تـۆ خۆشـحاڵی منـیش زۆر خۆشـحاڵم.» نەسـرین خـانم وتـی :« دایـە گیـان مـن ماموٚسـتام تـەواوی قوتابێکـانم بـە ڕادەی چـاوم خـۆش دەویـن، بـەڵام پرشـەنگ ، مـن ڕۆژی

هەوەڵ هاتم بۆ ئەم قوتابخانەیە لەگەڵ سەرۆکی قوتابخانەکە باسی شارەزایی شاگردەکانم دەکرد لە پێشەوە ناو بانگی وریایی و پرهۆشی و زیرەکی تۆم بیست لە نیزکەوە کە چاوم پێت کەوت زۆرم خۆش لە ڕواڵەتت هات، بەڵام نازانم پرشەنگ تۆ بۆچی لە دیتنی من بێزار بوی، بەڵام ئیستا کە هاتوی بۆلام و بەڵینی بە منت دا کە منت خۆش ئەویت و دەرسەکانت باش ئەخوینی زۆر خۆشحاڵ بوم و لیت ڕازیم» پرشەنگ کە زانی خانم لە دڵەوە لە کردەوە ناحەزەکانی چاوپۆشی کردووە لە خۆشیان نەی ئەزانی چی بکات وچی بلێت، دەستەکانی خستە ناو دەستی نەسرین خانم، دەستی ماچ کرد و وتی : « خانم گیان من لە گیانم زیاتر تۆم خۆشئەویت ئەمجار پرشەنگ هەستا و دەستەکانی دایکی مامۆستاکەی ماچ کرد و هەر سیکیان دەستیان کرد بە شادی و پێکەنین چای و شیرینیان خوارد، لە پاش دانیشتن و وتوویژیکی زۆر پرشەنگ هەستا و ڕوخسەتی ڕویشتنی خوازیت، دەست و چاوی مامۆستا و دایکی ماچ کرد و خووا حافیزی لیکردن، دایکی نەسرین خانم وتی : « ڕۆلە لە ڕێگا زۆر زۆر وریای خۆت بە، خۆت باش داپێچە هەتا سەرمات نەبێ و وریا بە با هەڵنەخلیسکی و نەکویت» نەسرین خانم وتی : « زۆر لە خۆت ئاگاداری بکە ئەگەر توانیت جارجار سەرم لێبدە ئینشاالله دو سی ڕۆژیکی کە چاک

ئەبمەوە و دیمەوە بۆ قوتابخانە، سڵاوی دایک و باوکت و تەواوی هاوڵەکانی قوتابخانە بگەینە» پرشەنگ وتی:« گەشت ڕۆژ سەرت لێ ئەدەم و لە خووا داوا دەکەم زوٚر زو چاک بیتەوە و زۆتر بێتەوە بۆ قوتابخانە ئیمەش لە ژێر سیبەری خووا و تۆ بەگینە ئەو پەری زانیاری وزانستی، ئیستاش ئەڕومەوە شەو و ڕۆژ هەوڵ ئەدەم و تیئەکوٚشم تا کو خوٚم دەگەینمەوە، هاوڵەکانم بە هومیدی خووا ئەمساڵیش شاگرد هەوەڵی وەدەست دەهێنم و بەلینیت پێ ئەدەم هەمیسان ببمەوە نمونەی پۆلەکە و قوتابخانەکەمان، من خانم زۆر بە هەڵە چوبوم، هەر ئاکاریکی نا حەزم کردبو تەنیا بەزەرری خوٚم بو، خانم گیان دەستەکانت ئخمە سەر سەرم. شوینی دۆاکەوتوٚکانم پڕ ئەکەمەوە ... ، نەسرین خانم ماموٚستای پایە بەرز و خۆشەویستم توٚی چرای ڕۆناکی و روشن بیری بۆ من و تەواوی هاوڵەکانم چونکە چرای زانستی و عیلم و زانایی لە دەستی توٚ دایە و وەبە دەستی توٚ و تەواوی ماموٚستا خۆشەویستەکانە» نەسرین خانم وتی :« زۆر سوپاست لێدەکەم ڕۆڵەی شیرینم هیوا دارم سەر کۆتو بێ» پرشەنگ دەستەکانی نەسرین خانم و دایکی ماچ کرد و لە سەر سەری خوٚی دانا و خووا حافیزیکی گەرمی لیکردن و لی یان جیا بۆوە و بەرو ماڵی خوٚیان کەوتە ڕێ ... .

ساڵی ١٣٦١ هەتاوی

بەشی یازدەهەم

بەشی
یازدەهەم

بەرەو ئاسوی ڕۆناکی

١١
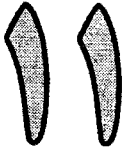
لەو کاتەدا کە تەیارە بۆمهاوێژەکانی عیراقی ناوچەیی لیقەوماوی کوردستانی عیراقیان بۆم باران ئەکرد لە زۆر شار و گوندەکان خەڵکی دەستیان کرد بە ڕاکردن لە ترسی کۆشتن ماڵ و ژیانیان بەجی ئەهێشت و بەرە و ئاسوی ڕۆناکی ئەکەوتنە ڕی، دادە زیبا‌ش یەکی لەوانە بو ... کاک ڕەئوفی میردی دو ساڵ لەمەو بەر لە بۆم باران کردنی تەیارەکانی دوژمن لەگەڵ چەند کەسێکی کە لە ناو ئاوایەکەیان بە تەقینەوەی بۆم کوژرا بو کاک ڕەئوفی لیقەوماو دادەزیبای خێزانی و تەنیا کورێکی کۆرپەی سی ساڵانەی لە پاش بەجێ مابو ... خەڵکەکانی ئاوایی شلەژابون و تیکیان داویشت و ڕایان دەکرد هەر کەسەی لە بیری خۆی دا بو کەس هۆشی کەسی نەبو، ماوەیەک ڕۆیشتن و لە گوندەکە دور کەوتنەوە، لە بەر ئەمە مانگی خاکەلیوە بو لە پڕدا هەور گرماندی و بارانە بە گورەم دەستی پیکرد بەبارین لە شیو و دۆڵ و چیاکان ئاوی بارانە کە وەک لافاو ئەهاتە خوار، دادەزیبای کەساس و لیقەوماو و ئاوارە کە سەری ڕوت و پاپەتی

بـو منداڵـە کۆرپـە و هەناسـە ساردەمە بـە توندی بـە خۆیـەوە ئەکوشـی و لـە بـەر ئـەوە ڕێگاکـە حەسـتم و پـڕ لـە بـەرد و دەڕک و داڵ و قـوڕ بـو، ژنەکـە هێـزی لـە قـاچی دا نـەمابو، بـەڵام بـە هۆمیـدی ئاسـوی ڕۆناک و جێگایەکی ئەمن و پڕئاسایش.

کـاتی ڕانەوسـتا و ملـی ڕێگـای گرتبـووە بـەرە و پێـشە ئەڕۆیـشت، لەبـەر خۆیـەوە دڵخوشـی منداڵەکـەی ئـەداوە، خـۆی و منداڵەکـەی وەک ماسـی نـاو ڕوبـار تـەڕ ببـون، ئـاو بـە گـوڕەم بـە گیانیـان دا ئەهاتـە خـووار چـی پـێ نـەبو کـە بەسـەر منداڵەکـەی دا بـە کێـشی کـە بـەتوانی لـە تـەڕ بـون حەشـاری بـدات، لـە ناچـاری ئـازادی سـی سـاڵانەی کـوڕی توند بـە سـنگی وە ئەکوشـی کـەزەی سـاردی بایەکـە و تـەڕبونی لەشـی سـەرماکە لـە پێـست و گۆشـتی تێپـەڕی بـو، ئێـسقانەکانی لـە سـەرما وەهـا سـست ببـون قـاچی یارمـەتی ڕێگـا ڕۆیـشتنی پێنەئـەدا، لـەم کاتـەدا ژنـە لیقەوماوەکـە چاوەکـانی گیـڕا هـەتا جێگایـەک بدۆزیتـەوە بـۆ ماوەیـەکی کـەم خـۆی و کوڕپەکـەی لـە چـەنگ بـاو و بارانەکـە ڕزگـار بکـات، بـەڵام هـیچ جێگایـەکی بـەر چاو نەکـەوت، لـە نـاو دڵـی خۆیـدا وای بـە بـاش زانـی کـە ڕانەوەیـستی و ڕۆیـشتن و جوڵانـەوە لـە ڕاوەسـتان باشـترە، کـاتی ئـاوڕی دایـەوە ... ڕوانـی پـشت سـەری ئەوکەسـانەی کـە لەگـەڵی بـون وە لـە دواوە

ئــەهاتن ئــەمانیش هــەر وەک ئــەو کەســاس و لیقــەوماون، هــەمویان لــەو دامــاوترن و هــەر وەک ئــەو ڕوت و قــوت و پاپــەتین، ژنــە کــە ماوەیــەکی کــەش ڕۆیــشت ئــەم برســیایەتی هێرشــی بــۆ هێنــا بیــری کەوتــەوە لــە ترســی گیــانی خــۆی و منداڵەکــەی لــە بیــری چــو بــو هــیچ خواردەمــەنیکی لەگــەڵ خــۆی بــەهێنی، ســەری بــەرز کــردەوە و پــڕ بــە دم ئــاوی بارانەکــەی خــواردەوە و ماوەیــەکی کــەش ڕۆیــشت، ئــەمجار ڕاوەستا هەتا کو خەڵکەکە پی گەیشتن.

ئــەمجار ڕوی تێکــردن و هــاواری کــرد و وتــی :«ئــەی خۆشــک و بــرا ئــاوارە و وەک مــن لیقــەوماوەکانم، بیکــەن بــۆ خــاتری خــووا هێــز لــە قاچــەکانم بــڕاوە ئەگــەر پێتانــە تۆزیــک نــانم پــێ بــەدن، مــردم لــە برســــانە، منداڵەکەشــم لــە برســان چاوەکــانی زەرد بــووە، تــەواوی خەڵکەکــە لــە بــەر بارانەکــە ڕاوەســتان و بــە تێکڕایــی ســەریان داخەســتو فرمیــسکی گــەرمیان ل چاوەکــان هاتــە خــوارو لەگــەڵ ئــاوی بارانەکــە تیکــەڵ بــو ، یــەکی لــەوان ولاٌمــی داوەو وتــی بــەخواهیچمان هــیچ شــەک نابــەین تــۆ ســەری خــۆت داخــستووەو کەوتویتــە پێــشە وە هــەواڵی ئیمــە نــازانی ، لــەم دو ڕۆژەکــە ڕیــی کــەوتوین ســی کەســمان لــەم دیــوی ئــەم شــیوە لــە برســان مــردن و تەرمەکەیان لە سەر ڕێگا ناشت و بە جی مان هێشتن .

بەلاّم ئەگەر ئیمرو تاقەت بە هینین تەنیا ئیمڕومان ماوە بۆ ئیوّاری خوّر ئاوّا ئەگەینە ئاسوی رۆناکی سەر سنوریکی ڕوناک ، سنوریکی پڕلەگەرما،پڕلە نان و ئاو و خوّاردەمەنی، سنوریکی پڕلەخۆشکو بڕای مویولّمان و خیرخوّاز، سنوریکی کە تەوّاوی هاو ڕەگەزو هاو ڕەسەنەکانمان باوەشی گەرمیان بۆ ئیمە کردوتەوە، تاکو بەخیر هاتنمان بکەن میوانی و میوان داریمان لی بکەن و خەم و پەژارەمان لی دور بکەنەوە وە خەفتمان لە بیر بەرنەوە، تەنگو چەلّمەی ئیمە فەقەت ئیمڕوی ماوە . دادە زیبا کاتی گویی لەو وتارە بو بە هیوّاو هومیدەوە هەمیسان پیّشکەوت و مەلی ڕیّگای گرت و بەرەو پیّشەوە کەوتە ڕی. بەم وتو ویژە ئەمجار دلّگەرمیکی سەیری کەوتە ناو لەشی هیّزو تەوّانایەکی زۆر تەوّاوی لەشی داگرت ، قاچەکانی بە هیّزتربون لە پیّشو باشتر لە ناو قوڕە کەدا یارمەتی ڕیّگا ڕۆیشتەنیان پیّ ئەدا. سەر ماو سولّۆ و باو بارانی لە بیر چوّوە. هەمیسان بە توندی کەوتە پیّش خەلّکەکە لە ناو دلّی دا وتی بەلّین بە خۆم ئەدەم کە ئیمڕوش هەروەک ڕۆژانی پیّشو تاقەت بی هینم ، ماوەیەک ڕویشت ئەمجار ڕوی وەر گیڕاوەو ڕوّانیە ناو کۆرپەکەی ناو باوەشی وتی کوڕی شیرینم ئازادگیان تەنیا هەر ئیمرومان ماوە ئەگەر ئیمڕوش تاقەت بە

هینـــین لـــە برســـیایەتی وە کەساســـی وە لیقـــەوماوی ڕزگـــار ئـــەبین منالّـــە داماوەکـــە تەنانـــەت چـــاوە کانیـــشی نـــە کـــردوەوە کـــەولاّمی دایکـــی بداتـــەوە ، ماوەیـــەکی کـــەش ڕۆیـــشت بـــاو بارانەکـــەو ســـەرما هێـــزو ئاسایـــشی لیبرِیبـــو، بـــەلاّم ژنەکـــە هومیـــدەوار بـــو، دلّـــی گـــەرم بـــو بـــە زۆر ئـــاوو قورەکـــەی ئـــەبرِی وە خـــۆی بـــۆ پیّـــشەوە ڕادەکیـــشا، بـــە هیـــوّای پیّگەیـــشتن بـــە ئاســـوی ڕونـــاکی کـــاتی ڕانـــە ئەوەســـتاو...
منالّەکـــە لـــەژێر بارانـــە کـــەوە لـــە نـــاو باوەشـــی دایکـــی چاوەکـــانی کـــردەوە وە بـــە زوبـــانی منـــالّیوە ، وتـــی دایـــە ، دایـــەگیان ... دایکـــی ولّـــامی دایـــە وە وتـــی :« ڕۆلّـــەی شـــیرینم هیـــوّا و ئاوّاتـــەم، ئـــەزانو ئـــەلّی چـــی، بـــە خـــووّا هـــیچ شـــەک نـــابم خـــوّت ئـــەزانی ئەمـــە مـــاوەی ســـی ڕۆژ هـــیچم نـــەخووّادووە، مەمکـــەکانم وشـــک بـــون لـــیم ببـــورە، هـــیچ نییـــە هـــەتا مـــن بیّخـــوم و بیکەمـــە شـــیر و شـــیرەکە بـــە تـــۆ بـــدەم ... » منالّـــە ڕەنـــگ زەرد و برســـی و لیقەوماوەکـــە لـــە دایکـــی حـــالّی بـــو، زانـــی ئـــەلی چـــی، بـــۆ ماوەیـــەکی کـــەم چاوەکـــانی لـــە چـــاوی دایکـــر بـــڕی و تۆزیـــک دمـــی کـــردەوە و ئـــەمجار چاوەکـــانی خـــستە ســـەر یـــەک و پەشـــوی لیبـــرا و ملـــی بـــەلا دا کـــەوت، هـــەر خـــووّا ئـــەیزانی چـــی لـــە نـــاو دم دا بـــو کـــە بـــە دایکـــی بـــەلّیت کـــاتی دایکـــی چـــاوی بـــەم ڕۆداوە کـــەوت و مردنـــی منالّەکـــەی لـــە باوەشـــی دا چاوپیّکـــەوت پـــڕ بـــە دم هـــاوّاری کـــرد:« ئـــازاد

... ئـــازادی خۆشەویـــستم ڕۆڵــەی شـــیرینم هــەر ئیمڕۆمـــان مـــابو لەبــەر چــی منــت تــەنیا بــەجی هێــشت، خــۆڵم وەســەر، بــۆ خــۆت لــە مــن جیــا کــردەوە، تــۆ خــۆت لــە تەنگــەو چەڵەمــەی ژیــان ئــازاد کــرد، قــوڕ وەســەرم لیقــەوماو خــۆم دمــی خــستە نــاو دمــی بەخۆیــەوە گوشــی و هــاوّاری دەکــرد هــەرچی کــرد ئــازاد نەجوڵایــەوە کــاتی ئەرخــەیان بــو کــە کوڕەکــەی پەشــوی لیبــڕاوە ڕوحــی بــۆ ئاســمان ڕۆیــشتووە، ئــەمجار فرمێــسکی لــە چاوەکــانی بــڕا بــو هــەر وەک شــیرە ژنیکــی ئــازار و پاڵــەوّان تەرمەکــە لــە ســەر زەوی لــە ژیــر بارانــە کــە دانــا و بــە چــەنگ و نینــوخ قوڵکەیــەکی هــەڵ قەنــد و بەدەســتی خــۆی کۆرپــە شــیرین و کەساســە کــە خــستە نــاو گــۆڕی ســاردەوە و قــۆری بەســەر داکــرد و داپۆشــی لــەو کاتــەدا خەڵکەکــە پــێ گەیــشتن و پرســیاریان لیکــرد، دادە زیبــا چــی بــووە، چــی قــەوماوە ژنەکــە وڵــامی داوە و وتــی :« ئــازاد ... ئــازادی کــوڕم ... ئــازادی شــیرینم ڕوحــی ئــازاد بــو، لــە بەدبــەختی و کەساســی و برســیایەتی ڕزگــاری بــو ... ئــەمجار ســەری هــەڵبڕی و ڕوی کــردە ئاســمان، لــەم کاتــەدا کــە ئــاوی بارانەکــە لەگــەڵ فرمێــسکە گکەرمــەکانی تێکــەڵاو ببــو پــڕ بــەدم هــاوّاری کــرد خووّایــە ... خــووّای گــەورە و میهرەبــان تــو تولــەی ئیمــە لــە زاڵــم بــستینە ... ئــەمجار لەگەڵ خەڵکەکە بەرەو ئاسوی ڕۆناکی کەوتە ڕێ.

دەردی ژین

بەشی
دوازدەهەم

دەردی ژین

هەر وا ئەزانم دویکە بو، ئەو کاتەی کە وا پڕ لە خۆشی و کامەرانی بێ خەم و سەر خۆش و دور لە تەنگە و چەڵەمەی ژیان بوم، مەبەستم لە دەورانی منالیمە، ئیمە هەمومان باش ئەزانین کە دەورانی منالی ئینسان چەندە پاک و خۆش و بە دور لە گوناح و ... ئەم جۆرە بابەتانەیە - بەڵی یادی بەخیر بێت - دەورانی منالی، ئیستاش کە ئەم بەسەر هاتە دەنوسم ساڵە هاتی زۆری لەسەر تێپەڕیوە، لە دەورانی منالیم دا من نەخۆشێکی زۆر بە تاو و پیسم گرت، هەزار بەریا هەر ئەو دەم بمردبایم و گیانم لە تەنگە و چەڵەمەی ڕۆژگار و ژیان ئازاد بوبایە، بەڵام چارەنوس وا بو ئەبووایە لە مردن ڕزگار بم وە توشی ئەم بەڵا و نەهاتیە بم، لە بەر ئەمە کە من تەنیا منالی بنەماڵە کەمان بوم، دایک و باوکم تەنیا هەر منیان هەبو وە هیچ کوڕ و کچیکی کەیان نەبو، منیان زۆر زۆر خۆش ئەویست و هیوایەکی زۆریان بە من بو، باوکم شۆفیر (سایق) بو، دایمەلە هات و چو دابو، دایکم

ژنێکـــی بـــاش و بـــەڕەحم و کابـــان و بـــەهێز و توانـــا بـــو، شـــەو و ڕۆژ تێدەکۆشـــی بـــۆ ئاسایەشـــی مـــن و بـــاوکم. بـــە کـــورتی بڵـــێم بنەماڵەیـــەکی زۆر ســـەرکەوتو وە بەختـــەوەر و بـــێ خـــەم بـــوین، دایکـــم زۆر زۆر ڕێـــزی لـــە بـــاوکم دەگـــرت و وە لـــە ڕادە بـــەدەر منـــی خـــۆش ئەویـــست، ژیـــانیکی پـــڕ لـــە ئاســـایش و زۆر خۆشـــمان هـــەبو، بـــەڵام دەســـتی ڕۆژگـــار -ڕۆژگـــاری چـــەوت و نالـــەبار، ڕۆژگـــاری حەســـود و بـەدکار -بـو ژیـانی پـڕ لـە خۆشـی و ئاسـایش ئیمـە بـەخیل بـو، چـاوی بـەڕای نـەدا کـە ئیمـە هـەتا سـەر ژیانمـان خـۆش و بـێ دەردە سـەر بێـت و لـە چەڵەمـەی ژیـان بـە دور بـین، ئـەو کاتـەی کـە مـن گـەورە بـوم و تەمـەنم لـە ٢٠ سـاڵ تـی پـەڕی بـو دەسـت و قـوڵم ئەسـتور بـوو ئامـادە بـوم بـۆ ئـیش و کـار تـا بتـوانم کـار بکـەم و دایـک و بـاوکم بحەسـینمەوە لـە نـەهاتی و بەدبـەختی دایکـم ... دایکـی دڵـسۆز وخـەم خـۆرم نـەخۆش کـەوت، نەخۆشـیکی زۆر نالـەباری پیـوە نوسـا، بـە هـیچ دوکتـورو دەرمانیـک چـارەی نـەدەکرا، دایکـم ڕۆژ لەگـەڵ ڕۆژ لاوازتـر دەبـو، بـە قـەولیک وای لیهـات زەوی گیربـو، ئـەم نەخۆشـیە ئـارام و قـەراری لـی هـەڵگیرا بـو، ڕۆژ لەگـەڵ ڕۆژ دەردەکـەی گـران تـر ئـەبو هـەر وەک شـەمێک ئەتوایـەوە بـەڵام قـەت

هـاوارى ژانـی لـه دم دەرنـه ئـەهات، هـەر ڕۆژیـک کـه بـه سـەر ئـەچو دایکـم حـاڵی لـه دویکـه خـەراب تـر ئـەبو، دایکـم بـو مـن و بـاوکم وەک کێـویکی بـەرز و سەرسـەوز بـو، وەک کـانیکی پـڕ لـه ئـاوی ڕون و پـاک بـو، وەک چرایـەکی پـڕ لـه شـەوق بوکـه تـەواوی نـاو مـال و کـولانی ڕۆنـاک دەکـرد، بـەڵام داخەکـەم هـیچ دەرمانیـک بـۆ حـاڵی ئـەو کاریگـەر نـەبو، بـه داخـەوه زۆری نەخایانـد دایکـم مـرد و ڕوحـی پـاکی ڕۆیـشت بـۆ ئاسـمان وه گیـانی پـاکی لـه نەخۆشـی و ئـەزیت و ئـازار ڕزگـار بـو بەڕۆیـشتنی دایکـم ماڵەکـەمان لـه دار و دیـوار بـونی خـەم و پـەژارەی لـه ئـەهات بـاوکم زۆر تیـک چوبـو بەڕاسـتی پەشـتمان شەکابو . . .

نـاوی بـاوکم ناسـر بـو زۆرتـرین کـاتی لـه ئیمـه دور بـو شـەو و ڕۆژ لـه سـەر ئوتومبیلەکـەی کـه لەگـەڵ کـاک سـابیر شـەریک بـو ئیـشی دەکـرد . ئـەم شـار و ئـەو شـار هـات و چـوی دەکـرد، دۆسـتایەتی و خۆشەویـستی بـاوکم و کـاک سـابیر بـه ڕادەیـەک بـو کـه سـویندیان بەسـەری یـەک ئـەخووارد، بـه ڕادەیـەک ئـەم دو وانـه هـۆگری یـەک بـون کـه باسـی ناکری،کـاک سـابیر میـردی پـورم بـو خوشـکی بـاوکم ، پوریـشیم چەمـد سـال لـه مەوبـەر نەخوشـی گرتبـو وه ئـەویش وەک

دایکم گیانی لە عەزابی ڕۆژگار ئازاد ببو لە پاش مردنی پورم کاک سابیر ژنی کەی نەهێناوە وە تەنیا لە گەڵ کچەکەی کە ناوی نازدار بو ژیانی دەکرد . منیش لە مەکتەب هەتا پۆلی ناوندیم دەرس خویندو لە پاش ماوەیظک چوم بۆ سەربازی (عەسکەری) دو ساڵی تەواوم عەسکەری کردو لظ پاشان اجازەی ئوتومبیل لظ خورینم وەرگرت. زۆر جار لە جیاتی باوکم من بە ئوتومبیلەکە لەم شار بۆ ئەو شار بارم ئەبرد، زۆرم حەز بە کار کردەن دەکرد. زۆر تەریش لە بەر ئمەبو کە دایکم نەمابو ماڵەکەمان چول ببو، کاتی کە دەچومەوە بۆ ماڵی وینەی دایکە هەناسە ساردو نەخۆشەکەم ئەهاتە بظر چاو وە لە دارو دیواری ماڵەکە خەم و پژارە دەباری ، جاهەر لە بەر ئمە بو کە پیم خۆش بو لە ماڵەوە دور کەومەوە، لە جیاتی باوکم من ئیش و کار بکەم و دایمە لە هاتو چودابم . هەتا ڕۆژیک کە لە ڕۆژانی ئاخری مانگی هاوین دا بو بارم لە ئوتومبیلەکە دابوە ئەڕۆیشتم بۆ شاری ... لە شارەکەی خۆمان دەرکەوتم ، کەوتمە ڕێگاو هێدی ،هێدی ملی ڕێگام گرتبو ئەڕویشتم ، لە بەر ئمە بارەکە قورس بو نەم ئەتوانی بە پڕ تاو ئوتومبیلەکە لی خۆرم ، لە ناو ڕێگا هەر ئوتوموبیلی گەورە و

پچوک بون کە ئاخرین گازیان دابویەو بە لاشانم دا ئەهاتەنو ئەڕۆیشتن . منیش لە دەستی خۆم بە تەوانایی ئوتومبیلەکە ڕێگا ئەڕۆیشتم . هێدی ،هێدی وڵات تاریک دەبو ڕۆژی ڕۆناک جیگاکەی بە شەوە زەنگ ئەگۆڕیوە. لام وایە کاتیک لە شەو تێپەر ببو کە هەوریکی ڕەش و نالەبار لە ناو دڵی ئاسمان دا پێدابو بە تەواوی وڵاتی تاریک و ڕەش کردبو منیش چراکانی ئوتومبیلەکەم داگیرساندبو بە جوانی دەروبەری ڕێگام ئەدی و بێ خەیاڵ مەلی ڕێگام گرتەبو وە ئەڕۆیشتم کە لە ناکاو لە لای شانی ڕاستم چاووم بە ڕوداوەیەکی دڵ تەزین کەوت تەرمیکم دی کە لە قەراخی جادەکە زۆر بە شپەرزەیی کەو تبو، چەند هەنگاو دورتر ئوتومبیلەکەم ڕاگرت و بە گورجی هاتمە خوارە وە چرا دەستیەکەم تێ گرت ، ڕوانیم لاویکی جووانکەلە کە تەمەنی ٢٠-٢٥ ساڵە دەبو کە تەواوی لەشی غەرقی خوین بو لە قەراخ جادەکە فەڕی دەراوە، بە توندی سوڵری ئوتومبیلەکە بوم بە زویی خۆم گەیاندە پاسگای پاسەوانی ڕێگاو ، ڕوداوە کەم بۆیان گێراوە، ئەوانیش دو نەفەریان لە گەڵ خەستم و گەراینەوە بۆ سەر تەرمەکە لە پاش چاو لیکردن کاتی هەڵمان گرت و بەردەمان بۆ

نەخۆشخانە کەی کە لە لای مەخفەری پولیسەکان بو ، دوکتور لە پاش چاو لیکردن و سەرنج دان لە ناو گیرفانەکانی لاوە کەدا قاقەزیکیان دۆزیوە ، نوسرا بو کەمن بە دەستی خۆم لە داخ نەبونی و نەداری و جەوری زەمانە خۆم کوشتووە، هیچ کەس خەتابارنیەو ... پولیسەکان سپاسیان لی کردەم و منیش خۆاحافیزیم لە کردنو لەنەخوشخانەکە دەرکەوتم و وٚاری ئوتومبیلەکە بوم و ملی ڕیگام گرت و ڕۆیشتم .بە لام وینەی ئەم لاوە هەر بەرچاو بو لە دەلم دەرنەدەچو .لەشم سست ببو، دەستم بۆ ئیش و کار نەدەچو لە قەراخی جادەکە ئوتومبیلەکەم ڕاگرت و لە قولای دلەوە وە بەراستە قینە بیرم لە تەنگو چەلمەی ژیان و ژین و بون و نەبون وە جەوری زەمانە دەکردە وە وە زۆر دانیشتم زۆرم بیرکردەوە بۆ خۆم بە خۆم ئەوت مانای ژین چیە؟ من کیم؟ دا خوا بە سەر هاتی منیش ڕۆژیک بە چە ڕادەیەک ئەبیت کەوەک ئەم لاوە بە دەستی خۆم ، خۆم بە کوژم ، لە بیرم دا زۆر گەڕام ولامیکم بۆ ئەم پرسیارە نەدۆزیوە، ئاکامیکم لی وەرنەکرت . هەرچەند بیرم کردەوە بیٚ فایدە بو ، لە پاشان دەستم کرد بە ڕۆیشتن وە ... ڕۆژانی ژیان یەک لە پاش یەک

ئـەهات و ئەڕۆیـشت .مـن تەمـەنم گەیـشتبو بـە ٢٧ سـاڵ ،ژیـانی مـن و بـاوکم ڕۆژ لەگـەڵ ڕۆژ هێـدی ، هێـدی و ئـارام بـە سـەر دەچـو . لـە ژیـان دا هیچمـان کـەم نـەبو بـەڵام داخـی گرانـی دایکـم بـە هـیچ جـۆر لـە دڵمـان دەر نـە ئـەچو ، بـەیانیان زو لـە ماڵـەوە دەر ئـەرچوم خـەریکی ئوتومبیلەکـە دەبـوم و هـەمو ڕۆژی بـارم بـۆ ئـەو شـارەو ئـەم شـار دەبـرد ، هـەرکات لـە گـاراج باریـان لـە ئوتومبیلەکـە ئـەدات خـۆم ڕادەوسـتام و چـاوە دیـریم دەکـرد ، کـاتی دڵنیـا دەبـوم ئـەمجار ڕی دەکـەوتم و هـەمو جـاریش خەبـەرم بـە کـاک سـابیر ئـەدا کـە دڵ نیگـەران نـەبیت مـن ڕۆیـشتم ئـەویش لەگـەڵ کچەکـەی دوعـای بـەخیریان بـۆ دەکـردم، شـۆانەش لـە بـەر تـەنیای بـاوکم بـە جـۆر بایـە خـۆم ئەگەیانـدە و بـۆ مـاڵی خۆمـان هـەتا ڕۆژیـک لـە گـاراج باریـان بـۆ لـە ئوتومبیلەکـە دام و لـە بـەر ئـەوە ڕێگـای دو ڕۆژ بـۆ چونـەوە و هاتنـەوە بـو خـاوەنی بارەکـەم لەگـەڵ خـۆم سـۆار کـرد و کەوتینـە ڕی، بـەڕو مـاڵی کـاک سـابیر هـەر وەک جـاران خـەبری پـیّ بـەدەم دڵ نیگـەران نـەبێت، کـاتی گەیـشتینە بـەر درگـای هاتمـە خـوارەوە و لـە درگاکـەم دا هـیچ وڵامێـک نـەبو دو جـار سـی جـار لـە درگـام دا هـیچ خەبـەریک نـەبو، کـابرای خـاوەن بـار وتـی :« ئـەبی لـە مـاڵ نـەبن » مـن

وتـم :« ئەگـەر کـاک سـابیر لـە ماڵـەوە نـەبێت کیژەکـە بـێ گوّمـان ئەبوّایـە لـە ماڵـەوە بێـت نـازدار قـەت لـە ماڵـەوە دەر ناکـەویت، هـەتا مـاڵی ئیمـە کـە مـاڵی خـاڵی بـو زوّر درەنـگ ئـەهات» ئـەمجار بـە توندی لـە درگاکـەم دا کـەس وڵـامی نەدامـەوە خورپەیـەک کەوتـە نـاو دڵـم خـوّم پیرانـەگیرا لەسـەر دەسـتی کـابرا کـەی خـاوەن بارەکـە خـوّم هاویـشتە سـەر دیـوّاری مـاڵی کـاک سـابیر بـازم دا بـوّ نـاو حەوّشـەکە و درگـای حەوّشـەکەم کـردەوە کـابراش هاتـە ژورەوە، کـاتی گەیـشتینە نـاو حەوّشـەکە پـڕ بـە دم هـاوّارم لـە کـاک سـابیر کـرد، بـەڵام وڵامێـک نـەبو، زوّرم پـێ سـەیر بـو لـە هـات و هـاوّاری ئیمـە دو سـێ کەسـیش لـە دارسـیکانش ڕژانـە نـاو حەوّشـەکە، یـەکی لـە دراوسـیکان کـە منـی دەناسـی وتـی :« کـاک ئـازاد چییـە؟ چ قـەوماوە؟» وتـم :« بـە خـووّا نـازانم هـەر چەنـد لـە درگاکـەم دا کـەس وڵـامی ندامـەوە ناچـار بەسـەر دیوّارەکـە دا خـوّم خـستە نـاو حەوّشـەکە و چەنـدم هـاوّار کـرد وڵـام نـەبو، ئیـستاش زوّر دڵ نیگـرانم بـەم ئیـوّارە درەنگـە چرایـەک لـە نـاو ماڵەکـە هـەڵ نـەگراوە ئەگـەر کـاک سـابیر لـە ماڵـەوە نییـە ئـەی نـازدار چـی؟ نـازدار بـو وڵـام نەداتـەوە» کـاک حوسـین وتـی :« دڵ نیگـران مەبـە داخـووّا کـاک

سابیر و نازداری کچی بە میوانی بۆ کویی چون» ئەمجار خۆی گەیاندە بەر هیوانەکە و چراکەی حەوشەی داگیرساند.
هۆدەکەکان گەڕاین چەمان دەست نەکەوت ئەمجار یەکی لە دراوسیکان ڕوانیە ناو باخچەکە هاواری ئەم قوڵکەیە چییە؟»
هەمومان کاتی ڕوانیمانە ناو باخچەکە قوڵکەیەک وە بەر چاو ئەهات گڵ و خوڵیکی زۆر بەڵاو بەبۆوە و ناو قوڵکەکە تازە پڕ کرابۆوە، زۆرم پی سەیر بو خورپەیەکی قورس کەوتە ناو دڵم بە خەڵکەکەم وت :« ئیوە ڕاوەستن ئەو دەگەڕیمەوە خۆم گەیاندە ماڵەوە و ڕۆداوەکەم بۆ باوکم گیڕاوە باوکم بە پەلە درگاکەی داخست و کەوتینە ڕی، خۆمان گەیاندە ماڵی کاک سابیر ئەمجار گەشتمان بە دەست خۆڵ و گڵی ناو چاڵەکەمان لادا زۆری نەخەیاند تەرمی کاک سابیری هەناسە ساردی لیقەوماو کە تەواوی لەشی شین و ڕەش هەڵگەڕابو دەر کەوت باوکم خۆی پیرانەگیرا بە هەر دو دەست بەسەری خۆی دا دا و هاواری لی پیدا بو وەک جۆگە ئاوی بە چاوەکانی دا ئەهاتە خوارو، من کە چاوم بەم ڕۆداوە کەوت هیز لە ئەژنوکانم بڕا، بەڵام خۆم لە سەر پی ڕاگرت وەک بای شەماڵ دەرکەوتم و خۆم گەیاندە دائیرەی

پـــۆلیس و ڕووداوەکـــەم بـــۆ گێڕانـــەوە و بـــە بـــێ ماتـــەڵی دو پـــۆلیس لەگـــەڵم ڕێ کـــەوتن خۆمـــان گەیانـــدە مـــاڵی کـــاک ســـابیر ئـــەوانیش چاویـــان بـــە ڕووداوەکـــە کـــەوت، بـــاوکم هـــاواری کـــرد نـــازدار، نـــازداری کچـــی بـــۆ دیـــار نییـــە؟ هەمیـــسان لەگـــەڵ پۆلیـــسەکان خۆمـــان بـــە هۆدەکان دا کرد و هەرچی گەڕاین لە نازدار خەبر نەبو ....

بـــاوکم و پۆلیـــسەکان ڕخـــستیان بـــە مـــن دا بـــاری کـــابرا بەگـــەینم وە، بـــاوکم و دراوســـێکانیش تـــەرمی کـــاک ســـابیر بـــەرن بـــۆ قەبرســـتان، پۆلیـــسەکان بـــەڵێنیان دا کـــە پیـــاوکوژ و نـــازدار بدۆزنـــە وە ... مـــاوەی چەنـــد ڕۆژیـــک بەســـەر چـــو لـــە پـــاش لیکوڵینـــەوە یـــەکی زۆر و بـــێ وچـــان دائیـــرەی پـــۆلیس چەنـــد کەســـیکی گـــرت و یـــەکی لەمانـــە بەرازاکـــەی کـــاک ســـابیر بونـــە نـــاوی مەنـــسور کـــە لاویکـــی بەدفـــەڕ و چـــەقوکیش و عەمـــەلی و ڕاهـــاتو و معتـــاد بـــو زۆر بـــێ شـــەرم بـــێ حـــەیا بـــە شـــاهیدی دراوســـێکانی مـــاڵی کـــاک ســـابیر چەنـــد جـــار مەنـــسور بـــەر درگـــای مـــاڵی بـــە کـــاک ســـابیر گرتبـــووە داوای پارەیـــەکی زۆری لیکـــرد بـــو و زۆری هەڕەشـــە دەکـــرد و چەنـــد جـــاریش هیرشـــی بـــۆ کـــاک ســـابیر و کچەکـــەی دەبـــا و دەڵـــی ئەگـــەر ئـــەم پارەیـــەم پـــێ نـــەدەی بـــە خـــووا خـــوت و نـــازدار کچـــت ئـــەکوژم کـــاک ســـابیری بەســـتزمان هـــەمو

جاریــک ئەونــدە پــارە لــە گیرفــانی دا دەبیــت پێــی ئــەدات و لــە بــەر ئەوە ڕازی ئەبێت شەکایەتی لە ناکات.

کــاتی دراوســێکان ئەمانــەیان بــۆ پۆلیــسخانە گیــڕاوە دائیــرەی پــۆلیس دڵنیــا بــو کــە کارکــاری مەنــسورە ئــەو چەنــد کەســەی گرتبویــان هــەمویان بــەڕڵا کــرد و مەنــسوریان خــستە ژیــر وتــوویژ لــە پــاش دمەقاڵەیــەکی زۆر مەنــسور زانــی کــە هــیچ ڕێگــای هــەڵاتی نییــە چەنــد جــاریش کــەوتبو نــاو گرتوخانــە، چــارەی نــەما بــە وردی تــەواوی ڕوداوەکــەی گیــڕاوە و وتــی :« ئیمــە دوکــەس بــوین، مــن و حامیــد ئیــوە و هــەمو کــەس حامیــد دەناســی کــە تــاکو ئیــستا لەســەر چەقوکیــشان و نامــەردی و ناپیــاوی و ئیــشی چــەوت و نالــەبار چەنــد جــار حــەبس کــراوە، لــە نــاو بەندیخانــەش دا ئیــشی نــاڕەوا و ناپیاوانــەی دەکــرد، هــەمو ڕۆژی لــە بەندیخانــە لەگــەڵ پۆلیــسەکان شــەڕ و کێــشەی ســاز دەکــرد و لــە پــاش چەنــد ســاڵ لــە حــەبس هاتــە دەرەوە، هەمیــسان دەســتی کــردەوە بــە ئاکــاری پیــشوی بــە زۆر و بــە تەشــقەڵە پارەیــەکی زۆری لــە کــاک ســابیر هەتانــد و هــەمو جــاری هەڕەشــەی لــە مــن دەکــرد ئەگــەر لەگــەڵی نــەچم بۆمــاڵی مــامم ـ ئــەکوت بــەخوا خۆمــارت ئەکــەمو (هــەڕۆینت) پــێ نــادم وە شــەویک ئــەت کــوژم ـ

منیش لە ترسی خومـاری و کوشتن لەگـەڵی ئەچوم، مامەم لە ترسی گیانی خۆی و کچەکەی پارەی بە حامید دەدا و حامید بۆ دڵنیایی مامە سابیرم کوتەقاقەزیکی بە ناوی (چەک) پێ ئەدا و وەئە وت:« ئەم ڕۆژانە تەواوی قەرزەکانت پێ ئەدەمەوە و چەکەکانم وەردەگەڕموە»، حامید هەمو جاریش ئەگەر ئەچوین بۆ پارە هەڕەشەی دەکرد و ئەکوت :« ئەگەر پارەم پێ نەدەیت بە خووا شەویک خۆت و کچەکە ئەکوژم»، کاک سابیر لە ترسان هەرچی دەست کەوتی بوبایە پێ ئەدا، بە کورتی چەکەکان زۆر بون و حامید هیچ پار و پولیکی نەبو بیدات بە کاک سابیر و لەمە ئەترسا ڕۆژیک کاک سابیر تەواوی چەکەکان بەریت بو حەکومەت و شەکایەتی لی بکات، ئەمجار حامید بکەویتە ناو گرتوخانە و ئیتر کاری تەواو بو، بەبی ماتەڵی ملی بە دارەوە دەکرا جا هەر لە بەر ئەمە بو ئەو ڕۆژە منی گرت و وتی :« وەرە بەڕۆین بۆ ماڵی مامەت هەتا بەزۆریش بێت من تەواوی چەکەکانمی لی بستینمەوە» من دەرمانەکەم (هیروئین) لیبڕا بو هۆشم نەمابو وتم :« بە خووا حامید من سازنیم زۆر خومارم ناتوانم لەگەڵت بیم، ئەو نامەردە تیری تی هەڵدام و تۆزیکی (هیروئین) پی دام

و کاتی کەوتمە سەر حاڵ هەتا بەر درگاکەی ماڵی کاک سابیر لەگەڵی چوم بە منی وت تۆ لە بەر درگاکە ڕاوەستە خۆشی بەسەز دیوارە کە دا خۆی هاویشتە ژورە وە من تۆزیک ڕاوەستام ئیتر ڕۆیشتم بە خووا ئیتر نەم زانی چی بووە چی قووماوە مەنسوریان گرت و چەپسیان کرد، چەند کەس لە پۆلیسەکان بۆ دۆزینەوە و گرتنی حامید خۆیان ئامادە کرد، باوکەم لە تاو کاک سابیر هۆشی لیبڕابو شەو و ڕۆژ خوواردن و خەوی نەبو لە ماڵەوە خۆی حەبس کردبو وە دەستەوئەژنو دانیشت بو منیش ئیش و کارم ویل کرد و شەو و ڕۆژ بە شوین حامید دا دەگەڕام، دو سی ڕۆژی خایاند هەتا دەمی ئیوارە بو کە حامید لە مالیک دا کە خەریکی تەریاک کیشان بو پۆلیسەکان دەوری ماڵەکەگەمارو ئەدەن و حامید دەگرین و ئەبەنە پۆلیسخانە من کە ئەم موژدەیەم بە گویی گەیشت خۆم گەیاندە ئەویی و ڕۆ بەڕوی حامید دانیشتم، کاتی بەوردی تیم ڕوانی وە بیرم کەوتەوە کە پارەکە ئەم حامیدە بو کە ئەو شەوە لە کۆڵانی ئیمە چەند چەقوی لە شان و پیلی دڕاوسیکەمان داوە وە هەڵات و ڕای کرد، ئیستاش کەس نەیدۆزیەوە. ڕاسپیراوی حوکومەت زۆری وتوویژ لەگەڵ کرد،

حامید زانی هیچ چارەی نەماوە بەم جۆرە درکاندی کە کاک سابیر و کچەکەی چۆن کوشتووە و وتی :« ئەو شەوە چەند جارم بە سابیر وت چەکەکانم بداتەوە هیچ پارەیەکەم نییە پی بەدەم، ئەگینا خۆت و کچەکەت ئەکوژم، بەڵام سابیر ئەهمیەتی پیێ نەدام و وتی هەر کات پارەکانمت هێناوە ئەمەی پیو داوی ئەمجار چەکەکانت پیێ ئەدەمەوە ... وا باشە ئەمەش بەڵیم تاکو ئیستا کەس نیتوانیوە وا لە بەرانبەری من ڕاوەستییێ من زۆر کەسم دزیوە لە پاش وەرگرتنی پارەیەکی زۆر بەرەڵام کردون، زۆر پیێ سەیر پیاویکی وەک سابیر بەتوانی لە بەرانبەری من دا ڕاوەستی تاکو ئیستا چەن پیاو و ژنم کوشتووە وە زۆر جار لە بەندیخانەی شارەکان هەڵاتومو وە خۆم ڕزگار کردووە پیاویکی وەک سابیر چۆن ئەتوانی بەم جۆرە وڵامی من بداتەوە و بەربەرەکانی لەگەڵ من بکات، زۆرم هەڕەشە لی کرد ئەهمیەتی پیێ نەدام، منیش لە بەر ئەمە وڵات ڕوناک بو وتم هاوار پیدابیت دراوسێکان ئەڕژینە حەوشە لە ماڵەکەی دەرکەوتم و گەلاڵەم کێشا بۆ شەویکی تر، نیوەشەو بو ئوتومبیلی کەم دەزی و بە هیواشی خۆم گەیاندە بەر درگاکەیان بە ئاسپایی لە دیوارەکە سەر کەوتم خۆم گەیاندە بەر

هیوانەکــە لــە ئیقبــاڵی مــن ســوچێکی درگاکــە کرابــۆوە هیــوّاش
هیــوّاش خــۆم گەیانــدە نــاو هۆدەیــەک بختەوەڕانــە شــوقی مانگــە شــەو
لــە شوشــەی پەنجەرەکــە هــاتبو بــو نــاو هۆدەکــە کــاتی ورد ڕوانــیم
ســابیر بــە تــەنیا لــە هەموجیێگایــەک بــێ خەبــەر و خــاتر جــەم لــە خــەوی
شــیرین دا بــو منــیش وەک هــەڵو پــەتیکم کــە لــە پێــشەوە ئامــادە
کردبــو لــە نــاو بــا خــەڵم دەرهێنــا و پێچامــە دەوری ملــی بــە تــەوّاوی
هێــز و توانــایی خــۆم بــام دا هــەتا بــە تــەوّاوی هەناســەم لیبــڕی و
خەنکانــدم، ئــەمجار ڕام کێــشا بــۆ نــاو حەوشــەکە و قوڵکەیــەکم هــەڵ
قەنــد، خــستمە نــاو قوڵکەکــە لــە داپۆشــینی دا بــوم کچەکــەی لــە خــەو
هەســتا بــو کــاتی چــاوی بــە مــن کــەوت و تــەرمی بــاوکی چــاو پێکــەوت
هــات هــاوّار بکــات مــن خــۆم گەیانــدیی بــەم بیلــەی کــە بــە دەســتمەوە
بــۆ دو ســی جــار لــە تــوقی ســەریم دا و بــێ هۆشــم کــرد و مرتــەقی
لیبــڕا، ئــەمجار تــەرمی ســابیرم دا پۆشــی و کــاتی تــەوّاو بــوم لەشــی
نیوەگیــانی کیژەکــەم دا بــە کــوّلم دا و بــە ئاســپایی لــە ماڵەکــە دەر
کــەوتم، بــە ئاســپایی درگــای حەوشــەکەم داخــست و کــەس دیــار نــەبو
،کیژەکــە خــستە نــاو ســەندوقی ئوتومبیلەکــە و هیــوّاش هیــوّاش لــە
نــاو شــار دەرکــەوتم، هــەتا گەیــشتمە نــاو دارســتانیک ئوتومبیلەکــەم

ڕاگـرت و سـەندوقەکەم کـردەوە کیژکـە هـەر بێ هـۆش بـو هێنامـە
دەرەوە و ڕام کێـشا و بـەنزینم بـە تـەواوی لەشـی دا کـرد و ئـاگرم
تێبـڕدا و سـوتاندم و ... . مـن کـاتی ئـەم بـاس و ڕۆداوەم لـەم پیـاوە
نامـەرد و دڵ ڕەقـە بـە گـویی گەیـشت چاوەکـانم پڕبـون لـە فرمێـسک
و ئاگـەریکی گـەرم کەوتـە نـاو لەشـم لـە پاشـان تەزویـەکی سـارد لـە
نوقی سـەرم بریـسکەی دا و لـە ژیـرِ پـیم هاتـە دەر، دمـم وشـک بـو
خـوین بـەری چاوەکـانمی گـرت بـەڕادەی چـاو وێکنانێـک لـە پیـستی
ئـادمیزاد دەرچـوم و بـوم بـە حیـۆانیکی خـوین خـۆر هیـواش هیـواش
خـۆم گەیانـدە حامیـد لـە پیـشەوە چەقۆکـەم لـە نـاو گیرفانـدا ئامـادە
کردبـو، هیرشـم بـۆ و سـەر دەڵـیم نیـشانە گرتـو پـەیتا پـەیتا سـی جـار
چـوار جـار چەقۆکـەم لـە سـەر دڵـی دا و خـوینی ناپـاکی وەک کـانی لـە
سـەر دڵـی هـەڵقوڵی و تەرمەکـەی کەوتـە زەوی لـە دەسـت و بـەردی
مـن پۆلیـسەکان واق مـابون ئـەمجار سـی پـۆلیس دەوریـان دام منیـان
لـە سـەر تـەرمی ناپـاکی حامیـد بـەرز کـردەوە و هۆشـم لیبـڕا بـو کـاتی
کـە لەپچـەیان لـە دەسـتەکانم دا ڕوانـیم حامیـد چاوەکـانی دەرپـەڕیبو
کە هەناسـەی لیبـڕا بـو پۆلیـسەکان منیـان لـە هۆدەکـە دەر خـست و
بـەیان بـەردم بـۆ گرتوخانـە لـە بـەر درگـا کـە لـە پـڕدا یـەکی بـە تونـدی

باوەشـــی پێـــدا کـــردم دەســـتی گـــەرم و ڕۆخۆشـــی بەســـەرم داهێنـــا و ئـــاوڕم داوە ڕوانـــیم باوکمـــە چەنـــد دڵۆپـــە فرمێـــسکی گـــەرم بـــە دم و چـــاوی دا ئەهاتـــە خـــوار وتـــم:«باوکـــە هەناســـە ســـارد و لیقەوماوەکـــە، باوکـــە بێکـــەس و کارەکـــەم، باوکـــە ڕیـــش ســـپی و تـــەنیا کـــەم خـــوڤا حـــافیز» چـــاوم بـــەڕی نـــاو چاوەکـــانی و لـــە پاشـــان ســـەرم داخـــست، باوکـــەم هـــەر ئەونـــدەی وت ڕۆڵـــە شـــیرین و بـــێ دایکەکـــەم خـــوڤات لەگـــەڵ منیـــان خـــستە نـــاو حەوشـــەی گرتوخانـــە کـــە و باوکیـــشم لـــە پاش درگاکە بەجێ ما ... .